

**TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARINDA
BULUNAN KİNA TÜRKÜLERİNİN,
MAKAM DİZİLERİ, USÛL VE GÜFTE YÖNÜNDEN ANALİZİ**

Yakup AÇAR

**Yüksek Lisans Tezi
Müzik Bilimleri Anabilim Dalı
Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN
2014
Her Hakkı Saklıdır**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Yakup AÇAR

TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARINDA BULUNAN KINA
TÜRKÜLERİNİN, MAKAM DİZİLERİ, USÛL VE GÜFTE
YÖNÜNDEN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN

ERZURUM-2014

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ BEYAN FORMU

17.07.2014

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum **“TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARINDA BULUNAN KINA TÜRKÜLERİNİN, MAKAM DİZİLERİ, USÛL VE GÜFTE YÖNÜNDEN ANALİZİ”** adlı eser-metin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, eser-metin kağıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylıyorum:

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

☐ Tezim/Raporum sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

☐ Tezimin/Raporumun yıl süreyle açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım taktirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

17.07.2014

Yakup AÇAR

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TEZ KABUL TUTANAĞI

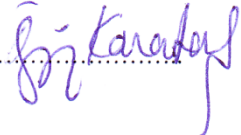
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN danışmanlığında Yakup AÇAR tarafından hazırlanan “TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin, Makam Dizileri, Usûl ve Güfte Yönünden Analizi” isimli bu çalışma 17 /07/2014 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

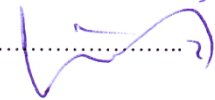
Başkan : Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN

İmza:

JüriÜyesi : Yrd. Doç. Dr. Özgür Sadık KARATAŞ

İmza:

JüriÜyesi : Yrd. Doç. Dr. Gökâlâ PARASIZ

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. 17 /07/2014

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	I
ÖZET	III
ABSTRACT	V
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	VII
TABLOLAR DİZİNİ.....	VIII
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	IX
ÖNSÖZ	X
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM PROBLEM DURUMU

1.1. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ'NİN TANIMI.....	3
1.1.1. Uzun Havalar (Serbest Ritimli Ezgiler).....	4
1.1.2. Kırık Havalar (Ritimli Ezgiler)	4
1.1.2.1. Oyunlu Kırık Hava Türleri.....	5
1.1.2.2. Oyunsuz Kırık Hava Türleri	5
1.2. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ TERMİNOLOJİSİ	6
1.3. GTHM TÜRKÜLERİNİN KONULARA GÖRE SINIFLANDIRILMASI.....	10
1.4. GTHM MAKAM DİZİLERİ ÜZERİNE GÖRÜŞLER	11
1.5. GTHM MAKAM DİZİLERİ	14
1.5.1. La Kararlı Makam Dizileri	14
1.5.2. Sol Kararlı Makam Dizileri	16
1.5.3. Fa Diyez Kararlı Makam Dizileri.....	17
1.5.4. Si Kararlı Makam Dizileri	18
1.5.5. Do Kararlı Makam Dizileri.....	18
1.6. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ'NDE USÛLLER	19
1.6.1. Ana Usûller	19
1.6.2. Birleşik Usûller.....	19
1.6.3. Karma Usûller.....	20
1.7.KINA TÜRKÜLERİ – (KINA HAVALARI).....	20
1.7.1. Müzikal Açıdan Kına Türküleri.....	24
1.7.2. Edebi Açıdan Kına Türküleri	27
1.8. PROBLEM CÜMLESİ	28

1.9. ARAŞTIRMANIN AMACI	29
1.10. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	29
1.11. VARSAYIMLAR.....	30
1.12. SINIRLILIKLAR	30
1.13. TANIMLAR.....	30

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	31
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	31
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI	34
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
3.1.1. Kına Türkülerinin Makam ve Usûl Analizi	36
3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUM.....	416
3.2.1. Kına Türkülerinin Güfte Analizi.....	416
3.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUM.....	507
3.3.1. Kaynak Kişi Oranı.....	507
3.3.2. Derleyen Oranı.....	509
3.3.3. Notaya Alan Oranı.....	510
3.3.4. Yöre Oranı.....	512

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ VE ÖNERİLER	514
KAYNAKÇA.....	517
ÖZGEÇMİŞ	521

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARINDA BULUNAN KINA
TÜRKÜLERİNİN, MAKAM DİZİLERİ, USÛL VE GÜFTE YÖNÜNDEN
ANALİZİ****Yakup AÇAR****Danışman: Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN****2014, 521 sayfa****Jüri: Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN (Danışman)
Yrd. Doç. Dr. Özgür Sadık KARATAŞ
Yrd. Doç. Dr. Gökalg PARASIZ**

Bu araştırmada, TRT Türk halk müziği repertuarında bulunan kına türkülerinin makamsal, usûl ve güfte özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde türkülerin karar perdeleri, güçlöleri, yedenleri ve asma kalışlar incelenerek makamsal özellikleri; zaman, birim, usûl türü, usûl kalıpları, metronomları ve nota süreleri incelenerek usûl özellikleri; kafiyele, kafiye düzenleri ve vezinleri incelenerek güfte özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın yürütölmesinde belgesel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, TRT THM repertuarı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, repertuarda yer alan 75 kına türküsü oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda, kına türkülerinin müzikal özellikleri olan makam dizileri ve usûllerinin, yörelere göre benzerlik ve farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bazı kına türkülerinde aynı güftenin yörelere göre farklı makam dizileri ve farklı usûllerle icra edildiği görölmüştür. Güftesi aynı olan eserlerde ise yörelere göre çeşitli ağız özellikleri gösteren değişiklikler saptanmıştır. Kına türkülerinin bazılarında ise melodik yapının aynı olup, söz ve usûl açısından farklılaşmaların olduğu görölmüştür. Ülkemizin pek çok yerinde benzer ve farklı özelliklerle söylenen kına türkülerinin kültürel zenginliğimizin önemli bir parçasını oluşturduğu görölmektedir.

Yapılan analizler sonucunda, TRT THM repertuarında bulunan 75 kına türküsünün en yüksek oranla % 54.7'sinin (41 türkünün) "Hüseyni" makamı dizisinde,

% 40'ının (30 türkünün) 9/8'lik usûlde ve % 34.7'sinin (26 türkünün) 7 ses aralığında, % 53.3'ünün (40 türkünün) pes sesi La (Dügâh) perdesinde, % 53.3'ünün (40 türkünün) tiz sesi Sol (Gerdaniye) perdesinde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca kına türkülerinin en yüksek oranla % 37.3'ünün (28 türkünün) 8'li hece ölçüsünde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Halk Müziği, Kına, Türkü, Kına Türküleri, Ağıt.

ABSTRACT**MASTER'S THESIS****ANALYSIS OF HENNA FOLK SONGS WHICH ARE SITUATED
TURKISH RADIO AND TELEVISION CORPORATION
TURKISH FOLK SONGS REPERTORY IN TERMS OF THEIR
MAKAM SCALES, RHYTHM AND LYRICS****Yakup AÇAR****Advisor: Asst. Prof. PhD. Yavuz ŞEN****2014, 521 pages****Jury: Asst. Prof. PhD. Yavuz ŞEN (Advisor)
Asst. Prof. PhD. Özgür Sadık KARATAŞ
Asst. Prof. PhD. Gökalg PARASIZ**

It was aimed to point out henna folk songs which are situated TRT Turkish folk songs repertory in terms of their makam scales, rhythms and lyrics. Within the frame of this basic goal, it was tried to determine properties of makam by investigating their kakar perdes, güçlûs, sensibles and asma karars; properties of rhythm by investigating their time scales, units, kinds of rhythm, patterns of rhythm, metronomes and time of nota; properties of lyrics by investigating their rhymes, order of rhymes and syllabic meters

During this research, documentary survey method was used. Repertory of TRT Turkish Folk Music constitutes the research's universe. The sample group is 75 henna folk songs in repertory of TRT Turkish Folk Music.

As a result of the research, it was determined that makam scales and rhythm that they are musical properties of henna folk songs have some similarity and discrepancy up to their regions. It has been seen that in some henna folk songs, the same lyrics is performed disparately in terms of their makam scales and rhythm up to their regions. It is observed that compositions can have verious dialects up to their regions even if they have the same lyrics. In some case they are the same melody but they have different lyrics and rhythm. It is shown that henna folk songs which are sung similarly and differently around our country are important constituents of our cultural richness.

The consequence of analysis, it was determined that % 54.7 of the 75 henna folk songs (41 folk songs), in TRT Turkish Folk Songs Repertory which is the highest rate has “Hüseyni” makam scales, % 40 of them (30 folk songs) is in the 9/8 rhythm and %34.7 (26 folk songs) is in the range of 7 note,% 53.3 of them (40 folk songs) has lowest note A (Dügah) and % 53.3 of them (40 folk songs) has the highest note G (Gerdanişye). Besides it was determined that %37.3 (28 folk songs) of henna folk songs which is the highest rate has line of 8 syllabic meter.

Key Words: Tradition, Turkish Folk Music, Traditional Turkish Folk Music, Henna, Folk Song, Henna Folk Songs, Requiem

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

Ank. Dev. Konsv.	: Ankara Devlet Konservatuarı
Ant. Dev. Konsv.	: Antalya Devlet Konservatuarı
bpm	: Beats Per Minute (dakika başına düşen vuruş sayısı)
f	: Frekans
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
İst. Beld. Konsv.	: İstanbul Belediye Konservatuarı
Rep. No.	: Repertuar Numarası
SPSS	: The Statistical Packet for Social Science (Sosyal Bilimler İçin İstatistiki Paket)
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon
vb.	: Ve Benzeri
%	: Yüzde

TABLOLAR DİZİNİ

TABLO 2.1 TRT THM Repertuarında Bulunan Kına Türküleri.....	32
TABLO 2.2. Kına Türkülerinin TRT THM Repertuarı İçerisindeki Oran Tablosu	34
TABLO 3.1. Kına Türkülerinin “Makam Dizisi” Tablosu	412
TABLO 3.2. Kına Türkülerinin “Ses Alanı” Tablosu	413
TABLO 3.3. Kına Türkülerinin “Pes Ses” Tablosu.....	414
TABLO 3.4. Kına Türkülerinin “Tiz Ses” Tablosu	414
TABLO 3.5. Kına Türkülerinin “Usûl” Oranları Tablosu.....	415
TABLO 3.6. Kına Türkülerinin “Hece Vezni” Oran Tablosu	506
TABLO 3.7. Kına Türküleri “Kaynak Kişi” Oran Tablosu.....	507
TABLO 3.8. Kına Türkülerini “Derleyen” Oran Tablosu	509
TABLO 3.9. Kına Türkülerini “Notaya Alan” Oran Tablosu	510
TABLO 3.10. Kına Türkülerinin “Yöre” Oran Tablosu.....	512

ŞEKİLLER DİZİNİ

ŞEKİL 2.1. Analiz Edilen Türkülerin Spss 17.0 Programındaki Ekran Görüntüsü	35
ŞEKİL 3.1. Makamsal İncelemede Kullanılan Oktavlar	413

ÖNSÖZ

Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan kına geleneği ülkemizin pek çok yöresinde uzun yıllardır varlığını devam ettirmektedir. Kına geleneği yörelere göre farklılıklar gösterse de ortak kültürü temsil etmektedir. Birçok olay üzerine yakılan kına, yaygın olarak evlenme arifesinde olan kıza yakılır. Bu durum gelin olan kızın baba evinden ayrılması sebebiyle, gelin yakınlarının ve gelinin duyduğu üzüntüyü ifade eder. Dolayısıyla kına türküleri Geleneksel Türk Halk Müziği nazariyatında ağıt olarak geçmektedir.

Geline ve bazı yörelerde damata evlenmeden bir gün önce kına gecesi düzenlenir. Düzenlenen gecede gelin ortaya alınır ve kınası yakılmaya başlanır. Kına geleneğinde ağıtlarla, türkülerle kına yakılırken gelin ve annesi ağlatılmaya çalışılır. İcra edilen ağıtlar yörelere göre uzun hava ve kırık hava olarak değişiklik gösterebilir. Bunun yanı sıra, bazı kına türküleri de maniler şeklinde söylenir.

Bu çalışmada TRT THM repertuarında kına türküleri alt başlığında yer alan türküler, makam dizileri, usûl ve güfte açısından analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda türkülerin birbiriyle makam dizileri, usûl ve güfte açısından benzer ve farklı yönleri olduğu tespit edilmiştir. Bazı türkülerin güftesi aynı olupta farklı makam dizileri ile icra edildiği görülmüştür. Araştırma sonucunda kına türkülerinin ülkemizde yaygın bir şekilde söylenip-dinlendiği ve kültürümüzün önemli bir parçasını oluşturduğu saptanmıştır.

Bu çalışma sürecinde; ilgisini, destek ve emeğini esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN hocama, çalışma sırasında fikir ve görüşlerine başvurduğum değerli Yrd. Doç. Dr. Özgür Sadık KARATAŞ ve Yrd. Doç. Dr. Gökalp PARASIZ hocalarıma, çalışma sırasında yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen Okt. Muhammed ÇİTGEZ hocama, her zaman bana destek olan anneme ve babama teşekkürlerimi arz ederim.

Yakup AÇAR

Erzurum, Temmuz 2014

GİRİŞ

Kültürel bir miras olan kınanın, süsleme sanatı ve çeşitli hastalıkları tedavi etmekte kullanıldığı bilinmektedir. Süslemede kullanılan kına, geçmişten günümüze kadar doğallığını korumuş bir geleneğin de var oluşunu sağlamıştır. Bu gelenek kınaya süsleme sanatının yanı sıra farklı bir anlam daha kazandırmıştır.

Ülkemize pek çok olaya karşın kına yakılır. Kına; ölüm, ayrılık, askere giden gence, evlenen geline (bazı yörelerde geline ve güveye) yakılır. Bu geleneğin en yaygın durumu evlenmeden bir gün önce geline yakılan kınadır. Kına gecelerine eğlenceli başlanılır fakat saat ilerledikçe yerini hüzne bırakmaktadır. Bu iki hâl, gelinin evlendiğini müjdeleyen eğlence ve gelinin ailesinden ayrılmasını temsil eden hüzdür.

Türkiye’de farklı yörelerde yapılan kına gecesi gelenekleri birbirine benzemektedir. Fakat bazı yörelerde kına gecelerinde yapılan uygulamaların farklı olduğu görülmektedir. Bazı yörelerde damat için de kına gecelerinin düzenlendiği bilinmektedir. Genel olarak ise bu gecenin sadece gelin olan kızlar için düzenlendiği görülmektedir.

Kına gecelerinde gelinin arkadaşları, yakınları gelinin evliliğini kutlar. Sazlar çalınır, oyun havaları söylenir ve oynanır. Gecenin sonlarına doğru gelinin kınası yakılır. Kına merasiminde ağıtlar söylenir, güftelerinde ayrılığı anlatan türküler söylenir ve gelin ve annesi ağlatılır.

Geleneksel Türk halk müziği serbest ritimli (usûlsüz) olan, uzun havalar ve belli bir ritime sahip olan kırık havalar olmak üzere iki bölüme ayrılır. Kına türküleri yapılan literatür taramasında çok az sayıda uzun hava türüne rastlanmakla birlikte büyük bir oranını kırık hava türü oluşturmaktadır. Kırık hava türüne ait olan kına türküleri metronom olarak genel anlamda orta hızda ve orta hızın altında icra edildiği, bunu yanı sıra az sayıda hızlı olarak icra edilen kına türküleride bulunmaktadır.

Türküler, ezgisel yapılarına ve konularına göre birçok şekilde sınıflandırılmaktadır. Kına türküleri ise konu bakımından tören türküleridir, fakat içerik olarak ayrılığı, üzüntüyü kederi temsil ettiği için geleneksel Türk halk müziği araştırmacılarına göre ağıt sınıfında yer almaktadır.

Ağıtların Türkiye’de genellikle kadınlar tarafından yakıldığı bilinmektedir. Ağıtların sadece ölüm üzerine değil, çeşitli olaylar karşısında da ağıt yakılabildiği

bilinmektedir. Ağıt, ölüm ve ayrılık terimlerinin yanında çeşitli sosyal olay ve olguların çevresinde de oluşmuş, yakılmış folklorik bir tür olduğunu ve düğün geleneklerinde önemli izler taşıyan gelin ağıtları-kına havaları, ölüm ve ayrılık karşısındaki folklorik duruşu ifade etmektedir.

Türkiye’de kına havalarının komşu iller arasında etkileşim gösterdiği görülmektedir. Öte yandan göçler vesilesi ile kına türküleri farklı yörelere taşınmıştır. Kına türkülerinin benzer özelliklerde olmaları, farklı yörelerde aynı kına türkülerinin söylenmesi ortak geleneğin oluşmasına neden olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

Bu bölümde Geleneksel Türk Halk Müziği'nin tanımına, türlerine, terminolojisine, konularına göre sınıflandırılmasına ve GTHM makam dizileri üzerine çeşitli görüşlere yer verilmiştir. Ayrıca GTHM'de diziler ve usûllere değinilerek kına türkülerinin müzikal ve edebi açıdan incelenmesine yer verilmiştir.

1.1.GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ'NİN TANIMI

Halk Müziği, halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan halk sanatçıları tarafından yakılmış, bestelenmiş, değişimler ve yoğrulmalarla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa yayılarak geçmişten günümüze ulaşmış geleneksel müziktir (Büyükyıldız, 2009: 89).

Dünyanın başka bir coğrafyasından İngiliz, Breniers'e göre halk müziği; halkın müşterek malı olan, en sade, düz ve yalın ezgilerdir ki, bestecisi belli değildir (Emnalar, 1998: 25).

Türkiye'de GTHM üzerine çeşitli görüşlere dayalı olarak birçok tanım yapılmıştır. Geleneksel Türk Halk Müziği'ne ilişkin tanımlardan bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

- a) Halil Bedii Yönetken'e göre; Türk halk müziği folklorik, anonim bir karakter taşır, yaratıcıları belli değildir. Türk köylüsünün, Türk aşiretlerinin, Türk âşıklarının müziğidir (Emnalar, 1998: 25).
- b) Muzaffer Sarısözen'e göre; Halkın sahibini bilmeden çalıp söylediği ezgilere halk musikisi denir (Emnalar, 1998: 25).
- c) Geleneksel Türk halk müziği; sözlerinde çok değişik konuları da bulunan pek çok örneklerle doludur. Yörelere, seslendirme ortamlarına, söz ve ezgi yapılarına göre çeşitli özellikler gösteren Türk Halk Müziği, Batıdan Adriyatik kıyılarından başlayarak, bütün balkanlarda, Anadolu'da; Doğu'da Sibirya'dan Lena ırmağına, Çin Seddi'ne kadar uzanan topraklarda, Kırım'da, Urallar'da, Kuzey İran'da, Bütün Orta Asya'da, Arap Yarımadası'nın Anadolu'ya yakın yörelerinde; bir başka deyişle Türkçenin konuşulduğu her yerde Türk Halk Müziğine ve onun çalgılarına rastlanmaktadır (Pelikoğlu, 2007: 22).

Geleneksel Türk halk müziği incelendiğinde uzun havalar ve kırık havalar olmak üzere iki bölümden oluştuğu görülmektedir. Uzun hava ve kırık havaların tanımı, genel özellikleri ve bölümleri aşağıda belirtilmeye çalışılmıştır.

1.1.1.Uzun Havalar (Serbest Ritimli Ezgiler)

Geleneksel Türk Halk Müziği içinde yer alan eserlerin bir bölümü belirli bir ölçüye sahipken bazı eserler ise serbest ölçüde yazılmıştır. Serbest ritme sahip olan eserlerin ise kendi içlerinde belirli ölçülere göre düzeni vardır.

Uzun havalar, en eski ezgi ve söyleme türü olarak ilk çağlardan günümüze dek gelmişlerdir. Mahmut Râgıp Gâzimihih'e göre etimolojik olarak uzun hava sözü "Ozannama yani Ozanlama" dan gelmektedir (Büyükyıldız, 2009: 146).

Ölçü ve düzum bakımından serbest olduğu halde, belli bir dizisi ve bu dizi içinde belli bir seyri bulunan serbest ağızla söylenen halk ezgisi olarak tanımlanabilir (Özbek, 1998: 194).

Uzun havalar Türk halkının severek dinlediği, içindeki edilgenliği, birikimi, haykırışı, isyanı, dışa vurumu en güzel ortaya koyan sanat ürünlerinden biridir. Hem üreteni, hem yeniden-üreteni (icra edeni) ve hem de tüketeni (dinleyeni), duygululuğu ve içtenliğiyle derinliğine etkileyen, güzel bir söyleyişle "gönül telini titreten" müzikal yaratmalardır (Büyükyıldız, 2009: 147).

Genel olarak serbest ritimli (usûlsüz), diğer bir deyişle uzun havalarımız, yöresel özelliklerine ve söyleniş biçimlerine göre; "Arguvan havaları, Barak havaları, Bozlaklar, Divanlar, Gurbet havaları, Hoyratlar, Mayalar, Müstezatlar ve Yol (yayla) havaları" olmak üzere 9 madde de toplamak mümkündür (Emnalar, 1998: 240).

1.1.2.Kırık Havalar (Ritimli Ezgiler)

Hemen hemen yurdun her bölgesinde görülen kırık havalar, konuları, ezgisel yapıları çalgıları ve oynandığı oyuna vb. göre çeşitli tür ve tiplerde karşımıza çıkarlar. GTHM' de bazı ezgiler belirli bir dizi ve seyir gösterdikleri gibi, ritim ve usûl bakımından da koşulludurlar. Belirli bir usûl içindedirler (Hoşsu, 1997: 12).

Kırık havaların ölçüsü belirli olmakla birlikte, ölçü her ezgide, ezgi boyunca aynı ölçü değerleri yerine, yer yer değişiklik gösterebilir. 9/8'lik başlayan bir ezgi akışkanlığı içinde 8/8, 7/8 vb. ölçü değişikliklerini ve tekrar aynı ölçüye dönüşü bünyesinde barındırabilir. Bu ritim değişikliklerinin çok çeşitli biçimleriyle karşılaşmak mümkündür (Büyükyıldız, 2009: 145).

Kısaca tanımlanacak olursa, kırık havalar; belli bir ölçüsü ve ritmi olan türkülerdir.

1.1.2.1.Oyunlu Kırık Hava Türleri

Geleneksel Türk Halk Müziği içerisinde bulunan oyunlu kırık hava türleri; “halay, bar, zeybek, semah (samah), hora, karşılama, mengi, bengi, kasap havaları, güvende, kaşık havaları, horon, teke havaları” olmak üzere 13 çeşittir (Pelikoğlu, 2007: 27).

Bazı ezgilerimizde, sadece halk çalgılarıyla çalınan bir sözlü bölümü olmayan yapıdadırlar. Bu ezgilere (enstrümantal) saz havaları veya oyun havaları denir (Hoşsu, 1997: 12).

1.1.2.2.Oyunsuz Kırık Hava Türleri

Geleneksel Halk Müziğimizde, söz ögesi önemli bir unsur olup, duygu, düşünce ve anlatımda ezgiyle bir bütünlük sağlar. Kırık hava olsun, uzun hava olsun, bir ezgi, bir söz (halk şiiri) ile birlikte türkü adını alır. Sözlü Halk Müziği de dediğimiz türküler, kırık ve uzun hava biçiminde oluşur. Türküler, çalgı eşliğinde ve vokal, yalın uygulananlar olmak üzere iki kısımda toplanır (Hoşsu, 1997: 13).

Geleneksel Türk Halk Müziği içerisinde bulunan oynusuz kırık hava türleri; “ağıt, divan, tatyân, nefes, ilahi, güzelleme, yiğitleme, karşılıklı türküler, destan, kına türküleri, iş (meslek) türküleri, sohbet türküleri, kahramanlık (serhat) türküleri, ninni, varsağı”dır (Pelikoğlu, 2007: 27).

1.2.GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ TERMİNOLOJİSİ

Geleneksel Türk Halk Müziği'nin içinde yer alan terimler, müzikal ve edebi anlamlar taşımaktadır. Kültürel bir takım değişik ifadelerle birlikte kullanılsa da teorik

ve icra boyutu ile anlatım gereksiniminden doğduğu görülebilmektedir (Çalmaşur, 2013: 31).

Çalışmanın bu kısmında GTHM'nin terminolojisinde kullanılan terimlerin anlam ve kullanım şekilleri, çeşitli kaynak taramalarına göre aşağıda verilmiştir.

- **Açış:** Çalınacak veya söylenecek bir kırık havadan önce, o ezginin seyrini verecek şekilde bir halk çalgısıyla ezgiyi hazırlayıcı özgür bir ölçü ve ritim yapısı gösteren doğaçlama çalınan ezgilerdir (Coşkun, 1984'den akt. Pelikoğlu, 2012: 25).
- **Aşıt:** Yüksekliklerine göre dizilmiş seslerin oluşturduğu bütündür. Aşıtların en önemli özelliği kendilerinden makam elde edilebilmeleridir. Aşıtlar iki oktav genişliği içinde (15 ses) gösterilirler. Bu iki oktav içindeki sesler ve aralıklar değişmez. Aşıttan dışında kalan pes ya da tiz yöndeki diğer iki oktavlar içinde bulunan sesler, aşıtın seslerinin simetrisidir (Akdoğan, 1987: 5).
- **Askıda Karar (Asık Durak):** Bir ezginin bağlı bulunduğu makamın asıl durak sesinin dışında bir seste yaptığı bitiş (Özbek, 1998: 15).
- **Asma Karar (Asma Duruş):** Bir ezginin akışı içinde geçici olarak yapılan duruş (Özbek, 1998:15).
- **Ayıtma-Aytınma:** Türkü, şarkı söyleme demektir (Özbek, 1998: 19).
- **Bağrıyanık:** Hüseyini makamının dalı olan, hüseyini dizisi içerisinde seyreden bir uzun hava türüdür (Özbek, 1998: 22).
- **Biçim:** Müzikte, bir bütünün yapısıyla ve kuruluşuyla ilgili durumu, ilk göze çarpan özelliğidir. Türk halk müziğinin iki önemli biçiminden biri uzun havadır. Bozlak, maya, mani, hoyrat vb. türlerdir (Özbek, 1998: 29).
- **Bezeme, Bezek, Bezekli Ezgi:** Çekirdek ezgiyi oluşturan seslerin üzerine ya da altına daha küçük süreli bir veya birkaç sesin eklenmesi işlemine bezeme, bu seslere bezek, böyle bir ezgiye de bezekli ezgi denir (Akdoğan, 1996: 21).
- **Çatal (Varyant-Başkandı):** Bir ezgiyi oluşturan motif ya da motiflerin bir veya birkaç sesine yeni sesler ekleme, yani bezeme veya motifin ses sürelerinden birkaçının süresini değiştirme işlemine 'çatal', motifin bu şekline 'çatal motif (çam)' bu tür motiflerle oluşturulmuş ezgiye de 'çatal

ezgi (çez)' denir. Çatal, yalnızca aynı makam ve usûldeki ezgiler ya da eserler arasında olabilir (Akdoğan, 1996: 22).

- **Çeşitleme (Varyasyon):** Başkalık, değişimdir. Belli bir müzik parçasını özünden ve ana özelliklerinden ayrılmadan, değişik söz, ezgi ve ölçüyle yeniden üretme (Özbek, 1998: 46).
- **Darmankaha:** Hicaz makamı dizi içerisinde gezinen ve Kerkük'te okunan bir hoyratın adıdır (Özbek, 1998: 54).
- **Derbeder:** Hicaz ve Saba makamı dizileri içerisinde özel bir ezgiyle seslendirilen bir âşık makamıdır (Özbek, 1998: 58).
- **Dizi:** Bir makamın içerdiği sesleri ve perdeleri gösterir. Eş deyişle, belli bir müzik sisteminin kurallarına göre, perdelerin sıralı ve belirli tekrarlılığıdır (Sun, 1998: 2).
- **Doğaç-Doğaçtan-Doğaçlama:** Ezgi, şiir ya da sözü birden bire, içe doğduğu gibi çalmak, söylemek, konuşmak (Özbek, 1998: 65).
- **Düzen:** Bir çalgı aletinin belirli titreşimdeki seslere göre ayarlanmalarına ve gereken sesleri verebilmesi için düzenlenişinde uygulanan perdeler kalıbına ve akort şekline denir. Örneğin, bağlamada üç tel grubunun alttan üste doğru "la-re-sol" seslerini verecek şekilde düzenlenmesiyle 'kara düzen', "la-re-mi" seslerini verecek şekilde düzenlenmesiyle 'bozuk düzen' oluşur (Coşkun, 1984'den akt. Pelikoğlu, 2012: 26-27).
- **Düzümlü Makam:** Girişte ve kanatlar (eser) arasında çalınmak üzere kendine özgü ölçülü bir ayağı (ezgisi) olan, uzun hava biçiminde seslendirilen ve sözlü bölümü serbest ağızla söylenen makamlardır (Özbek, 1998: 70).
- **Ezgi (Melodi):** Seslerin belli bir anlayışa göre sürelenmesi ve sıralanması biçimine denir. İlkel müziklerde ezgi çoğu kez yalın halde kullanılırken, gelişmiş müziklerde diğer öğelerle güçlenerek lirik bir bütün haline getirilmiştir (Özgür ve Aydoğan, 2006: 1).
- **Garip (Garip Havası):** Âşık Garip'e ait türkülerin okunduğu çeşitli halk makam dizileridir. Âşık Garip'in türkülerini yöreden yöreye farklı makamlarda söylenir. Bu farklı makamlarda söylenen ezgilerin kalıplarına Âşık Garip'ten dolayı 'Garip' ya da 'Garip havası' denir (Özbek, 1998: 78).

- **Gayda:** Kaide, usûl, nizamdır: Ezgi kalıbı, ezgi formülü. Halk ağzında müzik, ezgi, makam anlamına gelir (Özbek, 1998: 79).
- **Genişlik:** Bir ezginin, bir dizinin veya insan sesinin ya da bir çalgı sesinin en kalın ve en ince sesleri ile sınırlı alanıdır. Örneğin, Türkmen bozlağının bir buçuk sekizli genişliği vardır. Bu da halk ezgileri için büyük bir genişliktir (Özbek, 1998: 80).
- **Gezinti:** Bir makamın seslerini ve seyrini belirtmek, bir ezgiye yol göstermek ya da ayak tutmak üzere çalgı ile yapılan doğaçlama ezgi; gezinme, taksim. (Özbek, 1998: 81).
- **Hava:** Halk ağzında müzik; ezgi, ezgi kalıbı, ezgi formülü, makam, Halk, müziği ya da musiki yerine hava terimini kullanır (Özbek, 1998: 90).
- **Kalenderi:** Daha çok âşıklar tarafından kullanılan ve saba makamı dizisinde icra edilir. Özel bir ezgiyle (ayakla) seslendirilen uzun havadır. Kırık hava çeşitleri de bulunur (Özbek, 1998: 103).
- **Kalıp Motif:** Makamsal ezgi akışı içinde, gerek durak, gerek güçlü seslerine kolayca ulaşabilme isteği sonucu, seyir kurallarına uyularak kullanılan süslemeli motiflerdir. Genel olarak, geleneksel Türk müziklerimizde özellikle de geleneksel Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Cami Müziğinde kullanılmıştır (Akdoğan, 1996: 47).
- **Karar (Durak):** Türk halk müziğinde, bir türkünün bittiği son ses, müzik cümlesinin bitim noktası, karar sesidir (Özbek, 1998: 106).
- **Kerem-Kerem Havası:** Âşık Kerem hikâyelerindeki koşmaların söylendiği ezgilerden her biridir Âşık Kerem'in türküleri yöreden yöreye farklı makam dizilerinde söylenir. Bu farklı makam dizilerinde söylenen ezgilerin kalıplarına Âşık Kerem'den dolayı Kerem veya Kerem Havası denir. Kesik, yanık, güzelleme, keremi, hoyrat, mani, matar, şikeste, türkü gibi çeşitlemeleri de bulunmaktadır (Özbek, 1998: 111).
- **Kostak:** Edebi anlamda, yiğit ve kabadayılardan ağırbaşlılığını, oturaklı hareketlerini belirtmede kullanılır. “Müzikal anlamda ise, daha çok Türk Halk Müziği’nde bir eserin temposunu belirtmek anlamında ifade edilir ve oturaklı, orta hızda anlamında kullanılır. Batı müziğinde, büyük oranda hız (tempo) anlamındaki 'andante' terimini karşılamaktadır” (Pelikoğlu, 2012: 29).

- **Misket-Misket Ayağı:** Eviç makamı dizisiyle benzerlik gösteren, adını Ankara'nın misket türküsünden alan ve bu türküyle oynanan özel oyunun ve ezginin adıdır (Özbek, 1998: 135).
- **Motif:** En az iki sesi ve bir vurgusu bulunan, ritimsel, çoksesli ise uygusal açıdan kendine özgü bir karakteri olan, geliştirilebilmeye uygun en küçük müzik fikrine denir. Motif, bir ölçü içinde bir ses kümesi olabileceği gibi, birden fazla ölçü içinde de devam edebilir (Akdoğan, 1996: 15).
- **Muhalif-Muhalif Ayağı:** Segâh ve hüzzam makamı dizileri ile benzerlik gösteren ve dizi içerisinde söylenen hoyratlar, havalar, halk ezgileri anlamındadır. Hoyrat ve Tatyân gibi çeşitlenmeleri vardır (Özbek, 1998: 136).
- **Müstezat-Müstezat Ayağı:** 1. Yapı bakımından gazele benzeyen ve Türk Halk Edebiyat'ında aruz ölçü kalıbında söylenmiş şiir biçimi. 2. Mahur makamı dizisi içerisinde seyreden ve özel bir ezgiyle (ayakla) seslendirilen bir uzun hava türüdür (Özbek, 1998: 138).
- **Oturak-Oturak Havası:** 1. Arkadaşlar arasında düzenlenen edep ve terbiye çerçevesi içinde ve çok sıkı bir disiplin altında yapılan, sohbet, müzik ve oyunun önemli bir yer aldığı ciddi ve sosyal bir toplantı; oturak âlemi. 2. Oturak âleminde çalınan söylemeye özgü ezgi: Karadeniz İlinde halka oluşturularak söylenen türkülere verilen isimdir (Özbek, 1998: 147).
- **Ova Garibi-Ova Havası:** Hicaz makam dizisiyle benzerlik gösteren, uzun hava gibi usûlsüz söylenen, Karadeniz bölgesinde, Ordu, Giresun, Trabzon yörelerinin iç kesimlerinde okunan hava (Özbek, 1998: 147).
- **Şirvan-Şirvan Hoyratı:** Hicaz makam dizisi içerisinde söylenen, Elazığ İlinde yaygın olan, kendine özgü bir ezgisi (ayağı) olan, cinaslı manilerden oluşan bir hoyrattır (Özbek, 1998: 172).
- **Tavır (Üslup):** Geleneksel Türk halk müziğinde ezgilerin kendilerine özgü çalınış ve söyleniş biçimidir. Ağız olarak da adlandırılan sözlü ezgilerin seslendirilmesinde süsleme ve gırtlak kullanış, sözsüz ve çalgısal ezgilerde ise tezene kullanış biçimi tavrı belirler. Tavır yörelere göre değişik özellikler taşır. Örneğin; sözsüz çalgısal ezgilerde Konya tavrı ve tezenesi, Yozgat tavrı ve tezenesi, Zeybek tavrı ve tezenesi gibi özelliklerdir. Sözlü ezgilerde ise Sümmani tavrı (ağzı), Karadeniz tavrı (ağzı) gibi. Geleneksel Türk sanat müziğinde ise; icranın sanatçıya has özelliğidir (Pelikoğlu, 1998: 5).

- **Türkü:** 1. Türk halk müziğinin en tanınmış şekli (forme musicale). Farsça Türkî'den (Türkçe, Türk'e ait, Türk'e mahsus) Türkçe telaffuza uydurulmuştur (Öztuna, 2000: 535).
2. Hece ölçüsüyle yazılmış, çok defa kavuştaklı olan bir halk şiiri biçimi; bu biçimdeki şiirle özel ezginin oluşturduğu bir bütün (Özbek, 1998: 188).
- **Yol Gösterme (Gezinti):** Geleneksel Türk halk müziğinde genellikle uzun havaların söylenmesinden önce ve söz aralarında uzun havanın seyri ve tavrını verecek biçimde özgür bir ölçü ve ritim yapısıyla doğaçlama olarak bir çalgıyla çalınan ve söyleyeni hazırlayıcı ezgidir. Âşık faslında saz şairlerinden birinin, ayak açarak deyişin hangi makam veya dizide olacağını belli etmesidir (Coşkun, 1984'den akt. Pelikoğlu, 2012: 29).

Yukarıda belirtilen tanımlardan anlaşılacağı üzere zengin bir dağarcığa sahip olan GTHM nazariyatı, terminolojik açıdan da zengin bir kültürel birikimini göstermektedir. GTHM nazariyatının içerisinde yer alan sözlü geleneğin oluşturduğu terminolojik terimlerin, anlam ve içerik olarak incelenmesi ile daha geniş bir kültürel kazanımlar elde edilebilecektir.

1.3. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ TÜRKÜLERİNİN KONULARA GÖRE SINIFLANDIRILMASI

Türküler birçok yönden sınıflandırılmaktadır. Türkülerin yapılarına göre, konularına göre ve ezgisel yapılarına göre sınıflandırmalar yapılmıştır.

Türküler konularına göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır;

Doğa türküleri	Kişiler üzerine söylenmiş türküler
Aşk türküleri	Keder, dert ve hastalık türküleri
Yiğitlik türküleri	Gurbet ve hasret türküleri
Askerlik türküleri	Meslek ve iş türküleri
Yiyecek türküleri	Eşkıya türküleri
Hayvanlar ile ilgili türküler	Ölüm türküleri
Olay türküleri	Ninniler ve çocuk türküleri
Bitki ve çiçeklerle ilgili türküler	Hapishane türküleri
Satıcı türküler	Mizahi türküler
Ekin türküleri	Yergi türküleri
Ramazan davulcusu türküleri	Öğretici ve öğüt verici türküler
Tören türküleri	

Konularına göre sınıflandırılan türkülerden, tören türküleri de kendi aralarında sınıflandırılmıştır. Bu türler aşağıdaki gibidir.

Düğün türküleri
Kına türküleri
Baş öğme / Duvak türküleri
Gelin alma türküleri
Gelin karşılama türküleri
Güvey türküleri
Halk oyunlarında türküler
Ayin-i Cem türküleri
Sayacı türküleri
Oturak türküleri (Öztelli, 1983: Başgöz, 2008: Kaya, 2004:

Kaynar 1996'dan akt. Büyükyıldız, 2009: 149-151).

1.4. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ MAKAM DİZİLERİ ÜZERİNE GÖRÜŞLER

Çalışmanın bu aşamasında Geleneksel Türk Halk Müziği makam dizileri teoriksel olarak geniş şekilde araştırılmıştır. Araştırmada “makam-ayak” kavramlarına ilişkin tanımlara aşağıda yer verilmiştir.

Arapça kama kökünden türemiş bir sözcük olan ve durulan yer, bulunulan yer anlamlarında Türkçe’de karşılık bulan makam sözcüğü, ilk kez Maragalı Abdulkadir tarafından kullanılmıştır. “Türk musikisinin şekillenmesine üsluplaşmasına nazariyatının bir düzene sokulmasına birinci derecede yardımcı olmuş en büyük musikişinaslardan biridir” (Ak, 2004: 56).

Emnalar’a göre makam, “Bir dizide durak ve güçlü arasındaki ilişkiyi belirtecek şekilde nağmeler meydana getirerek gezinmektir. Makamın en önemli perdeleri durak ve güçlü perdeleridir” (Emnalar, 1998: 529).

Oransay tarafından makam kelimesinin Mûsıkî yönünden değerlendirilmesi şöyledir:

"Makam kelimesinin başlangıçta ezginin üzerinde durduğu perde anlamında kullanıldığı anlaşıyor. Bu kavram kısa sürede genişletilmiş ve ezgisel çığırın yalnız perdelerini değil, tümünü kapsayan bir kavrama dönüştürülmüş, ancak 12 ana çığır için kullanılmıştır. 15.-16. yüzyıllarda yaşayan 12 makam 6 (veya 7) avaze 4 (veya 24) şube belirsiz sayıda terkibe ayrımı giderek silinmiş, en son makam-terkib ayrımı da 18.

yüzyıl sonlarında kalkınca makam terimi doğrudan ezgisel çıkır anlamına gelir" (Oransay, 1990: 26).

Özkan'a göre makam, "Bir dizide durak ve güçlünün belirtilmek ve diğer kurallara da bağlı kalmak suretiyle nağmeler meydana getirerek gezinmektir" (Özkan, 1984: 94).

Yekta'ya göre makam, "... Bir oluş tarzıdır. Kendisini teşkil eden çeşitli nispetlerle ve aralıkların düzenlenmesiyle vasfını belli eden müzik yelpazesinin hususi bir şeklidir" (Yekta, 1986: 67).

Türk halk ezgilerinin seyrettiği diziler incelendiğinde, bunların büyük bir çoğunlukla Türk Sanat Müziği'ndeki makam dizileriyle aynı olduğu görülmektedir. Bu iki müzik türü temelde aynı köke dayanmaktadır. Sistem birdir. Bununla birlikte, halk müziğinde diziler daha yalın, seyir de daha özgür iken, sanat müziğinde, bu dizilere ilaveten sonradan türetilmiş çok sayıda makam söz konusu olmakta, seyir ise daha sıkı kurallara bağlanmış bulunmaktadır. Türk Sanat Müziği geleneğinde diziler, birtakım kurallar çerçevesinde makam bütünlüğü içinde ifade edilirken Türk Halk Müziği'nde uzun yıllar böyle bir isimlendirme yoluna gidilmemiştir. Son dönemlerde Türk Halk Müziği dizileri Türk Sanat Müziği'ndeki "Makam" a karşılık "Ayak" terimiyle ifade edilmeye çalışılmışsa da bu çaba pek sonuç vermemiştir. Çünkü ayak, Türk Halk Müziği'nde diziden başka bir çok değişik anlamı da ifade etmektedir. Ayak, dizi anlamında düşünüldüğünde bile, ancak yerel bir deyim olarak kalmakta, ulusal bir bütünlük arz etmektedir (Yener, 1991: 340).

Halk müziğinde makama karşılık müzikal anlamda yanlış olarak "ayak" terimi, âşık müziğinde ise makamı karşılamadığı halde makam terimi kullanılmaktadır. Bu ayak veya makam olarak adlandırılan kalıp ezgi niteliğindeki bu melodik yapıların çok az bir kısmı tam ve düzenli bir seyir gösteren bir dizi olma anlamı taşırlar. Bu bakımdan âşık makamı olarak adlandırılan melodik yapıları Türk müziğindeki makamlar gibi algılamamak gerekir (Özarslan, 2001: 38).

Ekici'ye göre ayak terimi,

"Ayak kavramının dizi veya makam karşılığı olarak kullanılmasının âşık edebiyatı veya âşıklık geleneği ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Âşıkların atışması sırasında hangi âşığın daha güçlü olduğunun en belirleyici özelliklerinden birisi bilindiği gibi irticalen şiir söyleme gücü veya yeteneğidir. Bunu ölçebilmek için ise âşıklara bir söz kalıbı veya dördlüğü verilir ve bu sözlerden başlayarak kendisinin irticalen çalıp söylenmesi istenir. Fakat burada sözel anlamda ayağı dışarıdan başka birisi verirken, melodik anlamda ayağı ilk çalıp söylemeye başlayan âşık vermektedir. İlk âşığın bıraktığı yerden

başlayan ikinci veya üçüncü âşık kendisi yeni sözler söylerken makamda herhangi bir değişiklik yapmamaktadır. Yani sözü alan ilk âşık aynı zamanda makamsal anlamda ayağı vermektedir. Bu nedenle sözdeki ayak kavramının daha sonraki süreçte melodi veya makam karşılığı olarak da kullanılmaya başlandığı düşünülmektedir” (Ekici, 2009: 25-26).

Ayak teriminin makamla birlikte anılmasının doğruluğu hakkında henüz net bilgilerle ortaya konulmuş ve tasnifi tam olarak yapılabilmiş olduğu görülememektedir.

Sümbüllü (2006) ayak-makam ilişkisine yönelik şöyle açıklama yapmıştır:

“Geleneksel Türk Halk Müziği’nde karmaşık yapıya sahip olan ve dizi olarak adlandırdığımız “Ayak” teriminin anlamı ve içeriği güncelliğini halen korumaktadır. “Ayak” kavramı yerine “Makam” kavramının kullanılmasını savunanlar olmasına rağmen, “Ayak” kavramının kesinlikle “Makam” olmadığını, hatta “Ayak” ve “Makam” yerine farklı bir kavram kullanılması gerektiğini düşünen kişilerle karşılaşmakta mümkündür” (s. 138).

Pelikoğlu’na göre ayak terimi,

“Geleneksel Türk halk müziğinde ayakların çok olmasının nedeni, olasılıkla, coğrafi açıdan yöreselliğe dayanmaktadır. Çünkü her yörenin (bu yöreler bazen çok dar bir alanı kaplar) saz şairlerinin (âşıklarının) o yöre için verdikleri isimler dolayısıyladır. Denebilir ki, ne kadar yöre varsa o kadarda ayak ismi vardır. Bu itibarla her birinin ayrı ayrı tetkik edilmeleri çok zor ve neredeyse imkânsızdır. Geleneksel Türk halk müziğine ‘ayak’ terimi nereden gelmiştir? Sorusunun cevabını vermek için toplumun yaşayış biçimine, adet ve görgülerine ve özellikle kültürel alandaki yaşayış tarzına bakmak gerekir. Yaşamlarını kırsal alanda, küçük topluluklar halinde devam ettiren bireyler, adet ve göreneklerine ziyadesiyle bağlı kalmakta, bunlardan ayrılmak veya uygulamayı azaltmak ya da kesmek gibi bir faaliyette bulunmayı düşünmemekte, eski görenek ve bu göreneklere uyan yaşam tarzlarında değişiklik kabul eder bir düşünce içinde olmamaktadırlar” (Pelikoğlu, 2012: 54).

Türk Halk Müziği dizilerinin isimlendirilmesine yönelik akademik çalışmalar devam etmektedir. İlgili tüm çevrelerce benimsenen ortak bir görüş belirleninceye kadar bu dizilerin makam kurallarıyla değil, ancak makam dizileri içinde ifade edilmesi isabetli olacaktır (Yener, 1991: 340).

Pelikoğlu (1998) “Mesleki Müzik Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında ise, geleneksel Türk halk müziği dizilerini isimlendirmede hem makam dizilerinden hem de makam

isimlerinden faydalanılmasının müzikte birlik beraberlik sağlayabilmek adına daha tercih edilebilir olacağını belirtmektedir (s. 55).

1.5.GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ MAKAM DİZİLERİ

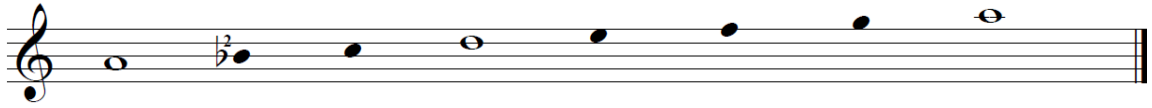
Çalışmanın bu aşamasında GTHM makam dizileri porte üzerinde gösterilmiş ve seyir özelliklerinden bahsedilmiştir.

Müzikte belli kurallar çerçevesinde 8 notanın birbiri ardına sıra ile dizilmesinden oluşan ses kümesine dizi denir. Bir dizi herhangi bir ses ile başlar ve aynı adı taşıyan 8 ses sonraki ince seste biter. Diziyi oluşturan bu seslere dizi sesleri denir (Akkaş, 2005: 40).

GTHM nazariyatında, 21 makam dizisi mevcuttur. Bu makam dizileri karar seslerine göre sırasıyla aşağıda gösterilmektedir.

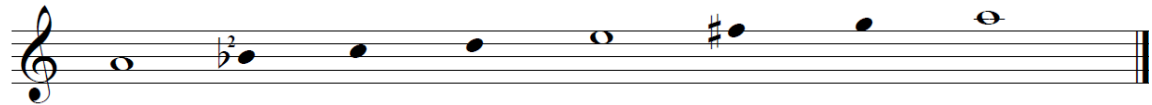
1.5.1. La Kararlı Makam Dizileri

Uşşak Makamı Dizisi

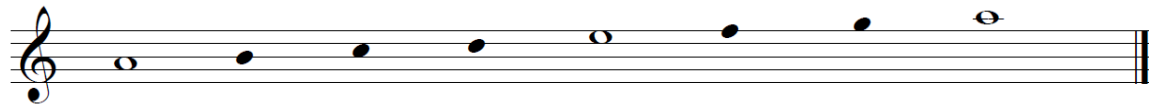
Uşşak makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (4. derece) RE perdesidir. Makamın seyri çıkıcıdır. Çıkıcı seyir; seyre karar perdesi veya genişletilmiş pes bölgeden başlaması demektir (Akdoğan, 1993: 44).

Hüseyni Makamı Dizisi

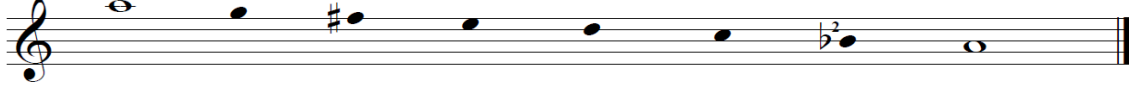
Hüseyni makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) Mİ perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. Hüseyni dizisi içinde Nigâr ve Rast dizilerinin kullanılmasıyla oluşur. Neva'daki Buselik dörtlüsünün bir tam ses altında Nigâr beşlisi vardır (Yavuzoğlu, 2009: 89).

Buselik Makamı Dizisi

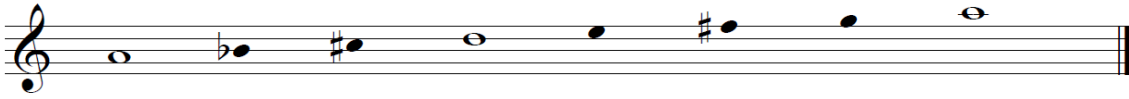
Buselik makam dizisinin güçlüsü (5. derece) Mi perdesidir. Seyiri çıkıcıdır. İnici şekline Şehnâz-Buselik denir (Öztuna, 1969: 115).

Muhayyer Makamı Dizisi

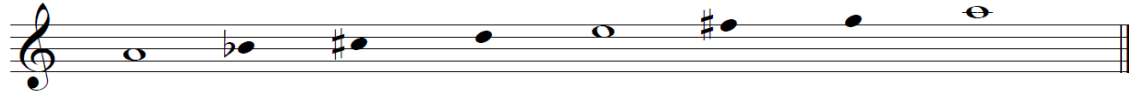
Hüseyin makam dizisinin inici halidir. Güçlüsü tiz durak (8. derece) LA perdesidir. Seyir karakteri inicidir. Seyre tiz durak civarından başlanır (Özkan, 1984: 185).

Hicaz Makamı Dizisi

Hicaz makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (4. derece) RE perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. İnici-çıkıcı seyir, seyre güçlü perdesi veya civarından başlaması demektir (Özkan, 1984: 164).

Uzzal Makamı Dizisi

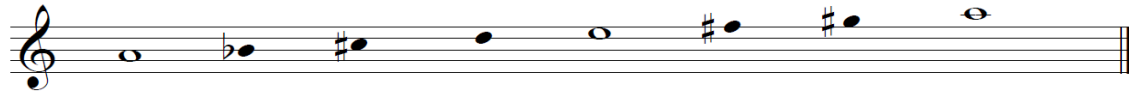
Uzzal makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) Mİ perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. Çoğunlukla nim hicaz ve neva perdesinden terennüme başlayıp düğâh perdesinde karar verir (Karadeniz, 1983: 105).

Hümayun Makamı Dizisi

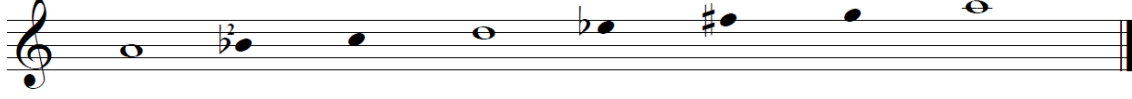
Hümayun makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (4. derece) RE perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. Seyire genel olarak Neva perdesinden başlar, karara çoğu zaman Nim Zîrgüle yedeni alınarak yapılır (Kutluğ, 2000: 181).

Zîrgüleli Makamı Dizisi

Zirgüleli makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) Mİ perdesidir. Seyir inici-çıkıcıdır. Seyre güçlü perdesi veya civarından başlanır (Özkan, 1984: 174).

Karcıgar Makamı Dizisi

Karcıgar makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (4. derece) RE perdesidir. Seyir inici-çıkıcı daha çok inicidir. Seyre güçlü perdesi veya civarından başlanır (Öztuna, 1969: 328).

Saba Makamı Dizisi

Saba makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (3. derece) DO perdesidir. Seyir çıkıcı veya inici-çıkıcı olarak kullanılır. Seyre güçlü perdesi veya civarından başlanır (Özkan, 1984: 370).

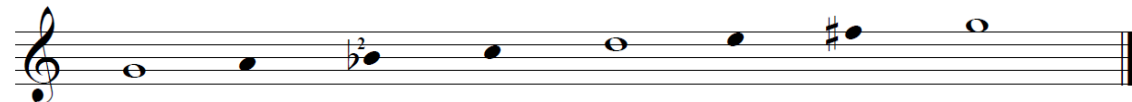
Kürdi Makamı Dizisi

Kürdi makamı dizisinin güçlü sesi, dizinin (4. derece) RE perdesidir. Seyir olarak çıkıcı bir özellik taşır. Karara gider iken Hisar perdesi kullanılır. Kürdinin tam ses altında Nihavend çeşnisi vardır (Yavuzoğlu, 2009: 107).

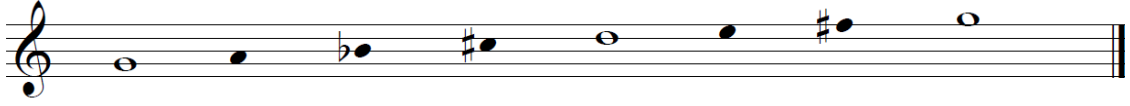
1.5.2. Sol Kararlı Makam Dizileri

Rast Makamı Dizisi

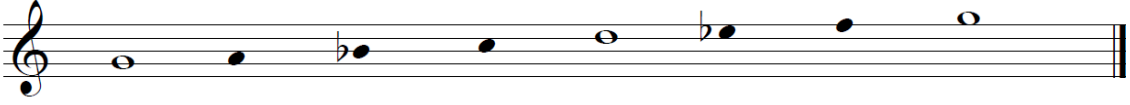
Rast makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) RE perdesidir. Seyir olarak çıkıcı bir özellik taşır. Çıkıcı seyir, seyre karar perdesi veya genişletilmiş pes bölgeden başlaması demektir (Özkan, 1984: 137).

Nikriz Makamı Dizisi

Nikriz makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) RE perdesidir. Seyir inici-çıkıcıdır. Seyre güçlü perdesi civarından veya bazen de dizinin durak sesi civarından başlanır (Özkan, 1984: 413).

Nihâvend Makamı Dizisi

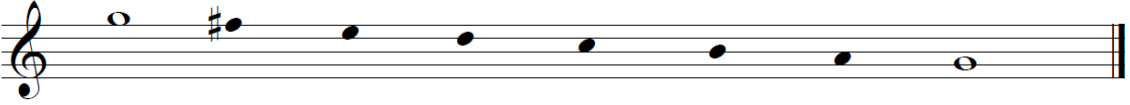
Nihâvend makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) RE perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. Seyre güçlü perdesi veya civarından başlanır (Çelikkol, 1988a: 18).

Hicazkâr Makamı Dizisi

Hicazkâr makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (8. derece) SOL perdesidir. Seyir inicidir. Seyre tiz durak perdesi veya civarından başlanır (Özkan, 1984: 264).

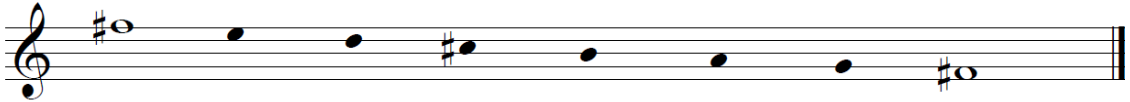
Mahur Makamı Dizisi

Mahur makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (8. derece) SOL perdesidir. Seyir olarak inici bir özellik taşır. Tiz durak perdesi civarından seyre başlanır (Özkan, 1984: 220).

1.5.3. Fa Diyez Kararlı Makam Dizileri

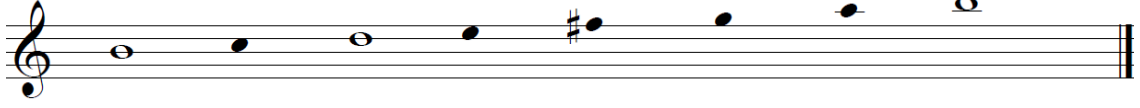
Eviç Makamı Dizisi

Eviç makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (8. derece) FA# perdesidir. Seyri inicidir. Seyre tiz durak perdesi veya civarından başlanır (Özkan, 1984: 477).

1.5.4. Si Kararlı Makam Dizileri

Segâh Makamı Dizisi

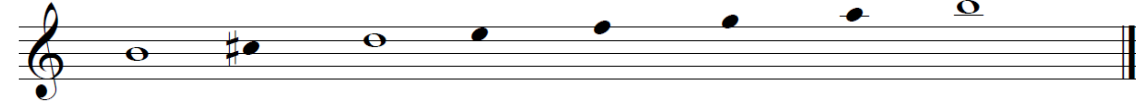
Segâh makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (3. derece) RE perdesidir. Seyir olarak çıkıcı bir özellik taşır. Durak perdesi civarından seyre başlanır (Çelikkol, 1988b: 18).

Hüzzam Makamı Dizisi

Hüzzam makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (3. derece) RE perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcıdır. Seyre güçlü perdesi veya civarından başlanır (Özkan, 1984: 311).

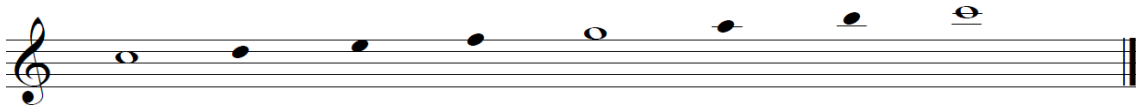
Nişabur Makamı Dizisi

Nişabur makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (3. derece) RE perdesidir. Seyir olarak çıkıcı bir özellik taşır. Durak veya güçlü civarından seyre başlanır (Özkan, 1984: 294).

1.5.5. Do Kararlı Makam Dizileri

Çargâh Makamı Dizisi

Çargâh Makam dizisinin güçlü sesi, dizinin (5. derece) SOL perdesidir. Seyir olarak inici-çıkıcı bir özellik taşır. İnici-çıkıcı seyir, seyre güçlü perdesi veya civarından başlaması demektir (Özkan, 1984: 118).

Yukarıdaki makam dizileri; GTHM’de 21 ezgi kalıbının bulunduğunu, seyir şeklinde gösterilebildiğini belirtmektedir.

1.6. GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ’NDE USÛLLER

Bu bölümde geleneksel Türk halk müziğininde kullanılan usûllere yer verilmiştir. Usûlün tanımı ve bölümleri ifade edilmeye çalışılmıştır.

Usûl, belirli düzümlerden oluşan, kalıp halinde tespit edilmiş ölçülerdir. Bir başka ifadeyle, düzümün özel kalıplar haline getirilmiş şeklidir. Vuruşların değerleri birbirine eşit veya eşit olmayabilmektedir. Ancak kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf zamanların değişik şekilde sıralanma, usûller arasındaki farklılaşmayı meydana getirmektedir. Bir usûlün oluşabilmesi için en azından bir kuvvetli, bir zayıf vuruşa ihtiyaç vardır (Emnalar, 1998: 110).

Türk Halk Musikisi usûllerini kendi bünyesinin icaplarına göre tasnif edilince, bu usûllerin başlıca üç esasa dayandığı görülmektedir (Sarisözen, 1962: 6).

1.6.1.Ana Usûller

Türk Halk Musikisi usûllerinin temelini oluşturan ana usûller iki, üç ve dört vuruşlarla bunların üçerli şeklidir. Bu usûllerden iki ve dört vuruşlularla bunların üçerli şekilleri çok, üçlülerin üçerli şekilleri azdır (Sarisözen, 1962: 8).

İki vuruşlular (2/2, 2/4, 2/8), üçerli şekli (2+2+2=6/8). Üç vuruşlular (3/4, 3/8), üçerli şekli (3+3+3=9/8). Dört vuruşlular (4/4), üçerli şekli (4+4+4=12/8) şekilleri halinde ifade edilmektedir (Büyükyıldız, 2009: 157).

1.6.2.Birleşik Usûller

Sarisözen (1962) birleşik usûllere ilişkin olarak şu görüşleri belirtmektedir;

“Ana usûllerin belli kurallar gereğince bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Birleşik usûller, halk müziğinin en önemli ve en zengin tarafıdır. Aslında ana usûllerin birleşmesinden başka bir şey olmayan bu usûllerde ikili ve üçlülerin sıralanışındaki incelik bütün dünya müzik âlemini ilgilendirecek kadar renkli ritm özellikleri oluşturur” (s. 54).

Beş vuruşlular ($5/4$, $5/8$) şeklinde olup A ($3+2$) ve B ($2+3$). Altı vuruşlular ($6/4$, $6/8$) olup ($4+2$) ve ($3+3$). Yedi vuruşlular ($7/4$, $7/8$); A ($3+2+2$), B ($2+3+2$), C ($2+2+3$). Sekiz vuruşlular ($8/8$); A ($2+3+3$), B ($3+2+3$), C ($3+3+2$). Dokuz vuruşlular ($9/4$, $9/8$, $9/16$); A ($3+2+2+2$), B ($2+3+2+2$), C ($2+2+3+2$), D ($2+2+2+3$) şekilleri halindedir (Büyükyıldız, 2009: 157).

1.6.3.Karma Usûller

Sarısözen (1962) tarafından karma usûllerin değerlendirilmesi şöyledir:

“Karma usûller adı altında topladığımız bu grup, birleşik usûllerin veya ana usûllerle birleşik usûllerin bir araya gelmesiyle oluşur. Ana ve birleşik usûllere göre daha az bulunan karma usûller, ritm yönünden ilginç özellikler gösterir. Karma usûllerin birçok rastlanmaktaysa da biz bunlardan muntazam olan ve yapılışından bir kural çıkarılabilenleri ele almış bulunuyoruz. Bugüne kadar yapılışı bir kuralla açıklanabilen sekiz türlü karma usûl tespit edilmiştir. Bunlar; 10, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 21 zamanlı karma usûllerdir. Yarın, belki başka çeşitlerini de bulacağız fakat bundan sonra karşılaşmamız ihtimali olan yeni bir karma usûlün, burada açıkladığımız kuralların dışında kalmayacağı kuvvetle tahmin edilebilir” (s. 96).

On vuruşlular ($10/4$, $10/8$, $10/16$); A [$a(3+2)+b(2+3)$], B [$b(2+3)+a(3+2)$] şeklinde, on bir vuruşlular A ($7+4$), B ($5+6$) şeklinde, on iki vuruşlular A ($2+3+2+3+2$), B ($3+2+2+2+3$) şeklinde, on beş vuruşlular ($15/4$, $15/8$); A ($7+8$) iki birleşik usûl, B ($7+8$) bir birleşik, iki ana usûl, C ($8+7$) iki birleşik usûl şeklindedir (Büyükyıldız, 2009: 159).

On altı vuruşlular ($16/8$), ($9+7$) şeklinde, on sekiz vuruşlular ($18/8$), ($12/8+6+8$) şeklinde, yirmi vuruşlular ($20/8$); [$(3+3)(6/8)+(2+2+3)(7/8)+(3+2+2)(7/8)$] şeklinde, yirmi bir vuruşlular ($21/8$); ($12/8+9/8$) şeklindedir (Büyükyıldız, 2009: 159).

1.7. KINA TÜRKÜLERİ – (KINA HAVALARI)

Kına türküleri, güfteleri ve melodik özellikleri incelendiğinde ayrılığı, üzüntüyü-kederi temsil ettiği görülmektedir. Dolayısıyla kına türküleri geleneksel Türk halk müziğinin “ağıt” sınıfında yer almaktadır.

“Ağıt” denilince aklımıza hemen “ölüm” gelir. Oysa savaş, yangın, sel, deprem, gibi tabii afetler üzerine, çeşitli kaza ve hastalıklara; askere veya gurbete gönderilen

yakınlarına; kaybedilen bir eşya yahut hayvanlara da ağıtların söylendiği gerçektir (Şimşek, 1999: 1).

Ağıtlar; sızlayan kalplerin, dayanılmaz acıların, akan gözyaşların, yanık yüreklerin çare arayan feryadıdır. Yavrusunu yitiren ana, sevgilisine kavuşamayan âşık, yatağında inleyen hasta, sıra hasreti ile yanıp tutuşan garip, duygularını, ıstıraplarını ağıtlarla dile getirirler (Şimşek, 1999: 1).

Eski Türklerin ağıtlarla yakın münasebeti bulunan üç önemli merasimi vardır. Bunlar; “sığır”, “şölen” ve “yuğ”dur. “Yuğ” bir başka ifadeyle “yas” veya “matem” törenidir (Şimşek, 1999: 2).

Ezgiler ile Türkülerin katıldığı “ağıt” törenlerini sadece kadınlar düzenler ve yürütürler. Türkülere ve törenin gerektirdiği türlü davranışlara, genel olarak bütün hazır bulunanlar katılır (Esen, 1982: 11).

Tarihi gelişimi antik devirlere kadar uzanan **kına**; eski Mısır, eski Yunan, Roma ve Ortaçağ’da boya ve ilaç olarak kullanılmıştır. Gerek Avrupa’da, gerekse İslam dünyasında çok bilinen bu madde, Hindistan’daki Müslümanlar arasında da kullanılmıştır. Türk tıp tarihinde de kınanın çok önemli bir yeri vardır. Eski Türkler kınayı, veba hastalığına karşı ve boya maddesi olarak kullanmıştır. 15.-19. yüzyıllar arasında; balgam, baş ağrısı, nezle, göz ağrısı, çocuklarda çiçeğe karşı ve de ateşli hastalıklarda kullanılan kına, bazı saray ve attariye defterlerinde başköşeyi işgal etmiştir. Kuzey Afrika, Hindistan, Pakistan ve Seylan’da yetişen kınaya; Latince’de “*Lawsonia Inermis*” , Arapça’da “*Hinna*”, Divan Edebiyatı’nda “*Hana*” veya “*Hinna*”, Batı dillerine de Arapça’dan geçerek, Fransızca’da “*Henné*”, Almanca’da “*Henna*”, İtalyanca’da “*Henné*” , İngilizce’de ise “*Henna*” denilmektedir. Kınanın Azerbaycan Türkçesindeki karşılığı “*H>ina*”, Başkurt Türkçesinde “*Kına (buyavı)*”, Kazak Türkçesinde “*Kına*”, Kırgız Türkçesinde “*H>ina*”, Özbek Türkçesinde “*H>inä*”, Tatar Türkçesinde “*Kına (buyavı)*”, Türkmen Türkçesinde “*H>ina*”, Rusça’da “*H>ina*” dır (www.geldik.net).

Kına, çok eski zamanlardan beri Doğu ve Türk kültüründe süslenme ve kimi hastalıkları tedavi etmek amacıyla kullanılmıştır. Türk kültüründe daha ziyade, süsleme ve süslenme unsuru olarak kullanılır (Yılmaz, 2010: 1).

Türkiye’ de kına geceleri, gelinin çeyizi baba evinden oğlan evine götürülürken tamamının bir listesi çıkarılarak tahmini değerleri yazılır, altına muhtar, şahitler ve

eyizi teslim alan kişiler imzalarını atarlar. Bu liste gelinde kalır. Kına gecesinde, geline kına yakmaya gelenler kızın ailesinden kına yakmak için müsaade isterler (şimşek, 1999: 51).

Varvar (2010) kına yakılmasına ilişkin şu görüşleri belirtmektedir;

Kına yakılırken, gelin adayının yüzü kırmızı bir örtüyle kapatılır, kınayı yakacak kişi damat adayının bir yakını olur. Kız kınayı eline yaktırmadan önce, kaynanadan türkü söylemesini ister. Bu istek gelin tarafından dile getirilmese de, misafirler tarafından kaynanaya söylenir. Gelini ağlatmak için söylenen türkü ve manilere rağmen, gelin bahşış almadan elini açmak istemez. Alınan bahşışten sonra kına yakılır. Kına elin her tarafına yakılmaz. Kızın avucunun, ortasına gelecek şekilde erkek tarafının imkânları dâhilinde madeni para veya küçük altın bırakılır ve kına bu altını veya parayı örtecek şekilde yakılır. Daha sonra kınaya gelen misafirlere dağıtılır. Eskiden kına düğünü sadece kadınlar arasında yapılırdı. Kadınlar gelinin evine toplanır şarkılı-türkülü eğlenceler yapar. Günümüzde, kına düğünü açık alanlarda, kadınlı-erkekli bir grup eşliğinde yapılmaktadır ve kına gecelerinde de “Kınayı getir aney”, “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar” gibi acıklı türküler söylenir. Bu türküler duyan anne ve gelin adayı ağlar (s. 115).

Kına gecesine katılanlar sosyal statülerine bağlı olarak çeşitli şekillerde geleneksel giyimler giymektedirler. Bu giyimler, üçetek-icadiye, kaftan, cepken-fermane, şalvar, sıkma, binlik, gümüş kemer, yün çorap, oyalı yazmadan oluşmaktadır (Varvar, 2010: 125).

Gelin olan kızlara yakılan kına, hayatın önemli bir aşaması olan evlilik aşaması içerisindeki bir geceye adını verecek kadar önemlidir. Kına gecesini adı verilen bu gece, gelinler için düzenlendiği gibi damatlar için de düzenlenebilir. Ülkemizin muhtelif yerlerinde düzenlenen bu gecelerde uygulanan pratikler Türkiye’de bir kına gecesini geleneği oluşturacak kadar zengindir (Yılmaz, 2010: 1).

Evlenme törenlerinin belli bir yerinde (geline kına yakıldığı sırada) yapılan bir takım işlemlerle söylenen türküler kına türküleridir (Esen, 1982: 10).

Ülkemizin hemen hemen her yerinde gelinlerimiz için, kına gecesini düzenlenir. Düzenlenen bu törenlerde gelinler, söylenen kına türkülerini ile ağlatılır. Genellikle kına yakımı esnasında söylenen bu türküler, yörelerimize göre çeşitli adlar verilir. Bunlar; Kına ağladı, kına havası, kına okşaması, kına türküsü, kına ilahisi, kına başı övme

türküsü, kadın kına havası, kadın kına türküsü, kadın övme havası, kadın vurma türküsü, kadın kutlama türküsü, kadın kutlama duası, gelin konuklama havası, gelin övme türküsü, gelin ağlatma türküsü, gelin ağlatma havası, baş övme türküsü, yas türküsü, selim çekme türküsü, düğün ilahisi, yakım yakma, ağıt türküleri, gelin savusu, savu sığmak, gelin yası ve işleme olarak adlandırılır (Yılmaz, 2010: 79-80).

Feyzioğlu (2010) kına ağıtlarına ilişkin şu görüşlerini ifade etmektedir;

“...özellikle düğün gelenekleri ile ilintili olarak oluşan, kına töreninde gelin, annesi ya da akraba bir bayan tarafından ezgili olarak söylenen söyleyişlerdir. Kına ağıtlarını söyleyicileri açısından, gelinin ağzından söylenen ağıtlar ve gelinin yakınlarının söyledikleri ağıtlar şeklinde ayırmak mümkündür. Kına ağıtları, düğünün bölümlerinden biri olan kına gecesinde kınanın hazırlanmasından, gelin kızın ellerine yakılmasına dek geçen süredeki bir dizi tören unsurundan biridir” (s. 77).

Gelin ağlatma türkülerinden biri amcaya ve anaya sitemdir. Eski âdetlere göre kızın kocaya satılmasında, babadan önce amca gelirdi, baba bu işe pek muhatap olmak istemezdi. Kızın sitemi amcaya yapılmaktadır. Anaya, babaya sitem ise evlatlarını eloğluna vermelerindendir. Tabii bu ilk anda doğup büyüdüğü evinden anadan, babadan, kardeşlerden ayrı düşmenin yürek acısı ile söylenmiş sayılır (Varvar, 2010:122).

Her türkünün bir icra ortamı bulunur. Düğünler türkü icra ortamının başında gelirler. Bu durum eskiden olduğu gibi günümüzde de yerini ve önemini korumaktadır. Düğün aşaması içerisinde yer alan kına törenleri, hem türkülerin oluşumunda hem de icrasında önemli yer teşkil ederler. Kına türkülerinin icra ortamları icra biçimlerine de etki eder. Bu etki kınanın yakılacağı yer ile sınırlı değildir (Yılmaz, 2010: 80)

Artun’a göre kına gecesi, “Kına gecesi gelin evinde düzenlenen son gecedir. Deplek (darbuka) eşliğinde oyunlar oynanır, yatsı vaktinde geline kına yakılırken dağıtılan “kına çerezi” yenilir” (Artun, 2005: 8).

Yılmaz (2010) kına gecesine ilişkin olarak şu görüşleri belirtmektedir;

“Kına törenleri eğlence ile başlar. Fakat bu eğlence akşamın ilerleyen saatlerinde yerini hüzne bırakır. Çünkü bu saatlerde gelinin kınası yakılacaktır. Gelin önce kınanın yakılacağı yere çıkarılır. Gelinin çıkarılmasıyla birlikte geline yakılacak olan kına belirlenen kişiler

tarafından özenmeye başlanır. Özenen kına, kına tepsisine konularak gelinin bulunduğu odaya bir kişinin elinde ya da elden ele gezdirilerek getirilir. Getirilen kına tepsisi gelinin başında yavaş yavaş döndürülür. İşte bu esnada söylenmeye başlanan kına türküleri daha sonra sırasıyla gelinin kınası yakılırken ve kınası yakıldıktan hemen sonra söylenir. Belirtilen yerlerde söylenen kına türkülerinin hepsi sözlü olarak icra edilirler. Kına türküleri, genellikle gelinin birinci dereceden yakınları, kınaya katılan kadınlar, genç kızlar ile yakımcı kadınlar söyler. Bu türkülerden bir kısmı ise gruplar halinde, karşılıklı söylenirler” (s. 80).

Kınanın yakıldığı bölüm adeta ağıt havasına dönüşmektedir. Genç kızın anne ve babasından ayrılmasıyla duyduğu hüznü, acıyı; aynı zamanda yeni bir hayata başlamanın, aile kurmanın verdiği sevinçle karışık duyguları yaşatan bir gelenektir (Varvar, 2010: 114).

Geline kına yakmadan önce abdest aldırılır. Büyük bir leğen içerisinde kına, genç kızlar tarafından yoğrulur. Yoğrulan kınanın üzerine mum yakılır. Kına, ilk olarak annesi tarafından geline yakılır. Daha sonra genç kızlar, kına türküsünün eşliğinde birbirlerine kına yakarlar (Uysal, 2009: 216).

Asıl amacı gelini ağlatmak olan bu türkülerin hepsi yanık bir ezgi ile söylenmektedir. Söylenen türkü eşliğinde gelinin ağlayıp ağlamadığı kontrol edilir. Gelinin bu esnada mutlaka ağlaması gerekir (Yılmaz, 2010: 8).

Bayram (2013) çalışmasında kına gecesi hakkında şu tespitleri ifade etmektedir;

“Kına gecesinde mani ve türküler söylenerek gelin kız ağlatılır. Gecede çeşitli eğlence ve oyunlar vardır ve bunlar da ilçelere göre değişiklik arz eder. Kına gecesinde sadece fıstık veya diğer kuruyemiş çeşitlerinden verenler de olur. Yemekli özellikle pilavlı kına gecesi yapanlar da, çeşitli çerez ve içecekler de dağıtmaktadır. Ayrıca kına gecesi salı günü akşamı, yani kız başı yıkama töreninden sonra da yapılabilmektedir” (s. 26).

1.7.1.Müzikal Açıdan Kına Türküleri

Kına türküleri ezgisel açıdan değerlendirildiğinde, ezgilerinin ağırlıklı olarak kırık hava niteliğinde usûllü ezgiler olduğu görülür. Fakat bazı kına türküleri uzun hava niteliğindedir (Yılmaz, 2010: 1).

Yılmaz (2010) kına türkülerine ilişkin olarak şu görüşlerini belirtmektedir;

“Biz, ülkemizin muhtelif yerlerinde söylenen bu türkülerin toplamına birden “kına türküsü” demeyi uygun buluyoruz. Fakat kına türkülerinin bir ayrılık olayı üzerine yakılmaları ve gelini ağlatmak amacı ile yanık bir ezgi ile söylenmeleri, bizim bunları türkü ana başlığı altında “ağıt” olarak nitelendirmemize sebep olur” (s. 80).

Ağıt ezgileri, söyleyicilerin müzikal hafızalarında eskiden kalan ve yerel karakter taşıyan melodi kalıplarının üzerine bina edilir. Ağıtçılar, bu ezgi kalıpları ile söz unsurunu birleştirerek, özel ağıt icrasını gerçekleştirirler. Ağıtlarda ilgili bölgeye, yöreye ait ritim, melodi kalıpları ile yerel ağız özellikleri, yöresel tavır ve üslup ile ağıtçının bireysel üslubu, tavrı bir aradadır. Çoğunlukta olan serbest üsluplu ağıtlar, Türk halk müziğinin uzun hava formu içinde değerlendirilebilir (Feyzioğlu, 2010: 76).

Kına geceleri, kına türküleri ile anılmaktadır. Fakat bu gecelerde sadece kına türküleri okunmaz. Bazı yörelerde gelinin kınası kına ilahileri ile yakılır. Geline kına yakılırken söylenen bu türkülerin belirli bir icra ortamı ve biçimi vardır. Bu türkülerin şekil itibariyle çeşitlilik gösterdiği görülür. Bu çeşitlilik kına türkülerinin hece sayılarında görülebildiği gibi yapılarında da görülebilmektedir. Yapıları bakımından kına türküleri bağlantılı ve bağlantısız türküler olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Bağlantısız kına türküleri, sadece bentlerle oluşturulan türkülerdir. Bağlantılı kına türküleri ise, her bendin sonunda tekrarlanan sözlerle oluşturulur. Kına türkülerinin konuları bakımından da çeşitlilik gösterdiği görülür. Bu konular kısaca yalnızlık, gurbet, çile, üzüntü ve sitemdir (Yılmaz, 2010: 1).

Tokmak (2009) tarafından yapılan çalışmada kına türküleri ile ilgili şu tespitler yapılmıştır;

“Türkülerden bazıları gelini ağlatmak için söylenirken bazıları da kına gecesinde oynamak için söylenmektedirler. Derlediğimiz türkülerin birçoğunda “kına” sözcüğü geçmemektedir. Kaynak şahıslarımıza bunun nedenini sorduğumuzda, oynamak için söylenen türkülerde, köyde bilinen mânilerin ezgiyle türkü şeklinde söylendiğini belirtmişlerdir. Acıklı türkülerin de, gelin kızın baba evinden ayrılacağından onu ağlatmak için kına gecesinde söylendiğini belirtmişlerdir. Kaynak şahıslarımızdan aldığımız bilgilere göre, eskiden kına gecelerinde türkü söylemeleri için “tefçi” adı verilen kadınlar tutulurdu. Tefçi tutulmayan köylerde ise, köyün tef çalan, türkü söyleyen kızları olurdu. Gelin kızın kınası yakılırken, arkadaşları türkü söyleyerek, gelini ağlatırlardı. Ama

çoğunlukla gelin kızı ağlatmak için söylenen türküler, bu türkülerini bilen yaşlı kadınlar tarafından okunmaktaydı. Gelin kızı ağlatmak için söylenen türküler, yavaş bir ezgiyle ağlamaklı bir şekilde söylenmektedir. Neşeli türküler ise, hareketli ezgilere sahiptirler. Derlenen kına türkülerinden, dördüncü ve beşincisinin hikâyeleri, kaynak şahıs tarafından anlatılmıştır. Diğer türkülerin hikâyelerinin olup olmadığını kaynak şahıslara sorduğumuzda, bilmediklerini ifade etmişlerdir (s. 225).

Kına türkülerini çeşitli açılardan bölgesel bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda bölgeler arasında benzerlik ve farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Ortaya çıkan bu benzerlikler halkımızın ortak kültür unsurlarıdır. Farklılıklar ise, bölgelerimizin özgün yapıları ve zenginlikleridir. Halkın evlilik hakkındaki düşüncelerini ve hayat görüşünü anlatan kına türkülerini ortak kültür unsurlarımızdan sadece biridir (Yılmaz, 2010: 1).

Oyunlu türküler genellikle sekme hareketlerini gösteren ritmik, coşkulu bir yapıya sahiptirler. Melodik yapıları bakımından seslerin pestten tize doğru sıralanmasıyla dinleyicide coşku ve heyecan duygusu oluşmasını sağladığı gibi; kına ve düğünlerin sevinçli yapısını da yansıtır. Kına yakılırken söylenen türküler de 9/8'lik olmasına rağmen kısmen daha ağır bir ritimde icra edilmesi, güftesindeki geline övgü ve ayrılık temasının müzikle birleşimindeki uyumun da sonucu olarak verdiği hisle gelini ağlatan hüznü bir yapıya dönüşür (Usanmaz, 2006: 25).

Ses genişlikleri genellikle bir oktav kadardır. Ezgiler tiz seslerden başlayarak çoğunlukla inici bir seyir özelliği gösterirler. Sözlü kısımlarda, of aman, ah, kuzum, yavrum, anacığım gibi özel terennümler yer alır. Ağıt ezgilerinde de belli durak sesleri vardır ve serbest tartılı ağıtlarda, son bölümde karara süratle düşen melodilerin yer alması, ağıtların ortak özelliklerindendir (Feyzioğlu, 2010: 76).

Uzun hava formunun yanında, kırık hava tarzında düzenli bir ritmi olan vardır. Serbest başlayıp, enstrümantal bölümleri belli bir usülle, söz bölümleri ise serbest kurulan ağıtlar da bulunmaktadır. Bazı ağıtlar, zaman içinde türkü formuna dönüşmüştür. Bazı ağıtların içinde anonim olmayan söz parçalarının, bazı türkü parçalarının ve daha eski ağıtların karıştığı da görülmektedir (Artun, 2005: 8).

1.7.2.Edebi Açıdan Kına Türküleri

Türkiye’de gelinin kınası yakılırken gelin kına türküleri ve kına ilahilerinin, damadın kınası yakılırken de damat kına türküleri söylenmiştir. Kına yakılma anında söylenen bu ezgilerin orada dile getirilmeyen teknik özellikleri vardır. Bu teknik özelliklerden biri kına yakılma anında söylenen türkülerin ve kına ilahilerinin hece sayılarıdır. Gelin ve damat kınasında söylenen türküler, genellikle yedi, sekiz ve on bir hece ile söylenmişlerdir. Fakat az sayıda da olsa beş ve on iki hece ile söylenmiş kına türküleri de vardır. Beş ve on iki hece ile söylenen kına türküleri, gelinin kınası yakılırken terennüm edilen türkülerdir. Kına ilahileri ise, genellikle sekiz ve on bir hece ile söylenmişlerdir. Bazı kına türküleri ile kına ilahilerinin ise belirli bir hece sayılarının olmadıkları görülür (Yılmaz, 2010: 84).

Sadece bentlerden oluşan bazı kına türkülerinin de, bentlerinin hece sayıları arasında bir eşitlik görülmez. Yani birinci bendi sekiz hece ile söylenen bir kına türküsünün diğer bentleri on bir hece ile söylenebilir. Ya da ilk bendi yedi hece ile söylenen bir türkünün diğer bentleri sekiz ve altı hece ile söylenebilir (Yılmaz, 2010: 85).

Yılmaz (2010) kına türkülerini bağlantılı ve bağlantısız türküler olmak üzere iki bölümden oluştuğunu söylemiştir. Bağlantısız kına türküleri, sadece bentlerle oluşturulan türkülerdir. Bağlantılı kına türküleri ise, her bendin sonunda tekrarlanan sözlerle oluşturulur. Anlaşılacağı üzere kına türküleri yapıları bakımından çeşitlilik arz ederler. Bu çeşitlilikleri göstermek amacıyla burada gelin ve damat kınasında söylenen kına türkülerini tasnif etmiştir. Ayrıca, bazı yörelerimizde söylenen kına ilahilerini de yapılarına uyan ilgili başlıkların altında ayrı bir parantez açarak aktarmıştır (s. 86).

Kına türkülerinde 7, 8, 9, 11, 13, 14’lü hece ölçüleri kullanılmıştır. Türkülerdeki ölçülerde tutarlı bir durum yoktur. Bazı türkülerde mâni nazım şekli kullanılmıştır ve mâniler peş peşe sıralanmıştır. Türküler, 2, 3, 4 mısralık bentlerden oluşmuştur (Tokmak, 2009: 225).

Yolcu (2012) çalışmasında kına türküleri ve mani hakkında şu görüşlerini belirtmektedir;

“Kına evlerindeki bakırcı icralarında kaşık oyunuyla oynanması, mani icrasının ayrılmaz bir parçasıdır. Henk olarak adlandırılan ve genellikle bir odanın içinde, bazen de evin bahçesinde olan bu icra, halkalar halinde; evin içindeyse oturan, evin dışındaysa ayakta bulunan dinleyicilerin ortasında iki ya da dört kişinin karşılıklı oynamasıyla gerçekleşir. Duruma göre, oturarak ya da ayakta bakır çalınıp mani söylenebilir. Eşlikçi bakırı tutan, bakırcı da mani icrasında bulunan kişidir” (s. 119).

Yılmaz (2010) kına türkülerinin edebi yönüne yönelik şu ifadeleri belirtmiştir;

“Kına türküleri genellikle yedi, sekiz ve on bir hece ile söylenmişlerdir. Ülkemizde en fazla sekizli hece ile kına türküleri söylenir. Sekiz hece ile en fazla Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinde, daha sonra ise sırasıyla Karadeniz, Marmara, Ege, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kına türküleri söylenir. Sekizli hece ile söylenen kına türkülerinden sonra on birli hece ile söylenen kına türküleri gelir. Kına türküleri on bir hece ile en fazla Doğu Anadolu’da söylenir. Daha sonra sırasıyla, Akdeniz, İç Anadolu, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri gelir. Marmara bölgesinde on bir hece ile söylenen kına türküsüne rastlanmamıştır. Yedi hece ile söylenen kına türküleri on bir hece ile söylenen kına türkülerinden sonra gelir. Bu hecenin en yaygın olduğu bölge Karadeniz bölgesidir. Daha sonra sırasıyla Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgeleri gelir. Diğer bölgelerde yedi hece ile söylenen kına türkülerine rastlanmamıştır. Ülkemizde az sayıda da olsa beş ve on iki hece ile söylenen kına türküleri de vardır. Bu türkülerden beş heceli olanları İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yer alır. On iki heceli olanları ise, Ege ile Marmara bölgelerindedir. Yine, bağlantılarla vücuda getirilen bazı kına türkülerinde bentler ile bağlantıların heceleri arasında eşitlik olmadığı görülür. Bu durum bütün bölgelerimizin kına türkülerinde görülür. Ülke genelinde görülen bu durum, kına türkülerini söyleyen kaynak kişilerin, türkü metninden bir bölümü unutmaları ya da metne yeni sözler eklemelerinden kaynaklanır. Kına türkülerinin sözlü olarak icra edildikleri düşünüldüğünde bu durumun kaçınılmaz olduğunu söylenebilir. Akdeniz, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz ve Marmara bölgelerinde yer alan bazı kına türkülerinin ise, mısra sayılarının karışık heceli dörtlüklerden meydana geldiği görülmektedir” (s. 118).

1.8. PROBLEM CÜMLESİ

Kına türküleri; Geleneksel Türk halk müziği ve Türk halk kültürünün önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Geleneksel Türk halk müziğinde kına türküleri üzerine yapılan çalışmalara ülkemizde yer verilmekle birlikte, zengin halk kültürünün önemli bir kısmını oluşturan kına türkülerinin tüm yönleri ile ele alınarak, incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu nedenle araştırmada Geleneksel Türk halk müziğinde kına türkülerinin makam, usûl ve edebi açıdan analizine yer verilecektir. Buradan hareketle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur;

“TRT repertuarında bulunan kına türkülerinin makam, usûl ve güfte analizleri nasıldır?”

Bu problem çerçevesinde alt problemler ise şunlardır;

1. Kına türküleri makamsal analize ve usûl analizine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Kına türküleri güfte analizine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Kına türküleri kaynak kişi, derleyen, notaya alan ve yörelere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.9. ARAşTIRMANIN AMACI

Bu araştırmada TRT repertuarında bulunan kına türkülerinin bilimsel olarak makamsal, usûl ve güfte özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde kına türküleri makamsal ve edebi açıdan incelenerek genel özellikleri tespit edilecektir.

1.10.ARAşTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma TRT repertuarında yer alan kına türkülerinin bilimsel açıdan makam, usûl ve güfte analizine yer verildiği ilk çalışma olması bakımından önemlidir

Kına türkülerinin müzikal açıdan doğru tanınması yapılacak araştırmalara katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca kına türkülerinde yapılan analizler doğrultusunda makamsal diziler şeklinde adlandırılması nedeniyle önem arz etmektedir.

Kına geleneği incelenerek Türkiye’de yörelere göre ortaya çıkan benzerlikler ve farklılıkların belirlenmesi açısından önemlidir.

1.11.VARSAYIMLAR

Bu araştırma;

1. Ulaşılan yazılı verilerin gerçeği yansıttığı,
2. Belirlenen yöntemin problemin çözümü için uygun olduğu,
3. Kullanılan veri toplama araçlarının araştırmada belirlenen sorulara cevap aramak için uygun olduğu,
4. Örneklem grubunun evreni temsil ettiği temel varsayımlarına dayanılmıştır.

1.12.SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

TRT THM sözlü eserler repertuarında bulunan 75 kına türküsü ile sınırlıdır.

1.13.TANIMLAR

Geleneksel Türk Halk Müziği: Toplumların bütün boyutlarıyla hayatından kaynaklanan, duygu, düşünce ve zevklerini işleyerek dile getiren, ait oldukları toplumun kültürünü yansıtan sözlü ve sözsüz ezgilerdir (Say, 1992'den akt. Şen, 2011: 20).

Kına: Kına, kına ağacından elde edilen bir maddedir. Çok eski zamanlardan beri Doğu ve Türk kültüründe süslenme ve kimi hastalıkları tedavi etmek amacıyla kullanılmıştır (Yılmaz, 2010: 1).

Makam: Bir dizide durak ve güçlünün önemi belirtilmek ve diğer kurallara da bağlı kalmak suretiyle nağmeler meydana getirerek gezinmeye denir (Özkan, 1984: 94).

Metronom: Sabit bir ritim elde etmek amacıyla belli aralıklarla vuruş sesleri çıkartan bir alettir. Yunanca metron, ölçü ve nomos, düzen sözcüklerinin birleşmesiyle türemiştir (Yener, 2010: 49).

Kafiye: Halk şiirinde ayak diye bilinen kafiye, en az iki mısranın sonunda bulunan, birbirleri arasında ses benzerliği olan kelimelerdir (Akın, 2001: 57).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, verilerin toplanması ve verilerin analizi konularına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmanın yürütülmesinde belgesel (yapılanmış) tarama modeli kullanılmıştır.

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 79).

Araştırmada, Türkiye’de kına geleneği ve kına türküleri konusunda veriler elde edebilmek amacı ile literatür taraması yapılarak araştırmanın kuramsal bölümü oluşturulmuştur.

Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. Tarananlar; geçmişteki olguların anında iz bıraktığı resim, film, plak, ses ve resim kayıtları bantlar, araç – gereç, bina heykel, vb. kalıntılarla; olgular hakkında, sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazı ve istatistikler, tutanak, anı yaşam öyküsü ve benzerleridir (Akbaş, 2005: 1).

TRT THM sözlü eserler repertuarında bulunan kına türküleri belgesel tarama tekniği ile tespit edilmiştir.

2.2.EVREN ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, TRT THM repertuarında bulunan (4667) kırık havadan oluşmaktadır. Örneklemi ise, TRT THM repertuarında bulunan 75 kına türküsüdür.

Araştırmada TRT THM repertuarında bulunan kına türküleri taranarak tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında TRT THM repertuarında bulunan türküler; repertuar numaralarına (Rep. No) göre, Tablo 2.1’ de gösterilmiştir. İlgili tabloda her bir esere ait; Rep. No, Eser adı, İli, Kaynak Kişi ve Derleyen bilgileri sunulmuştur.

Tablo 2.1. TRT THM Repertuarında Bulunan Kına Türküleri

Rep.No	Eser Adı	İli	Kaynak Kişi	Derleyen
7	Ağ Elime Mor Kınalar Yaktılar	Denizli - Acıpayam	Süleyman Uğur	Nida Tüfekçi
15	Düngürçüler Geldi Sıra Sıra Dizildi	Erzurum	Muharrem Akkuş	Muharrem Akkuş
100	Varın Sorun Babasına	Tekirdağ Şarköy	Mustafa Karayer	Yücel Paşmakçı
156	Gıcılar Kavak Gıcılar	Hacı Bektaş (İlice Köyü)	Mürset Karadağ	Mine Yalçın
157	Atladı Çıkdı Eşiği	Hacı Bektaş	Selvet Aslan	Ali Galip Yalçın
190	Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar	Edime (Yolüstü Köyü)	Kızlar Ekibi	Ümit Kaftancı
255	Kıcılar Kavak Kıcılar	Akşehir	Şakir Güleroğlu	Muzaffer Sarısözen
300	Atlar Egerlendi	Arapkir	Sadettin Özdeğ	Muzaffer Sarısözen
319	Atladı Geçti Eşiği	Sivas	Yaşar Moral	Muzaffer Sarısözen
354	Anam Yoğurdunu Ayrar Eylesin	Çemişkezek	Vasfi Akyol	Muzaffer Sarısözen
356	Anam Beni Haslanın Hasladı	Elbistan Elmalıköy	Ali Rıza Yüksel	Muzaffer Sarısözen
617	Haydi Gedah Toyuna	Diyarbakır	Cemil Değer	Muzaffer Sarısözen
624	Ayletmen Geline Yazık	Isparta	Dudu Şengül Fatma Günyıl	Muzaffer Sarısözen
669	Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter	Malatya	Hakkı Coşkun	Muzaffer Sarısözen
709	Çaktılar Çakmak Taşını	Sivas-Ulaş	Fikriye Doğuyurt	Arif Meşhur
735	Kızardı Kayalar	Kemaliye	Refik Aktan	Muzaffer Sarısözen
810	Seyirttim Çıktım Hanaya	Denizli	Sıdika Saraçoğlu	Muzaffer Sarısözen
868	Aşağıdan Gele Gele Geldiler	Yozgat Boğazlıyan	Sabiha Kubilay	İclal Akkaplan
899	Haydin Arkadaşlar	Dinar	Ali Taş	Yücel Paşmakçı
956	Dağdan Keserler Meşeyi	Eskişehir	Köy Hanımları Gurubu	Muammer Uludemir
966	Şu Tepenin Öte Yüzü	Şeyitgazi Kırkakümbet Köyü	Köy Hanımlarından	Muammer Uludemir
1128	Zandalya Getirin	Akseki	Ali Çatlı Mehmet Pantır	Durmuş Yazıcıoğlu
1161	Kınası Karılır Tasta	Afyon Karahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen
1233	Salına Salına	Denizli Sarayköy	-	Muzaffer Sarısözen
1263	Çatdılar Ocak Taşını	Silifke	Silifke Ekibi	Cavit Erden
1309	Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler	Kütahya	Hisarlı Ahmet	Yücel Paşmakçı
1397	Atladı Gitti Eşiği	Bursa	Bedia Yönetken	Halil Bedii Yönetken
1414	Atladı Çıktı Eşiği	Beyşehir Balkana Köyü	İbrahim Çöğür	Ahmet Yamacı
1440	Atlayıp Gemine	Fethiye Günlükbaşı	Fatma Hancıoğlu	Hamdi Özbay
1477	Çatdılar Ocak Daşını	Akdağmadeni Oluközü Köyü	Halime Tunç	Nida Tüfekçi
1639	Ocağa Koydular	Reşadiye	Mihri Can Bahar	Nida Tüfekçi
1746	Mübareki	Diyarbakır	Şakire Kalaycı	Bedri Ayseli
1937	Evlerine Vardım Akşam	Senirkent	Hüseyin Karatürk	TRT Ankara Radyosu
1988	Yüzüğüm Var Altaşlı	Denizli Acıpayam	Mansur Kaymak	Mansur Kaymak
1995	Oy Gelin Kınan Kutlola	Antakya İskenderun	Nimet Nerkiz	Ankara Devlet Konsv.

Rep.No	Eser Adı	İli	Kaynak Kişi	Derleyen
2154	Kınayı Ezerler Tasda	Erzurum	-	Remzi Dane
2295	Getirin Gına Yakalım	Zonguldak Safranbolu	-	İstanbul Beld. Konsv.
2320	Kuyudan Su Çekerler Tulumunan	Erzincan	Hüseyin Engin	Yücel Paşmakçı
2350	Vurun Gelin Kınasın	Edirne Uzunköprü	-	Muzaffer Sarısözen
2470	Bizim Bağın Kıracı	Elazığ	Enver Demirbağ	TRT
2511	Gurdular Düğün Daşını	Manisa Sancaklı Boz Köy	Hasan Avcı	İsmet Egeli
2543	Bacanızda Ot Muydum	-	Satı Göktaş	Leyla Göktaş
2583	Hey Bostancı Bostancı	Denizli Acıpayam	Mansur Kaynak	Mansur Kaynak
2630	Havalar Ayaz Gelin Hanım	Adıyaman	Mahmut Çetinkaya	Mehmet Seske
2759	Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın	Konya	Nuri Cennet	Mehmet Özbek
2810	Göster Ey Allahım	Rumeli	Nadire Uysal	Ankara Devlet Konsv.
2872	Çattılar Gazan Taşını	Manisa Salihli	Hayriye Yılmaz	Ankara Devlet Konsv.
2874	Çattılar Ocak Taşını	Manisa	Zehra Güler	Ankara Devlet Konsv.
3224	Damda Durma Kahküllerin Yel Alır	Kemaliye Yakuplu köyü	Melehat Turgut	Mustafa Özgül
3236	Damat Beyi Yandırılım	Ankara Elmadağ	İsmet Sargın	Nida Tüfekçi
3270	Gelini Getirdiler	Şanlıurfa	Ahmet Bağrıyanık	Ahmet Bağrıyanık
3282	Elma Attım Denize	Rumeli	Sabri Gençler	Nihat Kaya
3371	Ak Bakırlar	Tuna Boyu (aşağı bağva)	Osman Şanlıtuna	Necmi Berbergil
3403	Bazarda Bal Var	Fethiye	Fatma Kaya -Türkan Demir Emine Çakıroğlu	Mustafa Hoşsu Talip Özkan
3455	Baba Aydın'a Vardın Mı	Aydın Nazilli	Hediye Hüseyin	Ahmet Günday
3460	Getirin Kına Yakalım	Fethiye	Fatma Kaya-	Ahmet Günday
3515	Ak Bakraçlar Susuz Galdı	Sinop Çevre Köyleri	Remziye Güven	Ferruh Güven
3552	Çattılar Gazan Daşını	Uşak Eşme	Fadime Kılınç	Celâl Vural Gülseren Aygün
3600	Ana Meni Yaz Ağla	Kars	Mürsel Kılıç	Ali Haydar Gül
3670	Altın Tas İçinde Kınam Karıldı	Muğla Fethiye	Hanım Çelik-Yaprak Güven-Ayşe Hancıoğlu Nurten Demir	Sümer Ezgü
3699	Baba Gızın Çok Mudur	Adana	Yöre Ekibi	Esat Kabaklı
3725	Hani Davulunuz (Bir Mumdur)	Dişarbakır	Gıyas Coşkun	Soner Özbilen
3729	Çattılar Gazan Daşını	Afyon Sincanlı	İbrahim Hıdır Bozan	TRT Müz. Dairesi. Bşk.
3785	Atladım Gittim Eşiği	Kayseri Tomarza	Mehmet Gurnaz	İsmail Sağlam
3936	Anam Kirmenini Alsın Eline	Kırşehir Mucur- Kırcaali Köyü	H. Canatan -A. Duvan A.Gündüz	TRT Antalya Radyosu Müz. Müd.
3967	Yüksek Hanaylarda Çalınsın Sazım	Burdur Kozağacı	Faik İnce	Hamit İnce
3998	Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi	Kayseri	Osman Özdemir	Banttın alındı
4237	Ayleme Gelin Ayleme	Bilecik Kandilli Köyü	Nuriye Yılmaz	Saadet Yılmaz Bircan
4244	Kınaya Gel Kınaya	Erzincan Kemâliye	Burhan Tarlabası	Nida Tüfekçi
4354	Hani Şu Gızın Anası	Çankırı Çerkeş	Mehmet Çelen	Haldun Karabudak
4440	Devecioğlu Bayırına	Adana Kozan	Mehmet Akıl	Semih Esin
4569	Kınayı Getir Aney	Doğu Anadolu	Yöre Ekibi	İzzet Altınmeşe
4592	Gız Anası Gız Anası	Adana Kadirli Avluk Köyü	Ahmet Torun	Ankara Devlet Konsv.
4598	Adem Havva'yı Yarattı	Amasya	Fatma Samsun	Ankara Devlet Konsv.
4600	Geline Bakın Geline	Amasya	Naciye Perin	Ankara Devlet Konsv.

TRT repertuarında toplam 4667 türkü taranmış ve bu repertuar içerisinde 75 adet kına türküsü tespit edilmiştir. TRT THM repertuarının %1.6'sını kına türkülleri oluşturduğu tespit edilmiştir

Tablo 2.2. Kına Türküllerinin TRT THM Repertuarı İçerisindeki Oran Tablosu

	f	%
Kına Türkülleri	75	1.6
Diğer Türküller	4592	98.4
TOPLAM	4667	100

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veri toplama sürecinde belgesel tarama teknikleri uygulanmıştır. Araştırmanın kuramsal bölümü için alan-yazın araştırması yapılmıştır. Literatür ve internet taraması yapılarak konu ile ilgili tez ve makale gibi bilimsel çalışmalara ulaşılmıştır.

Kına türküllerine yönelik eserlerin tespiti için TRT THM sözlü eserler repertuarı taranmıştır. TRT THM sözlü repertuarından kına türküllerine ait toplam 75 (yetmiş beş) eser tespit edilmiştir.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmanın alt problemleri doğrultusunda TRT THM repertuarından elde edilen kına türküllerine ait toplam yetmiş beş eserin her biri için makam, usûl ve güfte analizi yapılmıştır.

Kına türküllerine yönelik eserlerin makam analizi; karar perdesi, güçlüsü, seyri, donanımı, yedeni, ses alanı ve asma kalışlar başlıkları ile incelenmiştir.

Kına türküllerine yönelik eserlerin usûl analizi; zaman, birim, usûl türü, usûl kalıpları, metronom ve nota süreleri başlıklarında incelenmiştir.

Kına türküllerine yönelik eserlerin güfte analizi ise; kafiye, kafiye düzeni, vezin, nazım birimi, edebî sanatlar ve şiirin teması başlıkları ile incelenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde alt problemler çözümlenerek elde edilen yorumlara yer verilmiştir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında kına türkülerinin sayısı 75 (yetmiş beş) olduğu tespit edilmiştir. Eserlerin makam, usûl ve güfte yönlerinden benzerlikler ve farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Bu bulgular doğrultusunda; analizi yapılan eserler, alt problemler doğrultusunda aşağıdaki gibi yorumlanmıştır.

3.1.ARAŞTIRMANIN BİRİNCİ ALT PROBLEMİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde birinci alt problem olan kına türküleri makamsal ve usûl analizine göre nasıl bir dağılım göstermektedir? sorusuna cevap aranmıştır.

Kına türküleri makamsal ve usûl açısından analiz edilmiştir. Eserlerin makamsal analizinde; karar perdesi, güçlüsü, seyri, donanımı, yedeni, ses alanı ve asma kalışlar incelenmiştir, usûl analizinde ise; zaman, birim, usûl türü, usûl kalıpları, metronom ve nota süreleri başlıkları adı altında incelenmiştir.

3.1.1. Kına Türkülerinin Makam ve Usûl Analizi

Araştırmada kına türküleri TRT THM repertuar sırasına göre analiz edilmiştir. Kına türkülerine yönelik makamsal ve usûl analizleri aşağıdaki gibidir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 7
İNCELEME TARİHİ: 07.06.1970
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
1968

YÖRE
DENİZLİ / Acıpayam

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

KAYNAK KİŞİ
SÜLEYMAN UĞUR

AĞ ELİME MOR KINALAR YAKDILAR

SÜRE: ♩= 220 %

(SAZ) (SON)

AĞ E Lİ ME MOR KI NA LAR YAK DI LAR (SAZ.)
MER Dİ MEN DEN EN DİM EN DİM YI KIL DİM
YÜ CE DAĞ BA ŞIN DAN AS MA LI PI NAR

.) GA DE RİM YOK GUR BET E LE SAD DI LAR (SAZ .
MEV LA İ ZİN YER Dİ ĞI NE Dİ KIL DİM
AS MA SI YI KIL MIŞ SU LA RI HUR LAR

.) ON İ Kİ YA ŞIN DI GE LİN ET Dİ LER (SAZ .
HER Çİ ÇEK TEN AL DİM AL DİM TA KIN DİM
GA LİN Dİ GAL GAL SU PÜR GÜ ÇAL Dİ ĞİM EV LER

.) AĞ LAR AĞ LAR GÖZ YA ŞI MI
GİR Mİ Zİ GÜL SEN Dİ GAL Dİ
BA ŞIM A LIP GUR BET E LE

SI LE RİM OF OF
TA MAH TİM OF OF
Ğİ DE RİM OF OF

AĞ ELİME MOR KINALAR YAKDILAR
GADERİM YOK GURBET ELE SADDILAR
ON İKİ YAŞINDI GELİN ETDİLER
AĞLAR AĞLAR GÖZ YAŞIMI ŞİLERİM OF OF

MERDİMEN DEN ENDİM YIKILDIM,
MEVLAM İZİN VERDİ GİNE DİKİLDİM
HER ÇİÇEK TEN ALDIM ALDIM TAKINDIM
GIRMIZI GÜL SENDİ GALDİ TAMAHDIM OF OF

YÜCE DAĞ BAŞINDAN ASMALI PINAR
ASMASI YIKILMIŞ SULARI HURLAR
GALINDI GAL GAL SÜPÜRGÜ ÇALDIĞIM EVLER
BAŞIM ALIP GURBET ELE GİDERİM OF OF

MERDİMEN : MERDİVEN BAŞINDI : BAŞINDA
SENDİ : SENDE HURLAR : HURLAR
TAMAHDIM : ARZUM GALINDI : KAL ARTIK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar

Repertuar No : 7

Yöresi : Denizli / Acıpayam

Kimden Alındığı : Süleyman UĞUR

Derleyen : Nida TÜFEKÇİ

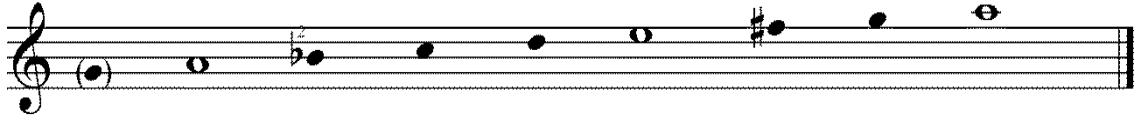
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değıştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 3 ses değıştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü sekiz ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. İkinci, üçüncü ve dördüncü cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. (Eviç perdesi olması durumunda uşşaklı, acem perdesi olması durumunda kürdili asma kalış söylenilebilirdi). Daha sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 7 no’lu repertuar olan “**Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Oynak olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+3+2+2 vuruş, 2+2+3+2 ve 2+2+2+3 vuruş

şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 3+2+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 220$ gösterilmiştir.

Aşırı hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Prestissimo – Aşırı hızlı (200-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Prestissimo*: aşırı hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 15
İNCELEME TARİHİ: 07.06.1970
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
MUHARREM AKKUŞ

DERLEME TARİHİ
08.03.1970

YÖRE
ERZURUM

NOTAYA ALAN
MUHARREM AKKUŞ

KAYNAK KİŞİ
MUHARREM AKKUŞ

DÜNGÜRCÜLER GELDİ SIRA SIRA DİZİLDİ

SÜRE: ♩ = 200

(SAZ)

DÜN GÜR CÜ LER GEL Dİ Sİ RA Sİ RA Dİ ZİL Dİ
CE Gİ LE TAŞ AT MA A NAM BA TAR DA Gİ DER
E Lİ Mİ AT TI GİM A NAM AS MA TE REK LER

Sİ RA Dİ ZİL Dİ AL TUN TAŞ İ ÇİN DE A NAM
BA TAR DA Gİ DER U ZA GA GİZ VER ME A NAM
AS MA TE REK LER BE LİM YAS LA Dİ GİM A NAM

Gİ NAM E ZİL Dİ A NAM E ZİL Dİ
Yİ TER DE Gİ DER Yİ TER DE Gİ DER
YÜ CE Dİ REK LER YÜ CE Dİ REK LER

A NAM E ZİL Dİ AL Nİ Mİ ZA BÖY LE A NAM
Yİ TER DE Gİ DER A NA Yİ BA BA Yİ A NAM
A NAM Dİ REK A HIR DA İ Nİ LER A NAM

YA Zİ YA ZİL Dİ A NAM YA ZİL Dİ
A TAR DA Gİ DER A TAR DA Gİ DER
ÇİF TE ME DEK LER ÇİF TE ME DEK LER

İŞ TE BEN Gİ DE RİM A NAM ŞEN OL SUN E
İŞ TE BEN BEN Gİ DE RİM A NAM ŞEN OL SUN E
BEN GİT TIK TEN SON RA A NAM GEN OL SUN E

DÜNGÜRCÜLER GELDİ SIRA SIRA DİZİLDİ

-2-

VÜZ
VÜZ
VÜZ

SEN
SEN
GEN

OL
OL
OL

SUN
SUN
SUN

E
E
E

VÜZ
VÜZ
VÜZ

SEN
SEN
GEN

OL
OL
OL

SUN
SUN
SUN

E
E
E

VÜZ
VÜZ
VÜZ

DÜNGÜRCÜLER GELDİ SIRA SIRA DİZİLDİ
ALTIN TAS İÇİNDE ANAM GINAM EZİLDİ
ALNIMIZA BÖYLE YAZU ANAM YAZILDI

İŞTE BEN GİDERİM ANAM ŞEN OLSUN EVÜZ
BEN GİTTİKTEN SONRA ANAM GEN OLSUN EVÜZ

ÇEGİLE TAŞ ATMA ANAM BATAR DA GİDER
UZAĞA GİZ VERME ANAM YİTER DE GİDER
ANAYI BABAYI ANAM ATAR DA GİDER

BAĞLANTI

ELİMİ ATTIĞIM ANAM ASMA TEREKLER
BELİMİ YASLADIĞIM ANAM YÜCE DİREKLER,
AHIRDA İNİLER ANAM ÇİFTE MEDEKLER

BAĞLANTI

DÜNDÜR : DÜNÜR
GEN: GENİŞ
ÇEGİL: ÇAKIL, TAŞ YIĞINI
MEDEK: DİŞİ MANDA, İNEK
TEREK: RAF

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Dügürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi
Repertuar No	: 15
Yöresi	: Erzurum
Kimden Alındığı	: Muharrem AKKUŞ
Derleyen	: Muharrem AKKUŞ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü cümleler A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

DÜN GÜR CÜ LER GEL Dİ Sİ RA Sİ RA Dİ ZİL Dİ
 CE Gİ LE TAŞ AT MA A NAM BA TAR DA Gİ DER
 E Lİ Mİ AT TI GİM A NAM AS MA TE REK LER

Sİ RA Dİ ZİL Dİ
 BA TAR DA Gİ DER
 AS MA TE REK LER

A cümlesi iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesi civarından seyire başlanılarak Re (neva) perdesinde kürdili asma karar yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinden seyire devam edip Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

AL TUN TAS İ ÇİN DE A NAM
 U ZA GA GİZ VER ME A NAM
 BE LİM YAS LA Dİ GİM A NAM

Gİ NAM E ZİL Dİ A NAM E ZİL Dİ
 Yİ TER DE Gİ DER Yİ TER DE Gİ DER
 YÜ CE Dİ REK LER YÜ CE Dİ REK LER

A NAM E ZİL Dİ
 Yİ TER DE Gİ
 A NAM Dİ REK

B Cümlesi üç motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Do (çargâh) perdesinde çargâhlı, ikinci motifte ise Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalışlar yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 15 no’lu repertuar olan “**Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

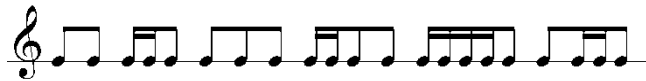
Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 10/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi adlı eserin usûlünün, 10/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8’lik usûl, 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8 lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 200$ gösterilmiştir.

Aşırı hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Prestissimo – Aşırı hızlı (200-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Prestissimo*: aşırı hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 100
İNCELEME TARİHİ: 27.01.1973
2. İNCELEME TARİHİ: 1990

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ
1973

YÖRE
TEKİRDAĞ / Şarköy

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

KAYNAK KİŞİ
MUSTAFA KARAYER

VARIN SORUN BABASINA

SÜRE: ♩ = 120

(SAZ)

VA RIN SO RUN
VA RIN SO RUN
VA RIN SO RUN

BA BA SI NA BA BA SI NA
AN NE SI NE AN NE SI NE
YEN GE SI NE YEN GE SI NE

ZİN VER SİN Kİ NA SI NA
ZİN VER SİN Kİ NA SI NA
ZİN VER SİN Kİ NA SI NA

BA BA SI DER Kİ BEN VE RE MEM
AN NE SI DER Kİ BEN VE RE MEM
YEN GE SI DER Kİ BEN VE RE MEM

VARIN SORUN BABASINA

-2-

BEN VE RE MEM EV LA DI MI
BEN VE RE RE MEM EV LA DI MI
BEN VE RI RİM GİT Tİ YER DE

BEN KI YA MAM EV LA DI MA
BEN KI KI YIR GÖR MAM EV LA DI MA
HA YIR GÖR SÜN GİT Tİ YER DE

BEN KI YA MAM
BEN KI KI YIR GÖR MAM
HA YIR GÖR SÜN

VARIN SORUN BABASINA (BABASINA)

İZİN VERSİN KINASINA

İZİN VERSİN KINASINA

BABASI DER Kİ, BEN VEREMEM

BEN VEREMEM EVLADIMI BEN KIYAMAM EVLADIMA BEN KIYAMAM

VARIN SORUN ANNESİNE (ANNESİNE)

İZİN VERSİN KINASINA KINASINA

ANNESİ DER Kİ, BEN VEREMEM

BEN VEREMEM EVLADIMI BEN KIYAMAM EVLADIMA BEN KIYAMAM

VARIN SORUN YENGESİNE YENGESİNE

İZİN VERSİN KINASINA

İZİN VERSİN KINASINA

YENGESİ DER Kİ, BEN VERİRİM BEN VERİRİM

GİTTİ YERDE HAYIR GÖRSÜN

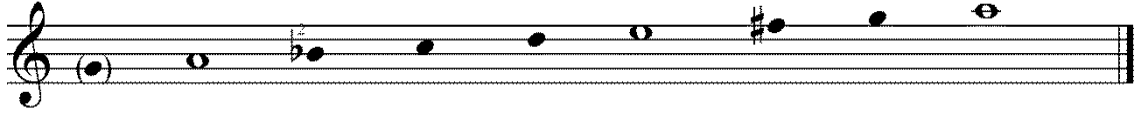
GİTTİ YERDE HAYIR GÖRSÜN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Varın Sorun Babasına
Repertuar No	: 100
Yöresi	: Tekirdağ / Şarköy
Kimden Alındığı	: Yücel PAŞMAKÇI
Derleyen	: Yücel PAŞMAKÇI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

VA RIN SO RUN
VA RIN SO RUN
VA RIN SO RUN

BA AN YEN BA NE GE SI NA NE NE
BA AN YEN BA NE GE SI NA NE NE

ZIN VER SIN KI NA SI NA
ZIN VER SIN KI NA SI NA

ZIN VER SIN KI NA SI NA
ZIN VER SIN KI NA SI NA

Bu cümlede La (dügâh) civarından seyre başlanılarak Mi (hüseyni) perdesinde kürdili, Si (segâh) perdesinde segâhlı, Do (çargâh) perdesinde çargâhlı ve Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **100** no’lu repertuar olan “**Varın Sorun Babasına**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 7 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Devr-i Hindi olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 7 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 7 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 7/4’lük olarak

adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Varın Sorun Babasına adlı eserin usûlünün, 7/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

7/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+3 vuruş, 2+3+2 vuruş ve 3+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 7/8'lik usûl, 3+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

7/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 120$ gösterilmiştir.

Hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegro - Hızlı (120-168 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *allegro*: hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerindeki on altılık notalarda kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:156
İNCELEME TARİHİ: 18. 03. 1973

DERLEYEN
MİNE YALÇIN

YÖREŞİ
HACI BEKTAŞ (İlicak Köyü)

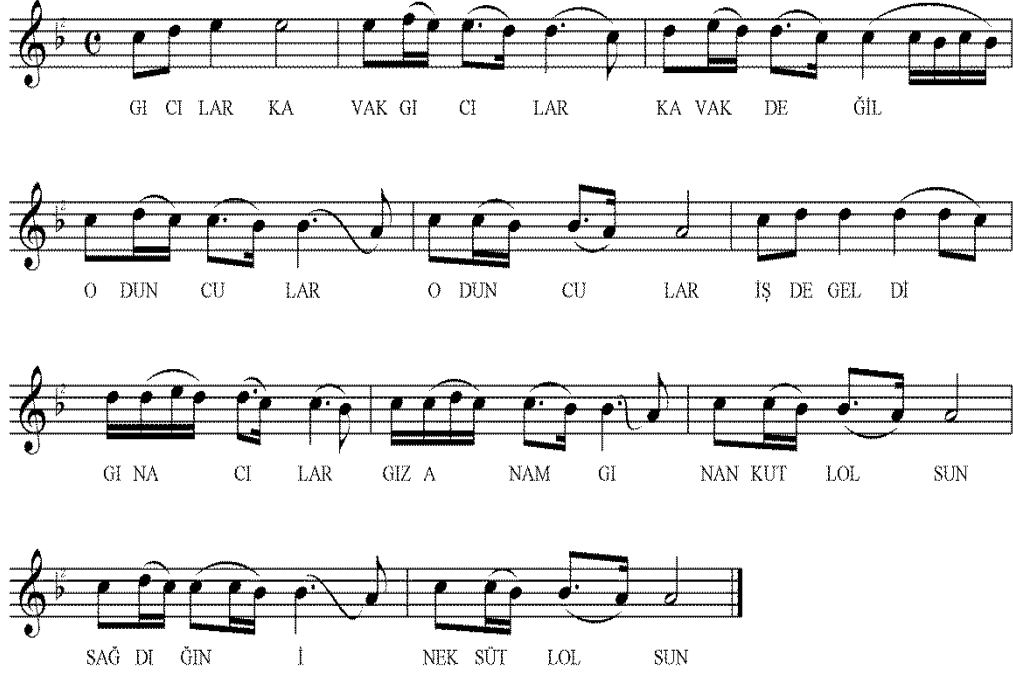
DERLEME TARİHİ
25. 08. 1972

KAYNAK KİŞİ
MÜRSET KARADAĞ

GICILAR KAVAK GICILAR
(KINA HAVASI)

NOTAYA ALAN
MUSTAFA HOŞSU

SÜRE

GI CI LAR KA VAK GI CI LAR KA VAK DE ĞİL
O DUN CU LAR O DUN CU LAR İŞ DE GEL Dİ
Ğİ NA CI LAR GİZ A NAM GI NAN KUT LOL SUN
SAĞ DI ĞİN İ NEK SÜT LOL SUN

-1-

GICILAR KAVAK GICILAR
KAVAK DEĞİL ODUNCULAR (ODUNCULAR)
İŞTE GELDİ GINACILAR

GİZ ANAM GINAN KUTLOLSUN
SAĞDIĞIN İNEK SÜTLOLSUN

-2-

ELİMİ SKOTUM ASTARA
ELİMİ KESTİ DESTERE (OY DESTERE)
YARIM GİTTİ GURBETLERE

BAĞLANTI

BAĞLANTI

-3-

BİZİM YAYLALAR OLUKLU
İÇİNDE TÜRLÜ BALIKLI (OY BALIKLI)
YANINDAKİ MOR BELİKLİ

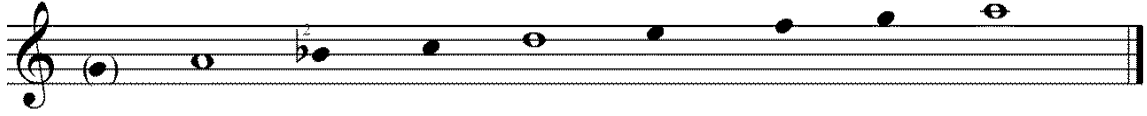
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Gıcılar Kavak Gıcılar
Repertuar No	: 156
Yöresi	: Hacı Bektaş (İlcek Köyü)
Kimden Alındığı	: Mürset KARADAĞ
Derleyen	: Mine YALÇIN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

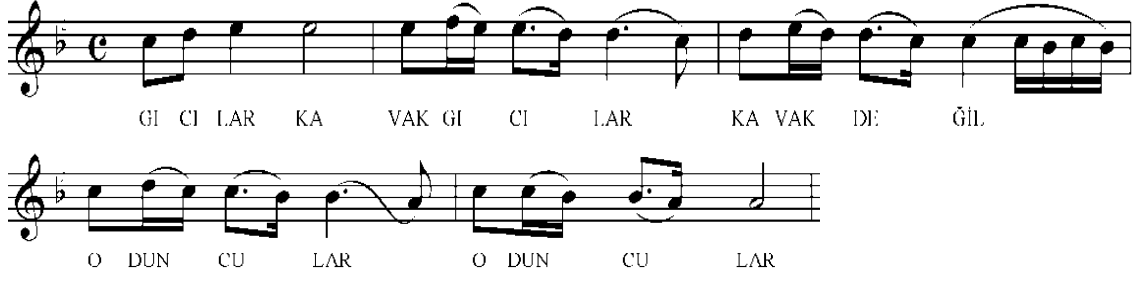
Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

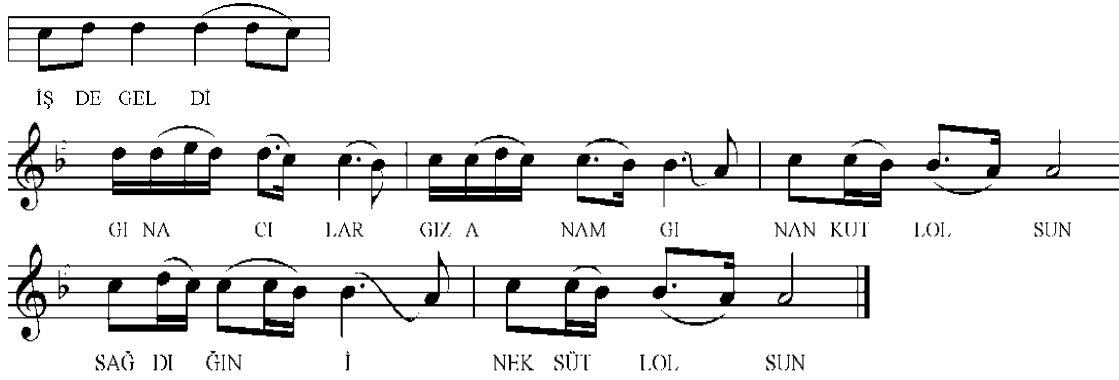
Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede Mi (hüseyini) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar perdesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi olan Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılarak dizinin karar perdesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 156 no’lu repertuar olan “**Gıcılar Kavak Gıcılar**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Gıcılar Kavak Gıcılar adlı eserin usûlünün, 4/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki, ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki, on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerindeki sekizlik ve 1 vuruş değerindeki dörtlük nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:157
İNCELEME TARİHİ: 18. 03. 1973

YÖRESİ
HACI BEKTAŞ

KAYNAK KİŞİ
SELVET ASLAN

ATLADI ÇIKDI EŞİĞİ (KINA HAVASI)

DERLEYEN
ALİ GALİP YALÇIN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRE

AT LA DI ÇIK TI E Şİ Ğİ SOF RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ

SOF RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ AĞ LA MA DA GI NAN KUT LOL SUN
GİZ A NAM DA GI NAN KUT LOL SUN

SAĞ DI ĞİN İ NEK SÜT LOLSUN
VAR DI ĞİN YER LER KUT LOLSUN

GI Zİ SA NA Bİ Rİ A NA

-1-

ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ
SOFRA DA GALDI GAŞIĞI
GİZ BÜYÜK EV YAKIŞIĞI

BAĞLANTI

AĞLAMA GINAN KUTLOLSUN
SAĞDIĞIN İNEK SÜTLOLSUN
GİZ ANAM DA GINAN KUTLOLSUN
VARDIĞIN YERLER KUTLOLSUN

-2-

GİZİ SANA GEREK BİR ANA
AĞLASIN YANA YANA AĞLIYASIN YANA YANA
GİZİ SANA GEREK BİR BABA
AĞLASIN GABA GABA

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Atladı Çıkdı Eşiği

Repertuar No : 157

Yöresi : Hacı Bektaş

Kimden Alındığı : Selvet ASLAN

Derleyen : Ali Galip YALÇIN

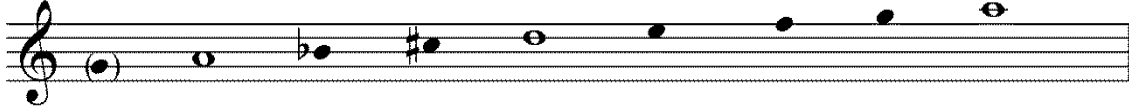
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, Si dört koma bemol ve Do dört koma diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü cümleler B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AT LA DI ÇIK TI I ŞI ĞI SOF RA DA KAL DI KA ŞI ĞI

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi olan Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

AĞ LA MA DA GI NAN KUT LOL SUN
GİZ A NAM DA GI NAN KUT LOL SUN
SAĞ DI ĞIN I NEK SÜT LOL SUN
VAR DI ĞIN YER LER KUT LOL SUN

Bu cümlede hicaz hümayun makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hicaz Hümayun ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hicaz Hümayun** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 157 no’lu repertuar olan “**Atladı Çıkdı Eşiği**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Atladı Çıkdı Eşiği adlı eserin usûlünün, 4/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4’lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki, dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerinde sekizlik, 1/4 değerindeki on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:190
İNCELEME TARİHİ: 01. 04. 1973

DERLEYEN
ÜMİT KAFTANCI

YÖRESİ
EDİRNE (Yol Üstü Köyü)

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
KIZLAR EKİBİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

YÜKSEK YÜKSEK TEPELERE EV KURMASINLAR

SÜRE

YÜK SEK YÜK SEK TE PE LE RE EV KUR MA SIN LAR

AŞ RI AŞ RI MEM LE KE TE KIZ VER ME ŞŞN

LER AN NE Sİ NİN BİR TA NE Sİ Nİ

HOR GÖR ME SİN LER U ÇAN DA KUŞ LA RA

MA LUM OL SUN BEN AN NE Mİ ÖZ LE DİM

HEM AN NE Mİ HEM BA BA Mİ BEN KÖ YÜ MÜ ÖZ LE

DİM

BABAMIN BİR ATI OLSA BİNSE DE GELSE
ANNEMİN YELKENİ OLSA UÇSA DA GELSE
KARDEŞLERİM YOLLARI BİLSE DE GELSE

BAĞLANTI

UÇAN DA KUŞLARA MALUM OLSA BEN ANNEMİ ÖZLEDİM
HEM ANNEMİ HEM BABAMI BEN KÖYÜMÜ ÖZLEDİM

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar
Repertuar No	: 190
Yöresi	: Edirne (Yol Üstü Köyü)
Kimden Alındığı	: Kızlar Ekibi
Derleyen	: Ümit KAFTANCI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

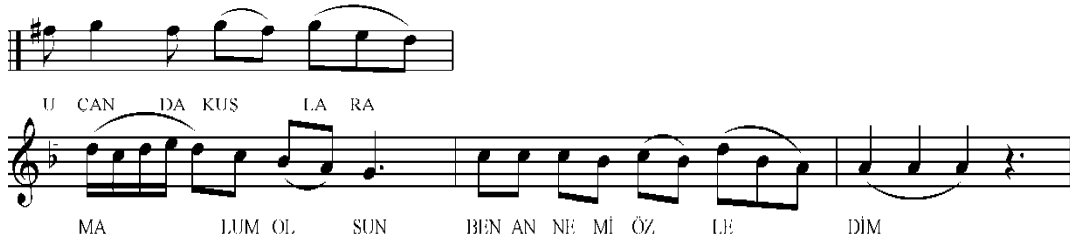
Bu cümlede Mi (hüseyini) perdesinde kürdili asma kalış yapıtıktan sonra Re (neva) perdesinde buselikli asma karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede Sol (rast) perdesinde asma kalış yapılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **190** no'lu repertuar olan “**Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

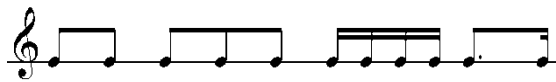
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar adlı eserin usûlünün, 9/8' lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki, dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/4$ değerindeki, on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:255
İNCELEME TARİHİ: 08. 06. 1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
AKŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
ŞAKİR GÜLEROĞLU

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

KICILAR KAVAK KICILAR
(GELİN AĞLATMA VE KINA HAVASI)

SÜRE

(SAZ.)

-KADIN-

.) KI CI LA RI KA VAK DA GI CI LAR KI NA GE

Tİ RİR HA CI LAR GEL MEZ OL SUN DA KI NA CI LAR

VAR E Vİ MİZ VAR VAR VAR ŞEN KI ZI MİZ

ŞEN A NAM ŞEN HEY KI ZIN A NA SI HEY

ME LUL A NA SI HEY KIZ SA NA Mİ SA FİR

BU GÜN AK ŞAM LİK YA RIN ÖĞ LEN LİK

KADIN

ERKEK

ATLADI GEÇTİ IRMAKTAN
YÜZÜĞÜ DÜŞTÜ PARMAKTAN
EL OĞLUNA YALVARMAKTAN
VAR EVİMİZ VAR ŞEN KIZIMIZ ŞEN ANAM HEY

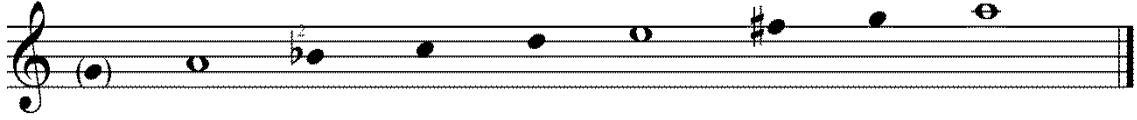
ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
GELİN EVLER YAKIŞIĞI
VAR EVİMİZ VAR ŞEN KIZIMIZ ŞEN AMAN HEY

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kıcılar Kavak Kıcılar
Repertuar No	: 255
Yöresi	: Akşehir
Kimden Alındığı	: Şakir GÜLEROĞLU
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

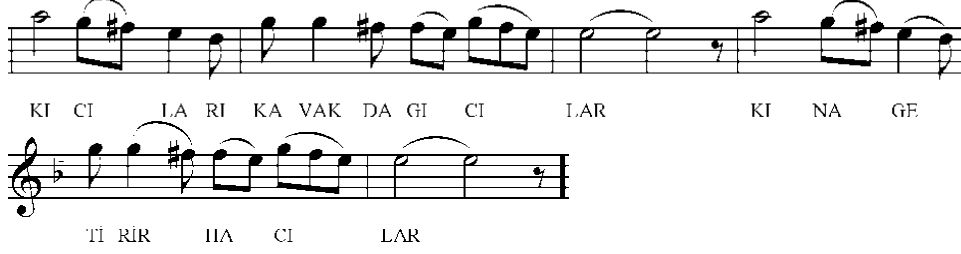

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

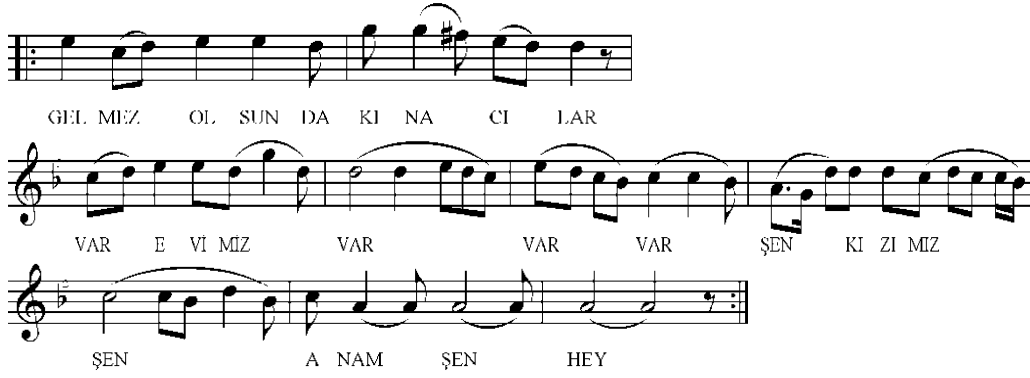
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede esere tiz durak La (muhayyer) perdesinden başlayarak Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Re (neva) perdesinde buselikli ve Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılarak, dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede cümlesinde Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı, Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 255 no’lu repertuar olan “**Kıcılar Kavak Kıcılar**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kıcılar Kavak Kıcılar adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki, ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki, on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük nota ve 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:300
İNCELEME TARİHİ: 18. 03. 1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
ARAPKİR

KAYNAK KİŞİ
SADETTİN ÖZDAĞ

ATLAR EĞERLENDİ (KINA HAVASININ ARAPKİR ÇEŞİTLEMESİ)

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

SÜRE

AT LAR E ÇER LEN Dİ A NAM GEL Dİ KA PI
A NAM YO GUR DU NU A NAM AY RAN EY LE

YA (SAZ . . .) GEL Dİ KA PI YA
SİN AY RAN EY LE SİN

KIZ ÇIK ÇE SİN Hİ ZİN TOP LA TOP LA DOL DUR TER Kİ
ÇIK SİN YÜ CE DAĞ BA ŞI NA SEY RAN EY LE

1. -SAZ- 2.
YE SİN YE SİN ŞİM Dİ KIZ LAR
SİN SİN A NA MIN OĞ

BAŞ LAR A NAM YA NIK TÜR KÜ YE (SAZ . . .)
LU YAR A NAM BE Nİ NEY LE SİN

YA NIK TÜR KÜ YE DOL DUR PI NAR
BE Nİ NEY LE SİN A NA NA MI BA BA
ÇAR ŞAM MI BA GE

1. -SAZ- 2.
DOL DUR DOL DUR BEN Gİ DER OL DUM
BA MI A MAN TERK E DER OL OL DUM
NA MI A MAN BE NİM A NA NA NA MI
CE Sİ A MAN YA KIN KI NA MI

-1-

ATLAR EĞERLENDİ GELDİ KAPIYA GELDİ KAPIYA
KIZ ÇEYİZİN TOPLA DOLDUR TERKİYE
ŞİMDİ KIZLAR BAŞLAR ANAM YANIK TÜRKÜYE YANIK TÜRKÜYE
DOLDUR PINAR DOLDUR BEN GİDER OLDUM
ANAMI BABAMI TERKEDER OLDUM

-2-

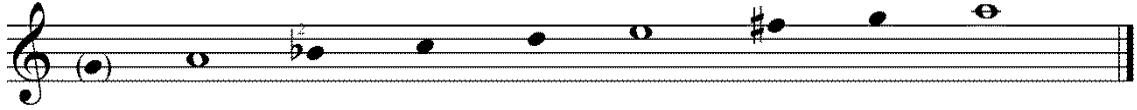
ANAM YOĞURDUNU AYRAN EYLESİN AYRAN EYLESİN
KALKSIN YÜCE DAĞ BAŞINA SEYRAN EYLESİN
ANAMIN OĞLU VAR ANAM BENİ NEYLESİN BENİ NEYLESİN
ANAMI ANAMI BENİM ANAMI
ÇARŞAMBA GECESİ YAKIN KINAMI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atlar Eğlendi
Repertuar No	: 300
Yöresi	: Arapkir
Kimden Alındığı	: Sadettin ÖZDAĞ
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü cümleler A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AT A LAR NAM E YO ÇER GÜR LEN DU Dİ NÜ A A NAM NAM GEL AY Dİ RAN KA EY Pİ LE

YA SİN (SAZ . . .) GEL AY Dİ RAN KA EY Pİ LE YA SİN

Bu cümlede, Mi (hüseyini) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı asma kalışlar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

KIZ ÇIK ÇE SİN Hİ YÜ ZİN ÇE TOP DAĞ LA BA TOP Şİ LA NA DOL SEY DUR RAN TİR EY Kİ LE

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilerek dizinin karar perdesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **300** no’lu repertuar olan “**Atlar Eğrlendi**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Raks Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Atlar Eğerlendi adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu gör÷lmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+3+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki, on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM NO: 319_ 09.06.1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
SİVAS

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
YAŞAR MORAL

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ (GELİN AĞLATMA HAVASI)

SÜRE

AT LA DI AT LA DI GEÇ Tİ E Sİ Ğİ
O CA ĞA KOY DU LAR YU HA SA Cİ Nİ

SOF RA DA SOF RA DA KAL DI KA Sİ Ğİ
BA ŞI MA KOY DU LAR KA HIR TA ŞI Nİ

MEH LE NİN MEH LE NİN BİR YA KI ŞI Ğİ ŞEN A NAM
A NAN BAN ÇEK SİN A Cİ Nİ

ŞEN BA BAM E VİN ŞEN OL SUN İŞ TE BEN Gİ

Dİ YO RUM DA YE RİN GEN OL SUN

-1-

ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
MEHLENİN BİR YAKIŞIĞI

-2-

OCAĞA KOYDULAR YUHA SACINI
BAŞIMA KOYDULAR KAHR TACINI
ANAN BABAN ÇEK SİN ACINI

BAĞLANTI

ŞEN ANAM ŞEN BABAM
EVİN ŞEN OLSUN
İŞTE GİDİYORUM DA
YERİN GEN OLSUN

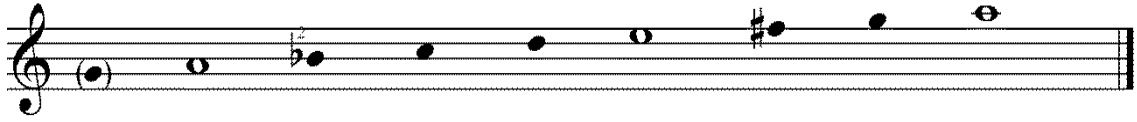
NOT: YUHA: YUFKA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atladı Geçti Eşiği
Repertuar No	: 319
Yöresi	: Sivas
Kimden Alındığı	: Yaşar Moral
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

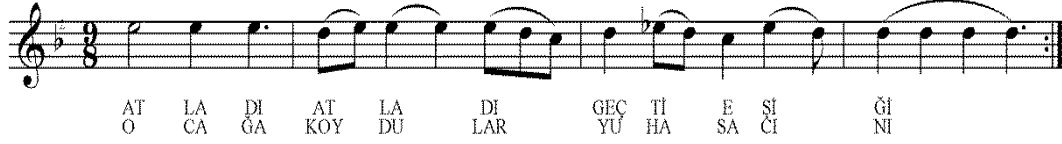

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü beş ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

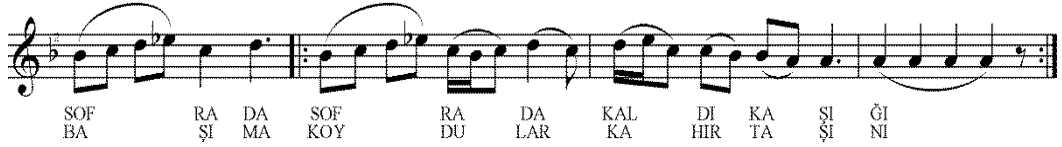
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü cümleler A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir. B cümlesi birbirini tekrar eden iki motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) civarından seyire başlanılarak Re (neva) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede, Re (neva) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **319** no'lu repertuar olan "**Atladı Geçti Eşiği**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak

adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Atladı Geçti Eşiği adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki, ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerinde dörtlük ve 1/2 değerindeki sekizlik notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:354
İNCELEME TARİHİ: 22. 06. 1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
ÇEMİŞKEZEK

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
VASFİ AKYOL

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

ANAM YOĞURDUNU AYRAN EYLESİN (KINA HAVASI)

SÜRE

A HIÇ NAM YO ĞUR DU NU A NAM AY RAN EY LE
A U NA MA KA DE VAK TA KI A NAM MEY VE Bİ TER
A NAM NAM ER KEN U YA SİN MI NA ÇIK O A SİN GUL YÜ CE DAĞ BA ŞI NA NAM
NAM VAR NAM EV KEN LER DE A NAM NAM SEY RAN EY LE SİN
TÜ TÜN TÜ LE Tİ ME TER MI NA A ÇA NA MİN OĞ
E FEN RİN Dİ A GAR LU VAR A NAM BE Nİ NEY LE SİN
NA MI ŞA A NAM GE LE YA NI MA NA DE YİN YÜ KE DA YA
NA NA A ÇAR NA MI A GE NA MI A NAM ŞAM BA GE CE Sİ A NAM
BE NİM A NA MI YA KİN KI NA MI

-1-

HİÇ ULU KAVAKTA ANAM MEYVA BİTER Mİ
OĞULSUZ EVLERDE ANAM TÜTN TÜTER Mİ
ÇAĞIRIN ANAMI ANAM GELE YANIMA

BAĞLANTI

-2-

ANAMA DEYİN Kİ ANAM ERKEN UYANA
ANAM VARKEN KİMLER ANAM DİRDİME YANA
EFENDİ GARDAŞA DEYİN YÜKE DAYANA

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Anam Yoğurdunu Ayrın Eylesin
Repertuar No	: 354
Yöresi	: Çemişkezek
Kimden Alındığı	: Vasfi AKYOL
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü dokuz ses içerisindedir. Irak perdesinde segâh üçlüsü olarak genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

A HIÇ NAM YO ÇUR DU NU A NAM AY RAN EY LE
A NA U MA KA DE VAK TA A NAM NAM MEY VE Bİ TER
A NA NA NA ER KEN U YA
SIN MI NA

Bu cümlede Sol (rast) perdesinde rastlı, Fa diyez (ırak) perdesinde segâh üçlüsü asma kalışlar yapıldıktan sonra Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

ÇIK SIN YÜ CE DAĞ BA Şİ NA
O GÜL SUZ EV LER DE A NAM
A NAM VAR KEN KIM LER LER A NAM
SEY RAN EY LE SIN
TÜ TÜN TÜ TER Mİ
DER Dİ ME YA NA

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **354** no'lu repertuar olan "**Anam Yoğurdunu Ayran Eylesin**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Raks Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Anam Yoğurdunu Ayran Eylesin adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+3+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
 REPERTUAR No: 356
 TARİH : 22.06.1973

DERLEYEN
 MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
 ELBİSTAN-ELMALI KÖY

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
 MUZAFFER SARISÖZEN

KİMDEN ALINDIĞI
 ALİ RIZA YÜKSEL

ANAM BENİ HASLARINAN HASLADI

SÜRE

A NAM BE Nİ HAS LA RI NAN HAS LA DI SAC LA RI MI
 YU KA RI DAN İ VİL İ VİL GÖÇ GE LİR AŞ SA GI DAN
 Bİ ZİM E LİN HAR MAN LA RI SAV RU LUR SAV RU LUR DA

GÜL SU Yİ LE İS LA DI A NAM BE Nİ GUR BET İ ÇİN BES LE DI
 KI NA CI LAR GEÇ GE LİR KIZ A NA DAN AY RIL MA ŞI GÜÇ GE LİR
 SAĞ YA Nİ NA DEV Rİ LİR A NA DAN AY RI LAN BA ŞI ÇEV RI LİR

GEL GÜ LE GÜ LE AY RI LA LIM A NAM DAN (SON)

-1-

ANAM BENİ HASLARINAN HASLADI
 SAÇLARIMI GÜL SUYU İLE ISLADI
 ANAM BENİ GURBET İÇİN BESLEDİ
 GEL GÜLE GÜLE AYRILALIM ANAMDAN

-2-

YUKARIDAN İVİL İVİL GÖÇ GELİR
 AŞAĞIDAN KINACILAR GEÇ GELİR
 KIZ ANADAN AYRILMASI GÜÇ GELİR
 GEL GÜLE GÜLE AYRILALIM ANAMDAN

-3-

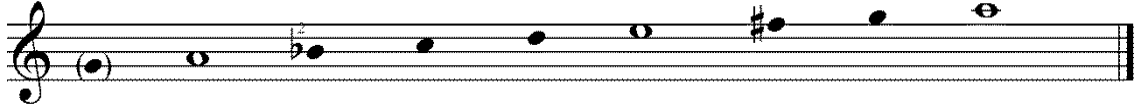
BİZİM ELİN HARMANLARI SAVRULUR
 SAVRULUR DA SAĞ YANINA DEVRİLİR
 ANADAN AYRILAN BAŞI ÇEVİRİLİR
 GEL GÜLE GÜLE AYRILALIM ANAMDAN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Anam Beni Haslarınan Hasladı
Repertuar No	: 356
Yöresi	: Elbistan / Elmalı Köy
Kimden Alındığı	: Ali Rıza YÜKSEL
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

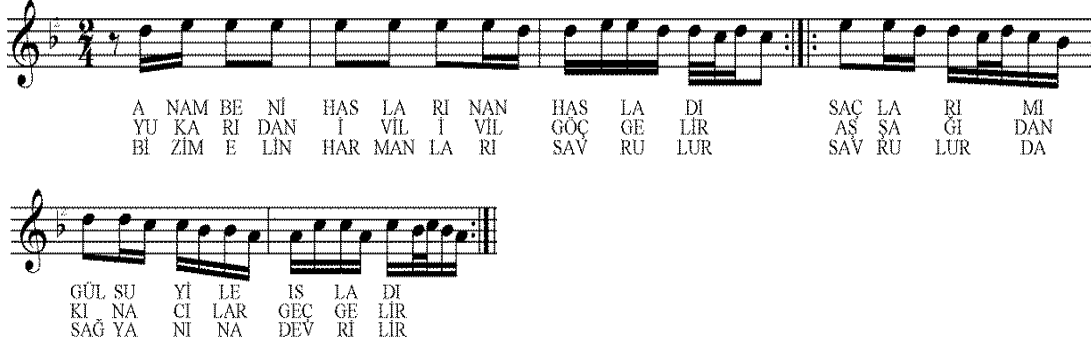
Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değıştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değıştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü beş ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ

A NAM BE Nİ HAS LA RI NAN HAS LA DI SAÇ LA RI MI
YU KA RI DAN İ VİL İ VİL GOÇ GE LİR AŞ ŞA Gİ DAN
Bİ ZİM E LİN HAR MAN LA RI SAV RU LÜR SAV RU LÜR DA

GÜL SU Yİ LE İS LA Dİ
Kİ NA Cİ LAR GEC GE LİR
SAĞ YA Nİ NA DEV Rİ LİR

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Mi (hüseyini) perdesi civarında seyire başlanılarak Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde seyire devam edilip, dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 356 no’lu repertuar olan “**Anam Beni Haslarınan Hasladı**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 2 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 2 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Anam Beni Haslarınan Hasladı adlı eserin usûlünün, 2/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

2/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

2/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerindeki on altılık nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:617
İNCELEME TARİHİ: 15. 03. 1974

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

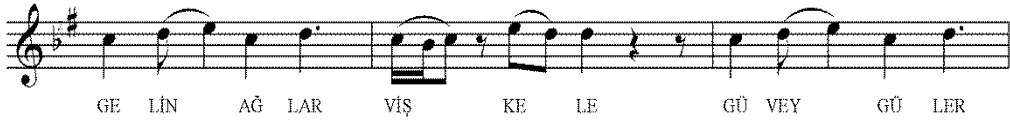
YÖRESİ
DİYARBAKIR

KAYNAK KİŞİ
CEMİL DEĞER

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

HAYDİ GEDAH TOYUNA (KINA HAVASI)

SÜRE

HAYDİ GEDAH TOYUNA

-2-

Bİ ÜS Bİ TÜ YE GE DÜ LİN VAK GE ÇEK YİN TİM MİŞ YÜ Dİ ZÜ YE NE
HE LE HE LE BAŞ HE LE GE LİN AĞ LAR VIŞ KE LE
GÜ VEY GÜ LER BAH HE LE KIZ LAR KALK SIN
O YU NA SIN DÜ ĞÜN E Vİ
E Yİ LE NE A HI E Yİ LE NE

NOT: Urfa dolaylarında bu türkünün 12/8'lik bir çeşitlemesine rastlamaktayız.
Bilgi olarak aşağıda iki ölçü yazılmıştır.

HAY Dİ Gİ DAH TO YU NA GUR BAN O LAM BO YU NA

-1-

HAYDİ GEDAH TOYUNA
GURBAN OLAM BOYUNA
HINNA YAHAAH ELİNE

-2-

HINNA KOYDUM SİNİYE
HABER SALIN BİBİYE
GELİN GİYİNİMİŞ DİYE

-3-

ALTIN BASTIM ELİNE
HINNA KOYDUM ÜSTÜNE
DUVAK ÇEKTİM YÜZÜNE

BAĞLANTI

BAĞLANTI

BAĞLANTI

HELE HELE BAS HELE
GELİN AĞLAR VIŞKELE
GÜVEY GÜLER BAH HELE
KIZLAR KALKSIN OYNASIN
DÜĞÜN EVİ EYLENE, AH EYLENE

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü cümleler A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

HA Yİ Dİ GE DAH TO YU NA GU RU BAN O LAM BO YU NA

HIN NA YA HAH E İİ NE HE LE HE LE BAS HE LE

Bu cümlede dizinin güçlüsü olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı asma kalış ve Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GE LİN AĞ LAR VIŞ KE LE GÜ VEY GÜ LER

BAH HİE LE KIZ LAR KALK SIN O YU NA SIN

DÜ ĞÜN E Vİ E Yİ LE NE A İİ E Yİ LE NE

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde rastlı asma kalışlar yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır. İkinci motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 617 no’lu repertuar olan “**Haydi Gedah Toyuna**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

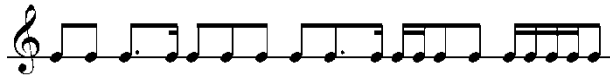
Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Haydi Gedah Toyuna adlı eserin usûlünün, 10/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 624
İNCELEME TARİHİ: 15.03.1974

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

YÖRE
ISPARTA

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

KAYNAK KİŞİ
DUDU ŞENGÜL
FATMA GÜNYİL

AYLETMEN GELİNİ YAZIK (GELİN OKŞAMA HAVASI)

SÜRE ♩ = 112

AY LET MEN GE Lİ Nİ YA ZIK
Sİ LİP SU PUR DÜ GÜN EV LER

KO LUN DA AL TUN Bİ LE ZİK
GU LUP OY NA Dİ GİN YER LER

KO LUN DA GÜ MÜŞ Bİ LE ZİK
AN NEN SA NA DA HER GÜN AY LER

NEY NEY NEY NEY NEY NEY A A MAN
NEY NEY NEY NEY NEY NEY A A MAN

-1-

AYLETMEN GELİNİ YAZIK
KOLUNDA ALTUN BİLEZİK
KOLUNDA GÜMÜŞ BİLEZİK
NEY NEY NEY AMAN

-2-

SİLİP SÜPÜRÜDÜĞÜN EVLER
GÜLÜP OYNADIĞIN YERLER
ANNEM SANA HER GÜN AYLER
NEY NEY NEY AMAN

-3-

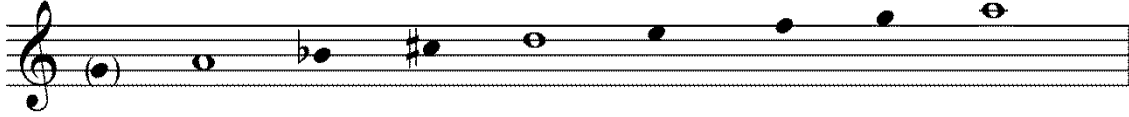
TEPSİYE KOYARLAR TUZU
ÜSTÜNE ÖRTERLER BEZİ
ANASININ BİR TEK KIZI
NEY NEY NEY AMAN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Ayletmen Gelini Yazık
Repertuar No	: 624
Yöresi	: Isparta
Kimden Alındığı	: Dudu ŞENGÜL – Fatma GÜNYIL
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

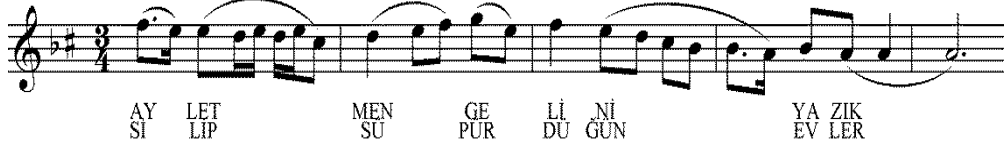

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, Si dört koma bemol ve Do dört koma diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol ve Do diyez ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

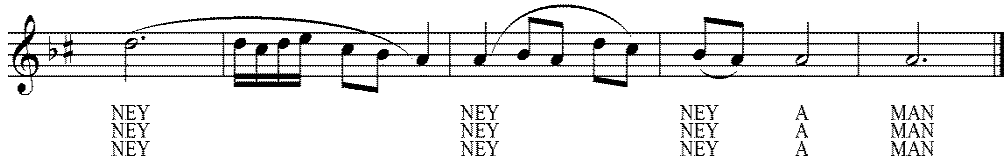
Bu cümlede hicaz hümayun dizisi seyrinde başlanılıp dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede hicaz hümayun dizisi seyrinde başlanılıp dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hicaz Hümayun ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hicaz Hümayun** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 624 no'lu repertuar olan “**Ayletmen Gelini Yazık**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 3 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 3 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Ayletmen Gelini Yazık adlı eserin usûlünün, 3/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

3/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

3/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 112$ gösterilmiştir.

Orta hızda icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Moderato - Orta hızda (90-115 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, moderato: orta hızda icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No:669
İNCELEME TARİHİ: 15. 03. 1974

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

KAYNAK KİŞİ
HAKKI COŞKUN

SÜRE

YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER (KINA HAVASI)

♩=104

YÜK SEK AY VAN LAR DA BÜL BÜL LER Ö TER
E Lİ NİN Kİ NA SIN AL EY LE MİŞ LER

YÜK SEK AY VAN LAR DA BÜL BÜL LER Ö TER
E Lİ NİN Kİ NA SIN AL EY LE MİŞ LER

BÜL BÜ LÜN Fİ GA NI A LE ME YE TER
GÖ ZÜ NÜN SÜR ME SIN BOL EY LE MİŞ LER

BÜL BÜ LÜN Fİ GA NI A LE ME YE TER
GÖ ZÜ NÜN SÜR ME SIN BOL EY LE MİŞ LER

BE NİM ÇEK TİK LE RİM Ö LÜM DEN BE TER
SE Nİ BİR Yİ Ğİ DE MAL EY LE MİŞ LER

BE NİM ÇEK TİK LE RİM Ö LÜM DEN BE TER
SE Nİ BİR Yİ Ğİ DE MAL EY LE MİŞ LER

GEL A NAM GEL BA CIM GE LİN O LA SIN

YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER

-2-

-1-

YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
 BÜLBÜLÜN FİGANI ÂLEME YETER
 BENİM ÇEKTİKLERİM ÖLÜMDEN BETER

BAĞLANTI

GEL ANAM GEL BACIM GELİN OLASIN
 ÇARŞAMBA GECESİ BİZE GELESİN

-2-

ELİNİN KINASIN AL EYLEMİŞLER
 GÖZÜNÜN SÜRMESİN BOL EYLEMİŞLER
 SENİ BİR YİĞİDE MAL EYLEMİŞLER

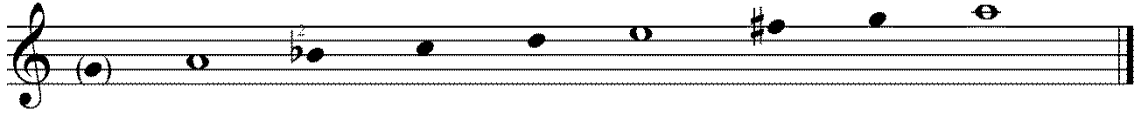
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter
Repertuar No	: 669
Yöresi	: Malatya
Kimden Alındığı	: Hakkı COŞKUN
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti yazılmıştır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü dokuz ses içersindedir. Irak perdesinde Segâh üçlüsü genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

YÜK SEK AY VAN LAR DA BÜL BÜL LER Ö TER
E Lİ NİN Kİ NA SIN AL EY LE MİŞ LER

BÜL BÜ LÜN Fİ GA Nİ A Lİ ME Lİ YE TİR
GÖ ZÜ NÜN SÜR ME SIN BOL EY LE MİŞ LER

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte hüseyini makam dizisinde seyre başlanılıp dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **669** no'lu repertuar olan “**Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 15 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Raksan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 15 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 15 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 15/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter adlı eserin usûlünün, 15/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

15/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 3+2+3+2+3+2 vuruş, 3+2+3+2+2+3 ve vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 15/8'lik usûl, 3+2+3+2+3+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

15/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 104$ gösterilmiştir.

Orta hızda icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Moderato - Orta hızda (90-115 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, moderato: orta hızda icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerindeki on altılık notaları da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 709
İNCELEME TARİHİ: 15.03.1974

DERLEYEN
ARİF MEŞHUR

DERLEME TARİHİ
13.09.1970

YÖRE
SİVAS-ULAŞ

KAYNAK KİŞİ
FİKRİYE DOĞUYURT

NOTAYA ALAN
ARİF MEŞHUR

ÇAKTILAR ÇAKMAK TAŞINI

SÜRE

ÇAK TI LAR ÇAK TI LAR ÇAK MAK TA ŞI NI
AL DU VAK İ LE GE LİN LİN Bİ NEK TA ŞI NI
GE LİN Gİ DER EL E Vİ NE KA RA Gİ Yİ DA NİR

KUR DU LAR KUR DU LAR DÜ ĞÜN A ŞI NI
GE LİN ET NA TI LER SE Nİ ON DÖRT YA ŞI NI
KAY NA NA OĞ LUM Dİ YE DÜR MAZ O ŞİN VU DA NÜR

ÇA Ğİ RİN GEL SİN GE Lİ NİN BEY GAR DA ŞI NI
GE LİN Ğİ DER AĞ LAR A SE NA GAR DAS PE ŞİN NI
ÇOK Ö VÜN ME KAY NA NA SE NİN SO NUN GÖ RÜ DE NÜR

ŞEN A NAM ŞEN BA BAM E VİN ŞEN OL SUN
ŞEN A NAM ŞEN BA BAM E VİN ŞEN OL SUN
ŞEN A NAM ŞEN BA BAM E VİN ŞEN OL SUN

İŞ TE GEL DİM Gİ Dİ YO RUM HA BE RİN OL SUN
İŞ TE GEL DİM Gİ Dİ YO RUM HA BE RİN OL SUN
İŞ TE GEL DİM Gİ Dİ YO RUM HA BE RİN OL SUN

-1-

ÇAKTILAR ÇAKTILAR ÇAKMAK TAŞINI
KURDULAR KURDULAR DÜĞÜN AŞINI
ÇAĞIRIN GELSİN GELİNİN BEY GARDAŞINI

BAĞLANTI

ŞEN ANAM ŞEN BABAM EVİN ŞEN OLSUN
İŞTE GELDİM GİDİYORUM HABERİN OLSUN
GELİN OLDUM GİDİYORUM HABERİN OLSUN

-2-

AL DUVAK İLE GELİN BİNEK TAŞINDA
GELİN ETTİLER SENİ ON DÖRT YAŞINDA
GELİN GİDER AĞLAR ANA GARDAŞ PEŞİNDE

BAĞLANTI

-3-

GELİN GİDER EL EVİNE KARA GİYİNİR
KAYNANA OĞLUM DİYE DURMAZ ÖVÜNÜR
ÇOK ÖVÜNME KAYNANA SENİN SONUN GÖRÜLÜR

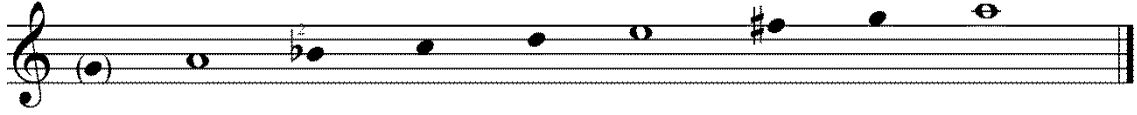
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çattılar Çakmak Taşını
Repertuar No	: 709
Yöresi	: Sivas / Ulaş
Kimden Alındığı	: Fikriye DOĞUYURT
Derleyen	: Arif MEŞHUR

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

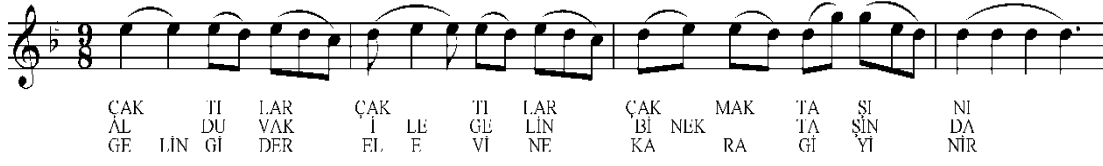
Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır..
-----------------	---

Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
---------------	----------------------------------

Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
--------------------	--

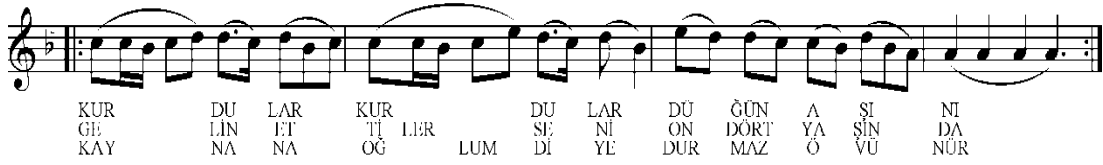
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü ve beşinci cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde seyre başlanılıp Re (neva) perdesinde buselikli asma karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde devam edildikten sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **709** no'lu repertuar olan “**Çaktılar Çakmak Taşını**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çaktılar Çakmak Taşını adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 735
İNCELEME TARİHİ: 04. 10. 1974

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
KEMALİYE

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
REFİK AKTAN
ZEKİ OĞUZ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

KIZARDI KAYALAR (KINA HAVASI)

SÜRE

(SAZ)

KI ZAR DI KA
AL TIN TAS I
KI NA LA YIN

YA LAR AL GEY Dİ BAĞ LAR CA NİM
CİN DE KI NAM E ZİL Dİ NI " "

HA NİM KI ZİN BA ŞI Dİ NI " "

DAĞ LAR DA NA NA NA YE ŞİL YAP RAK
" " " " " " GÜ MÜŞ TA RAK
AL VE VE RİN E

İ LE BE ZEN Dİ BAĞ LAR
İ LE ZUL FUM ÇE ZİL Dİ
Lİ NE Sİ LE YA ŞI Nİ

(SAZ)

A NA DAN AY RI LAN AH E DER AĞ
BE NİM YA ZİM YAD EL RE RE YIL
HA NİM AN NE Sİ NİN CAN YOL DA ŞI

LAR CA NİM DAĞ LAR DA NA NA NA
Dİ NI " " " " " " " "

DOL DÜR Pİ NAR DOL DÜR
" " " " " "

KIZARDI KAYALAR

-2-

BEN Gİ DER OL DUM (SAZ)

DOL DUR DA PI NAR

DOL DUR BEN Gİ DER OL DUM CA NIM

DAĞ LAR DA NA NA NA A NA MI BA

BA MI TERK E DER OL DUM

-1-

KIZARDI KAYALAR AL GEYDİ BAĞLAR (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 YEŞİL YAPRAK İLE BEZENDİ BAĞLAR
 ANADAN AYRILAN AH EDER AĞLAR (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 DOLDUR PINAR, DOLDUR BEN GİDER OLDUM

BAĞLANTI

DOLDUR PINAR DOLDUR BEN GİDER OLDUM (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 ANAMI BABAMI TERKEDER OLDUM

-2-

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZİLDİ (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 GÜMÜŞ TARAK İLE ZÜLFÜM ÇEZİLDİ
 BENİM YAZIM YAD ELLERE YAZILDI (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 DOLDUR PINAR DOLDUR BEN GİDER OLDUM

BAĞLANTI

KINALAYIN HANIM KIZIN BAŞINI (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 AL VERİN ELİNE SİLE YAŞINI
 HANIM ANNESİNİN CAN YOLDAŞINI (CANIM DAĞLARDA NANANA)
 DOLDUR PINAR BEN GİDER OLDUM

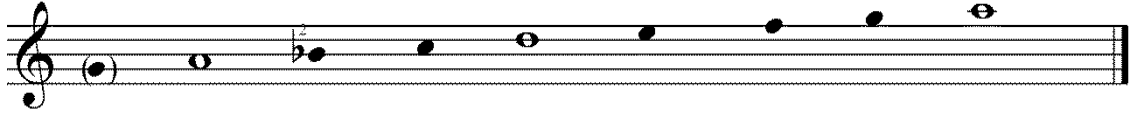
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kızardı Kayalar
Repertuar No	: 735
Yöresi	: Kemaliye
Kimden Alındığı	: Refik AKTAN- Zeki OĞUZ
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü dokuz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde altı cümleden oluşmaktadır. Diğer dört cümle A ve B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

KI ZAR DI KA
AL. TIN TA
KI. NA LA YIN

YA LAR AL GEY DI BAĞ LAR CA NIM
CİN DE KI NAM E ZİL Dİ NI " "

HA NİM KI ZİN BA ŞI NI " "

DAĞ LAR DA NA NA NA
" " " " " "

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

YE ŞİL YAP RAK
GÜ MÜŞ TA RAK
AL VE RİN E

I LE BE ZEN DI BAĞ LAR
I. LE FOM CE ZİL Dİ
NE NE I.E YA ŞI NI

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 735 no'lu repertuar olan "**Kızardı Kayalar**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 ve 14 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan ve Ayin Devr-i Revanı olarak adlandırılmaktadır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 810
İNCELEME TARİHİ 04.10.1974

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRESİ
DENİZLİ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

KİMDEN ALINDIĞI
SIDIKA SARAÇOĞLU

SEYİRTTİM ÇIKTIM HANAYA (GELİN AĞLATMA)

SÜRESİ

SE YİRT TİM ÇIK DIM HA NA YA YEM DÖK TUM AL LI DA
SA RI ZI BİN GE YIP GI DER Nİ YEN DE SİN SA YIP

NA YA YEN GE LER GEL SİN KI NA YA
GI DER A NA SE VİN BE YEN ME MİŞ

YEN GE SİZ KIZ GE LİN OL MAZ DA YI SİZ HİÇ
BA BA SE VİN BE YEN ME MİŞ KO CAM E Vİ

A TA BİN MEZ GİT GE Lİ NİM SAĞ LI
DE YIP GI DER GİT GE Lİ NİM SAĞ LI

ĞI NAN SİL GÖ ZÜ NÜ YAĞ LI ĞI NAN
GI NAN SİL GÖ ZÜ NÜ YAĞ LI GI NAN

-1-

SEYİTTİM ÇIKDIM HANAYA
YEM DÖKTÜM ALLI DANAYA
YENGELER GELSİN KIANYA
YENGESİZ KIZ OLMAZ
DAYISIZ HİÇ ATA BİNMEZ

GİT GELİNİM SAĞLIĞINAN
SİL GÖZÜNÜ YAĞLIĞINAN

-2-

SARI ZIBIN GEYİP GİDER
NİYENDESİN SAYIP GİDER
ANASI EVİN BEYENMEMİŞ
BABASI EVİN BEYENMEMİŞ
KOCAM EVİ DEYİP GİDER

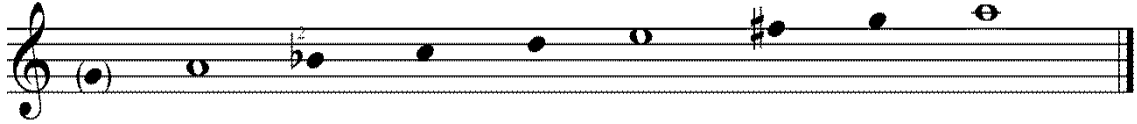
GİT GELİNİM SAĞLIĞINAN
SİL GÖZÜNÜ YAĞLIĞINAN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Seyirttim Çıktım Hanaya
Repertuar No	: 810
Yöresi	: Denizli
Kimden Alındığı	: Sıdika SARAÇOĞLU
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü dokuz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B+C şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

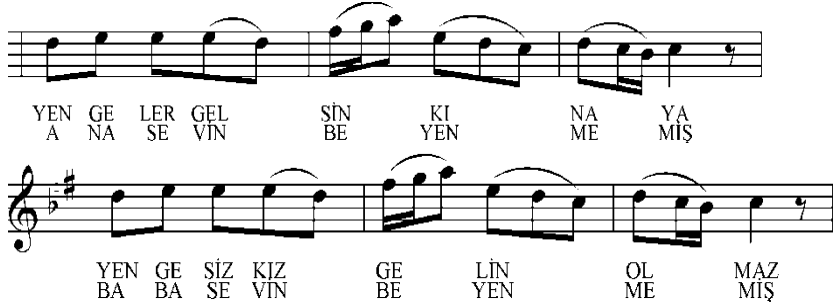

SE YİRT TIM ÇIK DIM HA NA YA YEM DÖK TÛM AL LI DA
SA RI Zİ BİN GE YİP GI DER Nİ YEN DE SİN SA YIP

NA YA
GI DER

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte de Mi (hüseyin) perdesinde uşşaklı asma kalış yapılmıştır. İkinci motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir.

B CÜMLESİ

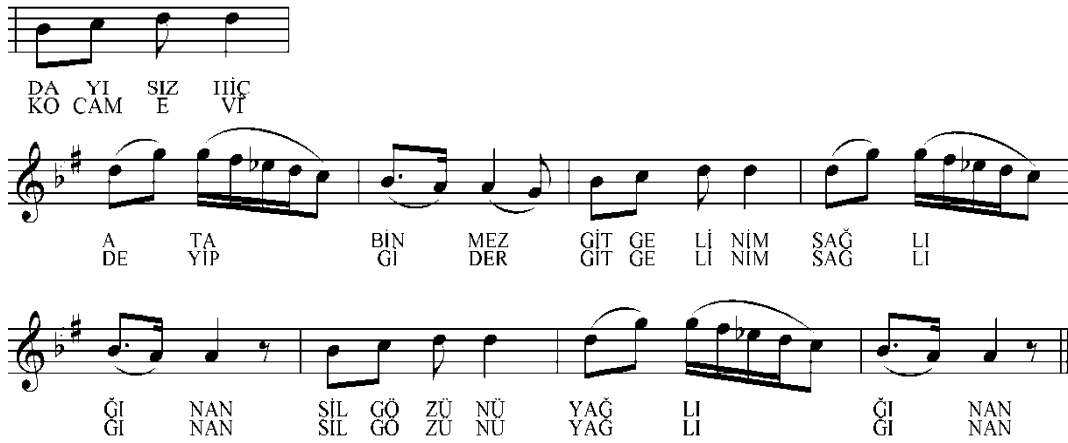

YEN GE LER GEL SİN KI NA YA
A NA SE VIN BE YEN ME MİŞ

YEN GE SİZ KIZ GE LİN OL MAZ
BA BA SE VIN BE YEN ME MİŞ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. İkinci motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir. Her iki motifte de Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ

DA YI SİZ İİÇ
KO CAM E VI

A TA BİN MEZ GİT GE Lİ NİM SAĞ LI
DE YİP GI DER GE LI NİM SAĞ LI

ĞI NAN SİL GÖ ZÜ NÜ YAĞ LI ĞI NAN
GI NAN SİL GO ZU NU YAG LI GI NAN

Bu cümle üç motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde hicazlı asma kalış yapıldıktan dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci ve üçüncü motifte Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **810** no’lu repertuar olan “**Seyirttim Çıktım Hanaya**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 5 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 5 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 5 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 5/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Seyirttim Çıktım Hanaya adlı eserin usûlünün, 5/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

5/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3 vuruş, 3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 5/8’lik usûl, 2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

5/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/4$ değerindeki on altılık olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 868
İNCELEME TARİHİ: 03.02.1975

YÖRESİ
YOZGAT-Boğazlıyan

KİMDEN ALINDIĞI
SABİHA KUBİLAY

DERLEYEN
İCLAL AKKAPLAN

DERLEME TARİHİ
1974

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

AŞAĞIDAN GELE GELE GELDİLER

SÜRESİ: ♩ = 100

SERBEST

AŞ ŞA DAN DA GE LE GE LE GEL Dİ LER NE GEL Dİ LER NE
ÇIK DIM BAK DIM ÇAM LI BE LİN DÜ ZÜ NE DÜ ZÜ NE

GEL Dİ LER DE E Vİ Mİ ZE DOL DU LAR (SAZ)
DÖN DÜM BAK DIM KAR LAR YAĞ MIŞ İ Zİ NE

SERBEST

Kİ Zİ Mİ Zİ E Lİ MİZ DEN AL Dİ LAR AL Dİ LAR
EL LE RİN A NA Sİ Gİ DER Kİ Zİ NA Kİ Zİ NA

BEN Gİ Dİ YOM GA RİP A NAM KAL GAY Rİ HİÇ BU LA MA
BE NİM A NAM BAK MAZ OL DU YÜ ZÜ ME BE NİM A NAM

VAR BA ŞI NA YAN GAY Rİ (SAZ)
BAK MAZ ÖL DU YÜ ZÜ ME

AŞAĞIDAN DA GELE GELE GELDİLER
GELDİLER DE EVİMİZE DOLDULAR
KIZIMIZI ELİMİZDEN ALDILAR
BEN GİDİYOM GARİP ANAM KAL GAYRİ
HİÇ BULAMA VAR BAŞINA YAN GAYRİ

ÇIKDIM BAKDIM ÇAMLI BELİN DÜZÜNE
DÖNDÜM BAKDIM KARLAR YAĞMIŞ İZİME
ELLERİN ANASI GİDER KIZINA
BENİM ANAM BAKMAZ OLDU YÜZÜME

ANAMA SÖYLEYİN DE MANDİLİMİ YUDUMU
YUYUP YUYUP GÜL DALİNE KOYDUMU
GURBET ELDE BENİM YAVRUM VAR DEDİ Mİ
BEN GİDİYOM GARİP ANAM KAL GAYRİ
HİÇ BULAMA VAR BAŞINA YAN GAYRİ

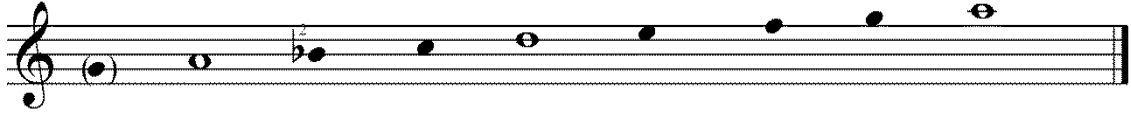
ANAM BENİ NELER İLEN BESLEDİ
SİYAH SAÇIM GÜL SUYUYNAN ISLADI
ANAM BENİ DE GURBET İÇİN BESLEDİ
BEN GİDİYOM GARİP ANAM AĞLAMA
AKINI ÇIKARIP KARA BAĞLAMA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Aşağıdan Gele Gele Geldiler
Repertuar No	: 868
Yöresi	: Yozgat / Boğazlıyan
Kimden Alındığı	: Sabiha KUBİLAY
Derleyen	: İclal AKKAPLAN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü ve beşinci cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

Eser, 3 ve 4 zamanlı usûl, mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Aşağıdan Gele Gele Geldiler adlı eserin usûlünün, 3/4 ve 4/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

3/4 ve 4/4'lük usûller GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

3/4 ve 4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 110$ gösterilmiştir.

Orta hızda icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Moderato - Orta hızda (90-115 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, moderato: orta hızda icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 899
İNCELEME TARİHİ: 10. 02. 1975

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ
11. 01. 1973

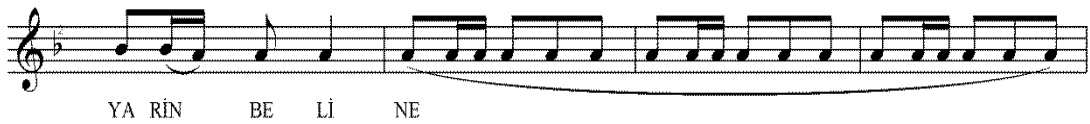
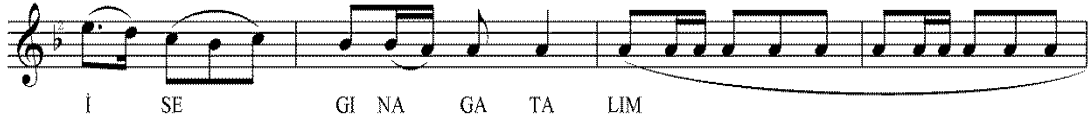
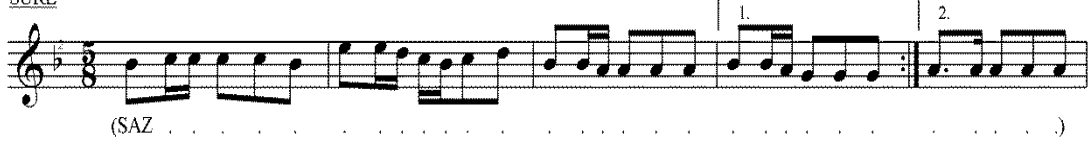
YÖRESİ
DİNAR

KAYNAK KİŞİ
ALİ TAŞ

HAYDİN ARKADAŞLAR (ERKEK KINA HAVASI)

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRE

HAYDİN ARKADAŞLAR

-2-

AY OĞ LAN A GAR DAŞ GI NAN GUT LOL SUN

A MİN DEN AR KA DAŞ LAR Bİ ZE DE GEL SİN

(SAZ)

EV LE Rİ NİN Ö NÜ AR PA TI NA Zİ

SU YA YOL LA MA YA

GOR KAR A NA Sİ SU YA YOL LA MA YA

GOR KAR A NA Sİ

A NA Sİ A NA Sİ Gİ ZİN A NA Sİ

Gİ ZİN GE LİN Gİ Dİ YOR

AĞ LAN A NA Sİ Gİ ZİN GE LİN Gİ Dİ YOR

HAYDİN ARKADAŞLAR

-3-

DA YAN A NA SI

YÜ RÜ YÜN GÜ ZEL LER AY DIN E Lİ NE

KE MER O LUP SA RIL SAM YA RİN BE Lİ NE

AY OĞ LAN

A GAR DAŞ GI NAN GUT LOL SUN A MİN DEN AR

KA DAŞ LAR Bİ ZE DE GEL SİN

-1-

HAYDİN ARKADAŞLAR GİNA YAKALIM
 ,GINAN YETMEZ İSE GİNA GATALIM
 GİZİNAN OĞLANI BİRMİ DUTALIM

BAĞLANTI

YÜRÜYÜN GÜZELLER AYDIN ELİNE
 KEMER OLUP SARILSAM YÂRİN BELİNE
 AY OĞLAN A GARDAŞ GINAN GUTLU OLSUN
 AMİN DEN ARKADAŞLAR BİZE DE GELSİN

-2-

EVLERİNİN ÖNÜ ARPA TINAZI
 SUYA YOLLAMAYA GORKAR ANASI
 ANASI ANASI GİZİN ANASI
 GİZİN GELİN GİDİYOR AĞLAN ANASI
 GİZİN GELİN GİDİYOR DAYAN ANASI

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Haydin Arkadaşlar

Repertuar No : 899

Yöresi : Dinar

Kimden Alındığı : Ali TAŞ

Derleyen : Yücel PAŞMAKÇI

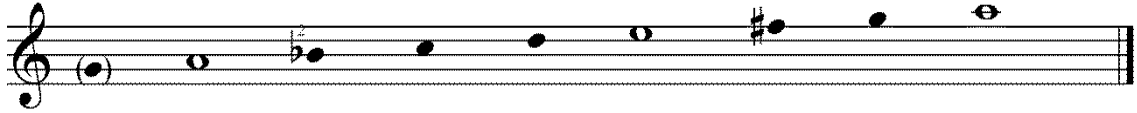
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

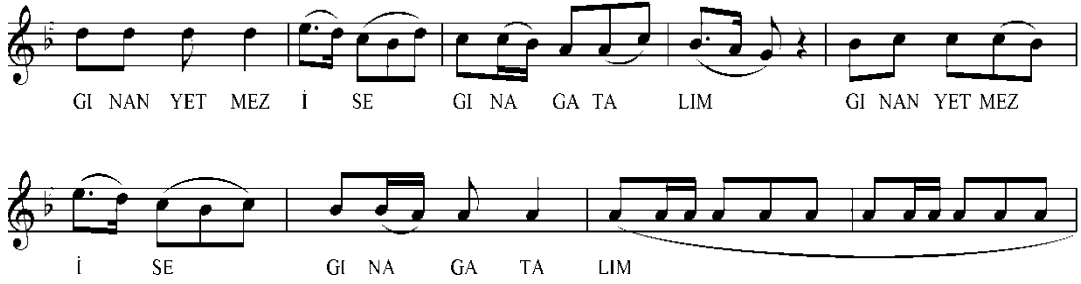
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde sekiz cümleden oluşmaktadır. Diğer cümleler A ve B cümlelerin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede hüseyni makam dizisi seyrinde esere başlanılarak Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **899** no'lu repertuar olan **“Haydin Arkadaşlar”** adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 5 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

-3-

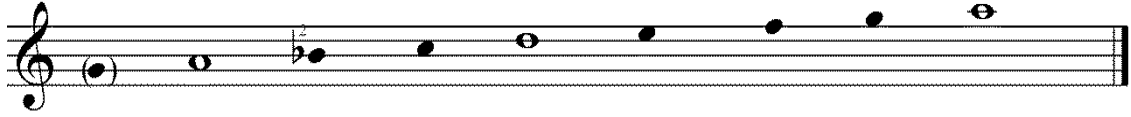
DAĞDAN KESERLER GÜRGENİ (NENNİ NENNİ)
AHA GELİNİN YORGANI (NENNİ NENNİ)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Dağdan Keserler Meşeyi
Repertuar No	: 956
Yöresi	: Eskişehir
Kimden Alındığı	: Köy Hanımları Gurubu
Derleyen	: Muammer ULUDEMİR

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

DAĞ DÂN KE SER LER ME FİS GÜR SE Tİ GE Yİ Gİ Nİ

NEN Nİ NEN Nİ

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere başlanılarak Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

A HA GE Lİ NİN DÖ SE Ğİ NEN Nİ

NEN Nİ

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **956** no’lu repertuar olan “**Dağdan Keserler Meşeyi**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Dağdan keserler Meşeyi adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 966
İNCELEME TARİHİ: 30. 04. 1975

DERLEYEN
MUAMMER ULUDEMİR

DERLEME TARİHİ
26.07. 1968

YÖRESİ
SEYİTGAZİ KARAGÜMBET KÖYÜ

KAYNAK KİŞİ
KÖY HANIMLARINDAN

ŞU TEPENİN ÖTE YÜZÜ (KINA HAVASI)

NOTAYA ALAN
MUAMMER ULUDEMİR

SÜRE

SU TE PE NİN Ö TE
Şİ GA RA NİN U TE
NAR A GA NİN CI NAR CU SİZ

YÜ ZÜ
TUN TUN
OL MAZ

BUĞ DAY EK DİM BUR CA
MAH LE NİZ DE YAN SIN
GÜL A GA CI GÜL SÜZ

Öİ MİŞ
BÜ TUN
OL MAZ

KIZ A NA DAN AY RİL
İ BE Çİ NİM A NIZ DE BEN O SİZ

MA SI
LA YIM
OL MAZ

YA LAN
Çİ KIP
İŞ TE SAN DİM
AY AY RİL GER CE
PU TUN
DİM Gİ

ŞU TEPENİN ÖTE YÜZÜ

-2-

-1-

ŞU TEPENİN ÖTE YÜZÜ
 BUĞDAY EKTİM BURÇAĞIMIŞ
 KIZ ANADAN AYRILMASI
 YALAN SANDIM GERÇEĞİMİŞ

-2-

SIGARANIN UCU TÜTÜN
 MAHLENİZDE YANSIN BÜTÜN
 İÇİNİZDE BEN OLAYIM
 ÇIKIP GİDEN PUTUN PUTUN

-3-

NAR AĞACI NARSIZ OLMAZ
 GÜL AĞACI GÜLSÜZ OLMAZ
 BENİM ANAM BENSİZ OLMAZ
 İŞTE AYRILDIM GİDİYORUM

NOT:

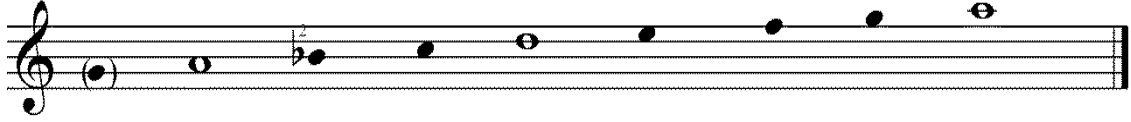
PUTUN; ÜZGÜN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Şu Tepenin Öte Yüzü
Repertuar No	: 966
Yöresi	: Şehit Gazi Kırkakümbet Köyü
Kimden Alındığı	: Köy Hanımları Gurubu
Derleyen	: Muammer ULUDEMİR

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü beş ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

ŞU Şİ TE PE NİN Ö TE
NAR A GA NİN CU
YÜ TUN ZÜ TUN
OL MAZ

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi olan Re (neva) perdesinde civarında esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

BUĞ DAY EK DIM BUR ÇA
MAH Lİ NİZ Dİ YAN SIN
GÜL A CI GÜL SUZ
Ğİ MİŞ
BÜ TUN
OL MAZ

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi olan Re (neva) perdesinde civarında seyre devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **966** no’lu repertuar olan “**Şu Tepenin Öte Yüzü**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analiz yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Evfer olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 16'lık birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Şu Tepenin Öte Yüzü adlı eserin usûlünün, 9/16'lık olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/16'lık usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/16'lık usûl, 2+2+3+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/16'lık olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1/2 vuruş değerindeki sekizlik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 1128
İNCELEME TARİHİ: 13.11.1975

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1970

YÖRESİ
AKSEKİ

KİMDEN ALINDIĞI
ALİ ÇATLI- MEHMET PANTIR

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

ZANDALYA GETİRİN (İĞDELEME HAVASI) (GELİN HAVASI)

SÜRESİ

ZAN DO GEL DAL LAŞ DI YA TIK GI GE TA MIZ TI GEL YOL RIN DIK LAR GE BAĞ BAĞ LİN DAN LAR O BAH A TUR CE RA

SUN DEN SI SAN DO GEL DAL LAŞ DI YA TIK GI GE TA MIZ TI GEL YOL RIN DIK LAR

GE BAĞ BAĞ LİN DAN LAR O BAH A TUR CE RA SUN DEN SI ÇİĞ EL GI RİN LE ZİM Gİ RİN GE ZİN ÇIK LİN

A MA OL NA DU Sİ SIN DE Nİ Yİ EK AL AĞ Sİ TİN LAR Ğİ Nİ AK A GÖR ÇA NA SUN DAN SI

ÇİĞ EL GI RİN LE ZİM Gİ RİN GE ZİN ÇIK LİN A MA OL NA DU Sİ SIN DE Nİ Yİ EK AL AĞ Sİ TİN LAR Ğİ Nİ AK A GÖR ÇA NA

SUN DAN SI BİT ÇE E ME Yİ Lİ YEN ZİN NE İŞ TÖP YA LE LAN KIŞ Rİ SİN MİŞ

FE LİK GÜ MÜŞ GE LİN Bİ BOH GI TİR ÇA NA SİN DAN SI BİT ME YEN İŞ

LE Rİ Rİ FE LİK Bİ TİR SİN

ZANDALYA GETİRİN

2

ME LE ĞİM ME LE ĞİM AL LI ME LE ĞİM
 ĞİM DÜŞ MA NI MIZ ÇOK TUR
 SE Nİ GÖ RE YİM

-1-

ZANDALYA GETİRİN GELİN OTURSUN
 ÇİĞRİN GİZİN ANASINI EKSİĞİNİ GÖRSÜN
 BİTMEYEN İŞLERİ FELEK BİTİRSİN

BAĞLANTI

MELEĞİM MELEĞİM ALLI MELEĞİM
 DÜŞMANIMIZ ÇOKTUR SENİ GÖREYİM

-2-

DOLAŞTIKTA GELDİK BAĞDAN BAHÇEDEN
 ELLERİN ÇIKMASIN ALTIN AKÇADAN
 ÇEYİZİN TOPLANSIN GÜMÜŞ BOHÇADAN

BAĞLANTI

-3-

GELDİĞİMİZ YOLLAR BAĞLAR ARASI
 GİZİM GELİN OLDU DEYİ AĞLAR ANASI
 ELİNE YAKIŞMIŞ GELİN GINASI

BAĞLANTI

-4-

AĞBEYİM GIR ATI ÇAYIRA BAĞLASIN
 GIR AT KIŞNEDİKÇE ANAM AĞLASIN
 ŞU BENİM GÖNÜLÜM KİMLER EYLESİN

BAĞLANTI

-5-

ZABALA GELECEK ATIN EĞERLİ
 ALACAMIZ OLAN SENDEN DEĞERLİ
 GİZİMİZİ SORARSAN ONDAN HÜNERLİ

BAĞLANTI

-6-

GETTİĞİN YOLLAR HEP İNİŞ YOKUŞ
 SENİ GÖREYİM GİZİM GAYNANA YAKIŞ
 ELİNE YAKIŞSIN BEKLENEN HER İŞ

BAĞLANTI

-7-

AK ÇEŞMENİN SUYU GURNADAN AKAR
 HEÇ ANASIZ BUBASIZ GELİN Mİ GALKAR
 GELİNLİK ŞERBETİNİ GAYNANAN ÇALKAR

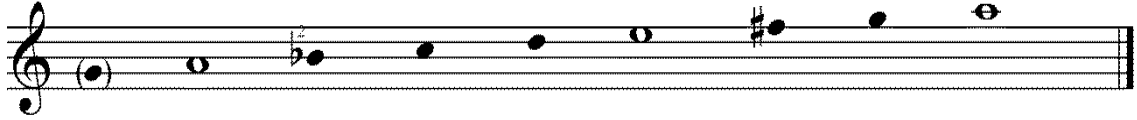
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Zandalya Getirin
Repertuar No	: 1128
Yöresi	: Akseki
Kimden Alındığı	: Ali ÇATLI – Mehmet PANTIR
Derleyen	: Durmuş YAZICIOĞLU

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

ZAN DAL. YA GE Tİ RİN GE LİN O TUR
DO LAŞ İK TA GEL DİK BAĞ DAN BAH ÇE
GEL Dİ Çİ MİZ YOL LAR BAĞ LAR A ÇE
RA

SUN DAL YA GE Tİ RİN
DAN LAŞ İK TA GEL DİK
Sİ Dİ Çİ MİZ YOL LAR

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere başlanılarak Re (neva) perdesinde kürdili asma karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GE LİN O TUR SUN ÇİĞ RİN Gİ ZİN
BAĞ DAN BAH ÇE DİN EL LE RİN ÇIK
BAĞ LAR A ÇE RA Sİ ZİM GE LİN

A NA Sİ Nİ FK Sİ Ğİ Nİ GÖR SUN
MA OL DU SIN DE Yİ AL TIN AK ÇA DAN
OL DU DE Yİ AĞ LAR A ÇA NA Sİ

ÇİĞ RİN Gİ ZİN A NA Sİ Nİ FK Sİ Ğİ Nİ GÖR
EL LE RİN ÇIK ÇIK A MA OL DU SIN DE Yİ AL TIN AK ÇA
Gİ ZİM GE LİN OL DU DE Yİ AĞ LAR A ÇA NA

SUN
DAN
Sİ

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1128** no’lu repertuar olan “**Zandalya Getirin**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Zandalya Getirin adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük, $1/2$ değerindeki sekizlik ve $1/4$ değerindeki on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1161
İNCELEME TARİHİ: 04.12.1975

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN

YÖRESİ
AFYON KARAHISAR

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
ABDULLAH ULUÇELİK

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

KINASI KARILIR TASDA (KINA HAVASI)

SÜRE

(SAZ)

..) KI NA SI KA RI LIR DA TAS DA

NEY NEY OĞ LAN E Vİ DE

PE Kİ HA VAS DA NEY NEY A

MAN KIZ A NA SI DA KA RA KA RA YAS DA

NEY NEY YA (SA RE NİM Kİ
DI CIM)

NAN KUT LOL SUN OR DA DİR Lİ ÖİN TAT LOL SUN

NEY NEY A MAN

KINASI KARILIR TASDA

(SAZ)

NEY NEY NEY NEY BA YA BA E VIN DE IS SIZ KO YAN
NEY NEY NEY NEY NI ÇIF TE DE GÖ RÜM CE LI

NEY NEY NEY NEY A MAN A NA SI NI DA
NEY NEY NEY NEY MAN MAN HEM DA YI LI DA

KIZ SIZ KO YAN NEY NEY NEY NEY
HEM AM CA LI NEY NEY

YA RE NİM Kİ NAN KUT LOL SUN OR DA DİR Lİ
YA RE NİM Kİ NAN KUT LOL SUN OR DA DİR Lİ

ĞİN TAT LOL SUN NEY NEY NEY NEY A MAN
ĞİN TAT LOL SUN NEY NEY NEY NEY A MAN

(SAZ)

KI ZİN A NA SI KE Zİ BAN A NA

KINASI KARILIR TASDA

-3-

SI KI ZI NIZ GI DI YOR NA ZI NIZ GI DI YOR

BU GÜNDE AK ŞAM LİK AK ŞAM LİK YA RIN ÖĞ LEN LİK

ÖĞ LEN LİK Mİ SA FİR GAL DI GAL DI DA

SÖY LE MEZ OL DU (SAZ

.)

FİŞ NE DEN HO ŞA FIN DA BİŞ Dİ NEY DE

NEY NEY NEY GE LİN LİK Nİ ŞA NIN DÜŞ DÜ

NEY NEY NEY DE NEY A MAN NEY

KIZ A NA DAN DA AY RI DA DÜŞ DÜ NEY

KINASI KARILIR TASDA

-4-

NE Yİ NE Yİ NEY A MAN A MAN GA DİN A NAM

BEN Gİ Dİ YO RUM E Vİ Nİ Zİ HE Pİ Nİ Zİ

TER KE Dİ YO RUM NEY NEY NEY DE NEY A MAN NEY

-1-

KINASI KARILIR TASDA DA NEY NEY
OĞLAN EVİ PEK HAVASDA NEY NEY AMAN
KIZ ANASI DA KARA KARA YASDA DA NEY NEY

-3-

KAYALAR DA KARINCALI NEY NEY
YANI ÇİFTE GÖRÜMCELİ NEY NEY AMAN
HEM DAYILI DA HEM AMCALI NEY NEY AMAN

BAĞLANTI

YARENİM KINAN KUTL'OLSUN
(SADICIM)
ORDA DİRLİĞİN TATLOLSUN NEY NEY AMAN

BAĞLANTI

-2-

TUZ KABINI DA TUZSUZ KOYAN NEY NEY
BABA EVİNİ DE ISSIZ KOYAN NEY NEY AMAN
ANASINI DA KIZSIZ KOYAN NEY NEY

-4-

KIZIN ANASI KEZBAN ANASI
KIZINIZ GİDİYOR NAZININZ GİDİYOR
BUGÜN DE AKŞAMLİK AKŞAOLIK
YARIN DA ÖĞLENLİK ÖĞLENLİK
MİSAFİR GALDI DA SÖYLEMEZ OLDU

BAĞLANTI

-5-

FİŞNEDEN HOŞAFIN DA BİŞDİ NEYDE NEY NEY
GELİNLİK NİŞANIN DÜŞDÜ NEY NEY NEYDE NEY ANAM NEY
KIZ ANADAN DA AYRI DA DÜŞDÜ NEY NEY NEY
AMAN ANAM GADIN ANAM BEN GİDİYORUM
EVİNİZİ HEPİNİZİ TERKEDİYORUM NEY NEY NEYDE NEY ANAM NEY

NOT : Türkünün "-Fişnede hoşafın bişdi-" 5. dördlüğü ABDULLAH ULUÇELİK' in 1972 yılında söylediği şekile göre yeniden yazılarak ilave edilmiştir.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kınası Karılır Tasda
Repertuar No	: 1161
Yöresi	: Afyon Karahisar
Kimden Alındığı	: Abdullah ULUÇELİK
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında KARCIĞAR MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Si bemol ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında KARCIĞAR MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol, dört koma Mi bemol ve dört koma Fa diyez değiştirici işaretleri olarak gösterilmektedir.

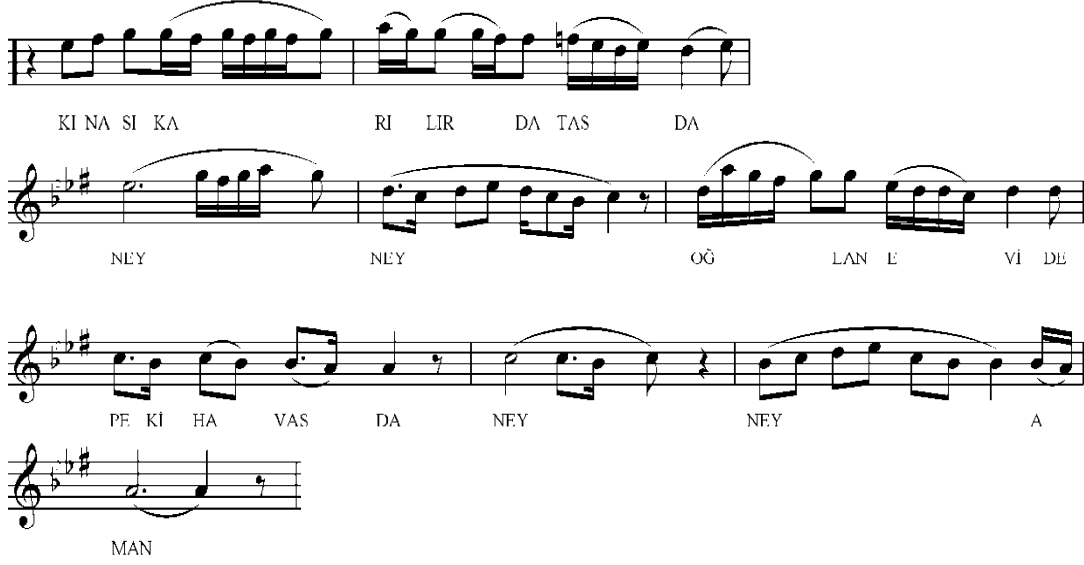
Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2, Mi bemol ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü on ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde yedi cümleden oluşmaktadır. Üçüncü, altıncı ve yedinci cümleler A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

KI NA SI KA RI LİR DA TAŞ DA

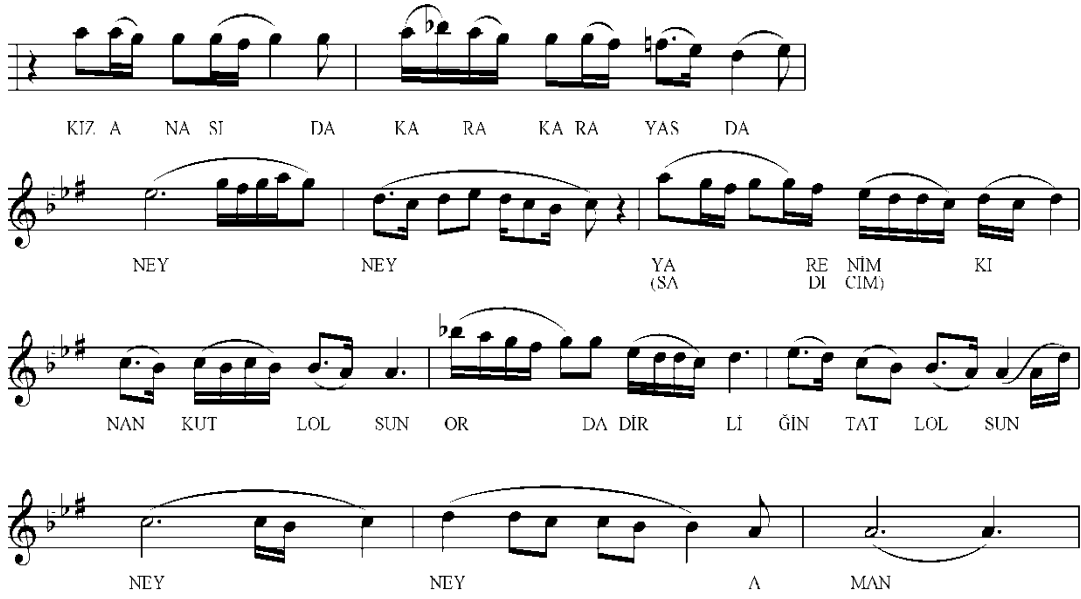
NEY NEY OĞ LAN E Vİ DE

PE KI HA VAS DA NEY NEY A

MAN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte inici şekilde Do (çargâh) perdesinde nikrizli asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte karcıgar makam dizisi seyrinde devam edilerek La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

KIZ A NA SI DA KA RA KA RA YAS DA

NEY NEY YA (SA) RE NİM KI

DI CİM)

NAN KUT LOL SUN OR DA DİR Lİ ĞİN TAT LOL SUN

NEY NEY A MAN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte inici şekilde Do (çargâh) perdesinde nikrizli asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte karcıgar makam dizisi seyrinde devam edilerek La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

KI ZİN A NA SI KE Zİ BAN A NA
 SI KI Zİ NİZ Gİ Dİ YOR NA Zİ NİZ Gİ Dİ YOR
 BU GÜNDE AK ŞAM LİK AK ŞAM LİK YA RIN ÖĞ LEN LİK
 ÖĞ LEN LİK Mİ SA FİR GAL Dİ GAL Dİ DA
 SOY LE MEZ OL DU

Bu cümle üç motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Mi bemol (nim hisar) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam kararlar yapılmıştır. Üçüncü dizinin yeden sesi Sol (rast) perdesi civarında seyre devam edilip La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam kararlar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Karcıgar ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Karcıgar** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1161** no'lu repertuar olan "**Kınası Karılır Tasda**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kınası Karılır Tasda adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

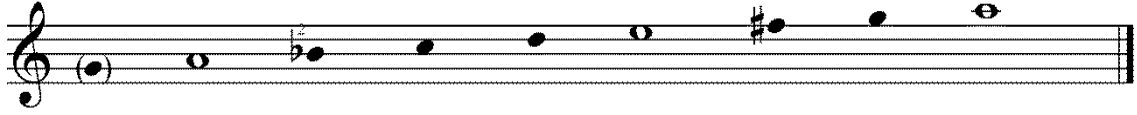
Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük, 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerindeki on altılık notalar da kullanılmıştır.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Salına Salına
Repertuar No	: 1233
Yöresi	: Denizli / Sarayköy
Kimden Alındığı	: -
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

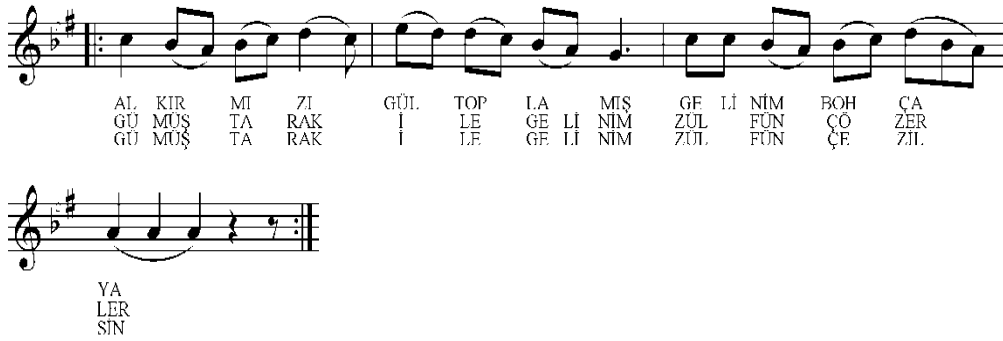
A CÜMLESİ

SA LI NA SA LI NA DA GİR MİŞ GE Lİ NİM BAH ÇA
 AL TUN TAS İ ÇİN DE GE Lİ NİM KI NAM E ZER
 AL TUN TAS İ ÇİN DE GE Lİ NİM KI NAM E ZİL

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşaklı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

AL KIR Mİ Zİ GÜL. TOP LA MİŞ GE Lİ NİM BOH ÇA
 GÜ MÜŞ TA RAK İ LE GE Lİ NİM ZUL FÜN ÇÖ ZER
 GÜ MÜŞ TA RAK İ LE GE Lİ NİM ZUL FÜN ÇÖ ZİL

YA
 LER
 SIN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin karar sesi La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 1233 no'lu repertuar olan "**Salma Salma**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Salına Salına adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1263
İNCELEME TARİHİ: 23/02/1976

DERLEYEN
CAVİT ERDEN

YÖRESİ
SİLİFKE

DERLEME TARİHİ
09/02/1974

KİMDEN ALINDIĞI
CAVİT ERDEN YÖNETİMİNDE
SİLİFKE EKİBİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

ÇATTILAR OCAK TAŞINI (ERKEK KİNA HAVASI)

SÜRESİ: ♩=66

(SAZ)

CAT MI TI SIR

LAR O KI DAN KI

ÇAK NAN GEL TA

Sİ Nİ Mİ Dİ Mİ

ÇAT MI TI SIR

LAR O KI DAN KI

ÇAK NAN TA GEL

Sİ Nİ Mİ

(SAZ) VUR ÇAĞ DU DAŞ LAR LA DÜ RİN

GÜN DUY A Sİ DÜ Nİ MU

ÇAĞ KIZ RİN SE

GEL Nİ SİN BA

BA BAN BA VER Sİ Nİ Mİ Dİ Mİ

ÇAĞ KIZ RİN SE

ÇATTILAR OCAK TAŞINI

-2-

GEL SIN
Nİ BA

3

BA BA
BAN VER

Sİ Nİ
Dİ Mİ

(SAZ .) YAK
A SÖY

SİN OĞ LU
BA CİM KI
LE YEN DİL

NUN KI
DİL NAN
LER NA
KUT
TAT

1. 2.

Sİ Nİ
LOL SUN
LOL SUN

-1-

ÇATTILAR OCAK TAŞINI
VURDULAR DÜĞÜN AŞINI
ÇAĞRIN GELSİN BABASINI
YAKSIN OĞLUNUN KINASINI

-2-

MISIRDAN KINAN GELDİ Mİ
ÇAĞDAŞLARIN DUYDU MU
KIZ SENİ BABAN VERDİMİ
A BACIM KINAN KUTL'OLSUN
SÖYLEYEN DİLLERİN TATL'OLSUN

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

ÇAT MI TI SIR

LAR DAN O KI ÇAK NAN GEL TA ŞI NI DI MI

ÇAT MI TI SIR LAR DAN O KI ÇAK NAN TA GEL

ŞI NI DI MI

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesi civarından seyre başlanılarak Si (segâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte uşşak makam dizisinde seyre devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

(SAZ .) VUR ÇAĞ DU DAŞ LAR LA DÜ RIN

GÜN DUY A ŞI DU NI MU

1.

2.

Bu cümlede dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı, Fa diyez (ırak) perdesinde segâh üçlü asma kalışlar yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

ÇAĞ KIZ RİN SE GEL Nİ SİN BA 3

BA BAN BA VER Sİ Dİ Nİ Mİ ÇAĞ KIZ RİN SE

GEL Nİ SİN BA 3 BA BAN BA VER Sİ Dİ Nİ Mİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Si (segâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1263** no’lu repertuar olan “**Çattılar Ocak Taşını**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

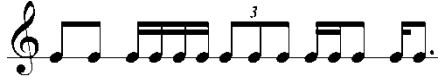
Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Çattılar Ocak Taşını adlı eserin usûlünün, 4/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\Theta = 66$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre dörtlük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eser, 1 vuruş değerindeki dörtlük ve 1/2 değerindeki sekizlik notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 1309
İNCELEME TARİHİ: 24.05.1977

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

YÖRESİ
KÜTAHYA

DERLEME TARİHİ
1963

KİMDEN ALINDIĞI
HİSARLI AHMEY

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRE

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZDİLER

(SAZ)

1.

2.

) AL TIN TAS İ

ÇİN DE Gİ NAM EZ Dİ LER A

MAN A MAN A MAN EY

GÜ MÜŞ TA RA Gİ LE ZÜL FÜM

ÇÖZ DÜ LER A MAN A MAN A MAN

EY (SAZ)

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZDİLER

2

1.) YAT SI YA VAR MA DAN BA ŞIM

BOZ DU LAR A MAN A MAN

EY İ KI RAK ZİM YA KİN İŞ KEN

Dİ ME CE DE A DE NAM YE GE L BA NA A A

MAN MAN A MAN MAN A MAN MAN EY EY

2. EY

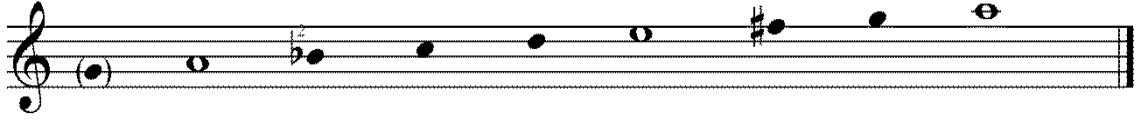
ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZDİLER AMAN AMAN AMAN EY
 GÜMÜŞ TARAK İLE ZÜLFÜM ÇÖZDÜLER AMAN AMAN AMAN EY
 YATSIYA VARMADAN BAŞIM BOZDULAR AMAN AMAN AMAN EY
 İRAK YAKIN DEME ANAM GEL BANA AMAN AMAN AMAN EY
 KIZIM İŞKENCE DEYE AĞLAMA AMAN AMAN AMAN EY

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler
Repertuar No	: 1309
Yöresi	: Kütahya
Kimden Alındığı	: Hisarlı Ahmet
Derleyen	: Yücel PAŞMAKÇI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü dokuz ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

.) AL TIN TAS İ

ÇİN DE Gİ NAM EZ Dİ LER A

MAN A MAN A MAN EY

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GÜ MÜŞ TA RA Ğİ LE ZÜL FÜM

ÇÖZ DÜ LER A MAN A MAN A MAN

EY

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

YAT SI YA VAR MA DAN BA ŞIM

BOZ DU LAR A MAN A MAN

EY I KI RAK YA KIN ZIM İŞ KEN

DI ME CE DE A DE NAM YE GEL BA NA A A AG LA MA A

MAN MAN A MAN A MAN EY EY

EY

Bu cümle dört motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır. Üçüncü motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir. Dördüncü motifte hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1309** no’lu repertuar olan “**Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerindeki sekizlik ve $1/4$ değerindeki on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 1397
İNCELEME TARİHİ: 25.05.1977

DERLEYEN
HALİL BEDİİ YÖNETKEN

YÖRE
BURSA

DERLEME TARİHİ
1964

KAYNAK KİŞİ
BEDİA YÖNETKEN

NOTAYA ALAN
HALİL BEDİİ YÖNETKEN

ATLADI GİTTİ EŞİĞİ

SÜRE: ♩ = 176

AT LA DI GİT Tİ E İŞİ Ğİ
E LI MI VUR Tİ DUM İS Şİ Ğİ
ĞE LI NİN YU KÜ TU TUL. RE
DU

SO RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ
FR KO LU MU KES Dİ TES Şİ RE
OĞ LAN E Vİ NE Yİ KIL. DI

GÜ ZEL EV LE RİN YA RA Şİ Ğİ
AL LA HİM Şİ RİN GÖS RA Şİ Ğİ
A NA NİN BE Lİ BU KUL DÜ RE
DU

KAL. KA LIN Dİ ŞEN O DA MİZ
" " " " " " " "

ŞEN O LUN DU
" " " "

-1-

ATLADI GİTTİ EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
GÜZEL EVLERİN YARAŞIĞI

BAĞLANTI KAL EVİMİZ KAL KALINDI
ŞEN ODAMIZ ŞEN OLUNDU

-2-

ELİMİ VURDUM İSTARE
KOLUMU KESDİ TESTERE
ALLAHIM ŞİRİN GÖSTERE

BAĞLANTI

-3-

GELİNİN YÜKÜ TUTULDU
OĞLAN EVİNE YIKILDI
ANANIN BELİ BÜKÜLDÜ

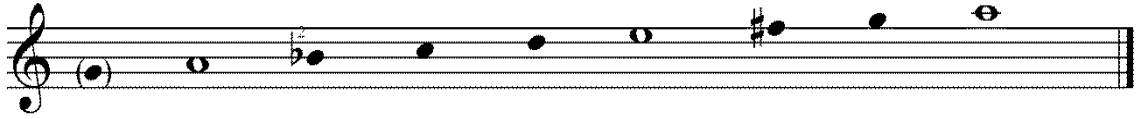
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atladı Gitti Eşiği
Repertuar No	: 1397
Yöresi	: Bursa
Kimden Alındığı	: Bedia YÖNETKEN
Derleyen	: Halil Bedî YÖNETKEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

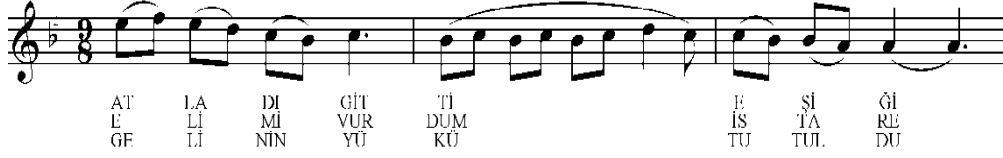

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol iki ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

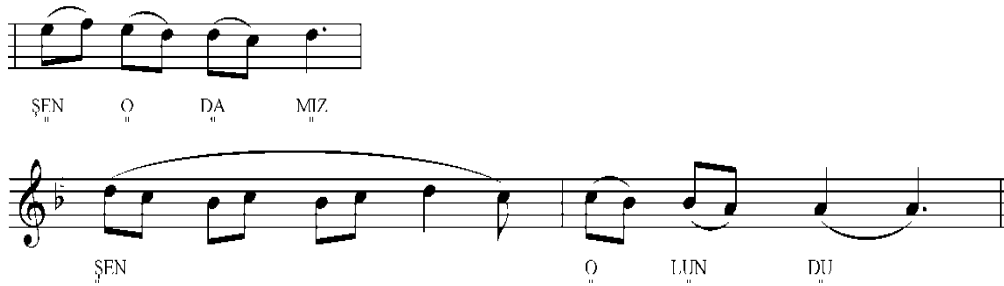
Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde başlanılıp dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde başlanılıp dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1397** no’lu repertuar olan “**Atladı Gitti Eşiği**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Atladı Gitti Eşiği adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 176$ gösterilmiştir.

Hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegro - Hızlı (120-168 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, allegro: hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/2 değerindeki sekizlik nota olduğu tespit edilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1414
İNCELEME TARİHİ: 25/05/1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1970

YÖRESİ
BEYŞEHİR-Balkana Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM ÇÖĞÜR

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩=84

AT LA DI ÇIK TI E Şİ Ğİ
TEP Sİ YE KO YAR LAR TU ZU
Bİ NER A TİN İ Yİ Sİ NE
HE LE Bİ YE NE YE

SOF RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ
ÜS Tİ NE ÖR TER LER BE Zİ
Ğİ DER TU YÖ LUN KÖ YU SU NA
KE TEN GÖM LUN LEK GÜ VE Yİ YE

MA HAL LE NİN YA Kİ Şİ Ğİ
HAY A NA NİN BİR TEK Kİ Zİ
HA BER VE RİN Yİ Sİ NA
A ĞA MA GE LİN GE TİR DİK

GEL AY RI LIP ĞİT ME YE LİM
' ' ' ' ' ' ' '
ÇOK ŞÜ KÜR BU İ Şİ Bİ TİR DİK

-1-

ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
MAHALLENİN YAKIŞIĞI
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-3-

BİNER ATIN İYİSİNE
GİDER YOLUN KOYUSUNA
HABER VERİN DAYISINA
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-2-

TEPSİYE KOYARLAR TUZU
ÜSTÜNE ÖRTERLER BEZİ
HAY ANANIN BİR TEK KIZI
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-4-

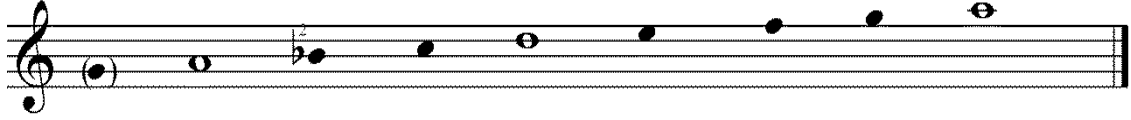
HELEBİYE HELEBİYE
KETEN GÖMLEK GÜVEYİYE
AĞAMA GELİN GETİRDİK
ÇOK ŞÜKÜR BU İŞİ BİTİRDİK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atladı Çıktı Eşiği
Repertuar No	: 1414
Yöresi	: Beyşehir-Balkana Köyü
Kimden Alındığı	: İbrahim ÇÖĞÜR
Derleyen	: Ahmet YAMACI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol yazılmaktadır.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AT LA DI ÇIK TI E Şİ Ğİ
TEP SI YE KO YAR LAR TU ZU
BI NER A TİN YI SI NE
İE LE BI YE

SOF RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ
ÜS TU NE ÖR LER BE Zİ
Gİ DER YÖ LUN LER BE Zİ
KE TEN GÖM LUK VE Yİ NA
YE

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte uşşak makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1414** no’lu repertuar olan “**Atladı Çıktı Eşiği**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Atladı Çıktı Eşiği adlı eserin usûlünün, 4/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\Theta = 84$ gösterilmiştir.

Yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Adagio - Yavaş (76-84 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *adagio*: yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük ve 1/2 değerindeki sekizlik notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1440
İNCELEME TARİHİ: 25/05/1977

DERLEYEN
HAMDİ ÖZBAY

DERLEME TARİHİ
1970

YÖRESİ
FETHİYE- Günlükbaşı

KİMDEN ALINDIĞI
FATMA HANCIOĞLU

NOTAYA ALAN
HAMDİ ÖZBAY

ATLAYIP GEMİNE (KINA HAVASI)

SÜRESİ: ♩ = 100

AT SU LA SUZ YIP GE Mİ NE
DE RE LER DE

Bİ NE ME DİN Mİ
KA VAK Bİ TER Mİ

CU HA ŞAL VA Rİ Nİ
ÖĞ LAN SIZ EV LER DE

Gİ YE ME DİN Mİ
DU MAN Tİ TER Mİ

UY KU SUZ İ MA NA
BEŞ KIZ BİR ÖĞ LA NİN

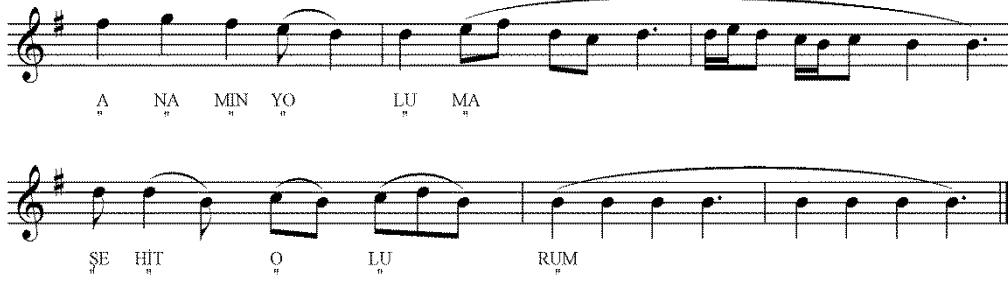
DO YA MA DİN Mİ
YE RİN TU TAR Mİ

AĞ LAT MAN A NA Mİ

Gİ NE GE Lİ RİM

ATLAYIP GEMİNE

-2-

-1-

ATLAYIP GEMİNE BİNEMEDİN Mİ
 ÇUHA ŞALVARIN GİYEMEDİN Mİ

BAĞLANTI

AĞLATMAN ANAMI GİNE GELİRİM
 ANAMIN YOLUNA ŞEHİT OLURUM

-2-

SUSUZ DERELERDE KAVAK BİTER Mİ
 OĞLANSIZ EVLERDE DUMAN TÜTER Mİ

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atlayıp Gemine
Repertuar No	: 1440
Yöresi	: Fethiye-Günlükbaşı
Kimden Alındığı	: Fatma HANCIOLU
Derleyen	: Hamdi ÖZBAY

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi	: Si (Segâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında SEGÂH MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında SEGÂH MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında Si bir koma bemol ses değiştirici işareti olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Fa diyez ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. Diğer cümleler B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AT SU LA SUZ YIP DE GE RE MI NE DE BI KA NE VAK ME HI DIN TER MI MI

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde rastlı asma kalışı yapılarak dizinin karar perdesi Si (segâh) perdesinde segâhlı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

CU OG IIA LAN ŞAL SIZ VA EV RI LER NI DE

Bu cümle iki motiften oluşmuştur. Her iki motifte de segâh makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin karar sesi olan Si (segâh) perdesinde segâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Segâh ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Segâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1440** no'lu repertuar olan “**Atlayıp Gemine**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Atlayıp Gemine adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\varepsilon = 100$ gösterilmiştir.

Orta hızda icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Moderato - Orta hızda (90-115 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, moderato: orta hızda icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1477
İNCELEME TARİHİ: 26/09/1977

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
AKDAĞMADENİ-Oluközü Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
HALİME TUNÇ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

ÇATDILAR OCAK DAŞINI

(Kına-Baş Övme Havası)

SÜRESİ: ♩ = 168

ÇAT DI LAR O ÇAK DA ŞI Nİ
AT LA DI GEÇ Tİ E ŞI ĞI
E LİM U ZAT TIM IS TA RA

KUR DU LAR DÜ ĞÜN A ŞI Nİ
SOF RA DA KAL DI KA ŞI ĞI
E Lİ Mİ KES Tİ US TU RA

ÖR DÜ LER KI ZIN SA ÇI Nİ
BÖ YÜK E VİN YA KI ŞI ĞI
MEV LÂM YAR Şİ RİN GÖS TE RE

KIZ AN NEM KI NAN KUT LOL SUN YAR

KUT Nİ ŞİN MÜ BA REK OL SUN YAR

Açıklayıcı Bilgi: Yörenin düğünlerinde geline kına yakılma geleneği vardır.

Gelinin kına yakılmak üzere odaya geldiği andan itibaren bu

türkü söylenir. Bu Kına Havası aynı zamanda "AĞIT" tır. Türkünün söylenmesine Baş Övmesi denir.

Kuzey Altaylarda bulunan oymaklarda, Güvey ve Gelin gerdeklerinde ilk defa yaktıkları ateşiçakmak taşıyla yakmaları gerekir.

Üç gece ve gündüz bu ateşin yanında bulunurlar. Bu suretle elde edilen ateşe "Mukaddes Ateş" derler.

(Prof. Abdulkadir İNAN: "Eski Türk Dini Tarihi:42).

Ateş ruhuna ilahiler okunur. Aile ocağı kültü ile ateş kültü birbirinden ayrılmaz.

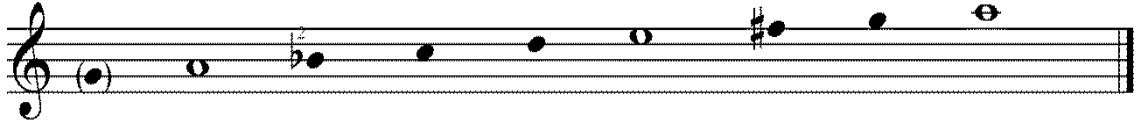
Müslüman Kazak ve Kırgızların düğün törenlerinde de Ateş ve Ocak tıpkı Şamanistlerde olduğu gibi önemlidir.(Aynı eser).

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çatdılar Ocak Daşını
Repertuar No	: 1477
Yöresi	: Akdağmadeni - Oluközü Köyü
Kimden Alındığı	: Halime TUNÇ
Derleyen	: Nida TÜFEKÇİ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

ÇAT DI LAR O ÇAK DA ŞI NI
AT LA DI GEÇ TI E ŞI ĞI
E LİM U ZAT TIM IS TA RA

Bu cümle aynı seyri taşıyan iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde uşşaklı asma kalış yapıldıktan sonra Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

KUR DU LAR DÜ GÜN A ŞI NI
SOF RA DA KAL DI ĞI
E Lİ Mİ KİS Tİ US TU RA

ÖR DÜ LER Kİ ZİN SA ÇI NI
BÖ YÜK F VİN KI ŞI ĞI
MEV LÂM YAR Şİ RİN GÖS TE RE

Bu cümle aynı seyri taşıyan iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinli asma kalış yapıldıktan sonra Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ

KIZ AN NEM KI NAN KUT LOL SUN YAR

KUT Nİ ŞİN MÜ BA REK OL SUN YAR

Bu cümle aynı seyri taşıyan iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili asma kalış yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı düşünülebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1477** no’lu repertuar olan “**Çatdılar Ocak Daşını**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 14 ve 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Ayin Devr-i Revanı ve Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 14 ve 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 14 ve 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 14/4 ve 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çatdılar Ocak Daşını adlı eserin usûlünün, 14 ve 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

14/8 ve 9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Bileşik ve Karma usûller olarak gösterilmektedir. Birleşik usûlde 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Karma usûller ise Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+3+2+2 vuruş, 2+2+3+2, 2+2+2+3 vuruş, 3+2+2+3+2+2 vuruş, 2+2+3+2+2+3 vuruş ve 3+3+3+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9 ve 14/8’lik usûl, 2+2+2+3 ve 2+3+2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

14/8 ve 9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{E} = 168$ gösterilmiştir.

Hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegro - Hızlı (120-168 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *allegro*: hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerindeki otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerindeki on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1639
İNCELEME TARİHİ: 23/02/1978

YÖRESİ
REŞADİYE

KİMDEN ALINDIĞI
MİHRİ CAN BAHAİR

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
29/10/1971

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

OCAĞA KOYDULAR

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩ = 144

O CA ĞA GOY DU LAR DA GI ZAN NEM
GI NA MI GAR DI LAR DA GI ZAN NEM

YUF GA DA SA CI NI BA ŞI MA GE
ÇA MUR DA ET Tİ LER YOL Şİ LA RA DÖK

Çİ R Dİ LER GI ZAN NEM GA HIR DA TA Cİ Nİ
Tİ LER DE GI ZAN NEM DE MİR DE ET Tİ LER

A NAM SE NU NUT MA DA BE NİM AĞ RIM DA A Cİ
BE Nİ GUR BET E LE DE GI ZAN NEM A LIP TA GİT Tİ

Mİ LER ŞE NO LAN NE ME VİN BAR KİN ŞEN OL SUN

YA RİN GE CE E Vİ NİZ DE MUM YAN SIN

A HA BEN Gİ Dİ YOM HA BE RİN OL SUN

OCAĞA KOYDULAR

-2-

-1-

OCAĞA GOYDULAR DA GİZ ANNEM YUFGADA SACINI
BAŞIMA GEÇİRDİLER GİZ ANNEM GAHİRDA TACINI
ANAM SEN UNUTMA BENİM AĞRIMDA ACIMI

BAĞLANTI: ŞEN OL ANNEM EVİN BARKIN ŞEN OLSUN
YARIN GECE EVİNİZDE MUM YANSIN
AHA BEN GİDİYOM HABERİN OLSUN
YARIN GECE EVİNİZDE MUM YANSIN

-2-

GINAMI GARDILARDA GİZ ANNEM ÇAMURDA ETTİLER
YOLLARA DÖKTÜLERDE GİZ ANNEM DEMİR DE ETTİLER
BENİ GURBET ELEDE GİZ ANNEM ALIPTA GİTTİLER

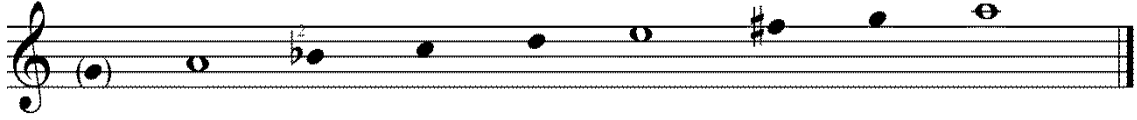
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Ocağa Koydular
Repertuar No	: 1639
Yöresi	: Reşadiye
Kimden Alındığı	: Mihri Can BAHAR
Derleyen	: Nida TÜFEKÇİ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. İkinci ve üçüncü cümleler A cümlesinin, beşinci cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

O CA ĞA GOY DU LAR DA GI ZAN NEM
GI NA MI GAR DI LAR DA GI ZAN NEM

YUF GA DA SA CI NI
ÇA MUR DA ET TI LER

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde pençgâh beşli asma kalış yapıldıktan sonra Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

ŞE NO IAN NE ME VIN BAR KIN ŞEN OL SUN

YA RIN GE CE E VI NİZ DE MUM YAN SIN

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1639** no'lu repertuar olan "**Ocağa Koydular**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan ve Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 ve 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Ocağa Koydular adlı eserin usûlünün, 4 ve 9/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4 ve 9/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana ve Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. Birleşik usûlde 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4 ve 9/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\Theta = 144$ gösterilmiştir.

Hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegro - Hızlı (120-168 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, allegro: hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/16 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

MÜ BA REK MÜ BA REK YÜZ BİN MÜ BA

REK GÜ VE YİN TO YU

OL SUN MÜ BA REK (SAZ . . .) REK

CA CA RİN A NA Sİ
CA GI RİN BA Sİ
CA GI RİN ME CI
CA GI RİN A LE
A ZEP LER ŞA RA
HI

KOY SUN DAL FE
KOY SUN KI NA
VER SUN YE LE
GE LIN ŞA RA
ŞA

Sİ Sİ AL SİN BU SE Sİ
Sİ Sİ GİY Dİ RİN CO RA Bİ
Bİ BAG LA YIN KU ŞA Bİ

OL SUN MÜ BA REK (SAZ . . .) REK

MÜ BA REK MÜ BA REK YÜZ BİN MÜ BA

MÜBAREKİ

2

REK GÜ VE YİN TO

YU OL SUN MÜ BA

REK (SAZ . . .) REK

-1-

MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK
 ÇAĞIRIN ANASI KOYSUN DAL FESİ
 ALSIN BUSESİN OLSUN MÜBAREK
 MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK

-2-

ÇAĞIRIN BACISIN KOYSUN KINASIN
 ALSIN BUSESİN OLSUN MÜBAREK
 MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK

-3-

ÇAĞIRIN MELEĞİ KOYSUN YELEĞİ
 ALSIN BUSESİN OLSUN MÜBAREK
 MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK

-4-

ÇAĞIRIN ARABI VERSİN ŞARABI
 GIYDIRIN ÇORABI OLSUN MÜBAREK
 MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK

-5-

AZEPLER ŞAHI GELİN AŞAĞI
 BAĞLAYIN KUŞAĞI OLSUN MÜBAREK
 MÜBAREK MÜBAREK YÜZ BİN MÜBAREK
 GÜVEYİN TOYU OLSUN MÜBAREK

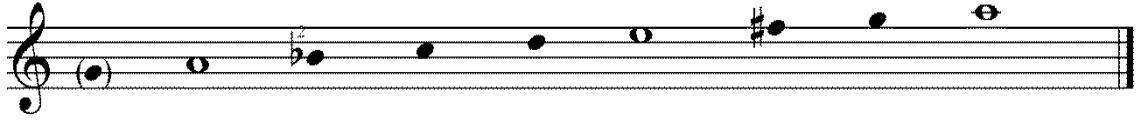
BİRİNCİ KİTADAN SONRASI § ARASINDA OKUNUR.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Mübareki
Repertuar No	: 1746
Yöresi	: Diyarbakır
Kimden Alındığı	: Şakire KALAYCI
Derleyen	: Bedri AYSELI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

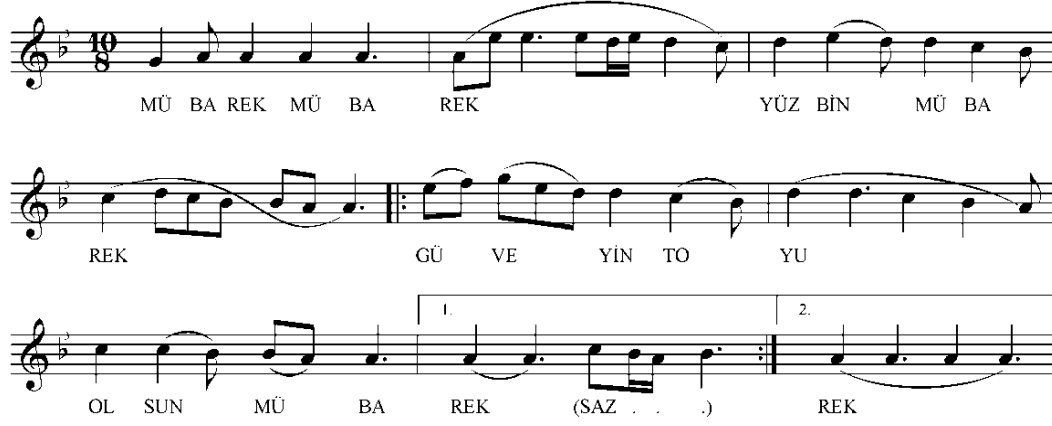

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Diğer iki cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte hüseyini makam dizisi seyrinde esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır. İkinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesi civarında seyre devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 1746 no’lu repertuar olan “**Mübareki**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 10/4’lük olarak

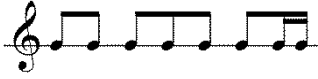
adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Mübareki adlı eserin usûlünün, 10/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{♩} = 48$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1937
İNCELEME TARİHİ: 09/11/1978

DERLEYEN
TRT Ankara Rad.
THM Oy. Sb. Md.

YÖRESİ
SENİRKENT

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN KARATÜRK

EVLERİNE VARDIM AKŞAM

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ: ♩ = 48

(Kına Havası)

(SAZ . . .)

EV PAR HA LE DI BER Rİ BA VE

NE Şİ RİN VAR PAR A DIM DI NA AK BA SI ŞAM Şİ NA EV PAR HA LE DI BER Rİ BA VE

NE Şİ RİN (SAZ) VAR PAR A DIM DI NA AK BA SI ŞAM Şİ NA SOF AK HA RA ŞAM BER YA GEL VE

GOY DI RİN DU DÜ BA LAR GÜN BA DAV A SI ŞAN (SAZ) Şİ NA

BU ÜÇ PA GÜN OĞ RA DE LA BA GİL Nİ SIN

EVLERİNE VARDIM AKŞAM

-2-

YA RİN AK ŞAM BU GÜN DE ĞİL (SAZ)
 GİZ GAR DA ŞI ÜÇ OĞ LA NİN
 KI NA SI NA PA RA BA SIN

YA RİN AK ŞAM AY GE LİN AY GE LİN (SAZ . . .)
 GİZ GAR DA ŞI " " " " " " " "

ĞI NAN GUT LOL SUN (SAZ . . .) AY GE LİN AY
 " " " " " " " " " "

GE LİN (SAZ . . .) U ĞUR LAR OL SUN (SAZ)
 " " " " " " " " " "

EVLERİNE VARDIM AKŞAM
 SOFRAYA GOYDULAR DAVŞAN
 BUGÜN DEĞİL YARIN AKŞAM
 AY GELİN AY GELİN GINAN GUTLU OLSUN
 AY GELİN AY GELİN UĞURLAR OLSUN

PARDİ BAŞI PARDİ BAŞI
 AKŞAM GELDİ DÜĞÜN AŞI
 ÜÇ OĞLANIN GİZ GARDAŞI
 AY GELİN AY GELİN GINAN GUTLU OLSUN
 AY GELİN AY GELİN UĞURLAR OLSUN

HABER VERİN ANASINA
 HABER VERİN BABASINA
 PARA BASSIN KINASINA
 AY GELİN AY GELİN GINAN GUTLU OLSUN
 AY GELİN AY GELİN UĞURLAR OLSUN

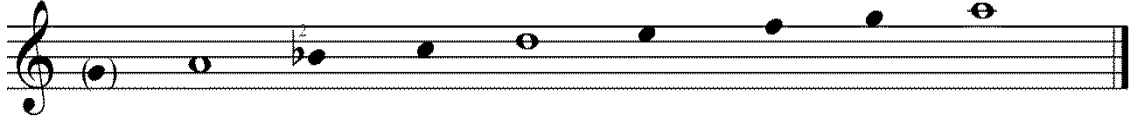
NOT: Türkü "TEKE ZOTLATMASI" tavrında çalınır.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Evlerine Vardım Akşam
Repertuar No	: 1937
Yöresi	: Senirkent
Kimden Alındığı	: Hüseyin KARAKÜTÜK
Derleyen	: TRT Ankara Radyosu THM Şube Müdürlüğü

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

EV PAR IIA LE DI BER RI BA VE

NE SI RIN VAR PAR A DIM DI NA AK BA SI SAM SI NA EV PAR IIA LE DI BER RI BA VE

NE SI RIN (SAZ) VAR PAR A DIM DI NA AK BA SI SAM SI NA SOF AK IIA RA SAM BER YA GEL VE

GOY DI RIN DU DU BA LAR GÜN BA DAV A SI SAN (SAZ) SI NA

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde buselikli ve Si (segâh) perdesinde segâh üçlüsüyle asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Si (segâh) perdesinde segâh üçlüsüyle asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1937** no’lu repertuar olan “**Evlerine Vardım Akşam**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak

adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Evlerine Vardım Akşam adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{♩} = 48$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1988
İNCELEME TARİHİ: 04/10/1979

DERLEYEN
MANSUR KAYMAK

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
DENİZLİ / ACIPAYAM-Alaattin Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
MANSUR KAYMAK

NOTAYA ALAN
YÜCEL PASMAKÇI
(20/08/1979)

YÜZÜĞÜM VAR ALTAŞLI

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩ = 130

YÜ ZÜ ĞÜM VAR AL TAŞ LI DE ĞİL MA Vİ TAŞ LI
FİS TA NİM YE Sİ LOL SUN PA RA Sİ PE NÖL SUN
CE ŞİL GEY YE SİL GU ŞAN YE ŞİL Çİ ME NE DÖ SEN
Vİ ZİM GO VUK GO VUK AĞ LA RİM GO YUK GO YUK

GİT Tİ YA RİM GEL ME Dİ
İS TE Mİ YQM ZEN Gİ NE
A CEP İF LÂH O LUR MU
YAR DAN SE LAM LAR GEL MİŞ

GÖZ LE Rİ MON DÂN YAŞ LI HAY Dİ Rİ NİN NA NİN NA NİN NA
İL LE SEV Dİ ĞİM OL SUN " " " " " " " "
SE NİN PE Sİ NE DÜ ŞEN " " " " " " " "
KA Rİ LE BÜZ DAN SO ĞUK " " " " " " " "

Gİ ZİM NİN NA Nİ NA Nİ NA
" " " " " " " "
" " " " " " " "

-1-

YÜZÜĞÜM VAR ALTAŞLI
AL DEĞİL MAVİ TAŞLI
GİTTİ YARİM GELMEDİ
GÖZLERİM ONDAN YAŞLI

-2-

FİSTANIM YEŞİL OLSUN
PARASI PEŞİN OLSUN
İSTEMİYOM ZENGİNE
İLLE SEVDİĞİM OLSUN

Bağlantı: HADİRİ NİNNA NİNNA NİNNA
GİZİM NİNNA NİNNA NİNNA

HADİRİ NİNNA NİNNA NİNNA
GİZİM NİNNA NİNNA NİNNA

-3-

YEŞİL GEY YEŞİL GUŞAN
YEŞİL ÇİMENE DÖŞEN
ACEP İFLÂH OLURMU
SENİN PEŞİNE DÜŞEN

-4-

CEVİZİM GOVUK GOVUK
AĞLARIM GOYUK GOYUK
YARDAN SELAMLAR GELMİŞ
KAR İLE BUZDAN SOĞUK

(Bağlantı)

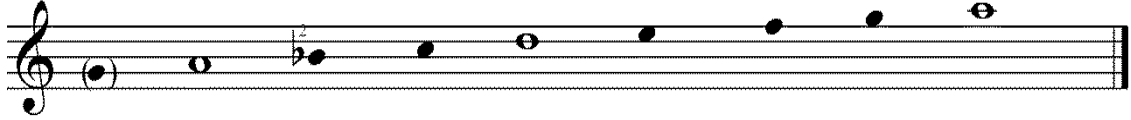
(Bağlantı)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Yüzüğüm Var Altaşlı
Repertuar No	: 1988
Yöresi	: Denizli-Acıpayam Alaattin Köyü
Kimden Alındığı	: Mansur KAYMAK
Derleyen	: Mansur KAYMAK

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol yazılmaktadır.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B+C şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

YÜ ZÜ GÜM VAR AL TAŞ LI AL DE GİL MA Vİ TAŞ LI
 HS TA NİM YE Şİ LÖL SUN PA RA Sİ PE Şİ NÖL SUN
 YE ŞİL GEY YE ŞİL GU ŞAN YE ŞİL Cİ ME NE DÖ ŞEN
 CE Vİ ZİM GO VUK GO VUK AĞ LA RİM GO YUK GO YUK

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

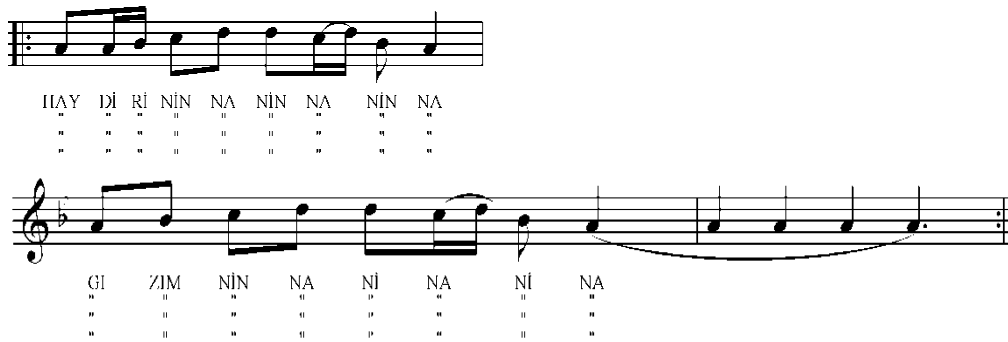

GİL Tİ YA RİM GEL ME Dİ
 İS TE Mİ YOM GL NE
 A CEP İ' LAHİ O NE
 YAR DAN SE LAM LAR GEH MU
 MİŞ

GÖZ İE Rİ MON DİN YAŞ LI HAY Dİ Rİ NİN NA NİN NA NİN NA
 İL İE SEV Dİ GİM OL SUN " " " " " " " "
 SE NİN PE Şİ NE DÜ ŞEN " " " " " " " "
 KA Rİ İE BÜZ DİN SO GUK " " " " " " " "

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

HAY Dİ Rİ NİN NA NİN NA NİN NA
 " " " " " " " "
 " " " " " " " "

Gİ ZİM NİN NA Nİ NA Nİ NA
 " " " " " " " "
 " " " " " " " "

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1988** no’lu repertuar olan “**Yüzüğüm Var Altaşlı**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

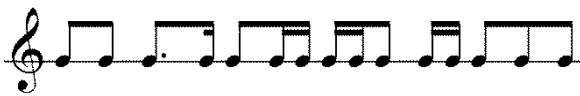
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Yüzüğüm Var Altaşlı adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 130$ gösterilmiştir.

Çabukça icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegretto – Çabukça (120-136 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, allegretto: çabukça icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/4$ değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1995
İNCELEME TARİHİ: 03/10/1979

DERLEYEN
MEHMET SESKE

DERLEME TARİHİ
08/07/1982

YÖRESİ
ANTAKYA-İSKENDERUN

NOTAYA ALAN
MEHMET SESKE

KİMDEN ALINDIĞI
NİMET NERKİZ

OY GELİN KINAN KUTLOLA

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩ = 116

OY GE LİN Kİ NAN KUT LO LA İ LA Hİ MÜ BA REK O LA

AT LA Dİ EN Dİ E Şİ Ğİ SOF RA DA KAL Dİ KA Şİ Ğİ
ÇEK TİM A Tİ NİN BA Şİ Nİ ÇA Ğİ RİN A ĞA GAR DA Şİ Nİ

BÖ YÜK E VİN YA Kİ Şİ Ğİ GE Lİ NİM Kİ NAN
DÖK SÜN GÖ ZÜN DEN YA Şİ Nİ " " " "

KUT LO LA İ HA Hİ MÜ BA REK O LA
" " " " " " " "

OY GELİN KINAN KUTLOLA
İLAHİ MÜBAREK OLA

-1-

ATLADI ENDİ EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
BÜYÜK EVİN YAKIŞIĞI
GELİN KINAN KUTLOLA
İHALİ MÜBAREK OLA

-2-

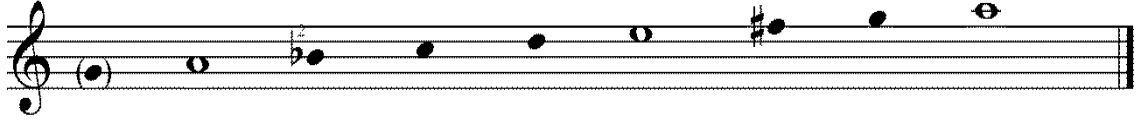
ÇEKTİM ATININ BAŞINI
ÇAĞRININ AĞA GARDAŞINI
DÖKSÜN GÖZÜNDEN YAŞINI
GELİN KINAN KUTLOLA
İHALİ MÜBAREK OLA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Oy Gelin Kınan Kutlola
Repertuar No	: 1995
Yöresi	: Antakya-İskenderun
Kimden Alındığı	: Nimet NERKİZ
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuvarı - Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti yazılmıştır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle B cümlesinin ikinci motifinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede inici şekilde Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Mi (hüseyini) perdesinde uşşaklı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 1995 no'lu repertuar olan **“Oy Gelin Kınan Kutlola”** adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir Oy Gelin Kınan Kutlola adlı eserin usûlünün, 4/4'lük olduğu görülmektedir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2154
İNCELEME TARİHİ: 01/12/1982

DERLEYEN
REMZİ DANE

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
ERZURUM

NOTAYA ALAN
SUAT IŞIKLI

KİMDEN ALINDIĞI

KINAYI EZERLER TASDA

SÜRESİ: ♩=66

GI NA YI E ZER LER TAS DA

OG LA NE Vİ NE HA VAS DA

GI ZA NA Sİ KA RA YAS DA

YAH Dİ BE Nİ BU EL LE RİN GÜ ZE Lİ

GINAYI EZERLER TASDA, OĞLAN EVİ NE HAVASDA
GİZ ANASI KARA YASDA, YAHDİ BENİ BU ELLERİN GÜZELİ

DUZ GABİ DUSUZ OLUR Mİ, MEHLELER GİZSİZ OLUR Mİ
ORTALIK SÖZSÜZ OLUR Mİ, YAHDİ BENİ BU ELLERİN GÜZELİ

DUZ GABİNDA DUZ GALMADI, MEHLELERDE GİZ GALMADI
ORTALIHDA SÖZ GALMADI, YAHDİ BENİ BU ELLERİN GÜZELİ

DUZ GABİNİ DUSUZ GOYMUŞ, GOCA EVİ İSSİZ GOYMUŞ
ANASINI GİZSİZ GOYMUŞ, YAHDİ BENİ BU ELLERİN GÜZELİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kınayı Ezerler Tasda

Repertuar No : 2154

Yöresi : Erzurum

Kimden Alındığı : -

Derleyen : Remzi DANE

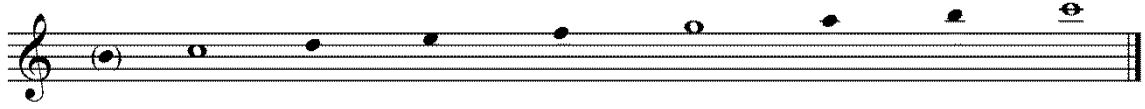
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : Do (Çargâh)

Güçlüsü : Sol (Rast) veya (Gerdaniye)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı veya çıkıcı-inici özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında ses değiştirici işaret kullanılmamaktadır.

Donanımı : Türkünün notasında, ses değiştirici işaret yoktur.

Yedeni : Eserde Si (Buselik) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte çargâh makam dizisi seyrinde devam edilerek dizinin karar sesi olan Do (çargâh) perdesinde çargâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Çargâh ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Çargâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2154** no'lu repertuar olan "**Kınayı Ezerler Tasda**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 12 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Bileşik Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

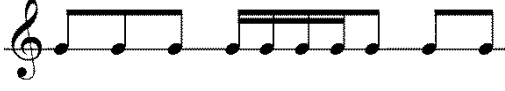
Eser, 12 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Kınayı Ezerler Tasda adlı eserin usûlünün, 12/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

12/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 2+3+2+3+2 vuruş, 3+2+2+2+3 vuruş, 2+2+2+3+3 vuruş, 3+2+3+2+2 vuruş ve 3+3+3 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 12/8'lik usûl, 3+3+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

12/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{E} = 66$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2295
İNCELEME TARİHİ:

DERLEYEN
İST. BEL. KONS.

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
ZONGULDAK-SAFRANBOLU

KİMDEN ALINDIĞI

NOTAYA ALAN
ADNAN ATAMAN

GETİRİN GINA YAKALIM

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩=176

GE Tİ RİN Gİ NA YA KA LİM NEN Nİ TEP GE Tİ RİN Gİ NA YA
EV LE Rİ NİN Ö NÜ MEK TEP YET MEZ SE AZ CA KA TA LİM NEN Nİ BET
KA LİM NEN Nİ TEP YET MEZ SE AZ TE O KUR LAR NEN TEB Nİ BET
YET MEZ SE AZ CA KA TA LİM NEN TEB Nİ BET GE Lİ NİN HA LİN SO
MEK TEP TE O KUR LAR TEB BET GÜ VE YİN A RA LİM NEN Nİ MET
GE Lİ NİN HA LİN SO RA LİM NEN Nİ MET Dİ AH MET GÜ VE YİN A
Dİ AH MET NEN Nİ PA ŞAM BE NİM PA ŞAM NEN Nİ YA TI RA YIM AK PA
MU ĞUM NEN Nİ A GE LİN Kİ NAN KUT LU OL SUN NEN Nİ
EV DE DİR Lİ ĞİN DAT LI OL SUN NEN Nİ

GETİRİN GINAYI YAKALIM NENNİ
YETMEZSE AZCA KATALIM NENNİ
GELİNİN HALİN SORALIM NENNİ

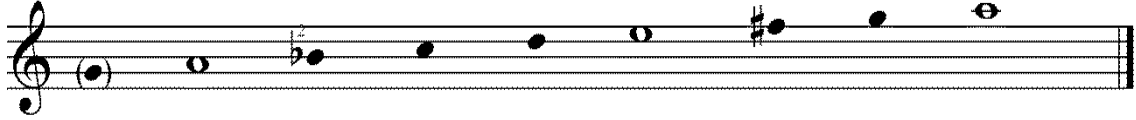
Bağlantı NENNİ PAŞAM BENİM PAŞAM NENNİ
YATIRAYIM AK PAMUĞUM NENNİ
GELİN GINAN KUTLU OLSUN NENNİ
EVDE DİRLİĞİN DATLI OLSUN NENNİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Getirin Kına Yakalım
Repertuar No	: 2295
Yöresi	: Zonguldak-Safranbolu
Kimden Alındığı	: -
Derleyen	: İstanbul Belediye Konservatuarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Si bemol 2 ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Fa diyez ses değiştirici işareti yazılmıştır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

GE Tİ RİN Gİ NA YA KA LIM NEN Nİ GE Tİ RİN Gİ NA YA
EV LE Rİ NİN Ö NÜ MEK TEP EV LE Rİ NİN

KA LIM NEN Nİ YET MEZ SE AZ CA KA TA LIM NEN Nİ
Ö NÜ MEK TEP MEK TEP TE O KUR LAR TEB BET

YET MEZ SE AZ CA KA TA LIM NEN Nİ
MEK TEP TE O KUR LAR TEB BET

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2295 no’lu repertuar olan “**Getirin Gına Yakalım**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 7 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Devr-i Hindi olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 7 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 7 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 7/4’lük olarak

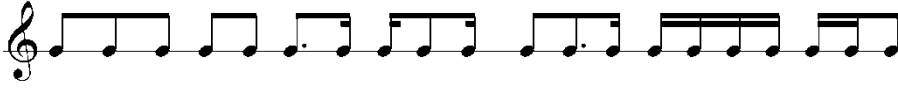
adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Getirin Gına Yakalım adlı eserin usûlünün, 7/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

7/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+3 vuruş, 3+2+2 vuruş ve 2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 7/8'lik usûl, 3+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

7/8'lik olan eserde kullanılan+ ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 176$ gösterilmiştir.

Çok hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Presto – Çok hızlı - çok çabuk (160-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, presto: çok çabuk - çok hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

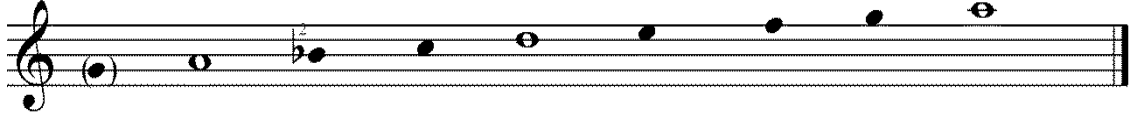
Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kuyudan Su Çekerler Tulumunan
Repertuar No	: 2320
Yöresi	: Erzincan
Kimden Alındığı	: Hüseyin ENGİN
Derleyen	: Yücel PAŞMAKÇI

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

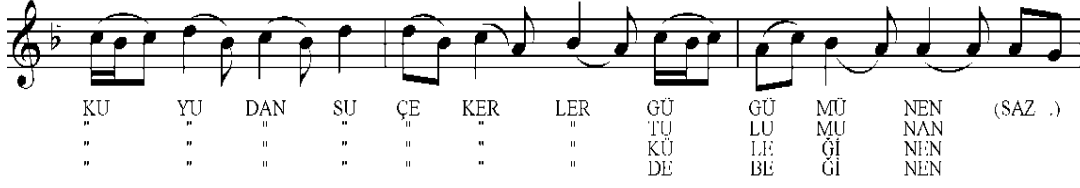

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Diğer cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2320** no’lu repertuar olan “**Kuyudan Su Çekerler**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4lük mertebesi olup 10/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kuyudan Su Çekerler adlı eserin usûlünün, 10/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8’lik usûl, 2+3+3+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{♩} = 60$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 2350
İNCELEME TARİHİ

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
EDİRNE-UZUNKÖPRÜ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

KİMDEN ALINDIĞI

VURUN GELİN KINASIN

SÜRESİ

VU RUN GE Lİ NİN Kİ NA SIN

AY LET SİN GA RİP A NA SIN

GE LİN AT LA DI E Şİ Çİ
GE LİN KO CU SU TEL Şİ Çİ DİR Lİ

SOF RA DA KAL DI KA Şİ Çİ
GE LİN ÇİN ÇİN LİN DE BE Şİ Çİ DİR Lİ

GİT Tİ İ VİN YA Gİ Kİ Şİ Çİ
GE LİN OL DU VA Gİ DÜR Lİ

ŞEN OL DAY LER ŞEN O LA SIN

(SAZ)

-1-

VURUN GELİN KINASIN
AĞLETSİN GARİP ANASIN
GELİN ATLADI EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
GİTTİ EVİN YAKIŞIĞI
ŞEN OL DAYLER ŞEN OLASIN

-2-

GELİN KOÇUSU TELLİDİR
İÇİNDE GELİN BELLİDİR
GELİN DUVAĞI GÜLLÜDÜR
ŞEN OL DAYLER ŞEN OLASIN

-3-

GELİN KOÇUSU KEÇELİ
GELİN İÇİNDE PEÇELİ
ÇOK OLDU BURDAN GEÇELİ
ŞEN OL DAYLER ŞEN OLASIN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Vurun Gelin Kınasın
Repertuar No	: 2350
Yöresi	: Edirne / Uzunköprü
Kimden Alındığı	: -
Derleyen	: Muzaffer SARISÖZEN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

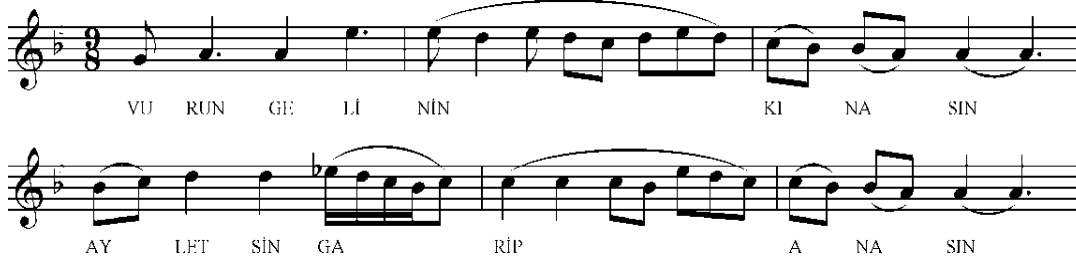

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

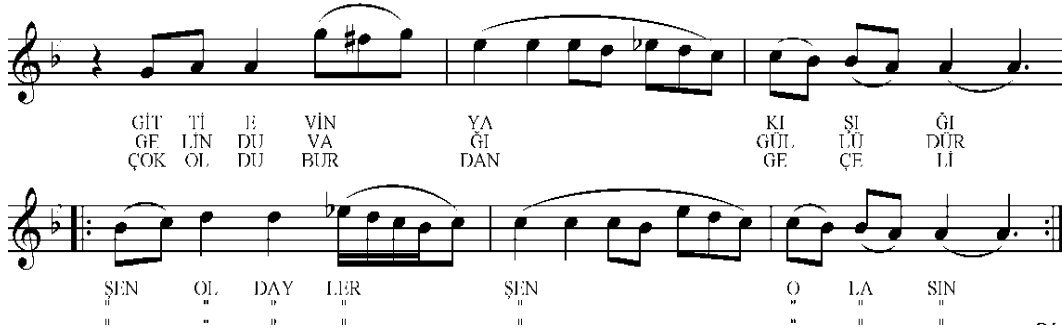
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan (Mi hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır. İkinci motifte seyre devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de hüseyni makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2350 no'lu repertuar olan "**Vurun Gelin Kınasın**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

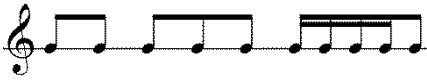
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Vurun Gelin Kınasın adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2470
İNCELEME TARİHİ: 21/06/1984

DERLEYEN
TRT

DERLEME TARİHİ

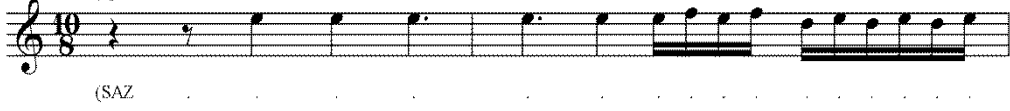
YÖRESİ
ELAZIĞ

KİMDEN ALINDIĞI
ENVER DEMİRBAĞ
MEVLÜD CANAYDIN

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

BİZİM BAĞIN KIRACI (KINA HAVASI)

SÜRESİ: 8

BİZİM BAĞIN KIRACI

-2-

YAV RUM KA RE LER BAĞ LA RİM

E YA GER RA SE LA RI MIN GE DAĞ LİR SE RİM

-1-

BİZİM BAĞIN KIRACI
 ÇÜT GEZER İKİ BACI
 BÜYÜĞÜ HELE MELE
 KÜÇÜĞÜ CAN İLACI

-2-

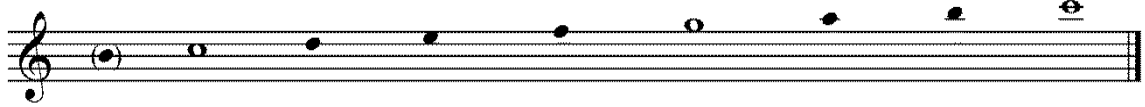
BİZİM BAĞDA PITIRAK
 YARİM GELSİN OTURAK
 BENİ SANA VERMEZLER
 BİRGÜN KAÇAK KURTULAK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Bizim Bağın Kıracı
Repertuar No	: 2470
Yöresi	: Elazığ
Kimden Alındığı	: Enver DEMİRBAĞ-Mevlud CANAYDIN
Derleyen	: TRT

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

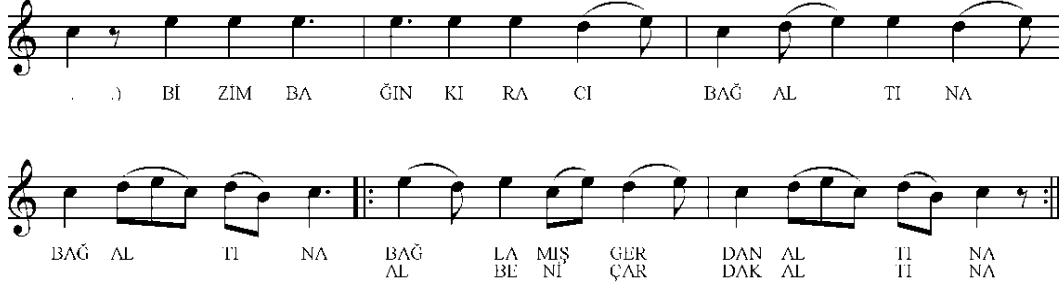
Karar Sesi (Durağı)	: Do (Çargâh)
Güçlüsü	: Sol (Rast) veya (Gerdaniye)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı veya çıkıcı-inici özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında ses değiştirici işareti kullanılmamaktadır.

Donanımı	: Türkünün notasında, ses değiştirici işaret yoktur.
Yedeni	: Eserde Si (Buselik) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	:Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de çargâh makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan Do (çargâh) perdesinde çargâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Çargâh ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Çargâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2470** no’lu repertuar olan **“Bizim Bağın Kıracı”** adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4lük mertebesi olup 10/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Bizim Bağın Kıracı adlı eserin usûlünün, 10/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2

vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 3+2+2+3 ve 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2511
İNCELEME TARİHİ: 14/06/1984

DERLEYEN
İSMET EGELİ

DERLEME TARİHİ
1982

YÖRESİ
MANİSA-SANCAKLI-BOZKÖY

KİMDEN ALINDIĞI
HASAN AVCI

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRME

SÜRESİ: ♩ = 100

GURDULAR DÜĞÜN DAŞINI

(Kına Havası)

(SAZ)

GUR DU LAR DÜ LAY GÜN DA ŞI NI (SAZ)

AV LU DA A LAY GU RUL SÜN

GAY NA NA NA DIR LAR A MA NİN İ MA NİM

ZUR NA LAR ÇİFT ÇİFT A ÇA NİN İ MA NİM

A CA NİM KEŞ GEK A ŞI NİN Nİ

SAZ

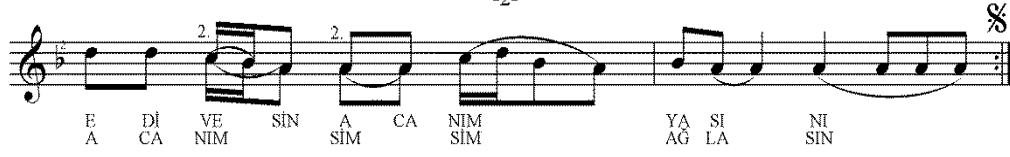
GİZ LAR GE LİN

GI Dİ YÖR (SAZ)

A NA LAR BU BA LAR A MA NİN İ MA NİM

GURDULAR DÜĞÜN DAŞINI

-2-

- 1) GURDULAR DÜĞÜN DAŞINI
GAYNADIRLAR AMANIM İMANIM A CANIM KEŞGEK AŞINI

Bağlantı: GIZLAR GELİN GİDİYOR
ANALAR BUBALAR AMANIM İMANIM EDİVESİN YASINI

- 2) AVLUDA ALAY GURULSUN
ZURNALAR ÇİFTÇİFT AMANIM İMANIM A CANIM SAZLAR ÇALINSIN

Bağlantı: GIZLAR GELİN GİDİYOR
ANALAR BUBALAR AMANIM İMANIM EDİVESİN YASINI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

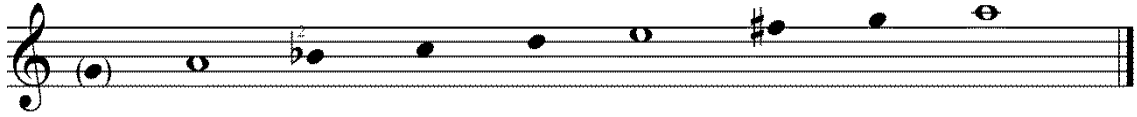
Adı	: Gurdular Düğün Daşını
Repertuar No	: 2511
Yöresi	: Manisa-Sancaklı-Bozköy
Kimden Alındığı	: Hasan AVCI
Derleyen	: İsmet EGELİ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü altı ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

GUR DU LAR DÜ GÜN DA ŞI NI
AV LU DA A LAY GU RUL. SÜN

GAY NA NA NA DIR LAR A MA NIN İ MA NIM
ZUR NA LAR ÇİFT ÇİFT

A CA NİM KEŞ GEK A ŞI NT
ZUR SAZ LAR LİN SIN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2511** no’lu repertuar olan “**Gurdular Düğün Taşını**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

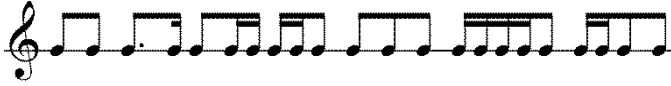
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Gurdular Düğün Taşını adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{♩} = 100$ gösterilmiştir.

Yavaşça icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Andantino – Yavaşça (96-108 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, andantino: yavaşça icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2543
İNCELEME TARİHİ: 26/07/1984

DERLEYEN
LEYLA GÖKTAŞ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ

NOTAYA ALAN
OSMAN DURAN

KİMDEN ALINDIĞI
SATI GÖKTAŞ

BACANIZDA OT MUYDUM

(Kına Havası)

SÜRESİ:

Serbest... 3-4

BA CA NIZ DA OT MUY DUM GA PI NIZ DA
İN Cİ LER SU YA SIZ DER DİM YOH DU
BA BAN Sİ VA SA VAR Dİ Mİ A LİN YE Şİ
DAN UY KU SU DAT LI O LUR GAL Dİ RİR LAR

ÇÖP MÜ YÜ DÜM
YA REM AZ Dİ
LİN AL Dİ Mİ
YAV RUM SE Nİ

BU YIL LİH DA GAL SA Yİ DİM
BİR TÜ YÜ NÜ VER MEZ İ DİM
EK Sİ YİN TA MAM OL DU MU
E LİN İ Şİ FİR GAT LO LUR

BA Şİ NİZ DA YÜK MÜ YÜ DÜM
YAV RUM MEV LÂM BÖY LE YAZ Dİ
İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YOR SUN
YIL Dİ RİR LAR YAV RUM SE Nİ

-1-

BACANIZDA OT MUYDUM
KAPINIZDA ÇÖP MÜYÜDÜM
BU YILLIH DA GALSAYDIM
BAŞINIZDA YÜK MÜYÜDÜM

-3-

BABAN SİVAS'A VARDI MI
ALIN YEŞİLİN ALDI MI
EKSİYİN TAMAM OLDU MU
İŞTE GOYUP GİDİYORSUN

-2-

İNCİLER SUYA SIZDI
DERDİM YOHDU YAREM AZDI
BİR TÜYÜNÜ VERMEZ İDİM
YAVRUM MEVLA BÖYLE YAZDI

-4-

DAN UYKUSU TATLI OLUR
GALDIRILAR YAVRUM SENİ
ELİN İŞİ FİRGATL' OLUR
YILDIRILAR YAVRUM SENİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bacanızda Ot Muydum

Repertuar No : 2543

Yöresi : -

Kimden Alındığı : Satı GÖKTAŞ

Derleyen : Leyla GÖKTAŞ

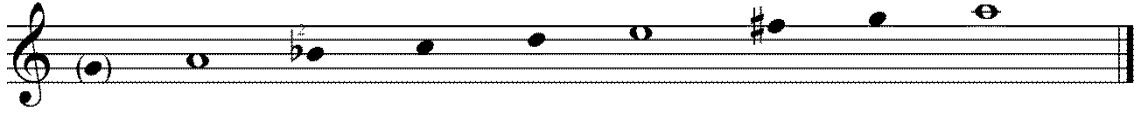
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

BA CA NIZ DA OT MUY DUM GA PI NIZ DA
İN Cİ LER SU YA SIZ DI DER DİM YOH DU
BA BAN Sİ VA SA VAR DI MI A LİN YE Şİ
DAN UY KU SU DAT LI O LUR GAL DI RİR LAR

ÇÖP MÜ YÜ DÜM
YA REM AZ Dİ
LİN AL DI Mİ
YAV RUM SE Nİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

BU YIL LİH DA GAL SA Yİ DİM
BİR TŪ YŪ NŪ VER MEZ İ DİM
EK Sİ YİN TA MAM OL DŪ MŪ
E LİN İ Şİ FİR GAT LO LUR

BA Şİ NİZ DA YŪK MŪ YŪ DŪM
YAV RUM MEV LÂM BÖY LE YAZ Dİ
İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YOR SUN
YİL Dİ RİR LAR YAV RUM SE Nİ

Bu cümlede hüseyni makam dizisi seyrinde esere devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2543** no’lu repertuar olan “**Bacanızda Ot Muydum**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 3 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 3 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Bacanızda Ot Muydum adlı eserin usûlünün, 3/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

3/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

3/4’lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalarda kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2583
İNCELEME TARİHİ:

YÖRESİ
DENİZLİ-ACIPAYAM

KİMDEN ALINDIĞI
MANSUR KAYMAK
KADRIYE SUBAKAN

SÜRESİ: ♩= 48

DERLEYEN
MANSUR KAYMAK

DERLEME TARİHİ
1968

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL

HEY BOSTANCI BOSTANCI

(Kıma Türküsü)

HEY BOS DAN CI BOS DAN CI DA
ÇAY BA ŞIN DA BOS DA NI DA
BOS DAN GA VIN MIK MO LUR
BOS DAN GA VIN IS TE MEM
BOS DAN LA RIN SU LAN SIN
AL GADI FE DEN FIS TA NI
GOY VEN BE NIM YA RI MI DE
GOY VEN BE NIM YA RI MI DE
KÖTÜ KÖTÜ DÜŞ GÖR DÜM DE
BÖY LE CA VIR LİK MO LUR
YOR DAN DO DI ŞEĞ NI MEM
DAM AR DI NI SIN
A CEP YA RIM HAS TA MI

-1-

HEY BOSTANCI BOSTANCI DA
BOSTAN GAVINNIK MI OLUR
GOYVEN BENİM YARİMİ DE
BÖYLE CAVIRLIK MI OLUR

-2-

HEY BOSTANCI BOSTANCI DA
BOSTAN GAVIN İSDEMİM
GOYVEN BENİM YARİMİ DE
YORGAN DÖŞEĞ İSTEMEM

-3-

HEY BOSTANCI BOSTANCI DA
BOSTANLARIN SULANSIN
GOYVEN BENİM YARİMİ DE
DAM ARDINI DOLANSIN

-4-

ÇAY BAŞINDA BOSDANI DA
AL GADİFEDEN FİSDANI
KÖTÜ KÖTÜ DÜŞ GÖRDÜM DE
ACEP YARIM HASDA MI

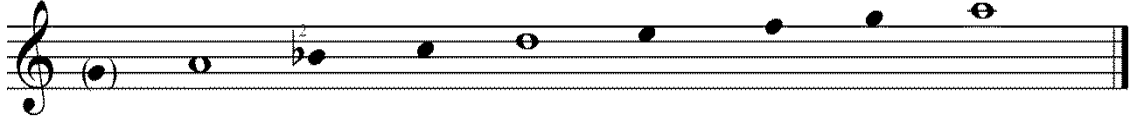
GAVIN : Kavun
GOYVEN: Koyverin
CAVIR : Gâvur

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Hey Bostancı Bostancı
Repertuar No	: 2583
Yöresi	: Denizli-Acıpayam
Kimden Alındığı	: Mansur KAYMAK-Kadriye SUBAKAN
Derleyen	: Mansur KAYMAK

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü dört ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

9/16'lık usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş

şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/16'lık usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/16'lık olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\xi = 48$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 16'lık cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1/2 değerinde sekizlik nota ve en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/4 değerinde on altılık nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 2630
İNCELEME TARİHİ: 23/11/1984

DERLEYEN
MEHMET SESKE

YÖRESİ
ADİYAMAN

DERLEME TARİHİ
08/07/1982

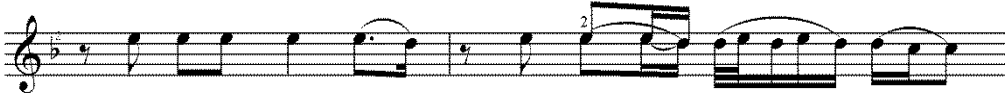
KİMDEN ALINDIĞI
MAHMUT ÇETİNKAYA

NOTAYA ALAN
MEHMET SESKE

HAVALAR AYAZ GELİN HANIM

SÜRESİ:

(Kına Havası)

HA VA LA RA YAZ GE LİN HA NİM
ÇA ĞI RIN GE Lİ NİN KA DA ŞI NI

BU DA BİR MU RAZ GE LİN HA NİM
ÇEK SİN DÜ ĞÜN A TIN BA ŞI NI

YAZ MA SI PEM BE GE LİN LİK BE YAZ
A NA SI SİL SİN GÖ ZÜN YA ŞI NI

ĞİT GÜ LE GÜ LE GÜ LE GE Lİ NO LA SİN

A DI YA - MA NE Lİ NE YU VA KU RA SİN

-1-

HAVALAR AYAZ GELİN HANIM
BUDA BİR MURAZ GELİN HANIM
YAZMASI PEMBE GELİNLİK BEYAZ
ĞİT GÜLE GÜLE GÜLE GELİN OLASIN
ADİYAMAN ELİNE YUVA KURASIN

-2-

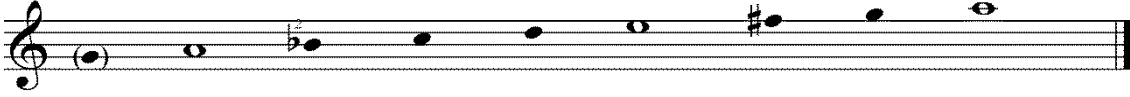
ÇAĞIRIN GELİNİN KARDAŞINI
ÇEKSİN DÜĞÜN ATIN BAŞINI
ANASI SİLSİN GÖZÜN YAŞINI
ĞİT GÜLE GÜLE GÜLE GELİN OLASIN
ADİYAMAN ELİNE YUVA KURASIN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Havalar Ayaz Gelin
Repertuar No	: 2630
Yöresi	: Adıyaman
Kimden Alındığı	: Mahmut ÇETİNKAYA
Derleyen	: Mehmet SESKE

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır Donanımda, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işaretleri vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. İkinci cümle A cümlesinin ikinci motifi

tekrarlanması sebebiyle üç motiftir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

HA VA LA RA YAZ GE LİN HA NİM
ÇA ĞI RIN GE Lİ NİN KA DA ŞI Nİ

BU DA BİR MU RAZ GE LİN HA NİM
ÇEK SİN DÜ ĞÜN A TİN BA ŞI Nİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2630 no’lu repertuar olan “**Havalar Ayaz Gelin Hanım**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Havalar Ayaz Gelin Hanım adlı eserin usûlünün, 4/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 2759
İNCELEME TARİHİ : 10.01.1986

DERLEYEN
MEHMET ÖZBEK

YÖRESİ
KONYA

DERLEME TARİHİ
29.10.1985

KİMDEN ALINDIĞI
NURİ CENNET

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

ANNEM BENİ KALDIRMIŞSIN ATMIŞSIN

SÜRESİ

AN NEM BE Nİ GAL DIR MIŞ SIN AT MIŞ SIN

AN NEM BE Nİ GAL DIR MIŞ SIN AT MIŞ SIN

GÖK YÜ ZÜN DE DUR NA LA RA GAT MIŞ SIN

OY OY GÖK YÜ ZÜN DE DUR NA LA RA

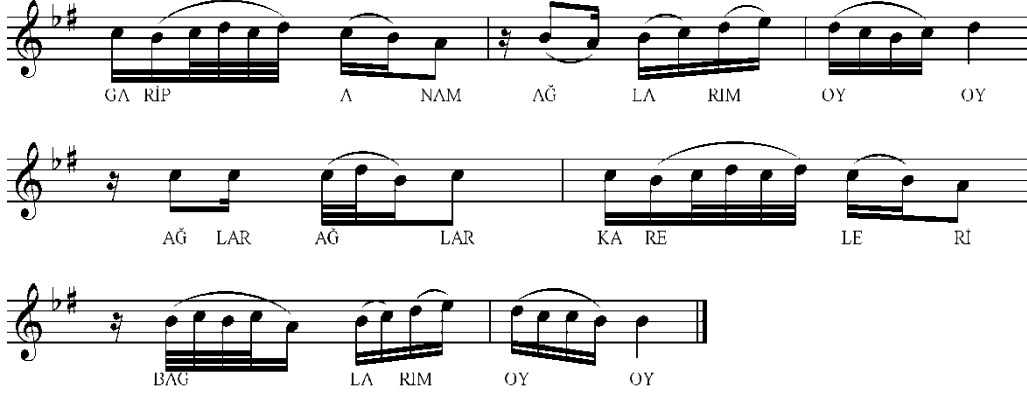
ÇAT MIŞ SIN OY OY Bİ LİN ME DİK

PA ZAR LAR DA SAT MIŞ SIN Bİ LİN ME DİK

PA ZAR LAR DA SAT MIŞ SIN A NAM A NAM

ANNEM BENİ KALDIRMIŞSIN ATMIŞSIN

2

-1-

ANNEM BENİ KALDIRMIŞSIN ATMIŞSIN
 GÖKYÜZÜNDE DURNALARA ÇATMIŞSIN
 BİLİNMEDİK PAZARLARDA SATMIŞSIN

BAĞLANTI ANAM ANAM GARİP ANAM AĞLARIM OY OY
 AĞLAR AĞLAR KARELERİ BAĞLARIM OY OY

-2-

ŞU KARŞI Kİ DAĞDA KUZU MELER
 KUZUNUN MELESİ BAĞRIMI DELER
 ANNESİZ YAVRUYU DA KİM ÇÖZER MELER

BAĞLANTI

-3-

ŞU KARŞI Kİ DALAR KARSIZ DUMANSIZ
 BEN SENİ SEVMİŞİM DİNSİZ İMANSIZ
 CENNETİ ALAYA GİREMEM SENSİZ

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın
Repertuar No	: 2759
Yöresi	:Konya
Kimden Alındığı	: Nuri CENNET
Derleyen	: Mehmet ÖZBEK

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi	: Si (Segâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜZZAM MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜZZAM MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında ses değiştirici Si bir koma bemol, Mi dört koma bemol ve Fa dört koma diyez işareti olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Mi bemol ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri vardır.
Yedeni	: Eserde La (Dügâh) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AN NEM BE Nİ GAL DIR MIŞ SIN AT MIŞ SIN

AN NEM BE Nİ GAL DIR MIŞ SIN AT MIŞ SIN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte hüzzam makam dizisi seyrinde esere başlanıp Si (segâh) perdesinde hüzzamlı tam karar yapılmıştır. İkinci motifte Do (çargâh) perdesinde nikrizli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GÖK YÜ ZÜN DE DUR NA LA RA GAT MIŞ SIN

OY OY GÖK YÜ ZÜN DE DUR NA LA RA

ÇAT MIŞ SIN OY OY

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde hicazlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan Si (segâh) perdesinde hüzzamlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Segâh ses dizisi içerisinde var olan eksik segâh beşlisi ile oluştuğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Segâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2759 no'lu repertuar olan “**Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 2 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 2 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın adlı eserin usûlünün, 2/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

2/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

2/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 2810
İNCELEME TARİHİ : 19.02.1986

YÖRESİ
RUMELİ (Ankara-Nallıhan'da bestelenmiş)

KİMDEN ALINDIĞI
NADİRE UYSAL

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
19.07.1945

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL

GÖSTER EY ALLAHIM

SÜRESİ : 48

(SAZ

GÖS TER EY AL LA HIM GÖS TER

SE NİN CE MA LİN CİM DE

A ŞIK LAR SAF SAF OL MUŞ BA KAR

SE NİN İS MİN YÜ REK YA KAR

AL TIN TAS İ ÇİN DE

KI NAM E ZİL SIN

GÖSTER EY ALLAHIM

2

GÜ MÜŞ TA RA Ğİ LE
ZÜL FÜN ÇE ZİL SİN
A LIN YA ZİN BİR
İ Yİ YE YA ZİL SİN
SE NİN GÜL CE MA LİN
BİR MİM İ ÇİN DE
(SAZ ...)

-1-

GÖSTER EY ALLAHIM GÖSTER
SENİN CEMAL'İN CİMDE
AŞIKLAR SAF SAF OLMUŞ BAKAR
SENİN İSMİN YÜREK YAKAR

-2-

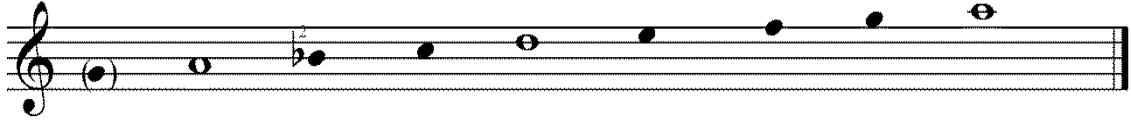
ALTIN TAS İÇİNDE KINAN EZİLSİN
GÜMÜŞ TARAĞINAN ZÜLFÜN ÇEZİLSİN
ALIN YAZIN BİR İYİYE YAZILSIN
SENİN CEMAL'İN BİR BİR MİM İÇİNDE

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Göster Ey Allahım
Repertuar No	: 2810
Yöresi	: Rumeli (Ankara- Nallıhan'da bestelenmiş)
Kimden Alındığı	: Nadire UYSAL
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Si bemol 2, Do diyez, Re bemol ses değiştirici işaretleri vardır.

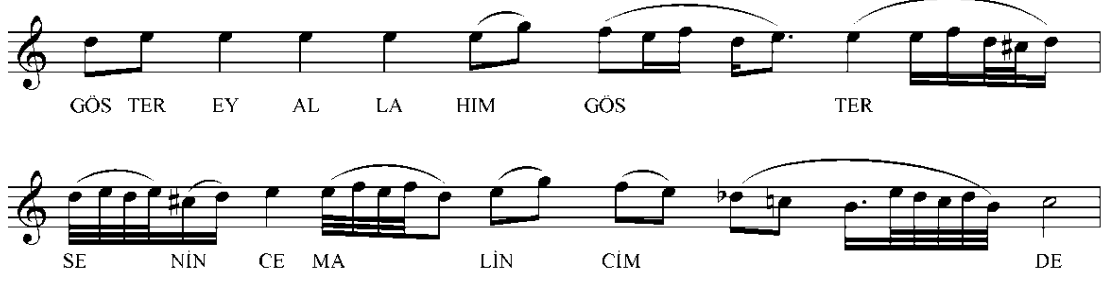

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında ses değiştirici işareti yoktur.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : : Türkü A+B+C+D şeklinde altı cümleden oluşmaktadır. Beşinci cümle C cümlesinin, altıncı cümle D cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

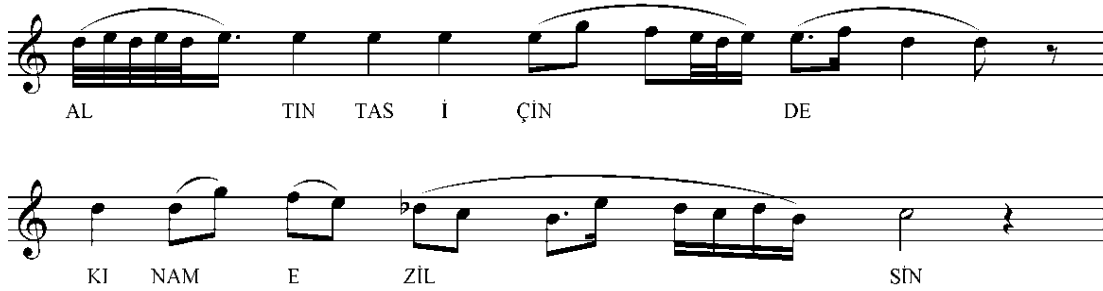
Bu cümlede Mi (hüseyin) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra Do (çargâh) perdesinde sabalı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

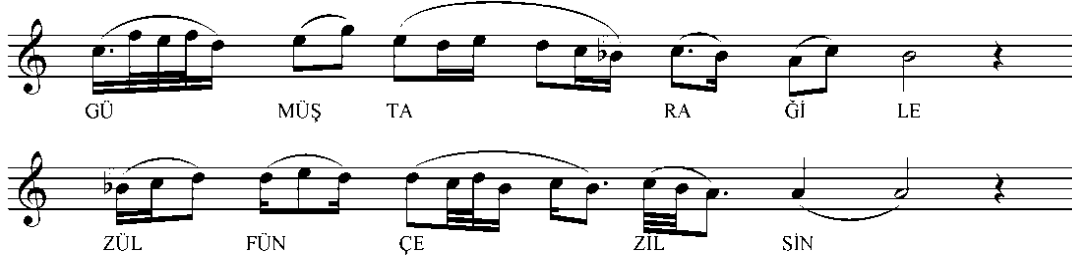
Bu cümlede hicazlı seyre devam edildikten sonra Do (çargâh) perdesinde sabalı asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra Do (çargâh) perdesinde sabalı asma kalış yapılmıştır.

D CÜMLESİ

Bu cümlede Si (segâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2810** no’lu repertuar olan “**Göster Ey Allahım**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Ağır Evfer olarak adlandırılmaktadır.

Birim

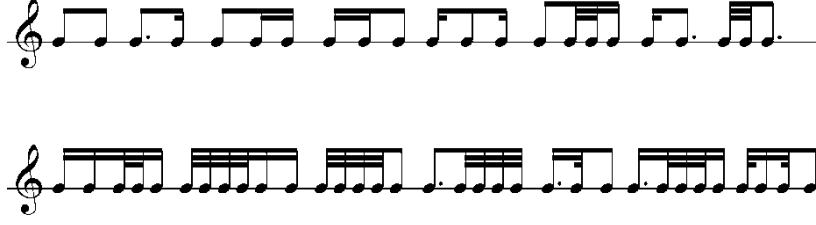
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 8’lik ve 16’lık mertebeleri olup 9/8’lik ve 9/16’lık olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Göster Ey Allah’ım adlı eserin usûlünün, 9/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

9/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 52$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 2872
İNCELEME TARİHİ : 24.10.1986

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

YÖRESİ
MANİSA - Salihli

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HAYRİYE YILMAZ

NOTAYA ALAN
HASAN KARAKAŞ

ÇATTILAR GAZAN TAŞINI

SÜRESİ : 1² = 68

(SAZ)

ÇAT TI LAR GA ZAN TA ŞI
GE LİN Gİ DER EL E Vİ

NI ÇAT TI LAR
NE GE LİN Gİ

GA ZAN TA ŞI NI
DER EL EVİ NE

GUR DU LAR DÜ ĞÜN A ŞI
BİR SEV Gİ BU LA YİM Dİ

NI GUR DU LAR
YE BİR SEV Gİ

ÇATTILAR GAZAN TAŞINI

2

DÜ
BU

GÜN
LA

A
YIM

Şİ
Dİ

NI
YE

SE
SE

LAM
LAM

SÖY
SÖY

LE
LE

GİZ
GAY

GAR
NA

DA
TA

Şİ
BE

NA
YE

SE
SE

LAM
LAM

SÖY
SÖY

LE
LE

GİZ
GAY

GAR
NA

DA
TA

Şİ
BE

NA
YE

BU

GÜN

LÜK

Mİ

SA

Fİ

RİM

DIR

YA

RİN

DA

YAD EL

LE

RİN

DIR

A

NA

Sİ

A

NA

Sİ

ÇATTILAR GAZAN TAŞINI

3

GE LİN GI ZİN A NA Sİ

BU GÜN LÜK BU GÜN LÜK

Mİ SA Fİ RİM DİR

YA RİN DA YAD EL LE RİN

DİR

-1-

ÇATTILAR GAZAN TAŞINI
GURDULAR DÜĞÜN AŞINI
SELAM SÖYLE GİZ GARDAŞINA

BAĞLANTI

BUGÜNLÜK MİSAFİRİMDİR
YARIN DA YAD ELLERİNDİR
ANASI GELİN GİZİN ANASI
BUGÜNLÜK MİSAFİRİMDİR
YARIN DA YAD ELLERİNDİR

-2-

GELİN GİDER EL EVİNE
BİR SEVGİ BULAYIM DİYE
SELAM SÖYLE GAYNATA BEYE

BAĞLANTI

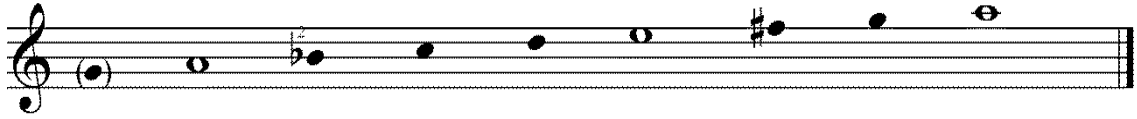
BUGÜNLÜK MİSAFİRİMDİR
YARIN DA YAD ELLERİNDİR
ANASI GELİN GİZİN ANASI
BUGÜNLÜK MİSAFİRİMDİR
YARIN DA YAD ELLERİNDİR

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çattılar Gazan Taşını
Repertuar No	: 2872
Yöresi	: Manisa / Salihli
Kimden Alındığı	: Hayriye YILMAZ
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuvarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

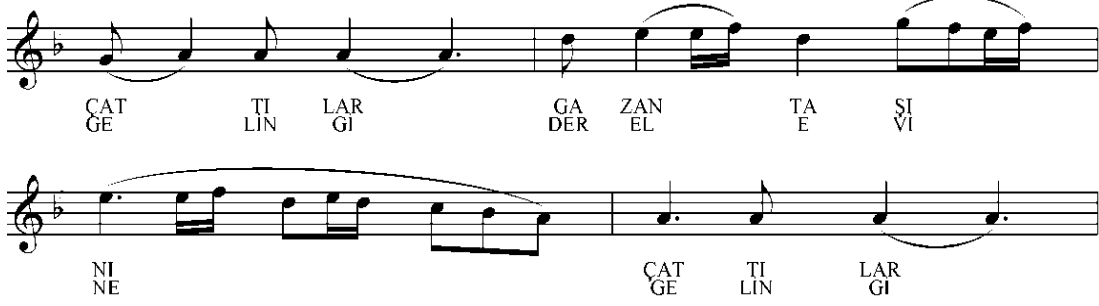

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır Donanımda, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: : Türkü A+B+C+D+E şeklinde sekiz cümleden oluşmaktadır. Dördüncü cümle A cümlesinin, beşinci cümle B cümlesinin, altıncı ve

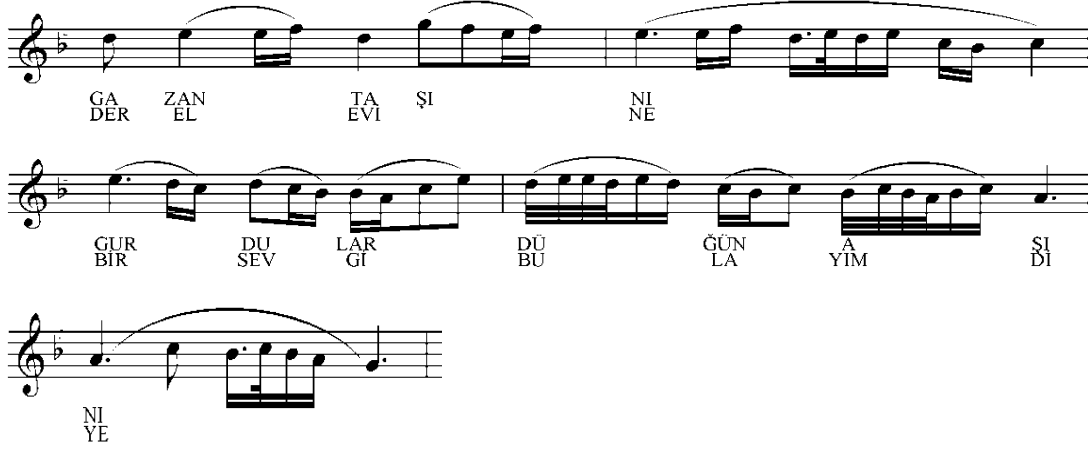
sekizinci cümleler C cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

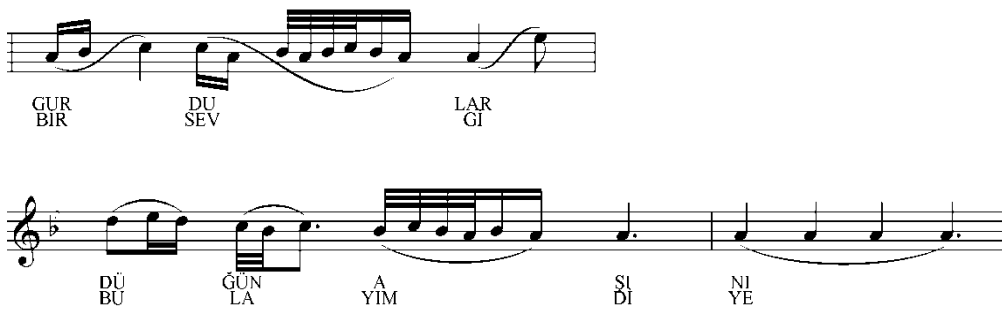
Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere başlanılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

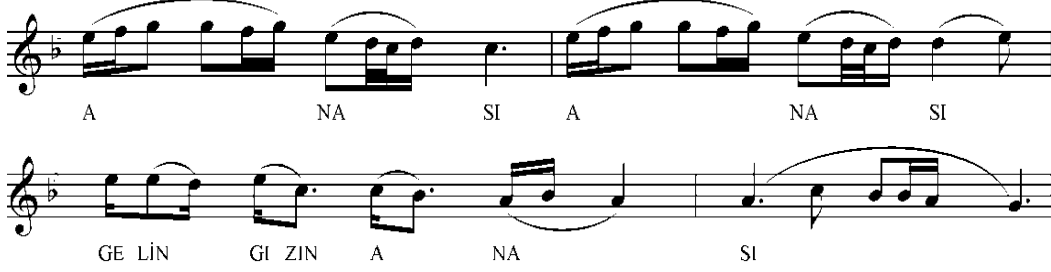
Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çargâhlı, La (dügâh) perdesinde ise hüseyinili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ

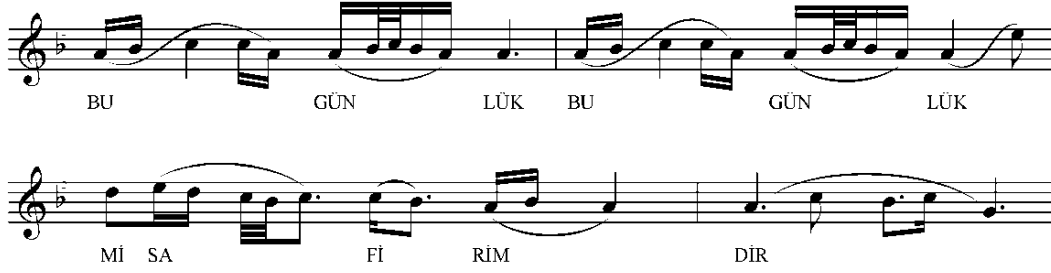
Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

D CÜMLESİ

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çargâhlı, La (dügâh) perdesinde ise hüseyinili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

E CÜMLESİ

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2872 no'lu repertuar olan “Çattılar Gazan Taşını” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

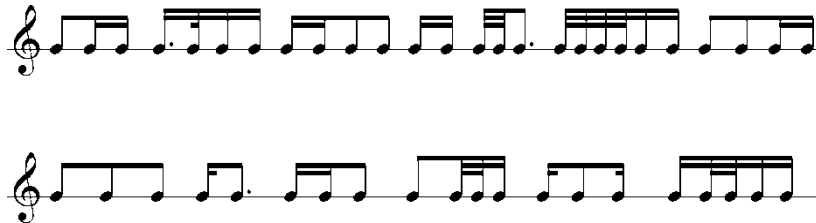
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çattılar Gazan Taşını adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 68$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, largo: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerinde sekizlik nota ve $1/4$ değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 2874
İNCELEME TARİHİ : 24.10.1986

YÖRESİ
MANİSA

KİMDEN ALINDIĞI
ZEHRA GÜLER

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
22.07.1938

NOTAYA ALAN
HASAN KARAKAŞ

ÇATTILAR OCAK TAŞINI

SÜRESİ : 85

ÇAT TI LAR O CAK TA ŞI NI

ÇAT TI LAR O CAK TA ŞI NI

VUR DUR LAR DÜ ĞÜN A ŞI

NI VUR DU LAR DÜ ĞÜN A ŞI

NI A MAN SİL SİN GÖZ YA ŞI NI

A MAN SİL SİN GÖZ YA ŞI NI DÜ ĞÜN KI

NAN KUT LU OL SUN

GE LİN KI NAN KUT LU OL SUN

ÇATTILAR OCAK TAŞINI

2

EV LE Rİ NİN Ö NÜ İĞ DE EV LE Rİ NİN
 Ö NÜ İĞ DE İĞ DE NİN DAL LA Rİ YER
 DE İĞ DE NİN DAL LA Rİ YER
 DE MEV LAM DÜ ŞÜR ME SİN DER DE
 MEV LAM DÜ ŞÜR ME SİN DER DE DÜ ĞÜN KI NAN
 KUT LU OL SUN DÜ ĞÜN KI NAN
 KUT LU OL SUN

-1-

ÇATTILAR OCAK TAŞINI
 VURDULAR DÜĞÜN AŞINI
 ANAN SİLSİN GÖZYAŞINI
 DÜĞÜN KINAN KUTLU OLSUN

-2-

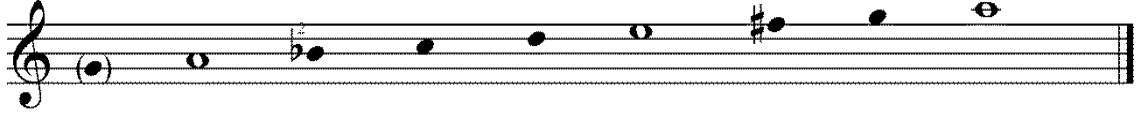
EVLERİNİN ÖNÜ İĞDE
 İĞDENİN DALLARI YERDE
 MEVLAM DÜŞÜRMESİN DERDE
 DÜĞÜN KINAN KUTLU OLSUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çattılar Ocak Taşını
Repertuar No	: 2874
Yöresi	: Manisa
Kimden Alındığı	: Zehra GÜLER
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

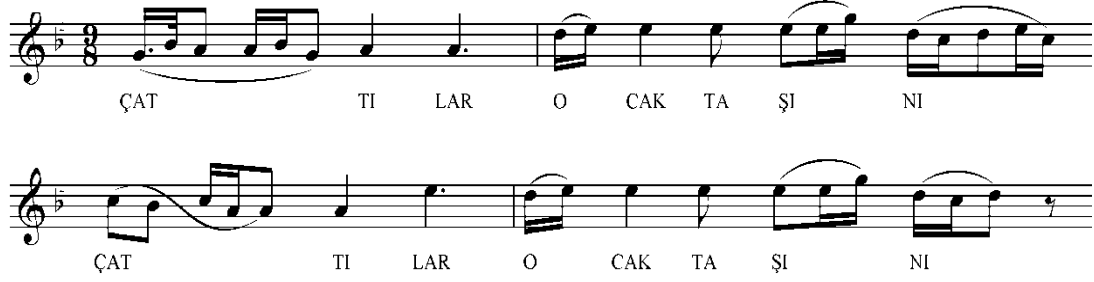

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

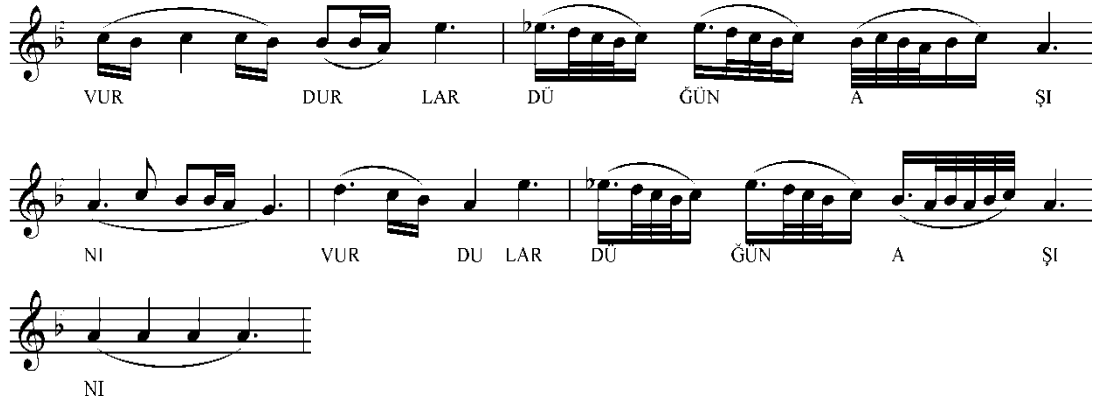
Asma Karar Perdeleri : : Türkü A+B şeklinde sekiz cümleden oluşmaktadır. Üçüncü, beşinci ve yedinci cümleler A cümlesinin, dördüncü, altıncı ve sekizinci cümleler B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere başlanılarak Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2874** no’lu repertuar olan “**Çattılar Ocak Taşını**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çattılar Ocak Taşını adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 85$ gösterilmiştir.

Orta yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Andante - Canlı, Çabuk (86-96 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, andante: orta yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3224
İNCELEME TARİHİ: 6/4/1987

YÖRESİ
ERZİNCAN
(Kamaliye-Hıç-Yakuplu Köyü)

KİMDEN ALINDIĞI
MELAHAT TURGUT

DERLEYEN
MUSTAFA ÖZGÜL

DERLEME TARİHİ
1976

NOTAYA ALAN
MUSTAFA ÖZGÜL

DAMDA DURMA KAHKÜLLERİN YEL ALIR

SÜRESİ:

(Kadın Kıma Türküsü)

DAM BUN DA CA DUR YIL MA DIR KAH YAR KÜL YO LE LU RİN NU

YEL BEK A LER LİR SİN CA NİM HEY

SE ÇEK RİN TI DUR GİN MA HAS SEV RET Dİ LİK Ğİ YA Nİ Nİ

EL NA A KA LİR LİR A MAN HEY

- 1 (DAMDA DURMA KAHKÜLLERİN YEL ALIR CANIM HEY
SERİN DURMA SEVDİĞİNİ EL ALIR AMAN HEY
- 2 (BUNCA YILDIR YAR YOLUNU BEKLER SİN AMAN HEY
ÇEKTİĞİN HASRETLİK YANINA KALIR CANIM HEY
- TELLİ GELİN GÜLE GÜLE GİDESİN AMAN HEY
GİDESİN DE MURADINA ERESİN CANIM HEY
- NASİBOLA KIZ ANASI OLASIN AMAN HEY
AYRILIK NEYMİŞ SEN DE GÖRESİN CANIM HEY

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Damda Durma Kahrküllerin Yel Alır

Repertuar No : 3224

Yöresi : Kemaliye-Ilıç-Yakuplu Köyü

Kimden Alındığı : Melahat TURGUT

Derleyen : Mustafa ÖZGÜL

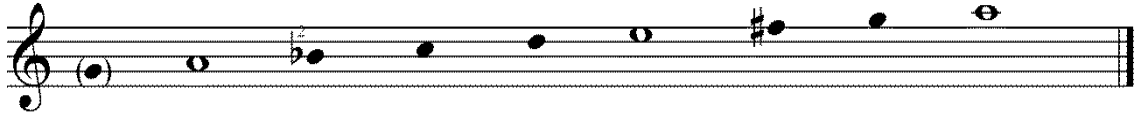
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

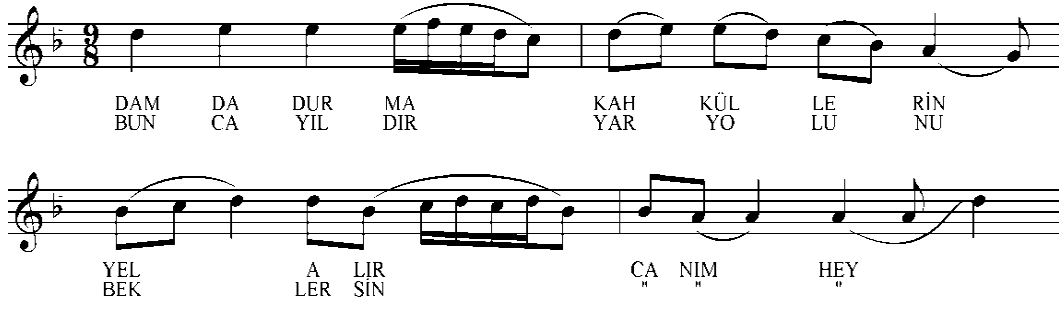
Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti yazılmıştır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinli tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3224** no’lu repertuar olan “**Damda Durma Kahrküllerin Yel Alır**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Damda Durma Kahrküllerin Yel Alır adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş

şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3236
İNCELEME TARİHİ: 29/11/1988

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

YÖRESİ
ANKARA-ELMADAĞ

DERLEME TARİHİ
11/09/1967

KİMDEN ALINDIĞI
İSMET SARGIN

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

DAMAT BEYİ YANDIRALIM

(Kına Havası)

SÜRESİ: 32

DA MAT BE Yİ YAN DI RA LIM YAĞ İ LE HEY

GEL SİN OR TA YE RE AL LI PUĞ İ LE

İR MAK KE NA RI YIL GIN HAY Dİ GEL A MAN HEY
İR MAK SU SÜZ Ö LUR MU HAY Dİ GEL A MAN HEY

ÜÇ GÜ ZEL SA NA VUR GUN YA RA MA NA
Dİ Bİ KUM SUZ O LOR MU YA RA MA NA

MAN MAN İ DU Kİ Sİ SÖY LE BÖY LE
MAN MAN İ DU YAN GÖ REN SOY LE SİN

HAY Dİ GEL A MAN HEY Bİ Rİ BO YU
HAY HAY Dİ GEL A MAN HEY HEY Yİ GİT YAR SIZ

NA UY GUN YA RA MA NA MAN
O LUR MU YA RA MA NA MAN

GİRİŞ

DAMAT BEYİ YANDIRALIM YAĞ İLE
GELSİN ORTA YERE ALLI PUĞ İLE

-1-

IRMAK KENARI YILGIN
ÜÇ GÜZEL SANA VURGUN
İKİSİ ŞÖYLE BÖYLE
BİRİ BOYUNA UYGUN

-2-

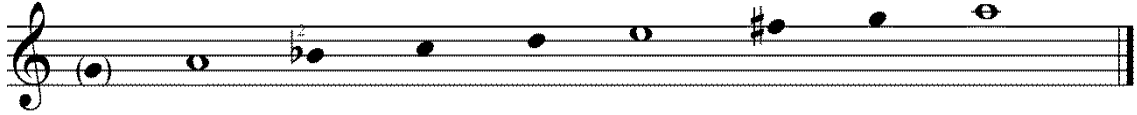
IRMAK SUSUZ OLUR MU
DİBİ KUMSUZ OLUR MU
DUYAN GÖREN SÖYLESİN
YİĞİT YARSIZ OLUR MU

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Damat Beyi Yandırılım
Repertuar No	: 3236
Yöresi	: Ankara-Elmadağ
Kimden Alındığı	: İsmet SARGIN
Derleyen	: Nida TÜFEKÇİ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez 3 ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 3 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. İkinci ve üçüncü cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3236 no’lu repertuar olan “**Damat Beyi Yandırılım**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 5 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

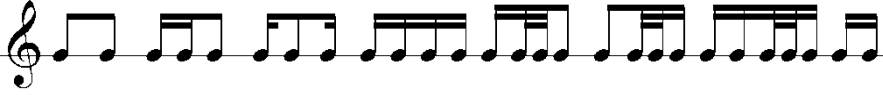
Eser, 5 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 5 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 5/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Damat Beyi Yandırılım adlı eserin usûlünün, 5/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

5/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3 vuruş, 3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 5/8'lik usûl, 2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

5/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 32$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerindeki sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No :03270
İNCELEME TARİHİ : 06.02.1989

DERLEYEN
AHMET BAĞRIYANIK

YÖRESİ
ŞANLIURFA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET BAĞRIYANIK

NOTAYA ALAN
ARİF YANMAZ

GELİNİ GETİRDİLER

SÜRESİ

(SAZ)

GE Lİ Nİ GE TİR Dİ LER SA CI NI
GE LİN İ NER ÇAR DAK TAN ŞER BET VE

ÖR RİR DÜR BAR DÜ DAK LER LAR O CEY RAN GÖZ LE Rİ NE
RİR BAR DAK LAR LAR YAK LAR AL OL MUŞ

SÜR ME LER ÇEK TİR Dİ LER ÇEK TİR Dİ LER O YA Nİ SA ÇAK
DÜ GÜ NÜN DE ÖY NA MAK TAN ÖY NA MAK TAN

KIZ NA ŞI NİN KIZ A NA ŞI NİN HA Lİ NO LA ÇAK KI Zİ Nİ GE
LE EY LE MİŞ GÖZ LE Rİ YAŞ LA DO LA ÇAK
LE RE VER MİŞ GÖZ LE Rİ YAŞ LA DO LA ÇAK

-1-

GELİNİ GETİRDİLER
SAÇINI ÖRDÜRDÜLER
O CEYRAN GÖZLERİNE
SÜRMELER ÇEKTİRDİLER

BAĞLANTI

O YANI SAÇAK BU YANI SAÇAK
KIZ ANASININ HALİ NOLACAK
KIZINI GELİN EYLEMİŞ
(KIZINI ELLERE VERMİŞ)
GÖZLERİ YAŞLA DOLACAK

2-

GELİN İNER ÇARDAKTAN
ŞERBET VERİR BARDAKTAN
YANAKLARI AL AL OLMUŞ
DÜĞÜNÜNDE OYNAMAKTAN

BAĞLANTI

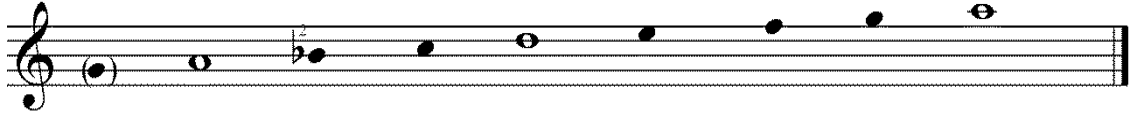
O YANI SAÇAK BU YANI SAÇAK
KIZ ANASININ HALİ NOLACAK
KIZINI GELİN EYLEMİŞ
(KIZINI ELLERE VERMİŞ)
GÖZLERİ YAŞLA DOLACAK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Gelini Getirdiler
Repertuar No	: 3270
Yöresi	: Şanlıurfa
Kimden Alındığı	: Ahmet BAĞRIYANIK
Derleyen	: Ahmet BAĞRIYANIK

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, Si bir koma bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü beş ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: : Türkü A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

GE Lİ Nİ GE TİR Dİ LER SA CI Nİ
GE LİN İ NER ÇAR DAK TAN ŞER BET VE

ÖR DÜR DÜ LER O CEY RAN GÖZ LE Rİ NE
RİR BAR DAK LAR YA NAK LAR AL AL OL MUŞ

SÜR ME LER 1. ÇEK TİR Dİ LER 2. ÇEK TİR Dİ LER
DU ĞÜ NÜN DE OY NA MAK TAN OY NA MAK TAN

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesi civarında seyre başlanılıp Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

O YA Nİ SA ÇAK

KIZ NA Şİ NİN KIZ A NA Şİ NİN HA Lİ NO LA ÇAK KI Zİ Nİ GE
LE RE VER MİŞ GÖZ LE Rİ YAŞ LA DO LA ÇAK
LE RE VER MİŞ GÖZ LE Rİ YAŞ LA DO LA ÇAK

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde ve Si (segâh) perdesinde segâhlı, asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3270 no'lu repertuar olan “**Gelini Getirdiler**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Aksak Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Gelini Getirdiler adlı eserin usûlünün, 10/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 3+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/2 değerinde sekizlik nota olduğu tespit edilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3282
İNCELEME TARİHİ : 15.03.1989

DERLEYEN
NİHAT KAYA

DERLEME TARİHİ
1982

YÖRESİ
RUMELİ

KİMDEN ALINDIĞI
SABRİ GENÇLER

NOTAYA ALAN
NİHAT KAYA

ELMA ATTIM DENİZE

SÜRESİ :

(SAZ)

EL MA AT TIM DE Nİ ZE
EL MA AT TIM KO SE YE
EL MA AT TIM DE RE YE

Kİ ZİN A VUR DI NE Fİ ZE
GİT Tİ A VUR DU BE Şİ GE
KIZ ÇIK TI TI PEN CE RE YE

NE Fİ SE Yİ VER Bİ ZE VAY VAY VAY
GEL Gİ DE LA LİM SOF Bİ RA LİM VAY VAY VAY
KIZ AL HİN SE VER SEN VAY VAY VAY

2-3 DU A E DE LİM BİZ Sİ ZE
Bİ AL ZİM Nİ NE AY ŞE
AL BE Nİ İ ÇE Rİ YE

-1-

ELMA ETTİM DENİZE
KIZIN ADI NEFİSE
NEFİSE'Yİ VER BİZE VAY VAY VAY
DU EDELİM BİZ SİZE

-2-

ELMA ATTIM KÖŞEYE
GİTTİ VURDU BEŞİĞE
GEL GİDELİM SORALIM VAY VAY VAY
BİZİM NİNE AYŞE'YE

-3-

ELMA ATTIM DEREYE
KIZ ÇIKTI PENCEREYE
KIZ ALLAH'IN SEVERSEN VAY VAY VAY
AL BENİ İÇERİYE

-4-

ELMA ATTIM DUVARA
TEKERLENDİ PINARA
PINARIN ETRAFINDA VAY VAY VAY
KIZLAR SARAR SİGARA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Elma Attım Denize

Repertuar No : 3282

Yöresi : Rumeli

Kimden Alındığı : Sabri GENÇLER

Derleyen : Nihat KAYA

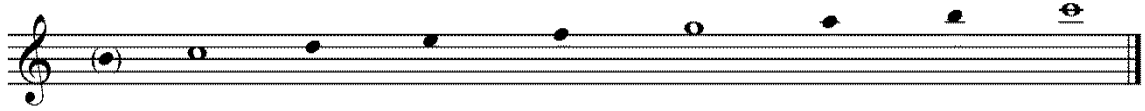
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : Do (Çargâh)

Güçlüsü : Sol (Rast) veya (Gerdaniye)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı veya çıkıcı-inici özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında ÇARGÂH MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında ses değiştirici işaret kullanılmamaktadır.

Donanımı : Türkünün notasında, ses değiştirici işaret yoktur.

Yedeni : Eserde Si (Buselik) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü dokuz ses içerisinde. Çargâh makamının karar sesi hem çargâh hem kaba çargâh olabilir. Bu eserde daha çok tiz bölgelerde seyre devam edildiği için karar sesi çargâh perdesidir. Bu bağlamda pest taraftan Sol rast perdesinde çargâhlı genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

EL MA AT TIM DE Nİ ZE
EL MA AT TIM KÖ SE YE
EL MA AT TIM DE RE YE

Kİ ZİN A Dİ NE Fİ ZE
GİT Tİ VÜR DU BE Sİ GE
KIZ ÇIK TI PEN CE RE YE

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Sol (gerdaniye) perdesi civarından seyrek başlanılarak dizinin karar sesi olan Do (çargâh) perdesinde çargâhlı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

NE Fİ SE Yİ VER Bİ ZE VAY VAY VAY
GEL Gİ DE LİM SOF Bİ RA LIM VAY VAY VAY
KIZ AL LA HİN SE RA VER SEN VAY VAY VAY

DU A E DE LİM BİZ Sİ ZE
Bİ A ZİM Nİ NE AY SE YE
AL BE Nİ I CE RI YE

Bu cümlede Sol (rast) perdesinde çargâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan Do (çargâh) perdesinde çargâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Çargâh ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Çargâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3282 no'lu repertuar olan **“Elma Attım Denize”** adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 6 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sengin Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 6 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 6 zamanlı usûlün 8'lik mertebesi olup 6/8'lik olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Devocioğlu Bayırına adlı eserin usûlünün, 6/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

6/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

6/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 3371
İNCELEME TARİHİ : 17.01.1990

YÖRESİ
TUNA BOYU (AŞAĞI BAĞVA)

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN (USTA) ŞANLI TUNA

SÜRESİ :

DERLEYEN
NECMİ BERBERGİL

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NECMİ BERBERGİL

GELİN ÇIKARMA HAVASI (AK BAKIRLAR)

-1-
BAKIRLAR SUSUZ KALDI
ANNESİ KIZSIZ KALDI
YÜKSEK EVLER İSSİZ KALDI

BAĞLANTI

-2-
EVLERİ VAR DÖRT DİREKLİ
BİR YARIM VAR TAŞ YÜREKLİ
YANAKLARI AL PEMBELİ

BAĞLANTI

-3-
EVLERİ VAR SU BAŞINDA
BENLERİ VAR SOL KAŞINDA
SARAMADIM GENÇ YAŞIMDA

BAĞLANTI

BAĞLANTI
SARSAM UYANMAZ UYANMAZ
O KIZ BİZİ BİYENMEZ BİYENMEZ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Ak Bakırlar
Repertuar No	: 3371
Yöresi	:Tuna Boyu (Aşağı Bağva)
Kimden Alındığı	: Osman (Usta) ŞANLITUNA
Derleyen	: Saadet YILMAZ BİRCAN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi	: Si (Segâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında SEGÂH MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

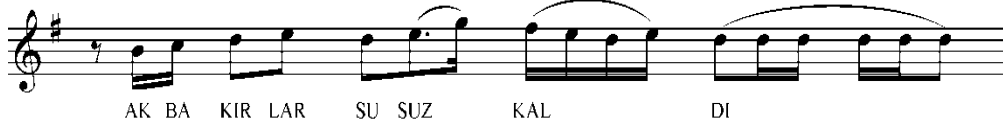

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında SEGÂH MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında Si bir koma bemol, Mi bir koma bemol ve Fa dört koma diyez ses değiştirici işaretleri olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, ses değiştirici işareti yoktur.
Yedeni	: Eserde yeden olarak kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü ve beşinci cümleler B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede karar sesi civarından seyre başlanılıp dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesi civarında seyre devam edilip dizinin karar sesi olan Si (segâh) perdesinde segâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Segâh ses dizisi içerisinde var olan eksik segâh beşlisi ile oluştuğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Segâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3371no'lu repertuar olan **"Ak Bakırlar"** adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 13 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Nim Evsat olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 13 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Ak Bakırlar adlı eserin usûlünün, 13/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

13/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Eser; 13/8'lik usûl, 2+3+2+2+2+2 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3403
İNCELEME TARİHİ: 19/04/1990

DERLEYEN
MUSTAFA HOŞSU
TALİP ÖZKAN

YÖRESİ
FETHİYE

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
FATMA KARA
FADEN YAVUZ

BAZARDA BAL VAR

(Kına Havası)

NOTAYA ALAN
MUSTAFA HOŞSU
TALİP ÖZKAN

SÜRESİ:

BA ZAR DA BAL VAR GE Lİ NİM BA ZAR DA BAL
BA ZA RIN ÜS BA ZA RIN ÜS
BA ZAR DA KU TÖ GE Lİ NİM BA ZAR DA KU
VAR TÖ ZU GE Lİ NİM
SEN DE BİR HAL VAR GE Lİ NİM
YAR BA NA KUS TÖ GE Lİ NİM
YÖ DE KİR Mİ Zİ GE Lİ NİM
SEN DE BİR HAL VAR A GA NA YAL
YAR BA NA KUS TÖ Zİ GÜ VE Yİ NUS
TÖ YÖ DE KİR Mİ Zİ Bİ RA DAM Kİ
VAR GE Lİ NİM PA SA NA YAL
LU GE Lİ NİM GÜ VE Yİ NUS
Zİ GE Lİ NİM Bİ RA DAM Kİ
AHD EY LE GE Lİ NİM GEL ME YE GİY MAT Lİ GE
LİN GE Lİ NİM GÖ ZE LİM
Gİ NAN GUT LOL SUN HEM OR DA

BAZARDA BAL VAR

-2-

-1-

BAZARDA BAL VAR GELİNİM BAZARDA BAL VAR
SENDE BİR HAL VAR GELİNİM SENDE BİR HAL VAR
AĞANA YALVAR GELİNİM AĞANA YALVAR GELİNİM

Bağlantı AHD EYLE GELİN GELMEYE GIYMATLI GELİN
GELİNİM GÖZELİMDE GINAN GUTLOLSUN
HEM ORDA HEM BURDA DİLİN DATLOLSUN

-2-

BAZARIN ÜSTÜ GELİNİM BAZARIN ÜSTÜ
YAR BANA KÜSTÜ GELİNİM YAR BANA KÜSTÜ
GÜVEYİN USLU GELİNİM GÜVEYİN USLU GELİNİM

Bağlantı

-3-

BAZARDA KUZU GELİNİM BAZARDA KUZU
TÜYÜDE KIRMIZI GELİNİM TÜYÜDE KIRMIZI
BİR ADAM KIZI GELİNİM BİR ADAM KIZI GELİNİM

Bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Bazarda Bal Var
Repertuar No	: 3403
Yöresi	: Fethiye
Kimden Alındığı	: Fatma KAYA-Faden YAVUZ
Derleyen	: Mustafa HOŞSU-Talip ÖZKAN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 3 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

BA ZAR DA BAL. VAR GE LI NİM BA ZAR DA BAL.
BA ZA RIN ÜS TÜ GE LI NİM BA ZA RIN ÜS
BA ZAR DA KU ZU GE LI NİM BA ZAR DA KU

VAR
TÜ
ZU

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

A ĞA NA YAL
GÜ VE YI NUS
Bİ RA DAM KI

VAR GE LI NİM PA ŞA NA YAL
LU GE LI NİM GÜ VE YI NUS
Zİ GE LI NİM Bİ RA DAM KI

VAR GE LI NİM
LU GE LI NİM
Zİ GE LI NİM

^HD EY LE GE LI NİM GEL ME YE GİY MAT LI GE
" " " " " " " " " " " "

LİN
"

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Do (çargâh) perdesinde çargâh üçlüsüyle asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinli tam karar yapılmıştır. İkinci motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3403** no'lu repertuar olan "**Bazarda Bal Var**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Bazarda Bal Var adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 3455
İNCELEME TARİHİ : 06.05.1990

DERLEYEN
AHMET GÜNDAĞ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
AYDIN-NAZILLI

NOTAYA ALAN
AHMET GÜNDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
HEDİYE HÜSEYİN

BABA AYDIN'A VARDIN MI

SÜRESİ :

BA BA AY DI NA VAR DIN MI
BA BA AY DI NA VAR DIN MI
BA NA ÇEY Zİ Mİ AL DIN MI
BA NA ÇEY Zİ Mİ AL DIN MI
ŞEN BA BAM E VİN ŞEN OL SUN
Gİ Dİ YO RUM HA BE RİN OL SUN

-1-
BABA AYDIN'A VARDIN MI
BANA ÇEYİZİMİ ALDIN MI

-2-
BABA AYDIN'A VARDIN MI
BANA AL KİNALAR ALDIN MI

-3-
BABA AYDIN'A VARDIN MI
TELLİ DUVAĞINI ALDIN MI

BAĞLANTI
ŞEN BABAM EVİN ŞEN OLSUN
GİDİYORUM HABERİN OLSUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Baba Aydın'a Vardın Mı

Repertuar No : 3455

Yöresi : Aydın NAZİLLİ

Kimden Alındığı : Hediye HÜSEYİN

Derleyen : Ahmet GÜNDAY

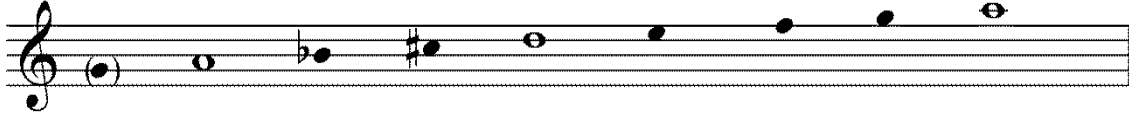
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ HÜMAYUN MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, Si dört koma bemol ve Do dört koma diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol ve Do diyez ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

BA BA AY DI NA VAR DIN MI

BA BA AY DI NA VAR DIN MI

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Mi (hüseyini) perdesinde kürdili asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

BA NA ÇEY Zİ NA Mİ AL DIN Mİ

BA NA ÇEY Zİ NA Mİ AL DIN Mİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Si bemol (kürdi) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hicaz Hümayun ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hicaz Hümayun** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3455 no’lu repertuar olan “**Baba Aydın’a Vardın Mı**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 3460
İNCELEME TARİHİ : 06.05.1990

YÖRESİ
FETHİYE

KİMDEN ALINDIĞI
FATMA KAYA- TÜRKAN DEMİR
EMİNE ÇAKIROĞLU

DERLEYEN
AHMET GÜNDAY

DERLEME TARİHİ
1978

NOTAYA ALAN
AHMET GÜNDAY

GETİRİN KİNA YAKALIM

SÜRESİ :

GE TI RİN DE KI NA YA KA LIM

YET MEZ SE GE NE GA TA

LIM OF GE LİN

Kİ Zİ BU LA LIM

BU GE LİN Kİ Zİ BU LA LIM

AY GE LİN A GAR DAŞ GI NAN GUT LOL

SUN EL OĞ LU YA

NİN DA Dİ LİN DAT LOL SUN

GETİRİN KİNA YAKALIM

2

GAP LA RA GOY DUM GA ŞI ŞI Gİ Dİ YOR E VİN

YA KI ŞI ĞI O LU YOR GİZ GE LİN O LU YOR

EV LER YA LI NIZ GA LI YOR AĞ LA MA GE LİN HA NİM

AĞ LA MA Gİ Dİ YON SEV Dİ ĞİN OĞ LA NA

(SAZ)

GETİRİN KİNA YAKALIM

-3-

KAY NA NA LAR YA KAR KI NA YI

AŞK OL SUN DO ĞU RAN A NA YI

AĞ LAT MA YIN GA RİP BA BA YI

AĞ LAT MAN GA RİP A BA YI

AY GE LİN A GAR DAŞ GI NAN GUT LOL

SUN EL OĞ LU YA

NİN DA Dİ LİN DAT LOL SUN

GETİRİN KİNA YAKALIM

4

GAP LA RA GOY DUM GA ŞI ĞI Gİ Dİ YOR E VIN

YA KI ŞI ĞI O LU YOR GİZ GE LİN O LU YOR

EV LER YA LI NIZ GA LI YOR AĞ LA MA GE LİN HA NİM

AĞ LA MA Gİ Dİ YON SEV Dİ ĞİN OĞ LA NA

GETİRİN DE KİNA YAKALIM
 YETMEZSE GENE GATALIM
 OF GELİN KIZI BULALIM
 BU GELİN KIZI BULALIM

BAĞLANTI

AY GELİN A GARDAS GINAN GUTLOLSUN
 EL OĞLU YANINDA DİLİN DATLOLSUN
 GAPLARA GOYDUM GAŞIĞI
 GİDİYOR EVİN YAKIŞIĞI
 OLUYOR KIZ GELİN OLUYOR
 EVLER YALINIZ GALIYOR
 AĞLAMA GELİN HANIM AĞLAMA
 GİDİYON SEVDİĞİN OĞLANA

KAYNANALAR YAKAR KINAYI
 AŞK OLSUN DOĞURAN ANAYI
 AĞLATMAYIN GARİP BABAYI
 AĞLATMAYIN GARİP ABAYI,

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Getirin Kına Yakalım

Repertuar No : 3460

Yöresi : Fethiye

Kimden Alındığı : Fatma KAYA – Türkan DEMİR – Emine ÇAKIROĞLU

Derleyen : Ahmet GÜNDAY

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ UZZAL MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ UZZAL MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, Si dört koma bemol, Do dört koma diyez ve Fa dört koma diyez olarak gösterilmektedir.

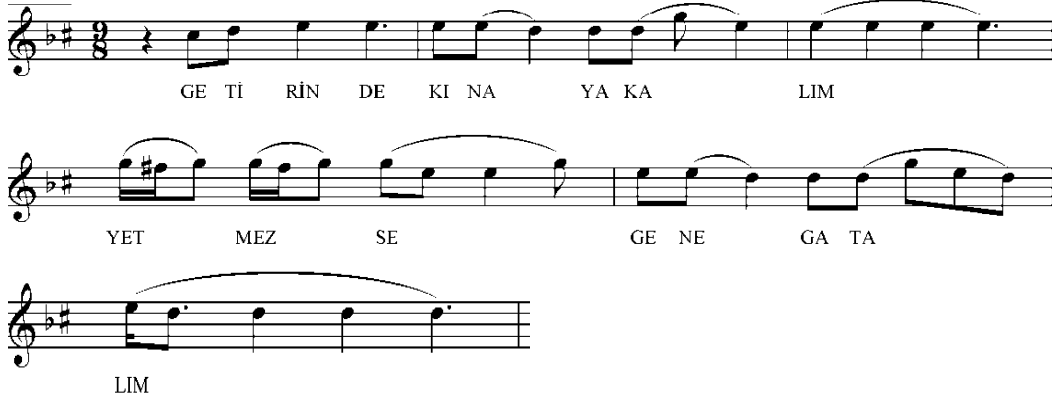
Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol ve Do diyez ses değiştirici işaretleri vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

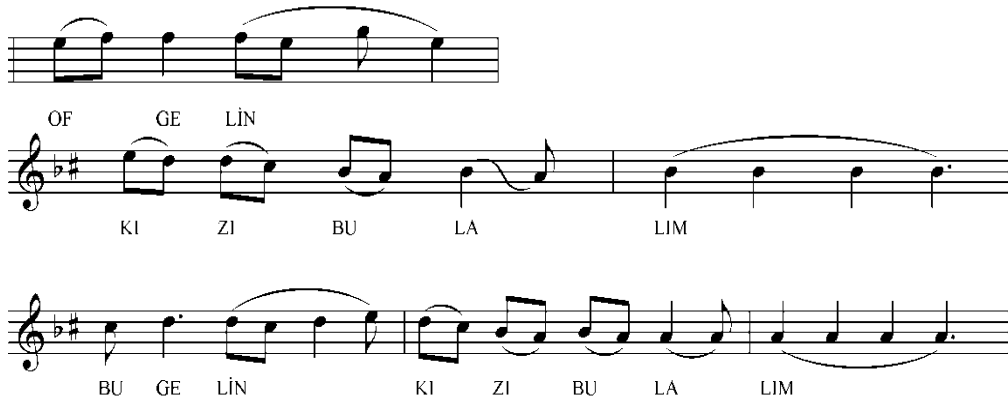
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C+D şeklinde on iki cümleden oluşmaktadır. Beşinci, altıncı, onuncu, on birinci ve on ikinci cümleler D cümlesinin, yedinci cümle A cümlesinin, sekizinci cümle B cümlesinin, dokuzuncu cümle C cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

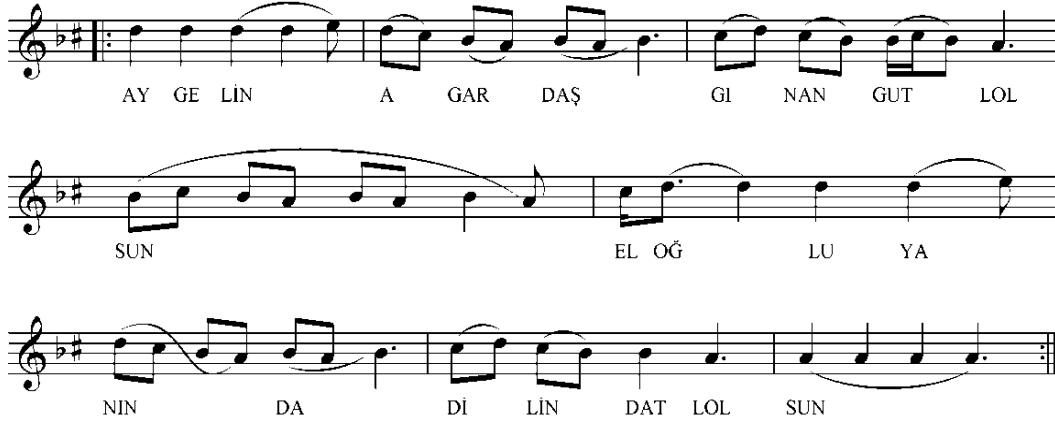
Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyin) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte hicaz uzal makam dizisi seyrinde devam edilip Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

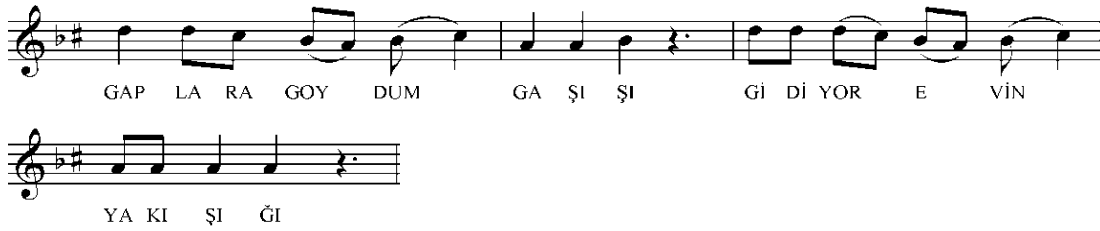
Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyin) perdesinde kürdili asma kalış yapıldıktan sonra Si bemol (kürdi) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte hicaz uzal makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Si bemol (kürdi) perdesinde çeşnili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır. İkinci motif birinci motifin tekrarı niteliğindedir.

D CÜMLESİ

Bu cümlede Si bemol (kürdi) perdesinde çeşnili asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hicaz Uzzal ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hicaz Uzzal** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3460** no'lu repertuar olan "**Getirin Kına Yakalım**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

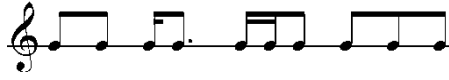
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Getirin Kına Yakalım adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 3515
İNCELEME TARİHİ: 20.07.1990

DERLEYEN
FERRUH GÜVEN

YÖRE
SİNOP ÇEVRE KÖYLERİ

DERLEME TARİHİ
25.02.1990

KAYNAK KİŞİ
REMZİYE GÜVEN

NOTAYA ALAN
FERRUH GÜVEN

AK BAKRAÇLAR SUSUZ GALDI

SÜRE: ♩ = 66

(SAZ)

AK A GÜ BAK TI VE RAÇ MIN Yİ LAR GUY BAH SU RU ÇE SUZ GU DE GAL DÜ GE DI GÜM ZER

BÜ YÜ SA YÜK RI EV GI GI LER OE NA IS DU GÜL SIZ DÜ LER GAL DÜ Dİ DI GÜN ZER

GİZ AY GÜ A RI VE NA LİK Yİ SI GÜ GE GİZ NÜ LİN SIZ MÜZ DEN GAL BU GÜ DI GÜN ZEL HEY A NAM

OĞ LUN GÜ VİY LER O LA Yİ

OĞ LUN GÜ VİY LER O LA Yİ HEY A NAM

GE LİN E Vİ NE GE LE Yİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ak Bakraçlar Susuz Galdı

Repertuar No : 3515

Yöresi : Sinop Çevre Köyleri

Kimden Alındığı : Remziye GÜVEN

Derleyen : Ferruh GÜVEN

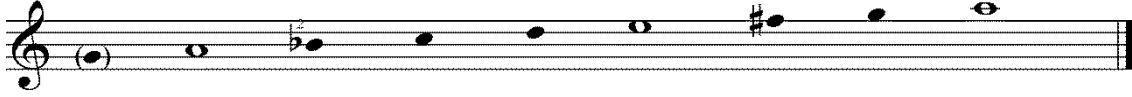
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AK A GÜ BAK TI VE RAC MIN YI LAR GUY BAH SU RU ÇE SIZ ÇU DE GAL DÜ GE DI GÜM ZER

BÜ YÜ SA YÜK RE RI EV ÇI GI IFR OF NA IS DÜ GÜL SIZ DÜ LER GAL DÜ DI DI GÜN ZER

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde çeşnisiz asma kalışlar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GİZ AY GÜ A RI VE NA LİK YI SI GÜ GE GİZ NÜ LİN SİZ MÜZ DEN GAL BU GÜ DI HİY ZEL A NAM

OĞ LUN GÜ VİY LER O LA YI

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte ise dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3515 no'lu repertuar olan “Ak Bakraçlar Susuz Galdı” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 5 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 5 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 5 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 5/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Ak Bakraçlar Susuz Galdı adlı eserin usûlünün, 5/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

5/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3 vuruş, 3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 5/8'lik usûl, 2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

5/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 66$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerinde sekizlik ve $1/4$ değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3552
İNCELEME TARİHİ: 11/10/1990

DERLEYEN
CELÂL VURAL
GÜLSEREN AYGÜN

YÖRESİ
UŞŞAK/Eşme

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
FADİME KILINÇ
MEDİHA KILINÇ

NOTAYA ALAN
CELÂL VURAL

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩ = 220

ÇAT TI LAR GA ZAN DA ŞI NI DA

Nİ Nİ NAY NOM

VUR DU LAR DÜ

YÜ NA ŞI NI DA Nİ

Nİ NAY NOM

ÇA ĞI RIN DA GEL SIN A NA SI NI DA

Nİ Nİ NAY NOM

TUT SUN GI ZI

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

-2-

NİN YA SI Nİ DA Nİ
 Nİ NAY NOM
 GEL A NAM GEL GEL DE YA Nİ
 MA O TUR Nİ NAY NOM
 A NAM EL LE
 Rİ Nİ Gİ NA MA BA TIR
 Nİ NAY NOM
 A NAM BEN BU GE CE Mİ SA
 Fİ Rİ NİM Nİ NAY NOM

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

-3-

AL DA BE Nİ

SON KEZ GOY NUN DA YA TIR

Nİ NAY NOM

O CA ĞA KUR DUM DA YUF KA

SA CI NI Nİ NAY NOM

NAL DIR DIM E

LİM DEN KÜ ÇÜK BA CI MI

Nİ NAY NOM

BA CIM BA NA SÖY LE DER DİN

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

-4-

A CI NI Nİ NAY NOM

ŞE NOL BA CIM
YA RIN GE CE

E VİN Gİ LE YU VAN ŞEN OL SUN
A NAN LE VİN DE MUM YAN SIN

Nİ NAY NOM
Nİ NAY NOM

BA KIR TEP Sİ ÇİN DE KI NAM

YOL LA RA DÖK

TÜ LER DE MIR ET Tİ LER

Nİ NAY NOM

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

-5-

YAV RUM SE Nİ GUR BE TE Mİ GE LİN

ET Tİ LER Nİ NAY NOM

SE NOL YAV RUM
YA RIN GE CE

E VIN Gİ LE YU VAN SE NOL SUN
A NAN Gİ LE VIN DE MUM YAN SIN

Nİ Nİ NAY NAY NOM NOM

BİN MİŞ A TIN İN CE Sİ NE DE

Nİ Nİ NAY NOM

DÜŞ MÜŞ YO LUN

Nİ CE Sİ NE DE Nİ

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

-6-

Nİ NAY NOM

ÇA ĞI RIN DA GEL SİN A NA Sİ Nİ DA

Nİ Nİ NAY NOM

GİZ GE BA BA SİZ
GE LIN OL SA

GE LIN O LUR MU Nİ
E LIN LUR MU Nİ

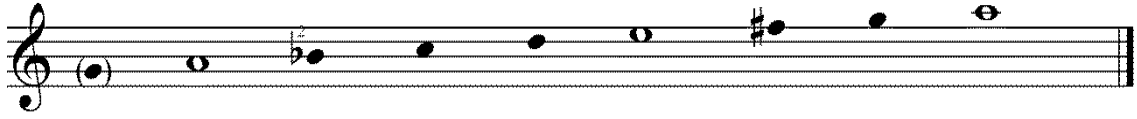
Nİ NAY NOM
Nİ NAY NAY NOM

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çattılar Gazan Daşını
Repertuar No	: 3552
Yöresi	: Uşak-Eşme
Kimden Alındığı	: Fadime KILINÇ-Mediha KILINÇ
Derleyen	: Celâl VURAL-Gülseren AYGÜN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde on altı cümleden oluşmaktadır. Diğer cümleler A ve B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

ÇAT TI LAR GA ZAN DA ŞI NI DA

Nİ Nİ NAY NOM

Nİ

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı asma kalış yapıldıktan sonra Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

VUR DU LAR DÜ

YÜ NA ŞI NI DA Nİ

Nİ NAY NOM

Bu cümlede Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3552 no'lu repertuar olan “Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çattılar Gazan Daşını adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 200$ gösterilmiştir.

Aşırı hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Prestissimo – Aşırı hızlı (200-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Prestissimo*: aşırı hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerinde sekizlik ve $1/4$ değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 3600
İNCELEME TARİHİ : 02.05.1991

DERLEYEN
ALİ HAYDAR GÜL

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
KARS

NOTAYA ALAN
ALİ HAYDAR GÜL

KİMDEN ALINDIĞI
MÜRSEL KILIÇ

ANA MENİ YAZ AĞLA

SÜRESİ :

(SAZ)

.)

3 2

A NA ME Nİ YAZ AĞ LA MA GÜZ AĞ LA
A GE DİN A NA MA DE YİN DER Dİ Mİ YA NA
NA MA DE YİN AĞ LA SIN BAĞ LA SIN

DE ME Yİ NEN TÜ KEN MEZ BİR KA ĞI ZA YAZ AĞ LA
A MEN NAM ME Nİ SO RAR SA GU NÜ MÜ GA RA DE YİN
MEN YA DI NA DÜ ŞEN GA RA LA RI BAĞ LA SIN

AY A NA AY A NA SEN ME NİM Ö ZÜM A NA

Ö ZÜM A NA GÖ ZÜM A NA SÖH BE TİM SÖ ZÜM A NA

-1-

ANA MENİ YAZ AĞLA
YAZ AĞLAMA GÜZ AĞLA
DEMEYİNEN TÜKENMEZ
BİR KAĞIZA YAZ AĞLA

-2-

GEDİN ANAMA DEYİN
DERDİMİ YANAMA DEYİN
ANAM MENİ SORARSA
GÜNÜMÜ GARA DEYİN

-3-

ANAMA DEYİN AĞLASIN
GARALARI BAĞLASIN
MEN YADINA DÜŞENDE
ÜREYİNİ DAĞLASIN

BAĞLANTI

AY ANA AY ANA
SEN MENİM ÖZÜM ANA
ÖZÜM ANA GÖZÜM ANA
SOHBETİM SÖZÜM ANA

BAĞLANTI

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

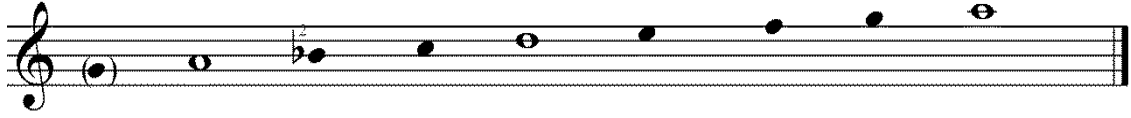
Adı	: Ana Meni Yaz Ağla
Repertuar No	: 3600
Yöresi	: Hacı Bektaş (İlceköyü)
Kimden Alındığı	: Mürsel KILIÇ
Derleyen	: Ali Haydar GÜL

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, bir koma Si bir koma bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü beş ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ

A GE DİN ME Nİ YAZ AĞ LA DER YAZ AĞ LA MA GÜZ AĞ LA
 NA MA DE YİN MA DE YİN Dİ Mİ YA NA NA DE YİN
 A NA MA DE YİN AĞ LA SIN GA RA LA RI BAĞ LA SIN

DE ME Yİ NEN TÜ KEN MEZ BİR KA ĞI ZA YAZ AĞ LA
 A NAM ME Nİ SO RAR SA GÜ NÜ MÜ GA RA DE YİN
 MEN YA DI NA DÜ ŞEN DE GA RA LA RI BAĞ LA SIN

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesi civarında esere başlanılıp tekrar Re (neva) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte ise Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesi civarında esere başlanılıp dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

AY A NA AY A NA SEN ME NİM Ö ZÜM A NA

Ö ZÜM A NA GÖ ZÜM A NA SÖH BE TİM SÖ ZÜM A NA

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılarak eser sonlandırılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3600** no’lu repertuar olan “**Ana Meni Yaz Ağla**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 6 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 6 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Ana Meni Yaz Ağla adlı eserin usûlünün, 6/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

6/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

6/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 3670
İNCELEME TARİHİ: 13.02.1992

YÖRE
MUĞLA / Fethiye

KAYNAK KİŞİ
HANIM ÇELİK - YAPRAK GÜVEN
AYŞE HANCIOĞLU - NURTEN DEMİR

DERLEYEN
SÜMER EZGÜ

DERLEME TARİHİ
07. 12. 1989

NOTAYA ALAN
SÜMER EZGÜ

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM KARILDI

SÜRE: ♩= 324

(SAZ)

AL TIN TAS İ

ÇİN DE GI NAM (SAZ . . .) GA RIL DI YA OY

(SAZ . . .) GA RIL DI YA OY

(SAZ . . .) GÜ MÜŞ TA RA ĞİY LA ZÜL FÜM

(SAZ . . .) DA RAN DI YA OY

(SAZ. . .) A BEY LER AL NİM YA Zİ Sİ

(SAZ . . .) BU YU MUŞ YA OY

A MAN A MAN

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM KIRILDI

2

(SAZ)

ÇI NA RIM ÇI

NA RIM BE NİM (SAZ . . .) ÇI NA RIM YA OY

(SAZ . . .) ÇI NA RIM YA OY

(SAZ . . .) YÜ RE Ğİ ME A TEŞ DÜŞ TÜ

(SAZ . . .) YA NA RIM YA OY

(SAZ . . .) BEN A NA MI CAN YÜ REK TEN

(SAZ . . .) SE VE RİM YA OY

A MAN A MAN

(SAZ)

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM KIRILDI

3

ŞU GÖRÜ NEN

A NAM Gİ LİN (SAZ . . .) DAĞ LA RI OY

(SAZ . . .) DAĞ LA RI OY

(SAZ . . .) E Rİ Dİ YA Cİ ĞE Rİ MİN

(SAZ . . .) YAĞ LA RI OY

(SAZ . . .) Yİ Kİ LA ŞI GUR BET E LİN

(SAZ . . .) KÖY LE Rİ OY

A MAN A MAN

(SAZ . . .)

SU SUZ DE RE

LER DE KA VAK (SAZ . . .) Bİ TER Mİ YA OY

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM KIRILDI

4

(SAZ . . .) Bİ TER Mİ YA OY

(SAZ . . .) OĞ LAN SIZ YER LER DE DU MAN

(SAZ . . .) TÚ TER Mİ YA OY

(SAZ . . .) BEŞ GİZ BİR OĞ LAN YE Rİ Nİ

(SAZ . . .) DU TAR MI YA OY

A MAN A MAN

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM KIRILDI
GÜMÜŞ TARAĞIYLA ZÜLFÜM TARANDI
A BEYLER ALNIM YAZISI BUYUMUŞ

ÇINARIM ÇINARIM BENİM ÇINARIM
YÜREĞİME ATEŞ DÜŞTÜ YANARIM
BEN ADAMI CAN YÜREKTEN SEVERİM

ŞU GÖRÜNEN ANAMGİLİN DAĞLARI
ERİDİ YA YÜREĞİMİN YAĞLARI
YIKILASI GURBET ELİN KÖYLERİ

SUSUZ DERELERDE KAVAK BİTER Mİ
OĞLANSIZ YERLERDE DUMAN TÜTER Mİ
BEŞ KIZ OĞLANIN YERİNİ TUTAR MI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

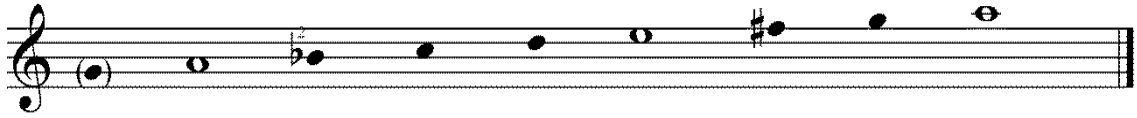
Adı	: Altın Tas İçinde Kınam Karıldı
Repertuar No	: 3670
Yöresi	: Muğla / Fethiye
Kimden Alındığı	: Hanım ÇELİK – Yaprak GÜVEN Ayşe HANCIOĞLU – Nurten DEMİR
Derleyen	: Sümer EZGÜ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

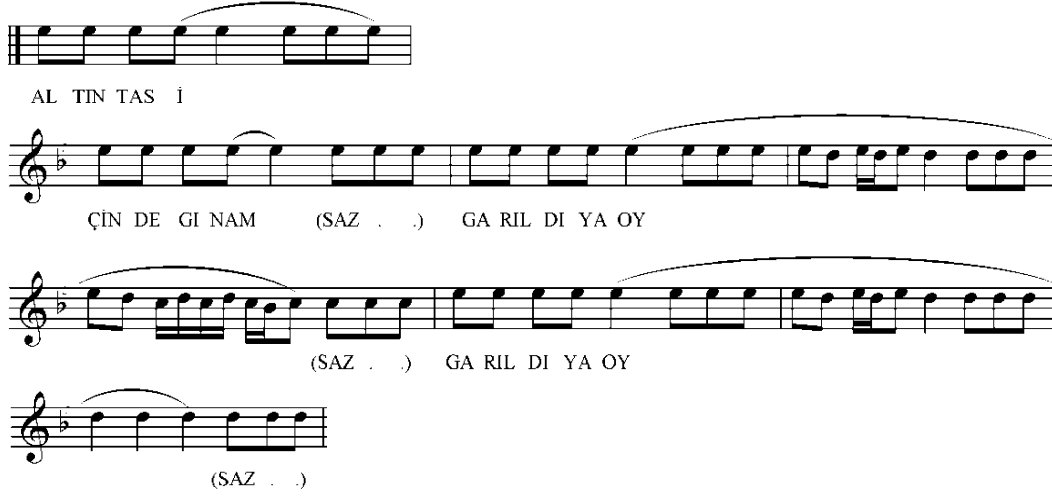

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C+D şeklinde on bir cümleden oluşmaktadır. Beşinci, yedinci ve onuncu cümleler B cümlesinin, altıncı, sekizinci ve on birinci cümleler C cümlesinin, dokuzuncu cümle D cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

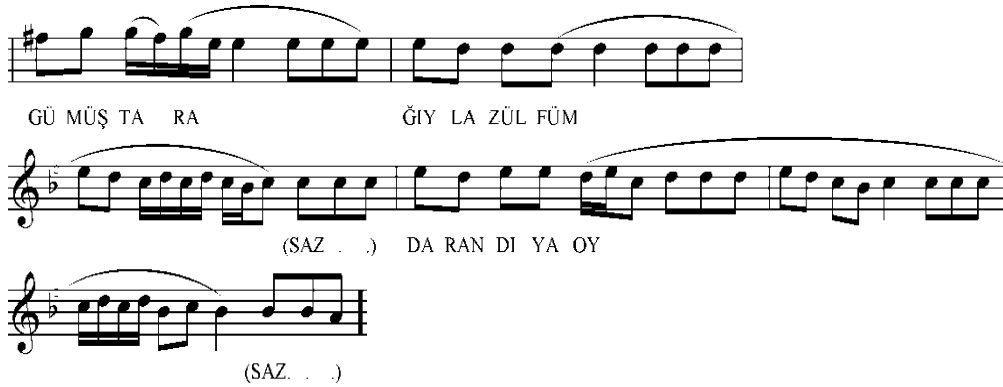
A CÜMLESİ

AL TIN TAS İ
ÇİN DE Gİ NAM (SAZ . . .) GA RIL DI YA OY
(SAZ . . .) GA RIL DI YA OY
(SAZ . . .)

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili, Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte gizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde kürdili, Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

GÜ MÜŞ TA RA ĞİY LA ZÜL FÜM
(SAZ . . .) DA RAN DI YA OY
(SAZ . . .)

Bu cümlede Re (neva) perdesinde rastlı, Do (çargâh) perdelerinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ

A BEY LER AL NIM YA ZI SI
(SAZ . . .) BU YU MUŞ YA OY
A MAN A MAN

Bu cümle ikinci motiftten oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde rastlı, Do (çargâh) perdelerinde çeşnisiz asma kalışlar yapılmıştır. İkinci motifte Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

D CÜMLESİ

ÇI NA RIM ÇI
NA RIM BE NİM (SAZ . . .) ÇI NA RIM YA OY
(SAZ . . .) ÇI NA RIM YA OY
(SAZ . . .)

Bu cümle iki motiftten oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı ve Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalışlar yapılmıştır. İkinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3670** no'lu repertuar olan “**Altın Tas İçinde Kınam Karıldı**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

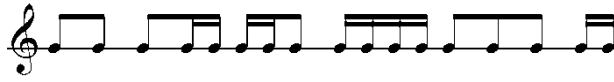
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Altın Tas İçinde Kınam Karıldı adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{E} = 324$ gösterilmiştir.

Aşırı hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Prestissimo – Aşırı hızlı (200-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Prestissimo*: aşırı hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3699
İNCELEME TARİHİ: 02/07/1992

YÖRESİ
ADANA

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

SÜRESİ:

BABA GIZIN ÇOK MUDUR (Kıma Havası)

DERLEYEN
ESAT KABAKLI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ESAT KABAKLI

(SAZ)

BA BA GI ZIN ÇOK MU YU DUR

BİR GİZ SA NA ÇOK MU YU DUR

GI RI LA SI EM Mİ LE RİM

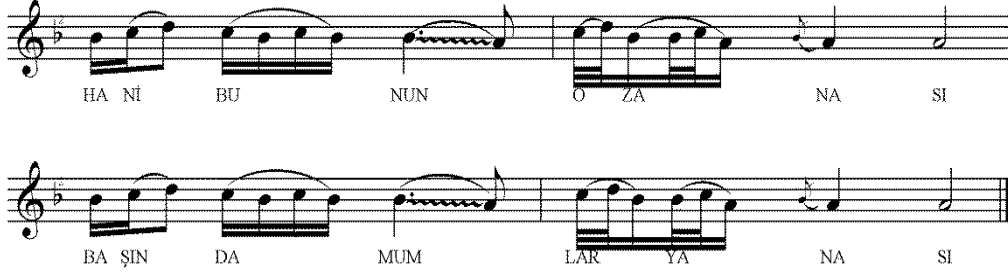
HE ÇOĞ LU NUZ YOK MU YU DUR

GI ZA NA SI GI ZA NA SI

YA KIN GE Lİ NİN Gİ NA SI

BABA GIZIN ÇOK MUDUR

-2-

-1-

BABA GIZIN ÇOK MUYUDUR
 BİR GİZ SANA ÇOK MUYUDUR
 GIRILASI EMMİLERİM
 HEÇ OĞLUNUZ YOKMUYUDUR

Bağlantı

GİZ ANASI GİZ ANASI
 YAKIN GELİNİN GINASI
 HANİ BUNUN ÖZ ANASI
 BAŞINDA MUMLAR YANASI

-2-

SAMENİM GELDİ DURUYOR
 HERAL GİNA YAHİCİLER
 YENİ UMUDUM KESİLDİ
 HERAL BENİ VERİCİLER

Bağlantı

-3-

DOYULU BU SÖVE DAŞLAR
 GÖLGELENDİ GABAĞAÇLAR
 İŞTE GELİN GİDİYORUM
 HELALLAŞAK ÇÜT YOLDAŞLAR

Bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Baba Gızın Çok Mudur

Repertuar No : 3699

Yöresi : Adana

Kimden Alındığı : Yöre Ekibi

Derleyen : Esat KABAKLI

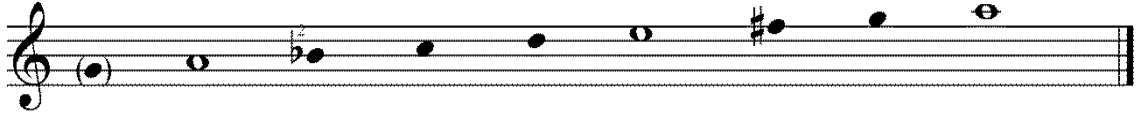
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

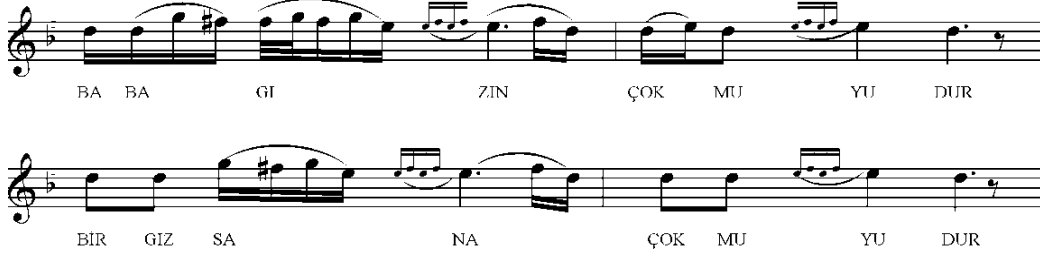
Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

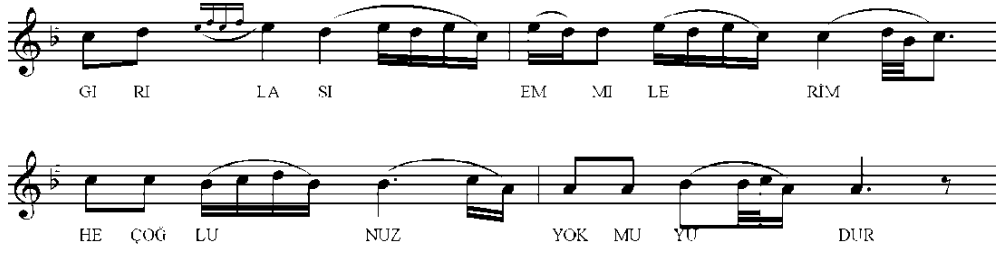
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Dördüncü cümle C cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

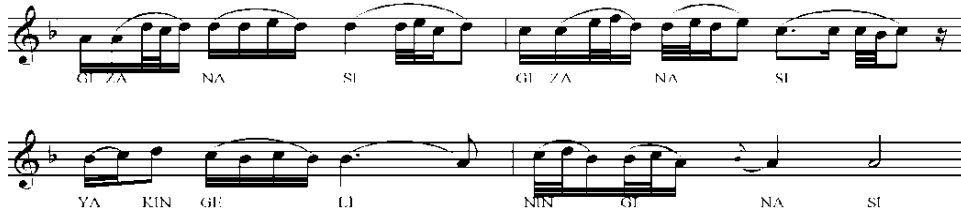
Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilip Re (neva) perdesinde rastlı asma kalışlar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3699** no’lu repertuar olan “**Baba Gızın Çok Mudur**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Baba Gızın Çok Mudur adlı eserin usûlünün, 4/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4’lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3725
İNCELEME TARİHİ: 12/03/1992

YÖRESİ
DİYARBAKIR

KİMDEN ALINDIĞI
GIYAS COŞKUN

DERLEYEN
ŞENER ÖZBİLEN

DERLEME TARİHİ
13/08/1978

NOTAYA ALAN
SONER ÖZBİLEN

HANİ DAVULUNUZ

(BİR MUMDUR)
(Erkek Kına Halayı)

SÜRESİ: ♩ = 90

HA Nİ DA VU LU NUZ LO HA Nİ YA DA VU LU NUZ
HA Nİ GE Lİ Nİ NİZ LO HA Nİ YA GE Lİ Nİ NİZ
KA LE NİN BE DE NİN DE HA LAY ÇE KAH Dİ BİN DE
A CEM KU ŞAM BE Lİ NE HEY RAN Şİ RİN Dİ Lİ NE

HA Nİ DÜ GÜ NÜ NÜZ LO HA Nİ YA DÜ GÜ NÜ NÜZ
HA Nİ KAŞ ME Rİ NİZ LO HA Nİ YA KAŞ ME Rİ NİZ
EV SE LİN U ŞAK LA Rİ ÇİF TE Lİ VER BE LİN DE
MUM LAR YA KİN ÇE Vİ RİN Kİ NA YA KAH E Lİ NE

BİR MUM DUR İ Kİ MUM DUR ÜÇ MUM DUR
DÖRT MUM DUR ON DÖRT MUM DUR BA HAN BİR BA
DE DOL DUR BU NE GÜ ZEL DÜ ĞÜN DÜR HA NİN NA
HA NİN NA HEY RAN NİN NA HA NİN NA KUR BAN NİN NA HA NİN NA

1) HANİ DAVULUNUZ LO HANİ YA DAVULUNUZ
HANİ DÜĞÜNÜZ LO HANİ YA DÜĞÜNÜZ

2) HANİ GELİNİNİZ LO HANİ YA GELİNİNİZ
HANİ KAŞMERİNİZ LO HANİ YA KAŞMERİNİZ

3) KALENİN BEDENİNDE HALAY ÇEKAH DİBİNDE
EVSELİN UŞAKLARI ÇİFTE LİVER BELİNDE

4) ACEM KUŞAK BELİNE HEYRAN ŞİRİN DİLİNE
MUMLAR YAKIN ÇEVİRİN KINA YAKAH ELİNE

BAĞLANTI
BİR MUMDUR İKİ MUMDUR ÜÇ MUMDUR
DÖRT MUMDUR ONDÖRT MUMDUR
BAHAN BİR BADE DOLDUR
BE NE GÜZEL DÜĞÜNDÜR HA NİNNA
HA NİNNA HEYRAN NİNNA
HA NİNNA KURBAN NİNNA

BAHAN : Bana
EVSEL : Diyarbakır'ın Dicle kıyısındaki Bahçeli Semti
KAŞMER : Düğünlerde Davetlileri Eğlendiren Maskot

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Hani Davulunuz-(Bir Mumdur)

Repertuar No : 3725

Yöresi : Diyarbakır

Kimden Alındığı : Gıyas COŞKUN

Derleyen : Soner ÖZBİLEN

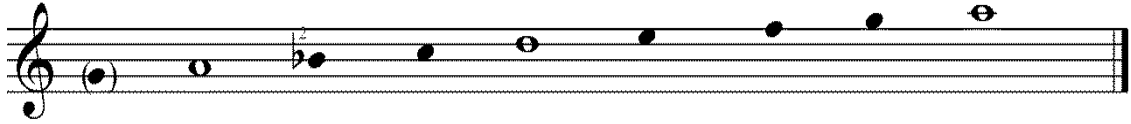
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü sekiz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

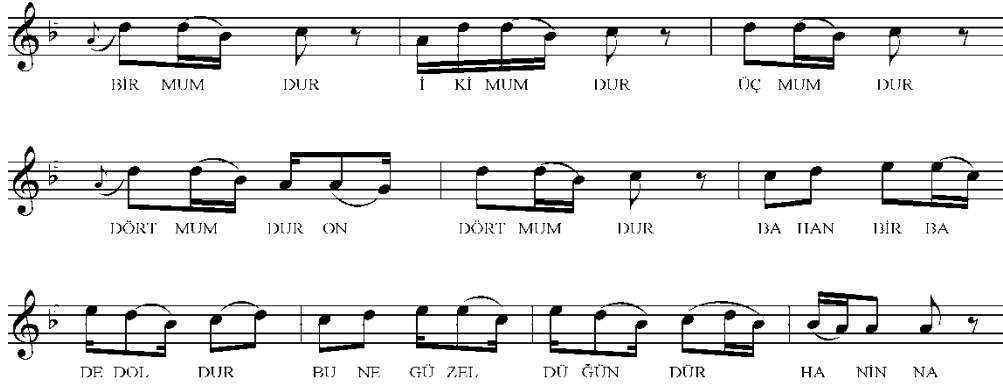
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde esere başlanıp Do (çargah) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalışlar yapılarak dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3725 no'lu repertuar olan "**Hani Davulunuz (Bir Mumdur)**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 2 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 2 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Hani Davulunuz (Bir Mumdur) adlı eserin usûlünün, 2/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

2/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

2/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 90$ gösterilmiştir.

Orta yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Andante - Canlı, Çabuk (86 - 96 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *andante*: orta yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

ÇATTILAR GAZAN DAŞINI

SÜRESİ :

(SAZ
 CAT BI AT TI NER LE LAR A DI GA TIN CIK
 ZAN DA SI NI NE YI
 TI YI SI NI NE
 E E SI GI " " " " " "
 NE YI NEY NEY KUR DU LAR DÜ
 " " " " GI DER YO LUN
 " " " " SOF RA DA GAL

ÇATTILAR GAZAN TAŞINI

2

GÜN A SI NI NEY
 GO YU SU NA
 DI GA ŞI GI
 NEY
 " " " " " "

NE Yİ NE Yİ NEY A MAN
 " " " " " "

(SAZ) YAK TI LAR GI
 UN LEN GEL
 KIZ LAR E VIN

ZIN BA SI NI NE Yİ
 DA YI KI SI NA
 YA KI ŞI GI " "

NE Yİ NEY NEY KIZ A NAM GI
 " " " " KIZ DA YI SIZ
 " " " " KI ZA NAM GI

NAN GUT LOL SUN NE Yİ
 GE LİN MO LUR
 NAN KUT LOL SUN " "

NE Yİ NE Yİ NEY A MAN
 " " " " " "

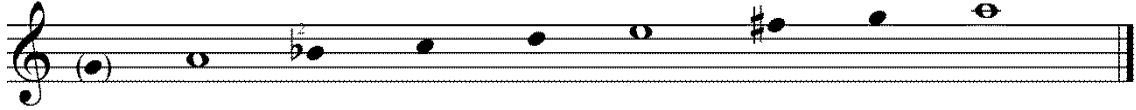
YE SI LİN BAL DAN DAT LOL SUN
 GE LİN OL SA ME LUL OL SUN
 GE ÇI MİN BAL DAN DAT LOL SUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Çattılar Gazan Daşını
Repertuar No	: 3729
Yöresi	: Afyon - Sincanlı
Kimden Alındığı	: İbrahim Hıdır BOZAN
Derleyen	: Sümer EZGÜ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Mi bemol ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle ise B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

CAT BI AT, TI NER LE, LAR A DI, GA TIN ÇIK, ZAN DA TI, YI E, SI SI, NI NE, NE, YI, NEY, NEY

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte Do (çargâh) perdesinde çeşnisiz asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

KUR GI SOF, DU DER RA, LAR YO DA, DÜ LUN GAL, GÜN GO DI, A YU GA, SI ŞU ŞI, NI NA GI, NEY, NE, YI, NE, YI, NEY, A, MAN

Bu cümlede Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinli tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3729 no'lu repertuar olan “Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

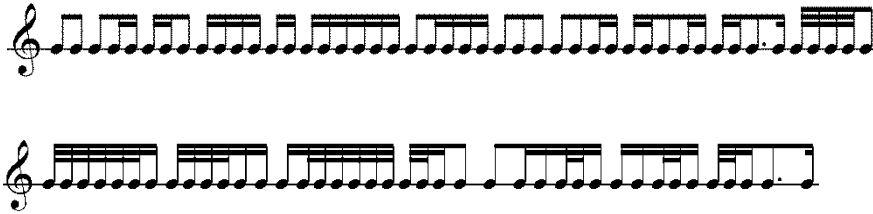
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Çattılar Gazan Daşını adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerinde sekizlik nota ve $1/4$ değerinde on altılık nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 3785
İNCELEME TARİHİ: 01/07/1992

DERLEYEN
İSMAİL SAĞLAM

DERLEME TARİHİ
08/07/1982

YÖRESİ
KAYSERİ-TOMARZA-TOKLAR

NOTAYA ALAN
TUNCER İNAN

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET GURNAZ

ATLADIM GİTTİM EŞİĞİ

(Kıma Türküsü)

SÜRESİ:

AT LA DIM GİT TİM E Şİ Ğİ
DON YU DUM GİT TİM E Şİ Ğİ
BA YU DUM GİT TİM E Şİ Ğİ
EĞ RİŞ DA DİM GOY DUM GA Şİ Ğİ
GAR DAŞ E Kİ NİN BİT Tİ LAR
Mİ

BÜ YÜK E VİN YA Kİ Şİ Ğİ
SİZ SE FA GA LİN YOL DAŞ LAR
EL Gİ Zİ KEY FİN YET Dİ Mİ

GİZ A NAM Gİ NAN GUT LOL SUN
İŞ TR GEL DİM Gİ Dİ YO RUM

BÜ YÜK E VİN YA Kİ Şİ Ğİ
İŞ TE GEL DİM Gİ Dİ YO RUM

GİZ A NAM Gİ NAN GUT LOL SUN
Sİ LA Mİ TERE E Dİ YO RUM
BU E Vİ TERK E Dİ

1
ATLADIM GİTTİM EŞİĞİ
SOFRADA GOYDUM GAŞIĞI
BÜYÜK EVİN YAKIŞIĞI
GİZ ANAM GINAN GUTLOLSUN

2
DÖN VUDUM YAŞDI DAŞLAR
EĞRİŞDİM GABARDAŞLAR
SİZ SEFA GALIN YOLDAŞLAR
İŞTE GELDİM GİDİYORUM
SILAMI TERK EDİYORUM

3
BABAM EKMANİ ATTIMI
GARDAŞ EKİNİN BİTTİMİ
EL GIZI KEYFİN YETTİMİ
İŞTE GELDİM GİDİYORUM
SILAMI TERK EDİYORUM

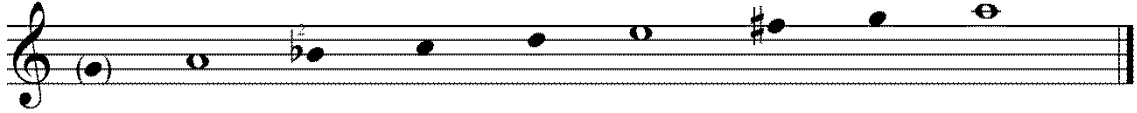
YAŞDI: Vaslı İdi
EĞRİŞTİM: Üzüldüm
GABARDAŞLAR: Arkadaşlar
EKMANİ: Ekmeğini

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atladım Gittim Eşiği
Repertuar No	: 3785
Yöresi	: Kayseri-Tomarza-Toklar
Kimden Alındığı	: Mehmet GURNAZ
Derleyen	: İsmail SAĞLAM

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez 3 ve Fa natürel ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. İkinci ve üçüncü cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AT LA DIM GIT TIM E Şİ Çİ
DON YU DUM YA DI DAŞ LAR
BA BAM EK MA Nİ AT Dİ Mİ

SOF RA DA GOY DUM GA Şİ Çİ
EĞ RIŞ DIM GOY GA BAR DAŞ LAR
GAR DAŞ DIM GOY GA BAR TI Mİ

Bu cümlede Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) sesinde hüseyinli tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3785 no’lu repertuar olan “**Atladım Gittim Eşiği**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 8 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Müsemmen olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 8 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Atladım Gittim Eşiği adlı eserin usûlünün, 8/8’lik olduğu görülmektedir.

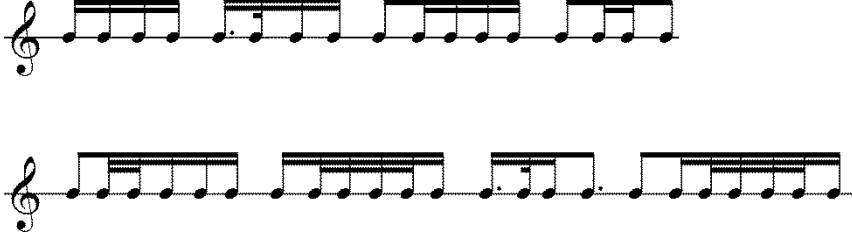
Usûl Türü

8/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer

değiştirebilmektedir. 2+3+3 vuruş, 3+2+3 vuruş ve 3+3+2 şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 8/8'lik usûl, 3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

8/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 3936
İNCELEME TARİHİ : 02.03.1994

DERLEYEN
TRT ANTALYA RADYOSU
MÜZİK MÜDÜRLÜĞÜ

YÖRESİ
KIRŞEHİR / Mucur - Karacalı Köyü

DERLEME TARİHİ

KAYNAK KİŞİ
H. CANATAN-A. DUVAN-A. GÜNDÜZ

NOTAYA ALAN
ERDEM ÇALIŞKANL

SÜRESİ :

ANAM KİRMENİNİ ALSIN ELİNE

♩

(SAZ

.)

A NAM KİR ME
A NAM KİR A
A NAM A Şİ

Nİ Nİ AL SİN
Tİ Mİ CA YA
Nİ DA Bİ ŞİR E BAĞ
Nİ DA Bİ ŞİR Dİ Lİ LA NE
MO ŞİN
LA

ÇIK SİN BAK SİN GUR BET E LİN
A TİM Kİ Sİ NE SİN A A LİN
U ŞA GIN BA Şİ NA DE ŞİR

YO LU NA KIZ GE LİN GÖR
AG LA SİN A NA NİN Kİ
Dİ MO LA AK

DÜK ÇE BAĞ RI DE Lİ NE
Zİ VİR BE Nİ NEY LE ŞİN
Lİ NA DÜ ŞÜR DÜ MO LA

ANAM KİRMENİNİ ALSIN ELİNE

2

EY ÇIK VAH YU EY KA VAH RI BEN BAG A NAM SIN DAN LAR

AY BA RIL ŞI DIM NI E İN ŞİM A KIZ ŞA LAR GI

BEN SİL Şİ GÖ LA ZU YA NUN DOY YA MA ŞI DIM NI

-1-
ANAM KİRMENİNİ ALSIN ELİNE
ÇIKSIN BAKSIN GURBET ELİN YOLUNA
GİZ GELİN GÖRDÜKÇE BAĞRI DELİNE

BAĞLANTI
EYVAH EYVAH BEN ANAMDAN AYRILDIM
EŞİM GIZLAR BEN SİLAYA DOYMADIM
ÇIK YUKARI BAĞLASINLAR BAŞINI
İN AŞAĞI SİL GÖZÜNÜN YAŞINI

-2-
ANAM KIR ATIMI ÇAYA BAĞLASIN
ATIM KİŞNESİN ANAM AĞLASIN
ANAMIN KIZI VAR BENİ NEYLESİN

BAĞLANTI

-3-
ANAM AŞINI DA BİŞİRDİ M'OLA
UŞAĞIN BAŞINA DEŞİRDİ M'OLA
BENİ DE AKLINA DÜŞÜRDÜ M'OLA

BAĞLANTI

-4-
İNCİ İLEN MERCAN DİZEM DİŞİNE
İNDİN GİTTİN GURBET ELİN İÇİNE
ALLAH YAZDI GİZ ANAYIN SUÇU NE

BAĞLANTI

-5-
YENGEM GELDİ ÇAYIRLIĞA DÜZENDİ
YEŞİL KINAM ALTIN TASTA ÖZENDİ
KINAYI GÖRÜNCE BENZİM BOZARDI

BAĞLANTI

EŞİM GIZLAR : Akranlarım, yaşlılarım
UŞAK : Çocuk
DEŞİRMEK : Toplamak
DÜZENMEK : Dizilmek, sıralamak
ÖZENMEK : Kıvamına getirmek
YENGE : Gelin almaya giden erkek tarafı

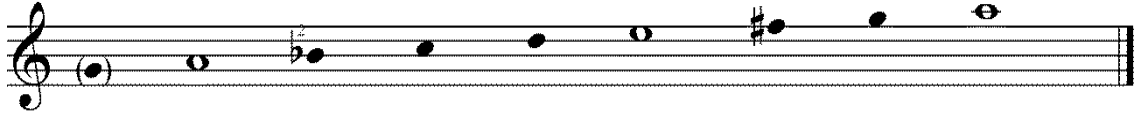
Türkünün TRT repertuar notasında donanımına Si bemol 2 ses değiştirici işareti yazılmamıştır. Yapılan inceleme ve uzman görüşleri paralelinde, türkünün uşşak makam dizisinde olduğu tespit edilmiştir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Anam Kirmenini Alsın Eline
Repertuar No	: 3936
Yöresi	: Kırşehir / Mucur – Karacalı Köyü
Kimden Alındığı	: H. CANATAN –A. DUVAN – A. GÜNDÜZ
Derleyen	: TRT Antalya Radyosu Müzik Müdürlüğü

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A+B şeklinde beş cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü ve beşinci cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ

A NAM KIR ME
A NAM KIR A Sİ
A NAM

Nİ Nİ AL SIN E Lİ NE
Tİ Mİ CA YA BAĞ LA SİN
Nİ DA Bİ ŞİR Dİ MO LA

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyni) perdesinde uşşaklı, Re (neva) perdesinde rastlı asma kalışlar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

ÇIK SIN BAK SIN GUR BET E LİN
A TIM KI Sİ NE SIN A NAM
U ŞA GIN BA Şİ NA DE ŞİR

YO LU NA
AG LA SİN
Dİ MO LA

Bu cümlede hüseyni makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseynili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyni ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyni** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3936 no'lu repertuar olan “**Anam Kirmenini Alsın Eline**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 ve 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan ve Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 ve 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 ve 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4 ve 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Anam Kirmenini Alsın Eline adlı eserin usûlünün, 9/8 ve 10/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8 ve 10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 9 zamanlı usûlde 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. 10 zamanlı usûlde 2+2+3+3 vuruş, 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+3+2 vuruş ve 3+3+2+2 usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8 ve 10/8'lik usûl, 2+2+2+3 ve 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 3967
İNCELEME TARİHİ : 12.08.1994

DERLEYEN
HAMİT İNCE

YÖRE
BURDUR / Koz ağacı

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
HAMİT İNCE

KAYNAK KİŞİ
FAİK İNCE

YÜKSEK HANAYLARDA ÇALINSIN SAZIM

SÜRE: ♩=40 §

(SAZ)

LAR AL DA KI CA NA LI LAR NIR E SAZ ZIL LAR SIN (SAZ)

CA A LIN MAN SIN E SAZ ZIL LAR SIN (SAZ) BU GÜN MA KI NA LAR

GE TE CE Sİ LEM OY TE NA LEM SİN ÇO KIZ ZUL LAR SUN (SAZ)

BU E KIZ LA GE GOZ LİN LER Q SU LU YOR ZUM YÜ SU RE ZUM Ğİ SU SİZ ZUL

LAR SUN (SAZ) YÜ A RE MAN Ğİ SU SİZ ZUL LAR SUN (SAZ)

YÜKSEK HANAYLARDA ÇALINSIN SAZLAR

2

BU BEN HA BU NAY LAR RI DAR LI GE GA LI DA YOR GÜ NA ZE MI

LİM YOM (SAZ . . .) AY GE RI LİN Lİ OL ĞİN DU ZOR GU GE MA

Lİ YOR GÜ NA ZE MI LİM YOM (SAZ)

YÜKSEK HANAYLARDA ÇALINSIN SAZLAR
BUGÜN KİNA GECE Sİ OYNASIN KIZLAR
BU KIZ GELİN OLUYOR YÜREĞİ SIZLAR

BU HANAYLAR DAR GELİYOR GÜZELİM
AYRILIĞIN ZOR GELİYOR GÜZELİM

GÜMÜŞ TASTA ALTIN KINALAR EZİLSİN
SIRMA SAÇLAR TELEM TELEM ÇÖZÜLSÜN
ELÂ GÖZLER SÜZÜM SÜZÜM SÜZÜLSÜN

BEN BU AYRILIĞA DAYANAMIYOM
GELİN OLDUĞUMA İNANAMIYOM

HANAY : İki ya da daha çok katlı büyük ev
TELEM : İnce saç örgüsü

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yüksek Hanaylarda Çalınsin Sazım

Repertuar No : 3967

Yöresi : Burdur / Kozagaçı

Kimden Alındığı : Faik İNCE

Derleyen : Hamit İNCE

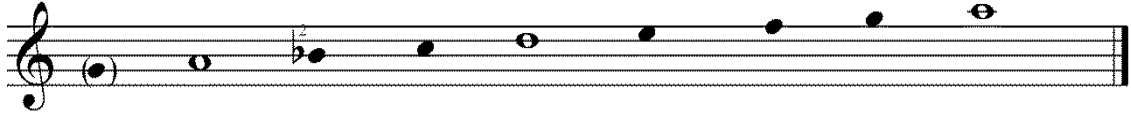
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü beş ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

YÜK GU SEK MUŞ HA TAS NAY TA

LAR AL DA KI ÇA LI NIR E SAZ ZİL LAR SIN (SAZ . . .)

CA LIN SIN SAZ LAR (SAZ . . .)

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde buselikli asma kalış yapıldıktan sonra Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

BU SİR GÜN MA KI SAÇ NA LAR

GE TE CE Sİ LEM OY TE NA LEM SIN ÇO KIZ ZUL LAR SUN (SAZ . . .)

Bu cümlede uşşak makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3967** no'lu repertuar olan “**Yüksek Hanaylarda Çalın Sazım**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

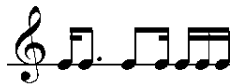
Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 16'lık birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük ve 8'lik mertebesi olup 9/4'lük ve 9/8'lik olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Yüksek Hanaylarda Çalın Sazım adlı eserin usûlünün, 9/16'lık olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/16'lık usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/16'lık usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/16'lık olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\xi = 40$ gösterilmiştir.

Çok yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 16'lık cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, largo: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1/2 değerinde sekizlik nota ve en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO: 03998
İNCELEME TARİHİ: 22.02.1995

DERLEYEN
Banttan alındı

DERLEME TARİHİ

YÖRE
KAYSERİ

KAYNAK KİŞİ
OSMAN ÖZDEMİR

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

VERDİĞİN YAZMAYI BÜRÜNEYİM Mİ

SÜRE ♩ = 76

(SAZ)

HEY HEY
OF OF
HEY HEY

VER Dİ ĞİN YAZ MA YI BÜ RÜ NE YİM Mİ DOS TU
ME NEK ŞE KOY MUŞ LAR GÜ LÜN A Dİ Nİ AL MA
SU SUZ GÖL LER DE DE BA LİK AV LAN MAZ Cİ GER

MA DİM DÜŞ MA YA Nİ MA Ğİ NE GÖ RÜ NE YİM
YAN MA MA YIN CA MU LER RA Dİ
AĞ LA

Mİ (SAZ) DOS TA DÜŞ MAN
Mİ AL MA DİM DÜN
MAZ Cİ GER YAN MA

VERDİĞİN YAZMAYI BÜRÜNEYİM Mİ

2

LA RA DA (SAZ . . .) Gİ NE GÖ RÜ NE YİM Mİ (SAZ . . .)
YA DAN DA DA Gİ NE BEN MÜ RA Dİ Mİ
YİN CA DA DA Gİ NE GÖZ LER AĞ LA Mİ MAZ

EL LE RE BA KIN CA YE Rİ NE YİM Mİ AT MA (SAZ . . .)
BEN Ö LÜN CE DERT Lİ KO YUN A Dİ Mİ AT MA
HA YIR SIZ YA Rİ NEN GÖ NÜL EY LEN MEZ AY LAR

GA RİP A NAM (SAZ . . .) BE Nİ DAĞ LAR AR Dİ
GA RİP A NAM (SAZ . . .) YA LİN A YAK GİŞ GÜ
ON BEŞ ON BEŞ Gİ NE GUR BET TÜR KEN

NA (SAZ) KİM SE LER YAN
NÜ BEN SE Nİ SE
MEZ EL LE RİN KÖY

MA SIN DA A NAM YAN SIN DER Dİ ME
VI YOM DA HA VA LA RİN HOŞ GÜ NÜ
LE RİN DE BU HAS RET LİK TÜR KEN MEZ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi

Repertuar No : 3998

Yöresi : Kayseri

Kimden Alındığı : Osman ÖZDEMİR

Derleyen : Banttan Alındı

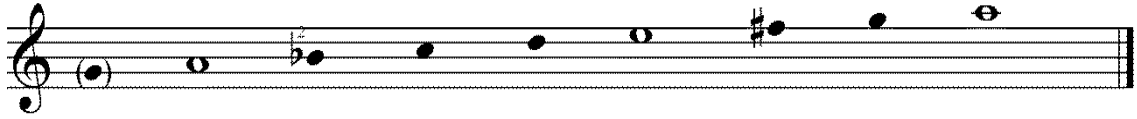
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyni)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ve Fa diyez ses değiştirici işaretleri vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü dokuz ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle A cümlesinin, dördüncü B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

HEY HEY
OF OF
HEY HEY

HEY HEY
OF OF
HEY HEY

VER Dİ ĞİN YAZ MA YI BÜ RÜ NE YİM Mİ DOS TU
ME NEK SE KOY MUŞ LAR GÜ LUN A YİM Dİ AL MA
SU SUZ GÖL LER DE DE BA LİK AV LAN MAZ CI GER

MA DİM DÜŞ MA YA Nİ MA Gİ NE GÖ RÜ NE YİM
YAN MA YIN CA GI NE BEN MU RA Dİ
GI NE GÖZ IER AĞ LA

Mİ (SAZ)
Mİ
MAZ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin güçlü sesi olan Mi (hüseyini) perdesinde uşşaklı asma kalış yapılmıştır. İkinci cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde esere devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

DOS TA DÜŞ MAN
AL MA DİM DÜN
CI GER YAN MA

LA RA DA (SAZ . . .) Gİ NE GÖ RÜ NE YİM
YA DAN DA DA GI NE BEN MU RA Dİ
YIN CA DA DA GI NE GÖZ IER AĞ LA

Bu cümlede hüseyini makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinili tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3998** no'lu repertuar olan “**Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi adlı eserin usûlünün, 4/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 76$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 4 vuruş değerindeki birlik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 2 vuruş değerindeki ikilik, 1 vuruş değerindeki dörtlük, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4237
İNCELEME TARİHİ: 15/12/1999

DERLEYEN
SAADET YILMAZ BİRCAN

DERLEME TARİHİ
1971

NOTAYA ALAN
SAADET YILMAZ BİRCAN

YÖRESİ
BİLECİK -Kandilli Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
NURİYE YILMAZ
FATMA KAR

SÜRESİ: ♩ = 112

AYLEME GELİN AYLEME

(Kıma Havası)

AY LE ME GE LİN

AY LE ME YOL CU YU YOL DAN Fİ LE ME HE

YEY YEY DAĞ DAN KE SER LER

ME SE Yİ HEY HA Nİ DE GE Lİ NİN DÖ SE Ğİ

UR GA Nİ HEY HA Nİ DE GE Lİ NİN YOR DA Nİ

FIS TI Ğİ HEY HA Nİ DE GE Lİ NİN YAS IT Ğİ

HE HE YYY YYY AY LE ME GE LİN

HE HE YYY YYY AY LE ME GE LİN

AY LE ME YOL CU YU YOL DAN EY LE ME

AY LE ME YOL CU YU YOL DAN EY LE ME

Bağlantı

AYLEME GELİN AYLEME
YOLCUYU YOLDAN EYLEME

DAĞDAN KESERLER MEŞEYİ (HEY)
HANİ DE GELİNİN DÖŞEĞİ (HEY)

Bağlantı

AYLEME GELİN AYLEME
YOLCUYU YOLDAN EYLEME

DAĞDAN KESERLER URGANI
HANİ DE GELİNİN YORGANI

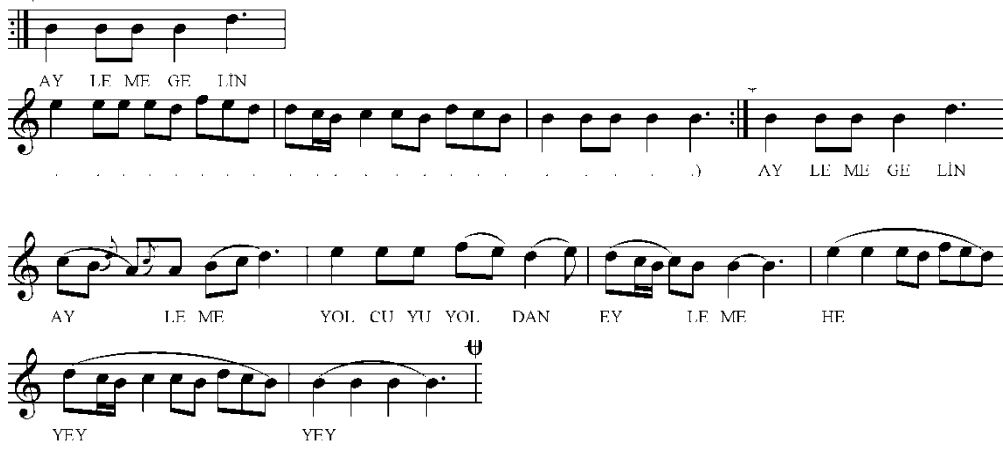
Bağlantı

AYLEME GELİN AYLEME
YOLCUYU YOLDAN EYLEME

DAĞDAN KESERLER FISTIĞI (HEY)
HANİ DE GELİNİN YASTIĞI (HEY)

türküde eksik ferahnâk beşlisi yer almaktadır. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

AY LE ME GE LİN

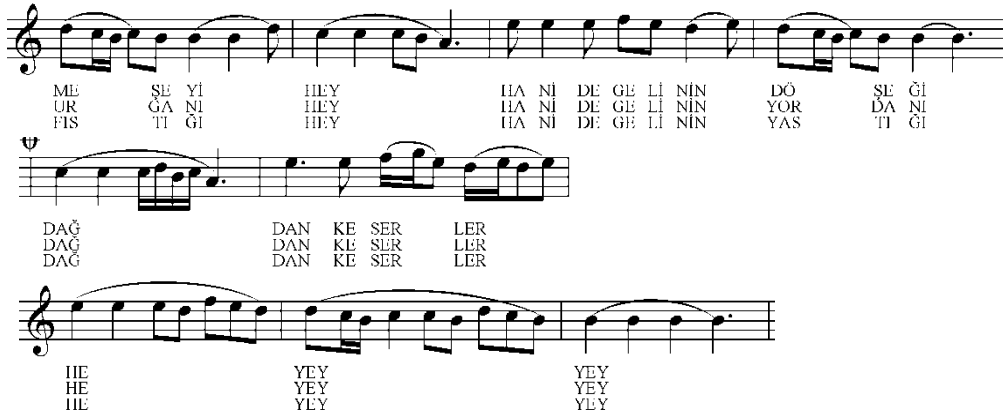
AY LE ME GE LİN

AY LE ME YOL CU YU YOL DAN EY LE ME HE

YFY YFY

Bu cümlede dizinin güçlü sesi olan Re (neva) perdesinde eksik buselikli asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan Si (segâh) perdesinde eksik ferahnâk tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

ME SE Yİ İEY İİA Nİ DE GE Lİ NİN DÖ ŞE Ğİ
UR GA Nİ İEY İİA Nİ DE GE Lİ NİN YOR DA Nİ
FİS Tİ Ğİ İEY İİA Nİ DE GE Lİ NİN YAS Tİ Ğİ

DAĞ DAN KE SER LER
DAĞ DAN KE SER LER
DAĞ DAN KE SER LER

İİE HE YEY YEY YEY
İİE YEY YEY YEY

Bu cümlede La (dügâh) perdesinde buselikli asma kalışlar yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan Si (segâh) perdesinde eksik segâhlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Segâh ses dizisi içerisinde var olan eksik segâh beşlisi ile oluştuğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Segâh** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4237** no’lu repertuar olan “**Ayleme Gelin Ayleme**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Ayleme Gelin Ayleme adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8’lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 112$ gösterilmiştir.

Orta icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Moderato – Orta (108-120 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, moderato: orta icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota ve en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4244
İNCELEME TARİHİ: 02/02/2000

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
ERZİNCAN-Kemaliye

KİMDEN ALINDIĞI
BURHAN TARLABAŞI

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

KINAYA GEL KINAYA

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩= 92

♩

(SAZ)

.)

KI NA YA GEL KI NA YA
KI NA YA GEL KI NA YA

A KEL LE RİN KI NA YA
A KEL LE RİN KI NA YA

AN NE Sİ GEL ME YİN CE
BA BA Sİ GEL ME YİN CE

VER YAV RUM DE ME YİN CE
VER YAV RUM DE ME YİN CE

VER MEZ E LİN KI NA YA
VER MEZ E LİN KI NA YA

VER MEZ E LİN KI NA YA

♩

KINAYA GEL KINAYA

-2-

HAY Dİ KI ZİM EY Lİ Ğİ NEN Gİ DE SİN

SAĞ O LA DA MU RA Dİ NA E RE SİN

KINAYA GEL KINAYA
 AK ELLERİN KINAYA
 ANNESİ GELMEYİNCE
 VER YAVRUM DEMEYİNCE
 VERMEZ ELİN KINAYA
 VERMEZ ELİN KINAYA

KINAYA GEL KINAYA
 AK ELLERİN KINAYA
 BABASI GELMEYİNCE
 VER YAVRUM DEMEYİNCE
 VERMEZ ELİN KINAYA
 VERMEZ ELİN KINAYA

HAYDİ KIZIM EYLİĞİNEN GİDESİN
 SAĞ OLA DA MURADINA ERESİN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kınaya Gel Kınaya
Repertuar No	: 4244
Yöresi	: Erzincan-Kemaliye
Kimden Alındığı	: Burhan TARLABAŞI
Derleyen	: Nida TÜFEKÇİ

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özelliğe olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ UZZAL MAKAMI seyrir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değıştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HİCAZ UZZAL MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, Si dört koma bemol ve Do dört koma diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol ve Do diyez ses değıştirici işaretleri vardır.
-----------------	---

Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
---------------	----------------------------------

Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
--------------------	--

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde sekiz cümleden oluşmaktadır. İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede dizinin güçlü perdesi Mi (hüseyni) perdesinde kürdili asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede hicaz uzzal makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hicazlı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hicaz Uzzal ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Hicaz Uzzal** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 4244 no'lu repertuar olan “**Kınaya Gel Kınaya**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 12, 10 ve 8 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Bileşik Sofyan, Curcuna ve Düyek olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 12, 10, 8 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kınaya Gel Kınaya adlı eserin usûlünün, 12, 10, 8/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

12/8, 10/8 ve 8/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Bileşik ve Karma usûller olarak gösterilmektedir. Birleşik usûlde 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Karma usûller ise Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3+3 vuruş, 2+2+3+3+2 vuruş, 2+3+3+2+2 vuruş, 3+2+2+2+3 vuruş, 2+3+2+2+3 vuruş, 2+3+2+3+2 vuruş, 3+2+2+2+3 vuruş, 3+3+2+2+2 vuruş, 3+2+3+2+2 vuruş ve 3+3+3 vuruş şekillerinde olabileceği gibi 10/8 lik usûlde 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+3+2 vuruş, 3+2+2+3 vuruş ve 3+3+2+2 vuruş ve 8/8 lik usûlde de 2+3+3 vuruş, 3+2+3 vuruş, 3+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 12, 10, 8/8'lik usûl, 3+2+3+2+2, 3+2+3+2 ve 3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

12, 10, 8/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{E} = 92$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Andante – Orta Yavaşlıkta (76-96 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Andante*: orta yavaşlıkta icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4354
İNCELEME TARİHİ: 04/04/2003

DERLEYEN
HALDUN KARABUDAK

YÖRESİ
ÇANKIRI / Çerkeş

DERLEME TARİHİ
07/05/1989

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET ÇELEN
SAADETTİN BİLGİN

NOTAYA ALAN
HALDUN KARABUDAK

HANİ ŞU GIZIN ANASI (Kına Havası)

(SAZ)

HA Nİ ŞU GI ZIN A NA SI

HA Nİ ŞU GI ZIN

A NA SI E LIN DE MUM LAR

YA NA SI DA Hİ MU RA DA E RE SI

GE LI NİM GI NAN GUT LOL SUN
YOL DA ŞIN MÜ BA REK OL OL SUN

ELİMİ SUNDUM USTUNA
ELİMİ KESTİ USTURA
ALLAH'IM ŞİRİN GÖSTERE

KIZ BABAN ŞEHRE VARDI MI
ALINAN MORUN ALDI MI
BU DA KIZIMIN DEDİ Mİ

Bağlantı

GELİNİM GINAN GUTLOLSUN
YOLDAŞIN MÜBAREK OLSUN

SUNMAK : Elini uzatmak, dokunmak

USTUN : Tavanın dayandığı duvara yatay çakılan tahtalar

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Hani Şu Gızın Anası
Repertuar No	: 4354
Yöresi	: Doğu Anadolu
Kimden Alındığı	: Yöre Ekibi
Derleyen	: İzzet ALTINMEŞE

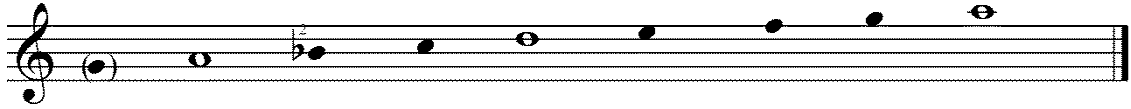
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez, Do diyez, Si bemol ve Si bemol 2 ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, değiştirici işaret yoktur.

Yedeni : Eserde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+C şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Üçüncü cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

HA Nİ ŞU GI ZİN A NA SI

Bu cümlede Re (neva) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ

A NA SI E LIN DE MUM LAR

Bu cümlede Mi (hüseyni) perdesi civarından seyre devam edilerek La (dügâh) perdesinde kürdili tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ

GE Lİ NİM GI NAN GUT LOL SUN
VOL DA ŞIN MÜ BA RİK OL. SUN

Bu cümlede dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 4354 no’lu repertuar olan “**Hani Şu Gızın Anası**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 18, 13, 11 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Darb-ı Türki, Tek Vuruş Usûlü ve Sarkı Devr-i Revanı olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 18, 13, 11 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Hani Şu Gızın Anası adlı eserin usûlünün, 18, 13, 11/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

18, 13, 11/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. Eser; 18/8’lik usûl, 3+2+2+2+2+2+2+3, 3+2+3+3+2 ve 3+2+3+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

18, 13, 11/8’lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\text{♩} = 124$ gösterilmiştir.

Çabukça icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8’lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Allegretto – Çabukça (120-138 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Allegretto*: çabukça-hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise $1/8$ değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, $1/2$ değerinde sekizlik ve $1/4$ değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4440
İNCELEME TARİHİ: 11/12/2003

DERLEYEN
SEMİH ESİN

YÖRESİ
ADANA / Kozan

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET AKIL
(San Mehmet)

NOTAYA ALAN
SEMİH ESİN

DEVECİOĞLU BAYIRINA

(Kıma Havası)

SÜRESİ: ♩ = 76

(SAZ)

DE VE COĞ LU BA YI RI NA DE VE COĞ LU BA YI RI NA

AT ÖRK LER LER ÇA YI RI NA AT ÖRK LER LER ÇA YI RI NA

ÖL MÜ ŞA NA MIN HAY RI NA ÖL MÜ ŞA NA MIN HAY RI NA

VER MEN BE Nİ DE VE Lİ YE VER MEN BE Nİ DE VE Lİ YE

-1-
DEVECİOĞLU BAYIRINA
AT ÖRKLERLER ÇAYIRINA
ÖLMÜŞ ANAMIN HAYRINA
VEMEN BENİ DEVELİ' YE

-2-
BABA EKİNİN BİTTİ Mİ
KARDAŞ EKMEĞİN YETTİ Mİ
EL KIZI KEYFİN YETTİ Mİ
VERİN BENİ DEVELİ' YE

-3-
BOSTANA BİBER EKERLER
ONU KÖKÜNDEN ÇEKERLER
GURBET ELE GİDEN KIZIN
GÖZÜNE SÜRME ÇEKERLER

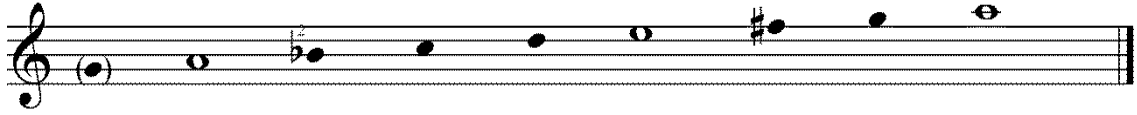
ÖRKLEMEK : Otlamak, salıvermek

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Devecioğlu Bayırına
Repertuar No	: 4440
Yöresi	: Adana-Kozan
Kimden Alındığı	: Mehmet AKİL-(Sarı Mehmet)
Derleyen	: Semih ESİN

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Mi (Hüseyni)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında HÜSEYİNİ MAKAM DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol ve dört koma Fa diyez olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.
Asma Karar Perdeleri	: Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümlede Do (çargâh) perdesinde çargâhlı asma kalış yapıldıktan sonra dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde hüseyinli tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Hüseyini ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Hüseyini** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4440** no’lu repertuar olan “**Devocioğlu Bayırına**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 6 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sengin Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 6 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 6 zamanlı usûlün 8’lik mertebesi olup 6/8’lik olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Devocioğlu Bayırına adlı eserin usûlünün, 6/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

6/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

6/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 76$ gösterilmiştir.

Yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Adagio – Yavaş (76-86 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *adagio*: yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4569
İNCELEME TARİHİ: 18/11/2005

YÖRESİ
DOĞU ANADOLU

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

DERLEYEN
İZZET ALTINMEŞE

DERLEME TARİHİ
1978

NOTAYA ALAN
SABRİ SABUNCU

KINAYI GETİR ANEY

SÜRESİ: ♩ = 62

(SAZ)

KI NA YI GE TİR A NEY KI NA YI GE TİR A NEY
 TAR LA DA VAR ÇE KER LER AV LU Ö NÜ ÇE PER LER
 PAR MA ĞIN BA TIR A NEY PAR MA ĞIN BA TIR A NEY
 ÇE PE RE SU SER PER LER ÇE PE RE SU SER PER LER
 BU GE CE Mİ SA Fİ REM BU GE CE Mİ SA Fİ REM
 İ RAK YOL DAN GE LE Nİ İ RAK YOL DAN GE LE Nİ
 KOY NUN DA YA TİR A NEY KOY NUN DA YA TİR A NEY
 TER Lİ TER Lİ Ö PER LER TER Lİ TER Lİ Ö PER LER

-1-
KINAYI GETİR ANEY
PARMAĞIN BATIR ANEY
BU GECE MİSAFİREM
KOYUNDA YATIR ANEY

-2-
TARLADA VAR ÇEPERLER
ÇEPERE SU SERPERLER
İRAK YOLDAN GELENİ
TERLİ TERLİ ÖPERLER

-3-
SIVIK UCU KUŞ DUNİ
OLDUM YARIM DÜŞKÜNİ
BAŞ AÇIK YALIN AYAK
YOLA DÜŞTÜM KIŞ GÜNİ

Çeper : Çit
Sivik : Evlerin çatılarında yağmur sularının akmasını sağlayan oluk.
Pun-pin : Kuş yuvası

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kınayı Getir Aney
Repertuar No	: 4569
Yöresi	: Doğu Anadolu
Kimden Alındığı	: Yöre Ekibi
Derleyen	: İzzet ALTINMEŞE

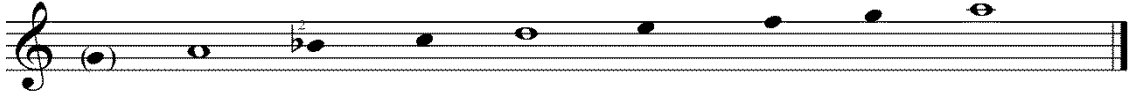
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Neva)

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.

Yedeni : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü altı ses içerisindedir. Irak perdesinde Segâh üçlüsü genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

KI NA YI GE TİR A NEY KI NA YI GE TİR A NEY
TAR LA DA VAR ÇE KER LER AV LU Ö NÜ ÇE PER LER

PAR MA ĞIN BA TIR A NEY PAR MA ĞIN BA TIR A NEY
ÇE PE RE SU SER PER LER ÇE PE RE SU SER PER LER

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesi civarından seyre başlanılarak Si (segâh) perdesinde segâhlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte uşşak makam dizisi seyrinde devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4569** no’lu repertuar olan “**Kınayı Getir Aney**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

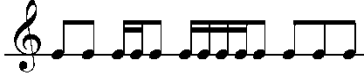
Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 10/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kınayı Getir Aney adlı eserin usûlünün, 10/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\epsilon = 62$ gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4592
İNCELEME TARİHİ: 17/11/2005

YÖRESİ
ADANA/Kadirli-Avlu Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET TORUN

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
04/06/1941

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

GİZ ANASI GİZ ANASI

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩=76

GI ZA NA SI GI ZA NA SI
A NA BES LER HUR MA YI NAN

YA KIL DI GE LIN KI NA SI
EL LER BES LER YAR MA YI NAN (SAZ)

İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YO RUM
İŞ TE GO YUP Gİ Dİ YO RUM

YA LI NIZ KAL DI A NA SI
Bİ REL OĞ LU SAR MA YI NAN (SAZ)

Gİ Dİ YO RUM Gİ Dİ YO RUM

BEN A NA MA NE Dİ YO RUM (SAZ)

GİZ ANASI GİZ ANASI
YAKILDI GELİN GINASI
İŞTE GOYUP GİDİYORUM
YALINIZ KALDI ANASI

BAĞLANTI

GİDİYORUM GİDİYORUM
BEN ANAMA NE DİYORUM

ANA BESLER HURMAYINAN
ELLER BESLER YARMAYINAN
İŞTE GOYUP GİDİYORUM
BİR ELOĞLU SARMA YINAN

BAĞLANTI

SÜRMELER ÇEKİN KAŞINA
ŞEKER KATIL SIN AŞINA
DARISI KIZLAR BAŞINA
A KIZ KINAN KUTLU OLSUN

BAĞLANTI

EVLERİNİN ÖNÜ SÖĞÜT
ANASINDAN ALIR ÖĞÜT
SEN GÜZEL BİR KIZ ÇIKARDIN
ANASI KINAN KUTLOLSUN,

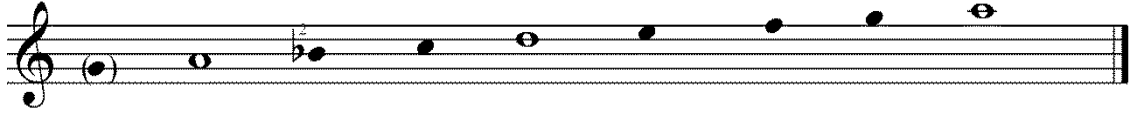
BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Gız Anası Gız Anası
Repertuar No	: 4592
Yöresi	: Adana-Kadirli-Avluk Köyü
Kimden Alındığı	: Ahmet TORUN
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

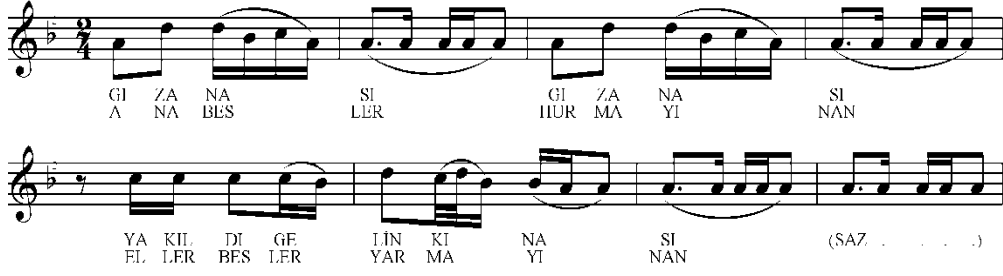

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde yeden kullanılmamıştır.
Genişlemesi	: Türkü dört ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde üç cümleden oluşmaktadır. İkinci ve üçüncü cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de uşşak makam dizisi seyrinde devam edilip dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 4592 no’lu repertuar olan “**Gız Anası Gız Anası**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 2 ve 3 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Nim Sofyan ve Semai olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 2 ve 3 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4’lük birim ile gösterilmiştir. Gız Anası Gız Anası adlı eserin usûlünün, 2 ve 3/4’lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

2/4 ve 3/4’lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir.

Usûl Kalıpları

2/4 ve 3/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\theta = 76$ gösterilmiştir.

Yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Adagio – Yavaş (76-86 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *adagio*: yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1/2 değerindeki sekizlik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/4 değerinde on altılık nota süresi de eserde kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4598
İNCELEME TARİHİ: 17/11/2005

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
FATMA SAMSUN

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
04/07/1943

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

ADEM HAVVA'YI YARATTI

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩ = 208

(SAZ)

A DEM HAV VA YI YA RAT TI A DEM HAV VA YA
UÇ ME LEK OR TA YA ÇI KART TI LAR YA KUT MU CEV

E LU ZAT TI HAK TA LA DAN Nİ DA ER Dİ
HER TAK Dİ LAR YU ZÜ NÜN Nİ KA Bİ NAÇ Dİ LAR

HAV VANA YI GE LİN ET Tİ LER CEN NET TE DÜ ĞÜN ET Tİ LER

(SAZ)

E Lİ NE Gİ NA YAK Dİ LAR GÖ ZÜ NE SÜR
İN Cİ TAK Dİ LAR BOY NU NA VER Dİ LER A

ME ÇEK Dİ LER YA NA Ğİ NA KE KÖL LER KES Tİ LER
DEM KOY NU NA DÜN YA GEL ME Dİ AY Nİ NA

ADEM HAVVA'YI YARATTI

-2-

-1-

ADEM HAVVA'YI YARATTI
ADEM HAVVA'YA EL UZATTI
HAK TEALADAN NİDA ERDİ

HAVVA ANA'YI GELİN ETTİLER
CENNETTE DÜĞÜN ETTİLER

-2-

ÜÇ MELEK ORTAYA ÇIKARTTILAR
YAKUT MÜCEVHER TAKTILAR
YÜZÜNÜN NIKABINI AÇTILAR

HAVVA ANA'YI GELİN ETTİLER
CENNETTE DÜĞÜN ETTİLER

-3-

ELİNE GİNA YAKTILAR
GÖZÜNE SÜRME ÇEKDİLER
YANAĞINA KEKÜLLER KESTİLER

HAVVA ANA'YI GELİN ETTİLER
CENNETTE DÜĞÜN ETTİLER

-4-

İNCİ TAKDILAR BOYNUNA
VERDİLER ADEM ATANIN KOYNUNA
DÜNYA GELMEDİ AYNINA

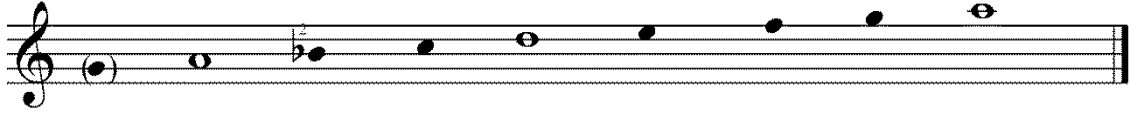
HAVVA ANA'YI GELİN ETTİLER
CENNETTE DÜĞÜN ETTİLER

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Adem Havva'yı Yarattı
Repertuar No	: 4598
Yöresi	: Amasya
Kimden Alındığı	: Fatma SAMSUN
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuarı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı)	: La (Dügâh)
Güçlüsü	: Re (Neva)
Seyri	: İncelenen türkünün seyrinin çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.
Dizisi	: Türkü içerisinde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

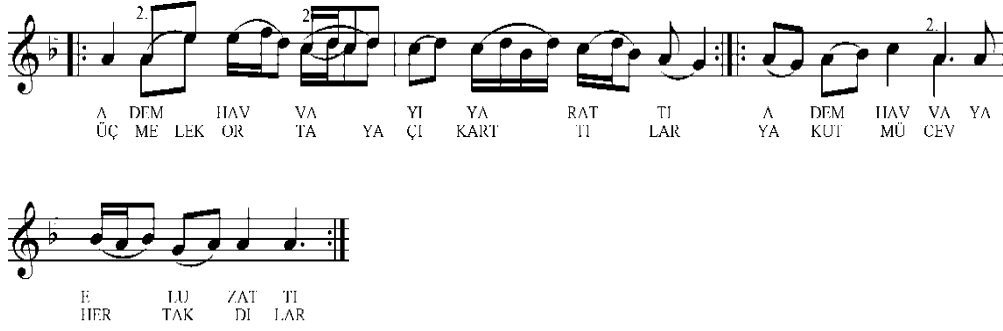

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında UŞŞAK MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımında, bir koma Si bemol olarak gösterilmektedir.

Donanımı	: Türkünün notasında, Si bemol 2 ses değiştirici işareti vardır.
Yedeni	: Eserde Sol (Rast) perdesi yeden kullanılmıştır.
Genişlemesi	: Türkü yedi ses içerisindedir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A şeklinde dört cümleden oluşmaktadır. Diğer cümleler A cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir.

A CÜMLESİ

Bu cümle iki motiften oluşmaktadır. Birinci motifte Dizinin yeden sesi olan Sol (rast) perdesinde rastlı asma kalış yapılmıştır. İkinci motifte ise uşşak dizi seyri ile devam edilerek dizinin karar sesi olan La (dügâh) perdesinde uşşaklı tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Uşşak ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM’ de ki bu eserin **Uşşak** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4598** no’lu repertuar olan “**Adem Havva’yı Yarattı**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8’lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4’lük mertebesi olup 9/4’lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Adem Havva’yı Yarattı adlı eserin usûlünün, 9/8’lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8’lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer

değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak $\mathcal{E} = 208$ gösterilmiştir.

Aşırı hızlı icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Prestissimo – Aşırı hızlı (200-208 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *prestissimo*: aşırı hızlı icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4600
İNCELEME TARİHİ: 18/11/2005

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
NACİYE PERİN

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

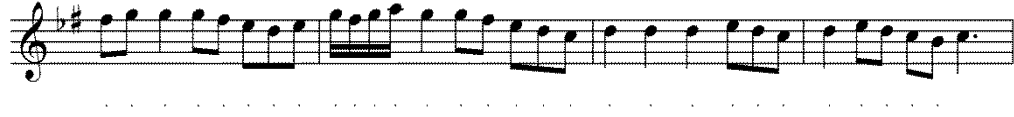
DERLEME TARİHİ
06/07/1943

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

GELİNE BAKIN GELİNE

(Kına Havası)

SÜRESİ:

GELİNE BAKIN GELİNE

-2-

GE Lİ NE BA KIN GE Lİ NE KI NA LAR YA KIN E Lİ NE

GÖ REN MA ŞAL LAH DE SİN NA ZAR DEĞ ME SİN GE Lİ NE

Bağlantı

GELİNE BAKIN GELİNE
KINALAR YAKMIŞ ELİNE
GÖREN MAŞALLAH DESİN
NAZAR DEĞMESİN GELİNE

-1-

TUZ KABINI TUZSUZ KOYAN
ANASINI KIZSIZ KOYAN
KOCA EVİ IZSIZ KOYAN
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

Bağlantı

-2-

BİNER ATIN İYİSİNE
GİDER YOLUN KIYISINA
SELÂM EDİN DAYISINA
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

Bağlantı

-3-

KIZ ANASI KIZ ANASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAK KIZIN GELİN OLUYOR
GEL AĞLA KIZIN ANASI

Bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Geline Bakın Geline
Repertuar No	: 4600
Yöresi	: Amasya
Kimden Alındığı	: Naciye PERİN
Derleyen	: Ankara Devlet Konservatuarı

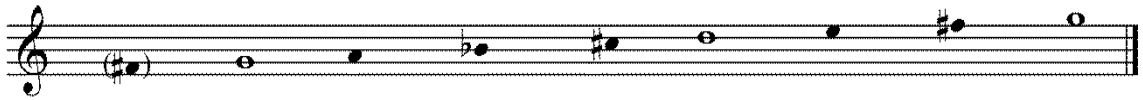
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi (Durağı) : Sol (Rast) Bu eser dört ses transpoze olduğundan dolayı karar perdesi Do (Çargâh) perdesidir.

Güçlüsü : Re (Neva) Bu eser dört ses transpoze olduğundan dolayı güçlüsü Sol (Gerdaniye) perdesidir.

Seyri : İncelenen türkünün seyrinin inici-çıkıcı özellikte olduğu ve bu türkünün geleneksel Türk sanat müziği kuramında NİKRİZ MAKAMI seyir karakteri ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Dizisi : Türkü içerisinde Fa diyez ve Mi bemol ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Bu dizi geleneksel Türk sanat müziği kuramında NİKRİZ MAKAMI DİZİSİ adıyla tanımlanmaktadır. Donanımda, dört koma Si bemol (dik kürdi), dört koma Do diyez (nim hicaz) ve dört koma fa diyez (eviç) ses değiştirici işaretleriyle gösterilmektedir.

Donanımı : Türkünün notasında, ses değiştirici işareti yoktur.

Yedeni : Bu eser dört ses transpoze olduğundan dolayı yedeni Si (Segâh) perdesidir.

Genişlemesi : Türkü yedi ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde altı cümleden oluşmaktadır. Üçüncü ve beşinci cümle A cümlesinin, dördüncü ve altıncı cümle B cümlesinin tekrarı niteliğindedir. Türkünün makamsal analizi sözlü bölümün başladığı cümleden ibarettir. Eser Nikriz makam dizisinin Do (çargâh) perdesine göçürülmüş halidir.

A CÜMLESİ

Bu cümle birbirini tekrarlayan iki motiften oluşmaktadır. Her iki motifte de nikriz makam dizisi seyri ile esere başlanılarak Do (çargâh) perdesinde nikrizli tam karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ

Bu cümlede nikriz makam dizisi seyri ile devam edilip Do (çargâh) perdesinde nikrizli tam karar yapılmıştır.

Yapılan makamsal analiz doğrultusunda Nikriz ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM' de ki bu eserin **Nikriz** adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4600** no'lu repertuar olan "**Geline Bakın Geline**" adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Geline Bakın Geline adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT THM Sözlü Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin “Makam Dizisi” Verileri

TRT THM sözlü repertuarında bulunan 75 eserin makam analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular, tablolar halinde 3.1., 3.2., 3.3. ve 3.4.’te frekans ve yüzde dağılımları aşağıda belirtilmiştir.

Makam Dizisi Oranı

Tablo 3.1. Kına Türkülerinin “Makam Dizisi” Tablosu

Makam Dizileri	f	%
Hüseyini	41	54.7
Uşşak	20	26.7
H. Hümayun	3	4.0
Çargâh	3	4.0
Segâh	3	4.0
H. Uzzal	2	2.7
Nikriz	1	1.3
Karcığâr	1	1.3
Hüzzam	1	1.3
TOPLAM	75	100

Tablo 3.1. incelendiğinde TRT THM Repertuarı içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsüne ulaşılmıştır. Bu kına türkülerinde 9 makam dizisi tespit edilmiştir. En fazla % 54.7 oran ile 41 Hüseyini makam dizisine ait kına türküler olduğu görülmüştür. Bununla birlikte % 26.7’sini 20 kına türküsüyle Uşşak makam dizisi oluşturmaktadır. Dolayısıyla Uşşak makam dizisinde eserler de fazladır. Hicaz Hümayun, Çargâh ve Segâh makam dizilerinde % 4.0 oranla üçer kına türküsü, Hicaz Uzzal ise % 2.7 oranla 2 kına türküsü olduğu, en az % 1.3 oranla Nikriz, Karcığâr ve Hüzzam makam dizilerine ait birer türkü olduğu tespit edilmiştir.

Ses Alanı Oranı

Tablo 3.2. Kına Türkülerinin “Ses Alanı” Tablosu

Ses Alanı	f	%
4	2	2.7
5	6	8.0
6	11	14.7
7	26	34.6
8	20	26.7
9	9	12.0
10	1	1.3
TOPLAM	75	100

Tablo 3.2. incelendiğinde TRT THM Repertuarı içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün en çok % 34.7 oranıyla 26 adet kına türküsü, 7 ses aralığında olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra % 26.7’sini 8 ses aralığında olan 20 kına türküsü oluşturmaktadır. Kına türkeleri içerisinde 6 ses aralığında % 14.7 oranla 11 kına türküsü, 9 ses aralığında % 12.0 oranla 9 kına türküsü, 5 ses aralığında % 8.0 oranla 6 kına türküsü ve 4 ses aralığında % 2.6 oranla 2 kına türküsü bulunmaktadır. En az % 1.3 oranla 10 ses aralığında olan 1 kına türküsü olduğu tespit edilmiştir.

Pes Ses Oranı

TRT THM repertuarında bulunan kına türkülerinde, perde harf sembolleri (la:A, si:B, do:C gibi) ile oktav sınırları rakamsal olarak gösterilmiştir. Analizde ses alanı olarak kullanılan perdelerin adlandırılması şekil 3.1’ de gösterilmiştir.

Şekil 3.1. Makamsal İncelemede Kullanılan Oktavlar

Tablo 3.3. Kına Türkülerinin “Pes Ses” Tablosu

Pes Ses	f	%
E3	1	1.3
F#3	4	5.3
G3	27	36.0
A4	40	53.4
B4	3	4.0
TOPLAM	75	100

Tablo 3.3. incelendiğinde TRT THM Repertuarı içerisinde toplam 75 kına türküsünün, en fazla % 53.4 oranı ile, pes sesi La olan 40 kına türküsü olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eserlerin % 36.0 oranı ile pes sesi Sol olan 27 kına türküsü olduğu görülmüştür. Kına türküleri içerisinde pes sesi Fa diyez olan % 5.3 oranla 4 kına türküsü, pes sesi Si olan % 4.0 oranla 3 kına türküsü de bulunmaktadır. En az oran ise % 1.3 oranı ile pes sesi Mi olan 1 eser bulunmaktadır. Bu sonuç eserlerde pes taraftan genişleme olmadığını göstermektedir.

Tis Ses Oranı

Tablo 3.4. Kına Türkülerinin “Tiz Ses” Tablosu

Tiz Ses	f	%
Bb5	1	1.3
A5	14	18.7
G4	40	53.3
F4	8	10.7
E4	9	12.0
D4	3	4.0
TOPLAM	75	100

Tablo 3.4. incelendiğinde TRT THM Repertuarı içerisinde toplam 75 kına türküsünün, en fazla % 53.3 oranı ile tiz sesi Sol olan 40 kına türküsü olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eserlerin % 18.7 oranı ile tiz sesi La olan 14 kına türküsü olduğu görülmüştür. Kına türküleri içerisinde tiz sesi Mi olan % 12.0 oranla 9 kına türküsü, tiz sesi Fa olan % 10.7 oranla 8 kına türküsü, tiz sesi Re olan % 4.0 oranla 3 kına türküsü de bulunmaktadır. En az oran ise % 1.3 oranı ile tiz sesi Si bemol olan 1 eser bulunmaktadır.

TRT THM Sözlü Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin “Usûl” Verileri

TRT THM sözlü repertuarında bulunan 75 eserin usûl analizi yapılmıştır. Elde edilen usûl oran bulguları aşağıdaki gibidir;

Usûl Oranı

Tablo 3.5. Kına Türkülerinin “Usûl” Oranları Tablosu

USÛL			f %	
Tür	Zaman	Birim		
Ana	2	41	3	4.0
	3	4	2	2.7
	4	4	8	10.7
Toplam			13	17.4
Birleşik	5	8	4	5.3
	6	8	1	1.3
	6	4	2	2.7
	7	8	2	2.7
	8	8	1	1.3
	9	4	1	1.3
	9	8	30	40
	9	16	3	4.0
Toplam			44	58.6
Karma	10	8	7	9.4
	12	8	1	1.3
	13	8	1	1.3
	15	8	1	1.3
Toplam			10	13.3
Çoklu	2/4 + 3/4		8	10.7
	3/4 + 4/4			
	4/4 + 9/4			
	9/8 + 10/8			
	9/8 + 14/8			
	14/8 + 9/8			
	12/8 + 10/8 + 8/8			
	18/8 + 13/8 + 11/8			
Toplam			75	100

Tablo 3.5. incelendiğinde TRT THM Repertuar içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün % 58.6 oranıyla 44 türkünün birleşik usûl, % 17.4 oranıyla 13 türkünün ana usûl, % 13.3 oranıyla 10 türkünün karma usûl, % 10.7 oranıyla 8 türkünün çoklu usûl olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerinin en çok birleşik usûlde olduğu, en az ise çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir.

3.2.ARAŞTIRMANIN İKİNCİ ALT PROBLEMİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde üçüncü alt problem olan kına türküleri güfte analizine göre nasıl bir dağılım göstermektedir? sorusuna cevap aranmıştır.

Kına türküleri güfte açısından analiz edilmiştir. Eserlerin güfte analizinde; kafiye, kafiye düzeni, vezin ve nazım birimi başlıkları altında incelenmiştir.

3.2.1. Kına Türkülerinin Güfte Analizi

Araştırmada kına türküleri TRT THM repertuar sırasına göre analiz edilmiştir. Kına türkülerine yönelik güfte analizi aşağıdaki gibidir.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 7 no’lu repertuar olan “**Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi dördlüktür. Türkünün birinci dördlüğünün yakdılar, saddılar ve etdiler kelimelerindeki –dılar ve –diler rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğünün yıkıldım, dikildim ve takındım kelimelerindeki –k harf benzeşmesi yarım kafiye dir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün pınar, hurlar ve evler kelimelerindeki –r harf benzeşmesi yarım kafiye dir.

Kafiye Düzeni

Ağ elime mor kınalar yakdılar	a
Gaderim yok gurbet ele saddılar	a
On iki yaşındı gelin etdiler	a
Ağlar ağlar gözyaşımı silerim	b
Merdimenden endim yıkıldım	c
Mevlam izin verdi gine dikildim	c
Her çiçekten aldım aldım takındım	c
Gırmızı gül sendi galdı tamahdım	c
Yüce dağ başından asmalı pınar	d
Asması yıkılmış suları hurlar	d
Galındı gal gal süpürgü çaldığım evler	d
Başım alıp gurbet ele giderim	b

Vezin

“Ağ Elime Mor Kınalar Yakdılar” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 11’li hece vezninde olup, 4+4+3 ve 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 15 no’lu repertuar olan “**Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım, tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin dizildi ve yazıldı kelimelerindeki –ildi ve –ıldı hece benzeşmesi redif, -z harf benzeşmesi ise yarım kafiye dir.

Türkünün beyitinde -olsun evüz kelimeleri redif, şen ve gen kelimelerindeki –en hece benzeşmesi tam kafiye dir.

Türkünün ikinci bendinin da gider ve de gider kelimeleri redif, -atar ve -iter hece benzeşmesi ise zengin kafiye dir.

Türkünün üçüncü bendinin terekler, direkler ve medekler kelimelerindeki –ler hece benzeşmesi redif, -ek hece benzeşmesi ise tam kafiye dir.

Kafiye Düzeni

Düngürcüler geldi sıra sıra dizildi	a
Altun tas içinde anam gınam ezildi	a
Anlımıza böyle yazı anam yazıldı	a
İşte ben giderim anam şen olsun evüz	b
Ben gittikten sonra anam gen olsun evüz	b
Çegile taş atma anam batar da gider	c
Uzağa kız verme anam yiter de gider	c
Anayı babayı anam atar da gider	c
Elimi attığım anam terekler	d
Belim yasladığım anam yüce direkler	d
Ahırda iniler anam çifte medekler	d

Vezin

“Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 13’lü hece vezninde olup, 8+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **100** no’lu repertuar olan “**Varın Sorun Babasına**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Varın Sorun Babasına” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye ve kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi dördlüktür. Türkünün birinci dördlüğünün babasına ve kınasına kelimelerindeki –sına hece benzeşmesi, redif, babasına ve kınasına kelimelerindeki -a hece benzeşmesi yarım kafiye

Türkünün ikinci dördlüğünün annesine ve kınasına kelimelerindeki –sına ve -sine hece benzeşmesi redif, annesine ve kınasına kelimelerindeki -ne ve -na hece benzeşmesi tam kafiye

Türkünün üçüncü dördlüğünün yengesine ve kınasına kelimelerindeki –sına ve –sine hece benzeşmesi redif, yengesine ve kınasına kelimelerindeki –a ve -e yarım kafiye

Kafiye Düzeni

Varın sorun babasına	a
İzin versin kınasına	a
Babası der ki ben veremem evladımı	b
Ben kıyamam evladına ben kıyamam	c
Varın sorun annesine	a
İzin versin kınasına	a
Annesi der ki ben veremem evladımı	b
Ben kıyamam evladına ben kıyamam	c
Varın sorun yengesine	a
İzin versin kınasına	a
Yengesi der ki ben veririm	d
Gitti yerde hayır görsün	e

Vezin

“Varın Sorun Babasına” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’ li ve 12-13’lü hece vezninde olup, 4+4, 4+4+4 ve 5+4+4’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **156** no’lu repertuar olan “**Gıcılar Kavak Gıcılar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Gıcılar Kavak Gıcılar” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım, tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin gıcılar, oduncular ve gınacılar kelimelerindeki –lar hece benzeşmesi redif, -cı ve -cu hece benzeşmesi ise tam kafiye.

Türkünün beyitinin kutlolsun ve sütlolsun kelimelerindeki –lolsun hece benzeşmesi redif, -ut ve -üt hece benzeşmesi ise tam kafiye.

Türkünün ikinci bendinin da astara, destere ve gurbetlere kelimeleri -ere hece benzeşmesi zengin kafiye.

Türkünün üçüncü bendinin oluklu, balıklı ve belikli kelimelerindeki –lı ve -lı hece benzeşmesi redif, -oluk, -alık ve -elik hece benzeşmesi zengin kafiye.

Kafiye Düzeni

Gıcılar Kavak Gıcılar	a
Kavak Değil Oduncular	a
İşde Geldi Gınacılar	a
Gız Anam Gınan Kutl’olsun	b
Sağdığın İnek Sütl’olsun	b
Elimi Sektum Astara	c
Elimi Kesdi Destere	c
Yârim Gitti Gurbetlere	c
Bizim Yaylalar Oluklu	d
İçinde Türlü Balıklı	d
Yanındaki Mor Belikli	d

Vezin

“Gıcılar Kavak Gıcılar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 157 no’lu repertuar olan “**Atladı Çıkdı Eşiği**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atladı Çıkdı Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve dörtlüktür.

Türkünün birinci bendinin eşiği, gaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve -aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, -ı ve –i ise rediftir.

Türkünün birinci dörtlüğünün kutlolsun ve sütlolsun kelimelerindeki –üt -ut he benzeşmesi tam kafiye, –lolsun hece benzeşmesi ise rediftir

Türkünün ikinci dörtlüğünün ana, yana, baba ve kaba kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye.

Kafiye Düzeni

Atladı çıkdı eşiği	a
Sofrada galdı gaşığı	a
Gız büyük ev yakışığı	a
Ağlama gınan kutlolsun	b
Sağdığın inek sütlolsun	b
Gız anam da gınan kutlolsun	b
Vardığın yerler kutlolsun	b
Gız sana gerek bir ana	c
Ağlasın yana yana	c
Kız sana gerek bir baba	d
Ağlasın gaba gaba	d

Vezin

“Atladı Çıkdı Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 8’li hece vezninde olup 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **190** no’lu repertuar olan “**Yüksek Tepelere Ev kurmasınlar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Yüksek Tepelere Ev kurmasınlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin kurmasınlar, vermesinler ve görmesinler kelimelerindeki –er, -ör ve -ur hece benzeşmesi tam kafiye, –mesinler ve –masınlar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitinde –mi özledim hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin –sa da gelse ve –se de gelse hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar	a
Aşrı aşrı memlekete kız vermesinler	a
Annesinin bir tanesini hor görmesinler	a
Uçan da kuşlara malûm olsun ben annemi özledim	b
Hem annemi hem babamı ben köyümü özledim	b
Babamın bir atı olsa binse de gelse	c
Annemin yelkeni olsa uça da gelse	c
Kardeşlerim yolları bilse de gelse	c

Vezin

“Yüksek Tepelere Ev kurmasınlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 13’lü hece vezninde olup, 8+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 255 no’lu repertuar olan “**Kıcılar Kavak Kıcılar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kıcılar Kavak Kıcılar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent, beyit ve dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün kıcılar, hacılar ve kınacılar kelimelerindeki –acı hece benzeşmesi zengin kafiye, -lar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin ırmaktan, parmaktan ve yalvarmaktan kelimelerindeki -armak hece benzeşmeleri zengin kafiye, -tan hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve –aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı ve –i ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kıcılar kavak kıcılar	a
Kına getirir hacılar	a
Gelmez olsun kınacılar	a
Var evimiz var şen kızımız şen anam	b
Kızın anası hey melul anası	c
Kız sana misafir bugün akşamlık yarın öğlenlik	d
Atladı geçti ırmaktan	e
Yüzüğü düştü parmaktan	e
El oğluna yalvarmaktan	e
Atladı çıktı eşiği	f
Sofrada kaldı kaşığı	f
Gelin evler yakışığı	f

Vezin

“Kıcılar kavak Kıcılar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **300** no'lu repertuar olan “**Atlar Eğerlendi**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atlar Eğerlendi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, yarım ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin ilk üç mısrasında kapıya, terkiye ve türküye kelimelerindeki –ye ve –ya, redif, –ı ve –i hece benzeşmesi yarım kafiyedir. Türkünün son iki mısrasının gider oldum ve terkeder oldum kelimelerindeki –er oldum hece benzeşmesi redif, –d ise yarım kafiyedir.

Türkünün ikinci bendinin ilk üç mısrasında eylesin ve neylesin kelimelerindeki – eylesin kelime benzeşmesi tunç kafiyedir. Türkünün son iki mısrasının anamı ve kınamı kelimelerindeki –na hece benzeşmesi tam kafiye, -mı hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Atlar eğerlendi geldi kapıya	a
Kız çeyizin topla doldur terkiye	a
Şimdi kızlar başlar yanık türküye	a
Doldur pınar doldur ben gider oldum	b
Anamı babamı terk eder oldum	b
Anam yoğurdunu ayran eylesin	c
Çıksın yüce dağ başına seyran eylesin	c
Anamın oğlu var beni neylesin	c
Anamı anamı benim anamı	d
Çarşamba gecesi yakın kınamı	d

Vezin

“Atlar Eğerlendi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **319** no’lu repertuar olan “**Atladı Geçti Eşiği**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atladı Geçti Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve -aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin şen olsun ve gen olsun kelimelerindeki –en hece benzeşmesi tam kafiye, –olsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin sacını, tacını ve acını kelimelerindeki –acı hece benzeşmesi tunç kafiye, –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Atladı geçti eşiği	a
Sofrada kaldı kaşığı	a
Mehlenin bir yakışığı	a
Şen anam şen babam evin şen olsun	b
İşte ben gidiyorum da yerin gen olsun	b
Ocağa koydular yuha sacını	c
Başıma koydular kahır tacını	c
Anan baban çeksın acını	c

Vezin

“Atladı Geçti Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 8’li ve 11’li hece vezninde olup, 5+3’ lü ve 6+5’li kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 354 no’lu repertuar olan “**Anam Yoğurdunu Ayran Eylesin**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Anam Yoğurdunu Ayran Eylesin” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinde ilk üç mısranın eylesin ve neylesin kelimelerindeki – eylesin hece benzeşmesi tunç kafiyedir. Son iki mısranın anamı ve kınamı kelimelerindeki –na hece benzeşmesi tam kafiye, –mı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin biter mi ve tüter mi kelimelerindeki –it ve –üt hece benzeşmesi tam kafiyedir, –er mi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin uyana, dayana ve yana kelimelerindeki –yan hece benzeşmesi zengin kafiye, –a harf benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Anam yoğurdunu ayran eylesin	a
Çıksın yüce dağ başına seyran eylesin	a
Anamın oğlu var beni neylesin	a
Anamı anamı benim anamı	b
Çarşamba gecesi yakın kınamı	b
Hiç ulu kavakta meyve biter mi	c
Oğulsuz evlerde tütün tüter mi	c
Çağırın anamı anam gele yanıma	d
Anama deyin ki erke uyana	e
Anam varken kimler derdime yana	e
Efendi kardaşa deyin yüke dayana	e

Vezin

“Anam Yoğurdunu Ayran Eylesin” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 356 no’lu repertuar olan “**Anam Beni Haslarınan Hasladı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Anam Beni Haslarınan Hasladı” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün hasladı ve ısladı kelimelerindeki –asla ve –asla hece benzeşmesi zengin kafiye, -dı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dördlülüğünün göç gelir, geç gelir ve güç gelir kelimelerindeki –geç, -göç ve –güç hece benzeşmesi zengin kafiye, –gelir hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dördlülüğünün savrulur, devrilir ve çevrilir kelimelerindeki –avr ve –evr hece benzeşmesi zengin kafiye, –ilir ve ulur hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Anam beni haslarınan hasladı	a
Saçlarımı gül suyu ile ısladı	a
Anam beni gurbet için besledi	a
Gel güle güle ayrılalım anamdan	b
Yukarıdan ivil ivil göç gelir	c
Aşağıdan kınacılar geç gelir	c
Kız anadan ayrılması güç gelir	c
Gel güle güle ayrılalım anamdan	b
Bizim elin harmanları savrulur	d
Savrulur da sağ yanına devrilir	d
Anadan ayrılan başı çevrilir	d
Gel güle güle ayrılalım anamdan	b

Vezin

“Anam Beni Haslarınan Hasladı” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 11’li hece vezninde olup, 4+4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 617 no’lu repertuar olan “**Haydi Gedah Toyuna**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Haydi Gedah Toyuna” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, yarım ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin toyuna ve boyuna kelimelerindeki –oy hece benzeşmesi tam kafiye, -una hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin hele ve vişkele kelimelerindeki –ele hece benzeşmesi zengin kafiye.

Türkünün üçüncü bendinin siniye, bibiye ve diye kelimelerindeki –i harf benzeşmesi yarım kafiye, –ye hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin eline, üstüne ve yüzüne kelimelerindeki –ine ve –üne hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Haydi gedah toyuna	a
Kurban olam boyuna	a
Hınna yahah eline	b
Hele hele baş hele	c
Gelin ağlar vişkele	c
Güvey güler bah hele	c
Kızlar kalksın oynasın	d
Düğün evi eylene	b
Hına koydum siniye	e
Haber saldım bibiye	e
Gelin giyinmiş diye	e
Altın bastım eline	b
Hınna koydum üstüne	b
Duvak çektim yüzüne	b

Vezin

“Haydi Gedah Toyuna” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, türkü hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7’li hece vezninde olup, 4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **624** no’lu repertuar olan “**Ayletmen Gelini Yazık**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ayletmen Gelini Yazık” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi dördlüktür. Türkünün birinci dördlüğünün yazık ve bilezik kelimelerindeki –azık ve –ezik hece benzeşmesi zengin kafiye-dir.

Türkünün ikinci dördlüğünün evler, yerler ve ayler kelimelerindeki –ler hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün tuzu, bezi ve kızı kelimelerindeki –ez, –uz ve –ız hece benzeşmesi tam kafiye, –i, –u ve –ı ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ayletmen gelini yazık	a
Kolunda altun bilezik	a
Kolunda gümüş bilezik	a
Ney ney ney aman	b
Silip süpürdüğü evler	c
Gülüp oynadığın yerler	c
Annem sana her gün ayler	c
Ney ney ney aman	b
Tepsiye koyarlar tuzu	d
Üstüne örterler bezi	d
Anasının bir tek kızı	d
Ney ney ney aman	b

Vezin

“Ayletmen Gelini Yazık” adlı türkünün sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Türkü 8’li hece vezninde olup, 6+2’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 669 no’lu repertuar olan “**Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye ve zengin kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit eserin nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin öter, yeter ve beter kelimelerindeki –eter hece benzeşmesi zengin kafiye-dir.

Türkünün nakarat bölümü olan beyitin olasin ve gelesin kelimelerindeki –ol ve –el hece benzeşmesi tam kafiye, –asin ve –esin hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin al eylemişler ve bol eylemişler kelimelerindeki –al ve –ol hece benzeşmesi tam kafiye-dir, –eylemişler ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Yüksek ayvanlarda bülbüller öter	a
Bülbülün figanı âleme yeter	a
Benim çektiklerim ölümden beter	a
Gel anam gel bacım gein olasin	b
Çarşamba gecesi bize gelesin	b
Elinin kınasın al eylemişler	c
Gözünün sürmesin bol eylemişler	c
Seni bir yiğide mal eylemişler	c

Vezin

“Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **709** no’lu repertuar olan “**Çaktılar Çakmak Taşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çaktılar Çakmak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım, tam ve tunç kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit eserin nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin taşını, aşını ve gardaşını kelimelerindeki –taş ve –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümü olan beyitin şen olsun ve haberin olsun kelimelerindeki –n harf benzeşmesi yarım kafiye, –olsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin taşında, yaşında ve peşinde kelimelerindeki –aş ve –eş hece benzeşmesi tam kafiye, –ında ve –inde hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin giyinir, övünür ve görünür kelimelerindeki –inir ve –ünür hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Çaktılar çaktılar çakmak taşını	a
Kurdular kurdular düğün aşını	a
Çağırın gelsin gelinin bey gardaşını	a
Şen anam şen babam evin şen olsun	b
İşte geldim gidiyorum haberin olsun	b
Al duvak ile gelin binek taşında	c
Gelin ettiler seni on dört yaşında	c
Gelin gider ağlar ana gardaş peşinde	c
Gelin gider el evine kara giyinir	d
Kaynana oğlum diye durmaz övünür	d
Çok övünme kaynana senin sonun görünür	d

Vezin

“Çaktılar Çakmak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 735 no’lu repertuar olan “**Kızardı Kayalar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kızardı Kayalar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye, tam kafiye ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci dörtlüğünün dağlar, bağlar ve ağlar kelimelerindeki –ağ ve –bağ hece benzeşmesi tunç kafiye, –lar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümü olan beyitin gider oldum ve eder oldum kelimelerindeki –ed ve –id hece benzeşmesi tam kafiye, –er oldum ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün ezildi, çizildi ve yazıldı kelimelerindeki –az ve –ez hece benzeşmesi tam kafiye, –ildi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün başını, yaşını ve yoldaşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kızardı kayalar al geydi dağlar	a
Yeşil yaprak ile bezendi bağlar	a
Anadan ayrılan ah eder ağlar	a
Doldur pınar doldur ben gider oldum	b
Doldur pınar doldur ben gider oldum	b
Anamı babamı terk eder oldum	b
Altın tas içinde kınam ezildi	c
Gümüş tarak ile zülfüm çizildi	c
Benim yazım yâd ellere yazıldı	c
Doldur pınar doldur ben gider oldum	b
Kınalayın hanım kızın başını	d
Al verin eline sile yaşını	d
Hanımmannesinin can yoldaşını	d
Doldur pınar doldur ben gider oldum	b

Vezin

“Kızardı Kayalar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **810** no’lu repertuar olan “**Seyirttim Çıktım Hanaya**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Seyirttim Çıktım Hanaya” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin hanaya, danaya ve kınaya kelimelerindeki –ana hece benzeşmesi zengin kafiye, –ya hece benzeşmesi ve olmaz/binmez kelimelerindeki –mez hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümü olan beyitin sağlığınan ve yağlığınan kelimelerindeki –ağ hece benzeşmesi tam kafiye, –lığınan hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin geyip gider ve sayıp gider kelimelerindeki –ey ve –ay hece benzeşmesi tam kafiye, –ip gider hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Seyirttim çıktım hanaya	a
Yem döktüm allı danaya	a
Yengeler gelsin kınaya	a
Yengesiz kız gelin olmaz	b
Dayısız hiç ata binmez	b

Git gelinim sağlığınan	c
Sil gözünü yağlığınan	c

Sarı zıbın geyip gider	d
Niyendesin sayıp gider	d
Anası evin beğenmemiş	e
Babası evin beğenmemiş	e
Kocam evi deyip gider	d

Vezin

“Seyirttim Çıktım Hanaya” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **868** no’lu repertuar olan “**Aşağıdan Gele Gele Geldiler**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Aşağıdan Gele Gele Geldiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır.

Türkünün nazım biçimi bent, dörtlük ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin geldiler, doldular ve aldılar kelimelerindeki –el, –ol ve –al hece benzeşmesi tam kafiye, –diler, –dular ve dılar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümü olan beyitin -gayri hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün dörtlüğünün düzüne ve kızına kelimelerindeki –üz/ –ız hece benzeşmesi tam kafiye, –üne/-ına ve –ime/üme hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin yudu mu, koydu mu ve dedi mi kelimelerindeki –di mi ve –du mu hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin besledi ve ısladı kelimelerindeki –esle hece benzeşmesi zengin kafiye, –di ve –dı hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Aşağıdan da gele gele geldiler	a
Geldiler de evimize doldular	a
Kızımızı elimizden aldılar	a
Ben gidiyom garip anam kal gayri	b
Hiç bulama var başına yan gayri	b
Çıkdım bakdım çamlı belin düzüne	c
Döndüm bakdım karlar yağmış izime	d
Ellerin anası gider kızına	c
Benim anam bakmaz oldu yüzüme	d
Anama söyleyin de mendilimi yudu mu	e
Yuyup yuyup gül daline koydu mu	e
Gurbet elde benim yavrum var dedi mi	e

Ana beni neler ile besledi	f
Siyah saçım gül suyunan ısladı	f
Anam beni de gurbet için besledi	f

Vezin

“Aşağıdan Gele Gele Geldiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 4+4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 899 no’lu repertuar olan “**Haydin Arkadaşlar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Haydin Arkadaşlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım birimi dörtlük ve benttir.

Türkünün birinci bendinin gatalım ve dutalım kelimelerindeki –t harf benzeşmesi yarım kafiyedir, –alım hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümü olan birinci dörtlüğün eline ve beline kelimelerindeki –el ve –bel hece benzeşmesi tunç kafiyedir, –ine hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünde –anası rediftir.

Kafiye Düzeni

Haydin arkadaşlar gına yakalım	a
Gınan yetmez ise gına gatalım	a
Gızınan oğlanı bir mi dutalım	a
Yürüyün güzeller Aydın eline	b
Kemer olup sarılsam yârin beline	b
Ay oğlan a gardaş gınan gutlu olsun	c
Amin den arkadaşlar bize de gelsin	d
Evlerinin önü arpa tınazı	e
Suya yollamaya gorkar anası	e
Anası anası gızın anası	e
Gızın gelin gidiyor ağlan anası	e

Vezin

“Haydin Arkadaşlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **956** no’lu repertuar olan “**Dağdan Kecerler Meşeyi**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Dağdan Kecerler Meşeyi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyittir.

Türkünün birinci beyitinin meşeyi ve döşegi kelimelerindeki –i harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci beyitinin fıstığı ve yastığı kelimelerindeki –stığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü beyitinin gürgeni ve yorganı kelimelerindeki –rgen ve –rgan hece benzeşmesi zengin kafiye, –i ve –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Dağdan kecerler meşeyi	a
Aha gelinin döşegi	a
Dağdan kecerler fıstığı	b
Aha gelinin yastığı	b
Dağdan kecerler gürgeni	c
Aha gelinin yorganı	c

Vezin

“Dağdan Kecerler Meşeyi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **966** no’lu repertuar olan “**Şu Tepenin Öte Yüzü**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Şu Tepenin Öte Yüzü” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün burçağımış ve gerçeğimiş kelimelerindeki –ğ harf benzeşmesi yarım kafiyedir, –imiş ve –ımış hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün tütün, bütün ve putun kelimelerindeki –ütün ve –utun hece benzeşmesi zengin kafiyedir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün narsız olmaz, gülsüz olmaz ve bensiz olmaz kelimelerindeki –siz olmaz ve –sız olmaz hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Şu tepenin öte yüzü	a
Buğday ekim burçağımış	b
Kız anadan ayrılması	c
Yalan sandım gerçeğimiş	b
Sigaramın ucu tütün	d
Mahlenizde yansın bütün	d
İçinizde ben olayım	e
Çıkıp giden putun putun	d
Nar ağacı narsız olmaz	f
Gül ağacı gülsüz olmaz	f
Benim anam bensiz olmaz	f
İşte ayrıldım gidiyom	g

Vezin

“Şu Tepenin Öte Yüzü” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1128** no'lu repertuar olan “**Zandalya Getirin**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Zandalya Getirin” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin otursun, görsün ve bitirsin kelimelerindeki –ir ve –ur hece benzeşmesi tam kafiye, –sun ve –sün hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin meleşim ve göreyim kelimelerindeki –im hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin bahçeden, akçadan ve bohçadan kelimelerindeki –ça ve –çe hece benzeşmesi tam kafiye, –den ve –dan hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin arası ve anası kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye, –sı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin ağlasın, bağlasın ve eylesin kelimelerindeki –la ve –le hece benzeşmesi tam kafiye, –sın ve –sin hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün beşinci bendinin eğerli, değerli ve hünerli kelimelerindeki –er hece benzeşmesi tam kafiye, –li hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün altıncı bendinin yokuş, yakış ve iş kelimelerindeki –iş, –ış ve –uş hece benzeşmesi tam kafiyedir.

Türkünün yedinci bendinin akar, galkar ve çalkar kelimelerindeki –k harf benzeşmesi yarım kafiye, –ar hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Zandalya getirin gelin otursun
Çıgırın gızın anasını eksiğini görsün
Bitmeyen işleri felek bitirsin

Meleşim meleşim allı meleşim
Düşmanımız çoktur seni göreyim

Dolaştıkça geldik bağdan bahçeden
Ellerin çıkmasın altın akçadan
Çeyizin toplansın gümüş bohçadan

Geldiğimiz yollar bağlar arası
Gızım gelin oldu deyi ağlar anası
Eline yakışmış gelin gınası

Ağabeyim gır atı çayıra bağlasın
Gır at kişnedikçe anam ağlasın
Şu benim gönlümü kimler eylesin

Zabala gelecek atın eğerli
Alacamız olan senden değerli
Gızımızı sorarsan ondan hünerli

Gettiğin yollar hep iniş yokuş
Seni göreyim gızım gaynana yakış
Eline yakışsın beklenen her iş

Ak çeşmenin suyu gurnadan akar
Heç anasız bubasız gelin mi galkar
Gelinlik şerbeti'i gaynanan çalkar

Vezin

“Zandalya Getirin” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1161** no’lu repertuar olan “**Kınası Kırılır Tasda**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kınası Kırılır Tasda” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin tasda, havasda ve yasda kelimelerindeki –as hece benzeşmesi tam kafiye, –da hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin kut’lolsun ve tat’lolsun kelimelerindeki –at ve –ut hece benzeşmesi tam kafiye, -lolsun hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin tuzsuz, ıssız ve kızsız kelimelerinin –sız ve –suz hece benzeşmesi zengin kafiye, –koyan kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin karıncalı, görümceli ve amcalı kelimelerindeki –ca ve –ce hece benzeşmesi tam kafiye, –lı ve –lı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin akşamlık ve öğlenlik kelimelerindeki –lik hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün beşinci bendinin bişdi ve düşdü kelimelerinde ki –iş ve –üş hece benzeşmesi tam kafiye, –di ve –dü hece benzeşmesi redif, gidiyorum ve terkediyorum kelimelerindeki –id ve –ed hece benzeşmesi tam kafiye, –iyorum hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kınası kırılır tasda	a
Oğlan evi pek havasda	a
Kız anası kara yasda	a
Yarenim kınan kut’lolsun	b
Orda dirliğin tat’lolsun	b
Tuz kabını tuzsuz koyan	c
Baba evini ıssız koyan	c
Anasını kızsız koyan	c

Kayalar da karıncalı	d
Yanı çifte de görümceli	d
Hem dayılı hem amcalı	d

Kızın anası kezban anası	e
Kızınız gidiyor nazınız gidiyor	f
Bugün de akşamlık akşamlık	g
Yarın öğlenlik öğlenlik	g
Misafir galdı söylemez oldu	h

Fişneden hoşafım bişdi	ı
Gelinlik nişanım düşdü	ı
Kız anadan ayrı da	i
Anam anam gadın anam ben gidiyorum	j
Evinizi hepinizi terk ediyorum	j

Vezin

“Kınası Kırılır Tasda” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlıklı olarak 8’li ve 10’lu hece vezninde olup, 4+4’ lü, 5+3’lü ve 5+5’li kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 1233 no’lu repertuar olan “**Salına Salına**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Salına Salına” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyittir ve benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin bahçaya, bohçaya ve akçaya kelimelerindeki –ça hece benzeşmesi tam kafiye, –ya hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin gelinim kelimelerindeki –im hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin ezerler, çözerler ve dizerler kelimelerindeki –ez, –iz ve –öz hece benzeşmesi tam kafiye, –erler hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin ezilsin, çizilsin ve tutulsun kelimelerindeki –ilsin ve –ulsun hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Salına salına girmiş gelinim bahçaya	a
Al kırmızı gül toplamış gelinim bohçaya	a
Anası da satı satı vermiş bir kese akçaya	a
Ağlama gelinim sızlama gelinim	b
Ben gine gelirim	b
Altun tas içinde gelinim kınam ezerler	c
Gümüş tarağıle gelinim zülfün çözerler	c
Ak gerdana altun inci boncuk dizerler	c
Altun tas içinde gelinim kınan ezilsin	d
Gümüş tarağıle gelinim zülfün çizilsin	d
Güveyin yanında da gelinim sözün tutulsun	d

Vezin

“Salına Salına” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 14’lü hece vezninde olup, 6+3+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1263** no’lu repertuar olan “**Çattılar Ocak Taşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çattılar Ocak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve benttir.

Türkünün birinci dörtlüğünün birinci ve ikinci mısralarının taşını, aşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, üçüncü ve dördüncü mısralarının babasını ve kınasını kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye, birinci ve ikinci mısradaki –ını hece benzeşmesi, üçüncü ve dördüncü mısralarındaki –sını ece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin birinci, ikinci ve üçüncü mısralarının geldi mi duydu mu ve verdimi kelimelerindeki –di mi ve –du mu hece benzeşmesi rediftir. Dördüncü ve beşinci mısralarının kut’lolsun ve tat’lolsun kelimelerindeki –t harf benzeşmesi yarım kafiye, –lolsun kelime benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Çattılar ocak taşını	a
Vurdular düğün aşını	a
Çağırın gelsin babasını	a
Yaksın oğlunun kınasını	a
Mısır’dan kınan geldi mi	b
Çağdaşların duydu mu	b
Kız seni baban verdi mi	b
A bacım kınan kutl’olsun	c
Söyleyen dillerin tatl’olsun	c

Vezin

“Çattılar Ocak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 1397 no’lu repertuar olan “**Atladı Geçti Eşiği**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atladı Geçti Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit ve benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –aşığ ve –eşiğ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı ve –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin kalındı ve olundu kelimelerindeki –al ve –ol hece benzeşmesi tam kafiye, –ındı ve –undu hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin istare, testere ve göstere kelimelerindeki –stere hece benzeşmesi zengin kafiye.

Türkünün üçüncü bendinin tutuldu, yıkıldı ve büküldü kelimelerindeki –uldu, –ıldı ve –üldü hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Atladı gitti eşiği
Sofrada kaldı kaşığı
Güzel evlerin yaraşığı

Kal evimiz kal kalındı
Şen odamız şen olundu

Elimi vurdum istare
Kolumu kesdi testere
Allah’ım şirin göstere

Gelinin yükü tutuldu
Oğlan evine yıkıldı
Ananın beli büküldü

Vezin

“Atladı Geçti Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1309** no’lu repertuar olan “**Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin ezdiler, çözdüler ve bozdular kelimelerindeki –ez, -öz ve –oz hece benzeşmesi tam kafiye, -diler, –düler ve –dular hece benzeşmesi redif, bana ve ağlama kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiyedir.

Kafiye Düzeni

Altın tas içinde kınam ezdiler	a
Gümüş tarak ile zülfüm çözdüler	a
Yatsıya varmadan başım bozdular	a
Irak yakın dime anam gel bana	b
Kızım işkence diye ağlama	b

Vezin

“Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1414** no’lu repertuar olan “**Atladı Çıktı Eşiği**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atladı Çıktı Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve –aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, -i ve -ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün tuzu, bezi ve kızı kelimelerindeki –uz, –ez ve –ız hece benzeşmesi am kafiye, -u, –i ve –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün iyisine, koyusuna ve dayısına kelimelerindeki –iyi, –oyu, –ayı hece benzeşmesi zengin kafiye, –sına, –sine ve –suna hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün helebiye ve güveyiye kelimelerindeki –iye zengin kafiye, getirdik ve bitirdik kelimelerindeki –it ve –et hece benzeşmesi tam kafiye, –irdik hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Atladı çıktı eşiği	a	Tepsiye koyarlar tuzu	c
Sofrada kaldı kaşığı	a	Üstüne örterler bezi	c
Mahallenin yakışığı	a	Hay ananın bir tek kızı	c
Gel ayrılıp gitmeyelim	b	Gel ayrılıp gitmeyelim	b
Binir atın iyisine	d	Helebiye helebiye	e
Gider yolun kuyusuna	d	Keten gömlek güveyiye	e
Haber verin dayısına	d	Ağlama gelin getirdik	f
Gel ayrılıp gitmeyelim	b	Çok şükür bu işi bitirdik	f

Vezin

“Atladı Çıktı Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1440** no'lu repertuar olan “**Atlayıp Gemine**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atlayıp Gemine” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin binemedin mi, giyemedin mi ve doyamadın mı kelimelerindeki –y harf benzeşmesi yarım kafiye, –emedin mi ve –amadın mı kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin gelirim ve olurum kelimelerindeki –el ve –ol hece benzeşmesi tam kafiye, -irim ve -urum hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin biter mi, tüter mi ve tutar mı kelimelerindeki –it, –ut ve –üt hece benzeşmesi tam kafiye, –er mi ve –ar mı hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Atlayıp gemine binemedin mi	a
Çuha şalvarını giyemedin mi	a
Uykusuz imana doyamadın mı	a
Ağlatman anamı gine gelirim	b
Anamın yoluna şehit olurum	b
Susuz derelerde kavak biter mi	c
Oğlansız evlerde duman tüter mi	c
Beş kız bir oğlanın yerin eder mi	c

Vezin

“Atlayıp Gemine” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1477** no’lu repertuar olan “**Çatdılar Ocak Daşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çatdılar Ocak Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin daşını ve aşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci beyitinin kutl’olsun ve olsun kelimelerindeki –olsun kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –aşığ ve -eşiğ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı ve –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin ıstara, ustura ve göstere kelimelerindeki –ra hece benzeşmesi tam kafiye dir.

Kafiye Düzeni

Çatdılar ocak daşını	a
Kurdular düğün aşını	a
Ördüler kızın saçını	a
Kız annem kınan kutl’olsun	b
Kutnişin mübarek olsun	b
Atladı geçti eşiği	c
Sofrada kaldı kaşığı	c
Böyük evin yakışığı	c
Elimi uzattım ıstara	d
Elimi kesti ustura	d
Mevlâm yar şirin göstere	d

Vezin

“Çatdılar Ocak Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1639** no’lu repertuar olan “**Ocağa Koydular**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ocağa Koydular” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlük ve benttir. Dördlük türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin sacını, tacını ve acımı kelimelerindeki –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan dördlüğün olsun ve yansın kelimelerindeki –sın ve –sun hece benzeşmesi rediftir.

Eserin ikinci bendinin çamur ve demir kelimelerindeki –it ve –et hece benzeşmesi tam kafiye, –tiler hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ocağa koydular yufka sacını	a
Başıma geçirdiler gahır tacımı	a
Anam sen unutma ağrım acımı	a
Şen ol annem evin barkın şen olsun	b
Yarın gece evinizde mum yansın	b
Aha ben gidiyom haberin olsun	b
Yarın gece evinizde mum yansın	b
Gınamı gardılar çamur ettiler	c
Yollara döktüler demir ettiler	c
Beni gurbetlere alıp gittiler	c

Vezin

“Ocağa Koydular” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1746** no’lu repertuar olan “**Mübareki**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Mübareki” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve beyittir.

Türkünün birinci beyitinin bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –n harf benzeşmesi yarım kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci dörtlüğünün bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –in ve –un hece benzeşmesi tam kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –in ve –un hece benzeşmesi tam kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –in ve –un hece benzeşmesi tam kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –in ve –un hece benzeşmesi tam kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün beşinci dörtlüğünün bin mübarek ve olsun mübarek kelimelerindeki –in ve –un hece benzeşmesi tam kafiye, -mübarek hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a
Çağırın anasın koysun dal fesi	b
Alsın busesin olsun mübarek	a
Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a
Çağırın bacısın koysun kinasın	c
Alsın busesin olsun mübarek	a
Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a

Çağrın meleği koysun yeleği	b
Alsın busesin olsun mübarek	a
Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a
Çağrın arabı koysun şarabı	b
Giydirin çorabı olsun mübarek	a
Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a
Azepler şahı gelin aşağı	b
Bağlayın kuşağı olsun mübarek	a
Mübarek mübarek yüz bin mübarek	a
Güveyin toyu olsun mübarek	a

Vezin

“Mübareki” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 5+6’lı kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1937** no’lu repertuar olan “**Evlerine Vardım Akşam**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Evlerine Vardım Akşam” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit ve benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinde –ağşam hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin –olsun hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin başı, aş ve gardaşı kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin anasına, babasına ve kınasına kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye, –sına hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Evlerine vardım ağşam	a
Sofraya goydular davşan	a
Bugün değil yarın ağşam	a
Ay gelin gınan gutlu olsun	b
Ay gelin uğurlar olsun	b
Pardı başı pardı başı	c
Ağşam geldi düğün başı	c
Üç oğlanın kız gardaşı	c
Haber verin anasına	d
Haber verin babasına	d
Para bassın kınasına	d

Vezin

“Evlerine Vardım Akşam” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1988** no’lu repertuar olan “**Yüzüğüm Var Al Taşlı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Yüzüğüm Var Al Taşlı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün taşlı ve yaşlı kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, –lı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğünde –olsun kelime benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün guşan, döşen ve düşen kelimelerindeki –n harf benzeşmesi yarım kafiyedir.

Türkünün dördüncü dördlüğünün govuk, goyuk ve soğuk kelimelerindeki –uk hece benzeşmesi tam kafiyedir.

Kafiye Düzeni

Yüzüğüm var al taşlı	a
Al değil mavi taşlı	a
Gitti yârim gelmedi	b
Gözlerim ondan yaşlı	a
Fistanım yeşil olsun	c
Parası peşin olsun	c
İstemiyom zengini	d
İlle sevdiğim olsun	c
Yeşil gey yeşil guşan	e
Yeşil çimene döşen	e
Acep iflah olur mu	f
Senin peşinde düşen	e
Cevizim govuk govuk	g
Ağlarım goyuk goyuk	g
Yârdan kelimeler gelmiş	h
Kar ile buzdan soğuk	g

Vezin

“Yüzüğüm Var Al Taşlı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7’li hece vezninde olup, 3+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1995** no’lu repertuar olan “**Oy Gelin Kınan Kutlola**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Oy Gelin Kınan Kutlola” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin kutlola ve ola kelimelerindeki -ola hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün birinci bendinin eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –ğ harf benzeşmesi yarım kafiye, –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin başını, gardaşını ve yaşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiyedir, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Oy gelin kınan kutlola	a
İlahi mübarek ola	a
Atladı endi eşiği	b
Sofrada kaldı kaşığı	b
Büyük evin yakışığı	b
Çektim atının başını	c
Çağırın ağa gardaşını	c
Döksün gözünden yaşını	c

Vezin

“Oy Gelin Kınan Kutlola” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2154** no’lu repertuar olan “**Kınayı Ezerler Tasda**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kınayı Ezerler Tasda” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır.

Türkünün birinci dörtlüğünün tasda, havasda ve yasda kelimelerindeki –as hece benzeşmesi tam kafiye, –da hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün duzsuz, gızsız ve sözsüz kelimelerindeki –uz ve –iz hece benzeşmesi tam kafiyedir, –olur mi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün duz, gız ve söz kelimelerindeki –uz, –ız ve –öz hece benzeşmesi tam kafiyedir, –galmadı kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün duzsuz, gızsız ve ıssız kelimelerindeki –suz goymuş ve –sız goymuş hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kınayı ezerler tasda	a
Oğlan evi ne havasda	a
Gız anası gara yasda	a
Yahdi beni bu ellerin güzeli	b
Duz gabı duzsuz olur mi	c
Mehleler gızsız olur mi	c
Ortalık sözsüz olur mi	c
Yahdi beni bu ellerin güzeli	b
Duz gabında duz galmadı	d
Mehlelerde gız galmadı	d
Ortalıhta söz galmadı	d
Yahdi beni bu ellerin güzeli	b
Duz gabını duzsuz goymuş	e
Goca evi ıssız goymuş	e
Anasını gızsız goymuş	e
Yahdi beni bu ellerin güzeli	b

Vezin

“Kınayı Ezerler Tasda” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 4+4’lü ve 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2295 no’lu repertuar olan “**Getirin Gına Yakalım**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Getirin Gına Yakalım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlük ve benttir. Dördlük türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin yakalım, katalım ve soralım kelimelerindeki –alım hece benzeşmesi rediftir.

Eserin nakarat bölümü oluşturan dördlüğün birinci ve ikinci mısralarının paşam ve pamuğum kelimelerindeki –m harf benzeşmesi rediftir. Üçüncü ve dördüncü mısralarının kutlu ve tatlı kelimelerindeki –ut ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, –lu olsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci tebbet ve mehmet kelimelerindeki –et hece benzeşmesi tam kafiye.

Kafiye Düzeni

Getirin gına yakalım	a
Yetmezse azca katalım	a
Gelinin halin soralım	a
Nenni paşam benim paşam	b
Yatırayım ak pamuğum	b
Gelin kınan kutlu olsun	c
Evde dirliğin datlı olsun	c
Evlerinin önü mektep	d
Mektepte okurlar tebbet	d
Güveyin adı Mehmet	d

Vezin

“Getirin Gına Yakalım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2320 no’lu repertuar olan “**Kuyudan Su Çekerler Tulumunan**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kuyudan Su Çekerler Tulumunan” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyittir.

Türkünün birinci beyitinin gügümünen ve düğününen kelimelerindeki –ünen hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci beyitinin tulumunan ve zulumunan kelimelerindeki –ulum hece benzeşmesi zengin kafiye, –unan hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü beyitinin küleğinen ve dileğinen kelimelerindeki –üleğ ve ileğ hece benzeşmesi zengin kafiye, –inen hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü beyitinin debeğinen ve cübbeğinen kelimelerindeki –ebeğ ve –übeğ hece benzeşmesi zengin kafiye, –inen hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün beşinci beyitinin çereğinen ve leçeğinen kelimelerindeki –eğ hece benzeşmesi tam kafiye, –inen hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kuyudan su çekerler gügümünen	a
Kızı da gelin ederler düğününen	a
Kuyudan su çekerler tulumunan	a
Kızı da gelin ederler zulumunan	a
Kuyudan su çekerler küleğinen	a
Kızı da gelin ederler dileğinen	a
Kuyudan su çekerler debeğinen	a
Kızı da gelin ederler cübbeğinen	a
Kuyudan su çekerler çereğinen	a
Kızı da gelin ederler leçeğinen	a

Vezin

“Kuyudan Su Çekerler Tulumunan” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 3+4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2350 no’lu repertuar olan “**Vurun Gelin Kınasın**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Vurun Gelin Kınasın” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve dörtlüktür.

Türkünün birinci bendinin kınasın ve anasın kelimelerindeki –na hece benzeşmesi tam kafiye, –sın hece benzeşmesi rediftir. Eşiği, kaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve –aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –i ve –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci dörtlüğünün tellidir, bellidir ve güllüdür kelimelerindeki –lidir ve –lüdür hece benzeşmesi zengin kafiye, –lidir ve –lüdür hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün keçeli, peçeli ve geçeli kelimelerindeki –eçe hece benzeşmesi zengin kafiye, –li hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Vurun gelin kınasın	a
Ağletsin garip anasın	a
Gelin atladı eşiği	b
Sofrada kaldı kaşığı	b
Gitti evin yakışığı	b
Şen ol dayler şen olasın	c

Gelin koçusu tellidir	d
İçinde gelin bellidir	d
Gelin duvağı güllüdür	d
Şen ol dayler şen olasın	c

Gelin koçusu keçeli	e
Gelin içinde peçeli	e
Çok oldu buradan geçeli	e
Şen ol dayler şen olasın	c

Vezin

“Vurun Gelin Kınasın Tulumunan” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2470 no’lu repertuar olan “**Bizim Bağın Kıracı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Bizim Bağın Kıracı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün –altına hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün ağlarım, bağlarım ve dağlarım kelimelerindeki –ağla ve –bağla hece benzeşmesi tunç kafiye, -rım hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün kıracı, bacı ve ilacı kelimelerindeki –acı hece benzeşmesi zengin kafiye dir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün pıtırak, oturak ve kurtulak kelimelerindeki –ak hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Bizim bağın kıracı	a
Bağ altına bağ altına	b
Bağlamış gerdan altına	b
Haydi yavrum ayvan altına	b
Çüt gezer iki bacı	a
Yar ağlarım yar ağlarım	c
Yavrum kareler bağlarım	c
Eğer selamın gelirse yaralarımı dağlarım	c
Bizim bağın kıracı	a
Çüt gezer iki bacı	a
Büyüğü ele mele	d
Küçüğü can ilacı	a
Bizim bağda pıtırak	e
Yârim gelsin oturak	e
Beni sana vermezler	f
Bir gün kaçıp kurtulak	e

Vezin

“Bizim Bağın Kıracı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlıklı olarak 7’li hece vezninde olup, 4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2511** no’lu repertuar olan “**Gurdular Düğün Daşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Gurdular Düğün Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün daşını ve aşını kelimelerindeki –aş ve –daş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün gurulsun ve çalınsın kelimelerindeki –sın ve –sun hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Gurdular düğün daşını	a
Gaynadırlar keşgek aşını	a
Gızlar gelin gidiyor	b
Analar babalar edivesin yasını	a
Avluda alay gurulsun	c
Zurnalar çift sazlar çalınsın	c
Gızlar gelin gidiyor	b
Analar babalar edivesin yasını	a

Vezin

“Gurdular Düğün Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlıklı olarak 7, 8, 9 ve 13’lü hece vezninde yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2543 no’lu repertuar olan “**Bacanızda Ot Muydum**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Bacanızda Ot Muydum” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördüktür.

Türkünün birinci dördlüğündeki –muydum ve -müyüdüm hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğü’nün sızdı, azdı ve yazdı kelimelerindeki –az hece benzeşmesi tam kafiyedir, –dı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğü’nün aldı ve oldu kelimelerindeki –l harf benzeşmesi yarım kafiyedir, –dı mı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dördlüğü’nün tatlı olur ve fırgatlı olur kelimelerindeki –at hece benzeşmesi tam kafiye, –lı olur hece benzeşmesi ise rediftir. Galdırırlar yavrum seni ve yıldırırlar yavrum seni kelimelerindeki –al ve –ıl hece benzeşmesi tam kafiye, –dırırlar yavrum seni ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Bacanızda ot muydum	a
Gapınızda çöp müyüdüm	a
Bu yıllıh da galsaydım	a
Başınızda yük müyüdüm	a
İnciler suya sızdı	b
Derdim yohdu yarem azdı	b
Bir tüyünü vermez idim	c
Yavrum mevlam böyle yazdı	b
Baban Sivas’a vardı mı	d
Alın yeşilin aldı mı	d
Eksiyin tamam oldu mu	d
İşte goyup gidiyorsun	e
Dan uyhusu datlı olur	f
Galdırırlar yavrum seni	g
Elin işi fırgatlı’olur	f
Yıldırırlar yavrum seni	g

Vezin

“Bacanızda Ot Muydum” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2583 no’lu repertuar olan “**Hey Bostancı Bostancı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Hey Bostancı Bostancı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün gavınnık mı olur ve cavırlık mı olur kelimelerindeki –mı olur hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğündeki gavı isdemem ve döşeğ isdemem kelimelerindeki –isdemem hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün sulansın ve dolansın kelimelerindeki –ula ve –ola hece benzeşmesi zengin kafiye, –nsın hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dördlüğünün bosdanı ve fisdanı kelimelerindeki –ı harf benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Hey bostancı bostancı	a
Bostan gvınnık mı olur	b
Goyven benim yarimi	c
Böyle cavırluk mı olur	b

Hey bostancı bostancı	a
Bostan gavın isdemem	d
Goyven benim yarimi	c
Yorgan döşeğ isdemem	d

Hey bostancı bostancı	a
Bostanların sulansın	e
Goyven benim yarimi	c
Dam ardını dolansın	e

Çay başında bosdanı	a
Al gadifeden fisdanı	a
Kötü kötü düş gördüm	f
Acep yarım hasda mı	a

Vezin

“Hey Bostancı Bostancı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7’li hece vezninde olup, 4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2630** no’lu repertuar olan “**Havalar Ayaz Gelin Hanım**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Havalar Ayaz Gelin Hanım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit ve benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin ayaz ve muraz kelimelerindeki –ayaz ve –uraz hece benzeşmesi zengin kafiye, –gelin hanım hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin olası ve kurasın kelimelerindeki –asın hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin gardaşını, başını ve yaşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Havalar ayaz gelin hanım	a
Bu da bir muraz gelin hanım	a
Yazması pembe gelinlik beyaz	b
Git güle güle gelin olası	c
Adıyaman eline yuva kurasın	c
Çağırın gelinin gardaşını	d
Çeksin düğün atın başını	d
Anası silsin gözün yaşını	d

Vezin

“Havalar Ayaz Gelin Hanım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlı olarak 10’lu hece vezninde olup, 6+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2759 no’lu repertuar olan “**Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit ve benttir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin atmışsın, çatmışsın ve satmışsın kelimelerindeki –at, –sat ve –çat hece benzeşmesi tunç kafiye, –mışsın hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin ağlarım ve bağlarım kelimelerindeki –ağla ve –bağla hece benzeşmesi tunç kafiye, –rım hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin meler, deler ve beler kelimelerindeki –ele hece benzeşmesi zengin kafiye, –r harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin dumansız, imansız ve sensiz kelimelerindeki –en ve –an hece benzeşmesi tam kafiye, –aız ve –siz hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Annem beni kaldırmışsın atmışsın	a
Gökyüzünde durnalara çatmışsın	a
Bilinmedik pazarlarda satmışsın	a
Anam anam garip anam ağlarım	b
Ağlar ağlar kareleri bağlarım	b
Şu karşıkı dağda bir kuzu meler	c
Kuzunun meleşi bağrımı deler	c
Annesiz yavruyu da kim çözer beler	c
Şu karşıkı dağlar karsız dumansız	d
Ben seni sevmişim dinsiz imansız	d
Cenneti âlaya giremem sensiz	d

Vezin

“Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser olarak 11’li hece vezninde olup, 4+4+3’lü ve 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2810** no’lu repertuar olan “**Göster Ey Allah’ım**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Göster Ey Allah’ım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün bakar ve yakar kelimelerindeki –ak hece benzeşmesi tam kafiye, –ar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün ezilsin, çizilsin ve yazılsın kelimelerindeki –ez ve –az hece benzeşmesi tam kafiye, –ilsin ve –ılsın hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Göster ey Allah’ım göster	a
Senin cemalin cimde	b
Âşıklar saf saf olmuş bakar	c
Senin ismin yürek yakar	c
Altın tas içinde kınan ezilsin	d
Gümüş tıraşınan zülfün çizilsin	d
Alın yazın bir iyiye yazılsın	e
Senin gül cemalin bir mim içinde	f

Vezin

“Göster Ey Allah’ım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlı olarak 8’li ve 11’li hece vezninde olup, 4+4’lü ve 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 2872 no’lu repertuar olan “**Çattılar Gazan Taşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çattılar Gazan Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, tam ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin taşını ve aşını kelimelerindeki –taş ve –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, -ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin misafirimdir ve yadellerindir kelimelerindeki –r harf benzeşmesi yarım kafiyedir.

Türkünün üçüncü bendinin evine, diye ve beye kelimelerindeki –e yarım kafiyedir.

Kafiye Düzeni

Çattılar gazan taşını	a
Gurdular düğün aşını	a
Selam söyle kız gardaşına	b
Bugünlük misafirimdir	c
Yarın da yadellerindir	c
Anası gelin kızın anası	a
Bugünlük misafirimdir	c
Yarın da yadellerindir	c
Gelin gider el evine	d
Bir sevgi bulayım diye	d
Selam söyle gaynata beye	d

Vezin

“Çattılar Gazan Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlı olarak 8’li hece vezninde olup, 3+5’li ve 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **2872** no’lu repertuar olan “**Çattılar Ocak Taşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çattılar Ocak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, tam ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün taşını, aşını ve gözyaşını kelimelerindeki –taş ve –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün iğde, yerde ve derde kelimelerindeki –de hece benzeşmesi tam kafiye dir.

Kafiye Düzeni

Çattılar ocak taşını	a
Vurdular düğün aşını	a
Anası silsin gözyaşını	a
Düğün kınan kutlu olsun	b
Evlerinin önü iğde	c
İğdenin dalları yerde	c
Mevlam düşürmesin derde	c
Düğün kınan kutlu olsun	b

Vezin

“Çattılar Ocak Taşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlı olarak 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü ve 4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3224** no’lu repertuar olan “**Damda Durma Kahküllerin Yel Alır**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Damda Durma Kahküllerin Yel Alır” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördlüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün alır ve kalır kelimelerindeki –al hece benzeşmesi tam kafiye, –ır hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğünün eresin ve göresin kelimelerindeki –r yarım kafiye, –esin kelime benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Damda durma kahküllerin yel alır	a
Serin durma sevdiğini el alır	a
Bunca yıldır yar yolunu beklersin	b
Çektiğin hasretlik yanına kalır	a
Telli gelin güle güle gidesin	c
Gidesin de muradına eresin	c
Nasibola kız anası olasın	c
Ayrılık neymiş sende göresin	c

Vezin

“Damda Durma Kahküllerin Yel Alır” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 4+4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3236 no’lu repertuar olan “**Damat Beyi Yandırılım**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Damat Beyi Yandırılım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve beyittir.

Türkünün birinci beyitinin yağ ve puğ kelimelerindeki –ağ ve –uğ hece benzeşmesi tam kafiye –ile hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci dörtlüğünün yılgın, vurgun ve yorgun kelimelerindeki –gın ve –gun hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün susuz olur mu, kumsuz olur mu ve yarsız olur mu kelimelerindeki –suz olur mu ve –sız olur mu hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Damat beyi yandırılım yağ ile	a
Gelsin orta yere allı puğ ile	a
Irmak kenarı yılgın	b
Üç güzel sana vurgun	b
İkisi şöyle böyle	c
Biri boyuna uygun	b
Irmak susuz olur mu	d
Dibi kumsuz olur mu	d
Duyan gören söylesin	e
Yiğit yarsız olur mu	d

Vezin

“Damat Beyi Yandırılım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li ve 7’li hece vezninde olup 5+2’li kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3270 no'lu repertuar olan “**Gelini Getirdiler**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Gelini Getirdiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve benttir. Bent türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci dörtlüğünün getirdiler, ördürdüler ve çektirdiler kelimelerindeki –ir ve –ür hece benzeşmesi tam kafiye –diler ve –düler hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan bendin saçak, ne olacak ve dolacak kelimelerindeki –ak tam kafiye, eylemiş ve vermiş kelimelerindeki –miş hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün çardaktan ve bardaktan kelimelerindeki –ardak hece benzeşmesi zengin kafiye, –tan hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Gelini getirdiler	a
Saçını ördürdüler	a
O ceyran gözlerine	b
Sürmeler çektirdiler	c
O yanı saçak bu yanı saçak	d
Kızın anasının halı nolacak	d
Kızını gelin eylemiş	e
Kızını ellere vermiş	e
Gözleri yaşla dolacak	d
Gelin iner çardaktan	f
Şerbet verir bardaktan	f
Yanakları al al olmuş	e
Düğününde oynamaktan	g

Vezin

“Gelini Getirdiler” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7, 8 ve 11’li hece vezninde olup (3+4 ve 4+3), 5+3 ve 6+5’li kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3282 no’lu repertuar olan “**Elma Attım Denize**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Elma Attım Denize” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün denize, nefise, size ve bize kelimelerindeki –e harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün köşeye, beşiğe ve ayşe’ye kelimelerindeki –e harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün dereye, pencereye ve içeriye kelimelerindeki –ye hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün duvara, pınara ve sigara kelimelerindeki –ara hece benzeşmesi zengin kafiyedir.

Kafiye Düzeni

Elma attım denize	a
Kızın adı nefise	a
Nefiseyi ver bize	a
Dua edelim biz size	a
Elma attım köşeye	b
Gitti vurdu beşiğe	b
Gel gidelim soralım	c
Bizim nine Ayşe’ye	b
Elma attım dereye	b
Kız çıktı pencereye	b
Kız Allah’ın seversen	d
Al beni içeriye	b
Elma attım duvara	b
Tekerlendi pınara	b
Pınarın etrafında	e
Kızlar sarar sigara	b

Vezin

“Elma Attım Denize” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7’li hece vezninde 4+3’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3371** no’lu repertuar olan “**Ak Bakırlar**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ak Bakırlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin susuz kaldı, kızsız kaldı ve ıssız kaldı kelimelerindeki –sız kaldı ve –suz kaldı hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin uyanmaz ve biyenmez kelimelerindeki –yen ve –yan hece benzeşmesi zengin kafiye, –maz ve –mez hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin direkli, yürekli ve pembeli kelimelerindeki –li hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin başında, kaşında ve yaşında kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tam kafiye, –ında hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ak bakırlar susuz kaldı	a
Kız annesi kızsız kaldı	a
Yüksek evler ıssız kaldı	a
Sarsam uyanmaz uyanmaz	b
O kız biyenmez biyenmez	b
Evleri var dört direkli	c
Bir yârim var taş yürekli	c
Yanakları al pembeli	c
Evleri var subaşında	d
Benleri var sol kaşında	d
Saramadım genç yaşında	d

Vezin

“Ak Bakırlar” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde 4+4’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3403 no’lu repertuar olan “**Bazarda Bal Var**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Bazarda Bal Var” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, zengin ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin bal var ve hal var kelimelerindeki –al hece benzeşmesi tam kafiye, –var hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin gutlolsun ve datlolsun kelimelerindeki –ut ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, –lu olsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin üstü ve küstü kelimelerindeki –üstü hece benzeşmesi tunç kafiye.

Türkünün dördüncü bendinin kırmızı ve kıızı kelimelerindeki –ızı ve –uzu hece benzeşmesi zengin kafiye.

Kafiye Düzeni

Bazarda bal var gelinim Bazarda bal var	a
Sende bir hal var gelinim sende bir hal var	a
Ağana yalvar gelinim ağana yalvar	a
Ah deyle gelin gelmeye kıymetli gelin	b
Gelinim gözelim de kınan kutl’olsun	c
Hem orda hem burada dilin tatl’olsun	c
Pazarın üstü gelinim pazarın üstü	d
Yar yara küstü gelinim yar yara küstü	d
Güveyim uslu gelinim güveyim uslu	d
Pazarda kuzu gelinim pazarda kuzu	e
Tüyü de kırmızı gelinim tüyü de kırmızı	e
Bir adam kıızı gelinim bir adam kıızı	e

Vezin

“Bazarda Bal Var” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 13’lü hece vezninde olup, 5+3+5’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3460** no’lu repertuar olan “**Getirin Kına Yakalım**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Getirin Kına Yakalım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, yarım ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit, bent ve dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün yakalım, gatalım ve bulalım kelimelerindeki –alım hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün birinci beyitinin gutlolsun ve datlolsun kelimelerindeki –ut ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, –lu olsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin gaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –aşığ ve –ışığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı hece benzeşmesi redif, oluyor ve galıyor kelimelerindeki –al ve –ol hece benzeşmesi tam kafiye, –uyor ve –ıyor hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün kınayı, anayı ve babayı kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye, –yı hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Getirin de kına yakalım	a
Yetmezse gene gatalım	a
Of gelin kızı bulalım	a
Bu gelin kızı bulalım	a
Ay gelin a gardaş gınan kutlolsun	b
Eloğlu yanında dilin datlolsun	b
Gaplara goydum gaşığı	c
Gidiyor evin yakışığı	c
Oluyor kız gelin oluyor	d
Evler yalnız galıyor	d
Ağlama gelin hanım ağlama	e
Gidiyon sevdiğin oğlana	e
Kaynanalar yakar kınayı	f
Aşk olsun doğrun anayı	f
Ağlatmayın garip anayı	f
Ağlatmayın garip babayı	f

Vezin

“Getirin Kına Yakalım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8, 9 ve 11’li hece vezninde olup, 5+3, 6+3 ve 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3515** no’lu repertuar olan “**Ak Bakraç Susuz Galdı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ak Bakraç Susuz Galdı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyitler türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin ıssız galdı ve gızsız galdı kelimelerindeki –sız galdı hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin olayı ve geleyi kelimelerindeki –ol ve –el hece benzeşmesi tam kafiye, –ayı ve –eyi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin düğün ve bugün kelimelerindeki –ün hece benzeşmesi tam kafiye-dir.

Türkünün üçüncü bendinin gezer, dizer kelimelerindeki –ez ve –iz hece benzeşmesi tam kafiye, –er hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ak bakraçlar susuz galdı	a
Büyük evler ıssız galdı	a
Gız anası gızsız galdı	a
Hey anam oğlun güvey olayı	b
Hey anam gelin evine geleyi	b
Atımın guruğu düğüm	c
Yüreğime vurdu düğün	d
Ayrılık günümüz bugün	d
Güveyi bahçede gezer	e
Sarığına güller dizer	e
Güveyi gelinden güzel	f

Vezin

“Ak Bakraç Susuz Galdı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li ve 11’li hece vezninde olup, 5+3 ve 4+4’lü, on birli hece vezninde ise 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3552 no’lu repertuar olan “**Çattılar Gazan Daşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve benttir.

Türkünün birinci dörtlüğünün birinci ve ikinci mısralarının daşını ve aşını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tunç kafiyedir, –ını hece benzeşmesi ise rediftir. Eserin üçüncü ve dördüncü mısralarındaki anasını ve yasını kelimelerindeki –as hece benzeşmesi tam kafiyedir, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün batır, otur ve yatır kelimelerindeki –at ve –ot hece benzeşmesi kafiye, –ır ve –ur hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin sacını, bacımı ve acımı kelimelerindeki –ı harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin ettiler kelimesindeki –tiler hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin birinci, ikinci ve üçüncü bendinin incesine, nicesine kelimelerindeki –ce hece benzeşmesi tam kafiyedir, -sine hece benzeşmesi ise rediftir. Bendin üçüncü ve dördüncü mısrasının gelin ve elin kelimelerindeki –elin kelime benzeşmesi tunç kafiyedir, –olur mu hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Çattılar gazan daşını	a
Vurdular düğün aşını	a
Çağırın da gelsin anasını	a
Tutsun kızının yasını	a
Gel anam gel de yanımda otur	b
Anam ellerini gınama batır	b
Anam ben bu gece misafirim	c
Al da beni son kez koynunda yatır	b
Ocağa kurdum da yufka sacını	e
Aldırdım elimden küçük bacımı	e
Bacım bana söyle derdin acı mı	e
Şen ol bacım evin yuvan şen olsun	f
Yarın gece anangil evinde mum yansın	f

Altın tas içinde kınam ezildi	g
Gümüş tabak ile zülfüm çözüldü	g
Benim yazım gurbet ele yazıldı	g
Şen ol bacım evin yuvan şen olsun	f
Yarın gece anangil evinde mum yansın	f

Binmiş atın incesine	h
Düşmüş yolun nicesine	h
Çağrın gelsin anasına	ı
Gız babasız gelin olur mu	i
Gelin olsa elin olur mu	i

Vezin

“Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li ve 11’li hece vezninde olup, 5+3 ve 4+4’lü, 11’li hece vezninde ise 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3600** no’lu repertuar olan “**Ana Meni Yaz Ağla**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ana Meni Yaz Ağla” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım, tam ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün yaz ağla ve güz ağla kelimelerindeki –az ve –üz hece benzeşmesi tam kafiye, –ağla hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğünün özüm ana, sözüm ana ve gözüm ana kelimelerindeki –özüm hece benzeşmesi tunç kafiye, –ana hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün anama deyin, yanana deyin ve gara deyin kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiye, –deyin hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dördlüğünün ağlasın, bağlasın ve dağlasın kelimelerindeki –ağla hece benzeşmesi tunç kafiye, –sın hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ana meni yaz ağla	a
Yaz ağlama güz ağla	a
Demeyinen tükenmez	b
Bir kağıza yaz ağla	a
Ay ana ay ana	c
Sen benim özüm ana	c
Özüm ana gözüm ana	c
Sohbetim sözüm ana	c
Gedin anama deyin	d
Derdimi yanana deyin	d
Anam meni sorarsa	e
Günümü gara deyin	d
Anama deyin ağlasın	f
Garaları bağlasın	f
Men yâdına düşende	g
Üreyini dağlasın	f

Vezin

“Ana Meni Yaz Ağla” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlıklı olarak 7’li ve 8’li hece vezninde olup, 4+3 ve 4+4’lü, kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3670** no’lu repertuar olan “**Altın Tas İçinde Kınam Karıldı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Altın Tas İçinde Kınam Karıldı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi benttir.

Türkünün birinci bendinin karıldı ve tarandı kelimelerindeki –ar hece benzeşmesi tam kafiye-dir.

Türkünün ikinci bendinin çınarım, yanarım ve severim kelimelerindeki –ar ve –er hece benzeşmesi tam kafiye, –ım ve –im hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin dağları ve yağları kelimelerindeki –ağ hece benzeşmesi tam kafiye, –ları hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin biter mi, tüter mi ve tutar mı kelimelerindeki –it, –üt ve –ut hece benzeşmesi tam kafiye, –er mi ve –ar mı hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Altın tas içinde kınam karıldı
Gümüş tarağıyla zülfüm tarandı
A beyler alnım yazısı buyumuş

Çınarım çınarım benim çınarım
Yüreğime ateş düştü yanarım
Ben adamı can yürekten severim

Şu görünen anamgilin dağları
Eridi ya yüreğimin yağları
Yıkılası gurbet elin köyleri

Susuz derelerde kavak biter mi
Oğlansız yerlerde duman tüter mi
Beş kız oğlanın yerini tutar mı

Vezin

“Altın Tas İçinde Kınam Karıldı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5 ve 4+4+3’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3699** no’lu repertuar olan “**Baba Gızın Çok Mudur**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Baba Gızın Çok Mudur” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, zengin ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dördürlüktür.

Türkünün birinci dördlüğünün çok ve yok kelimelerindeki –ok hece benzeşmesi tam kafiye, –muyudur hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dördlüğünün anası, gınası ve yanası kelimelerindeki –ana ve –ına hece benzeşmesi zengin kafiye, –sı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dördlüğünün yakıcılar ve vericiler kelimelerindeki –iciler ve –ıcılar hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün dördüncü dördlüğünün daşlar ve yoldaşlar kelimelerindeki –daş kelime benzeşmesi tunç kafiye, –lar hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Baba gızın çok muyudur	a
Bir gız sana çok muyudur	a
Gırılasi emmilerim	b
Heç oğlunuz yok muyudur	a
Gız anası gız anası	c
Yakın gelinin gınası	c
Hani bunun öz anası	c
Başın da mumlar yanası	c
Samenim geldi duruyor	d
Heral gına yahıcılar	e
Yeni umudum kesildi	f
Heral beni vericiler	e
Doyulu bu söve daşlar	g
Gölgelendi gabağaçlar	g
İşte gelin gidiyorum	h
Helallaşak çüt yoldaşlar	g

Vezin

“Baba Gızın Çok Mudur” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 4+4’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3725 no'lu repertuar olan “**Hani Davulunuz (Bir Mumdur)**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Hani Davulunuz (Bir Mumdur)” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım kafiye ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyit ve dörtlüktür. Dörtlük türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci beytinin davulunuz ve düşününüz kelimelerindeki –ünüz ve –unuz hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci beytinin geliniz ve kaşmeriniz kelimelerindeki –iniz hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü beytinin dibinde ve belinde kelimelerindeki –inde hece benzeşmesi rediftir.

Eserin dördüncü beytinin diline ve eline kelimelerindeki –el ve –il hece benzeşmesi tam kafiye, –ine hece benzeşmesi ise rediftir.

Eserin nakarat bölümünü oluşturan dörtlüğün mumdur ve doldur kelimelerindeki –dur zengin kafiyedir. Birinci mısra ve ikinci mısra da ise mumdur kelimelerindeki –dur hece benzeşmesi iki mısra arasında rediftir.

Kafiye Düzeni

Hani davulunuz lo hani ya davulunuz	a
Hani düşününüz lo hani ya düşününüz	a
Hani geliniz lo hani ya geliniz	b
Hani kaşmeriniz lo hani ya kaşmeriniz	b
Kalenin bedeninde halay çekah dibinde	c
Evselin uşakları çifte liver belinde	c
Acem kuşak beline heyran şirin diline	d
Mumlar yakın çevirin kına yakah eline	d
Bir mumdur iki mumdur üç mumdur	e
Dört mumdur ondört mumdur	e
Bahan bir bade doldur	f
Bu ne güzel düşündür	g

Vezin

“Hani Davulunuz (Bir Mumdur)” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 14’lü hece vezninde olup, 7+7’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3729 no’lu repertuar olan “**Çattılar Gazan Daşını**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir.

Türkünün birinci bendinin daşını, aşını ve başını kelimelerindeki –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, -ını hece benzeşmesi redif, gutlolsun ve datlolsun kelimelerindeki –ut ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, –lolsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin iyisine, goyusuna ve dayısına kelimelerindeki –yi, –yu ve –yı hece benzeşmesi tam kafiye, -sına, -sine ve -suna hece benzeşmesi ve –olur hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü eşiği, gaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve –aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı ve –i harf benzeşmesi ise redif, gutlolsun ve datlolsun kelimelerindeki –ut ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, -lolsun hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Çattılar gazan daşını	a
Kurdular düğün aşını	a
Yaktılar gızın başını	a
Kız anam gınan gutlolsun	b
Yeşilin baldan datlolsun	b
Biner atın iyisine	c
Gider yolun goyusuna	c
Ünlen gelsin dayısına	c
Kız dayısız gelin molur	d
Gelin olsa melul olur	d
Atledi geçti eşiği	e
Sofrada galdı gaşığı	e
Kızlar evi yakışığı	e
Kız anam gınan gutlolsun	b
Geçimin baldan datlolsun	b

Vezin

“Çattılar Gazan Daşını” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü ce 4+4’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3785 no’lu repertuar olan “**Atladım Gittim Eşiği**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Atladım Gittim Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün eşiği, gaşığı ve yakışığı kelimelerindeki –eşiğ ve –aşığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı ve –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci bendinin daşlar, gabardaşlar ve yoldaşlar kelimelerindeki –daş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ar hece benzeşmesi redif, gidiyorum ve ediyorum kelimelerindeki –id ve –ed hece benzeşmesi tam kafiye, –iyorum ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin attı mı, bitti mi ve yetti mi kelimelerindeki –at, -et ve –it hece benzeşmesi tam kafiye, –ti mi hece benzeşmesi redif, gidiyorum ve ediyorum kelimelerindeki –id ve –ed hece benzeşmesi tam kafiye, –iyorum ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Atladım gittim eşiği	a
Sofrada goydum gaşığı	a
Büyük evin yakışığı	a
Gız anam gınan gutlolsun	b

Don yudum yasdı daşlar	c
Eğrişdim gabardaşlar	c
Siz sefa galın yoldaşlar	c
İşte geldim gidiyorum	d
Sılamı ter ediyorum	d

Babam ekmani attı mı	e
Gardaş ekinin bitti mi	e
El gızı keyfin yetti mi	e
İşte geldim gidiyorum	d
Sılamı ter ediyorum	d

Vezin

“Atladım Gittim Eşiği” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3936 no’lu repertuar olan “**Anam Kirmenini Alsın Eline**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Anam Kirmenini Alsın Eline” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve dörtlüktür. Dörtlük türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin eline, yoluna ve deline kelimelerindeki –el ve –ol hece benzeşmesi tam kafiye, –ine ve –una hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan dörtlüğün ayrıldım ve doymadım kelimelerindeki –dım hece benzeşmesi redif, başını ve yaşını kelimelerindeki –aş tam kafiye, –ını hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin bağlasın, ağlasın ve eylesin kelimelerindeki –la ve –le hece benzeşmesi tam kafiye, –sın ve –sin hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin bişirdimola, deşirdi mola ve düşürdü mola kelimelerindeki –di ve –dü hece benzeşmesi tam kafiye, –mola hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin dişine, içine ve suçu ne kelimelerindeki –ine hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün beşinci bendinin düzendi, özendi ve bozardı kelimelerindeki –di ve –dı hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Anam kirmenini alsın eline	a
Çıksın baksın gurbet elin yoluna	a
Gız gelin gördükçe bağı deline	a
Eyvah eyvah ben anamdan ayrıldım	b
Eşim kızlar ben sılaya doymadım	b
Çık yukarı bağlasınlar başını	c
İn aşağı sil gözünün yaşını	c

Anam kır atımı çaya bağlasın	d
Atım kişnesin anam ağlasın	d
Anamın kızı var beni neylesin	d

Anam aşını bişirdi m'ola	e
Uşağın başına deşirdi m'ola	e
Beni de aklına düşürdü m'ola	e

İnci ilen mercan dizem dişine	f
İndin gittin gurbet elin içine	f
Allah yazdı gız anayın suçu ne	f

Yengem geldi çayırılığa düzendi	g
Yeşil kınam altın tasta özendi	g
Kınayı görünce benzim bozardı	g

Vezin

“Anam Kirmenini Alsın Eline” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li ve 4+4+3’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 3967 no'lu repertuar olan “Yüksek Hanaylarda Çalınsin Sazım” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Yüksek Hanaylarda Çalınsin Sazım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir.

Türkünün birinci bendinin sazlar, kızlar ve sızlar kelimelerindeki –az ve –ız hece benzeşmesi tam kafiye, –lar hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci beyitinin dar geliyor güzelim ve zor geliyor güzelim kelimelerindeki –ar ve –or hece benzeşmesi tam kafiye, –geliyor güzelim hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin ezilsin, çözölsün ve süzülsün kelimelerindeki –ezil, –üzöl ve –özöl hece benzeşmesi zengin kafiye, –sin ve –sün hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci beyitinin dayanamıyom ve inanamıyom kelimelerindeki –an hece benzeşmesi tam kafiye, –amıyom hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Yüksek hanaylarda çalınsin sazlar
Bugün kına gecesi oynasın kızlar
Bu kız gelin oluyor yüreği sızlar

Bu hanaylar dar geliyor güzelim
Ayrılığın zor geliyor güzelim

Gümüş tasta al kınalar ezilsin
Sırma saçlar telem telem çözölsün
Ela gözler süzüm süzüm süzülsün

Ben bu ayrılığa dayanamıyom
Gelin olduğuma inanamıyom

Vezin

“Yüksek Hanaylarda Çalınsin Sazım” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 11’li hece vezninde olup, 6+5’li ve 4+4+3’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **3998** no’lu repertuar olan “**Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir.

Türkünün birinci bendinin bürüneyim mi, görüneyim mi ve yerineyim mi kelimelerindeki –erin ve –ürün hece benzeşmesi zengin kafiye, –eyim mi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün birinci beyitinin dar ardına ve derdime kelimelerindeki –a ve –e harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin adını, muradımı ve adımı kelimelerindeki –ı harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci beyitinin gış günü ve, hoş günü kelimelerindeki –ış ve –oş hece benzeşmesi tam kafiye, –günü hece benzemesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin avlanmaz, evlenmez ve eylenmez kelimelerindeki –mez ve –maz hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü beyitinin gurbet tükenmez ve hasretlik tükenmez kelimelerindeki –tükenmez hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Verdiğin yazmayı bürüneyim mi	a
Dostuma düşmanıma görüneyim mi	a
Ellere bakınca yerineyim mi	a
Atma garip anam beni dağlar ardına	b
Kimseler yanmasın anam yansın derdime	b
Menekşe koymuşlar gülün adını	c
Alamadım dünyadan ben muradımı	c
Ben ölünce dertli koyun adımı	c
Atma garip anam yalın ayak gış günü	d
Ben seni seviyom da havaların hoş gibi	d

Susuz göllerde balık avlanmaz	e
Ciğerden yanmayınca gözler ağlamaz	e
Hayırsız yarinen gönül eylemez	e

Aylar on beş on beş gün gurbet tükenmez	f
Ellerin köylerinde bu hasretlik tükenmez	f

Vezin

“Verdiğin Yazmayı Bürüneyim Mi” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser ağırlıklı olarak 11’li hece vezninde olup, 6+5’li kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4237** no’lu repertuar olan “**Ayleme Gelin Ayleme**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Ayleme Gelin Ayleme” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi beyittir.

Türkünün birinci beyitinin ayleme ve eyleme kelimelerindeki –ay ve –ey hece benzeşmesi tam kafiye, –leme hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci beyitinin meşeyi ve döşeği kelimelerindeki –i harf benzeşmesi refittir.

Türkünün üçüncü beyitinin urganı ve döşeği kelimelerindeki –i ve –ı harf benzeşmesi rediftir.

Türkünün dördüncü beyitinin fıstığı ve yastığı kelimelerindeki –ıstığ ve –astığ hece benzeşmesi zengin kafiye, –ı harf benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Ayleme gelin ayleme	a
Yolcuyu yoldan eyleme	a
Dağdan keserler meşeyi	b
Hani de gelinin döşeği	b
Dağdan keserler urganı	c
Hani de gelinin döşeği	c
Dağdan keserler fıstığı	d
Hani de gelinin yastığı	d

Vezin

“Ayleme Gelin Ayleme” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4244** no’lu repertuar olan “**Kınaya Gel Kınaya**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kınaya Gel Kınaya” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde kafiye kullanılmamıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir.

Türkünün birinci bendinin birinci, ikinci ve beşinci mısralarının kınaya kelimesi rediftir. Bendin üçüncü ve dördüncü mısralarının gelmeyince ve demeyince kelimelerindeki –eyince hece benzeşmesi ise kendi aralarında rediftir.

Türkünün birinci bendinin birinci, ikinci ve beşinci mısralarının kınaya kelimesi rediftir. Bendin üçüncü ve dördüncü mısralarının gelmeyince ve demeyince kelimelerindeki –eyince hece benzeşmesi ise kendi aralarında rediftir.

Türkünün birinci beyitinin gidesin ve eresin kelimelerindeki –esin hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Kınaya gel kınaya	a
Ak ellerin kınaya	a
Annesi gelmeyince	b
Ver yavrum demeyince	b
Vermez elin kınaya	a
Kınaya gel kınaya	a
Ak ellerin kınaya	a
Babası gelmeyince	b
Ver yavrum demeyince	b
Vermez elin kınaya	a
Haydi kızım eyliğinen gidesin	c
Sağ ola da muradına eresin	c

Vezin

“Kınaya Gel Kınaya” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eserin bent bölümü 7’li hece vezninde olup, 4+3’lü kalıpla yazılmıştır. Eserin beyit bölümü ise 11’li hece vezninde olup 4+4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 4354 no’lu repertuar olan “**Hani Şu Gızın Anası**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Hani Şu Gızın Anası” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde yarım ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin anası ve yanası kelimelerindeki –ana kelime benzeşmesi tunç kafiyedir, –sı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin -olsun hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci bendinin utsuna ve ustura kelimelerindeki –a harf benzeşmesi yarım kafiyedir.

Türkünün üçüncü bendinin vardı mı, aldı mı ve dedi mi kelimelerindeki –di mi ve –dı mı hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Hani şu gızın anası	a
Elinde mumlar yanası	a
Dahi murada eresi	a
Gelinim gınan gutl'olsun	b
Yoldaşın mübarek olsun	b
Elim sundum utsuna	c
Elimi kesti ustura	c
Allah'ım şirin göstere	c
Kız baban şehre vardı mı	d
Alınan morun aldı mı	d
Bu da kızımın dedi mi	d

Vezin

“Hani Şu Gızın Anası” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4440** no’lu repertuar olan “**Devecioğlu Bayırına**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Devecioğlu Bayırına” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam, tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün bayırına çayırına ve hayırına kelimelerindeki –ayır hece benzeşmesi zengin kafiye, –ına hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün bitti mi ve yetti mi kelimelerindeki –et ve –it hece benzeşmesi tam kafiye, –ti mi hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün ekerler ve çekerler kelimelerindeki –ek ve –çek hece benzeşmesi tunç kafiye, –erler hece benzeşmesi rediftir.

Kafiye Düzeni

Devecioğlu bayırına	a
At örklerler çayırına	a
Ölmüş anamın hayırına	a
Vermen beni Develi'ye	b
Baba ekinin bitti mi	c
Kardaş ekmeğin yetti mi	c
El kızı keyfin yetti mi	c
Verin beni Develi'ye	b
Bostana biber ekerler	d
Onu kökünden çekerler	d
Gurbet ele giden kızın	e
Gözüne sürme çekerler	d

Vezin

“Devecioğlu Bayırına” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4569** no’lu repertuar olan “**Kınayı Getir Aney**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Kınayı Getir Aney” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün getir aney, batır aney ve yatır aney kelimelerindeki –et ve –at hece benzeşmesi tam kafiye, -aney hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün çeperler, seperler öperler kelimelerindeki –eper hece benzeşmesi zengin kafiye, –ler hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün duni, düşküni ve günü kelimelerindeki –un ve –ün hece benzeşmesi tam kafiye, –i harf benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Kınayı getir aney	a
Parmağın batır aney	a
Bu gece misafirem	b
Koynunda yatır aney	a
Tarlada var çeperler	c
Çepere su seperler	c
Irak yoldan geleni	d
Terli terli öperler	c
Sivik ucu kuş duni	e
Oldum yarın düşküni	e
Baş açık yalın ayak	f
Yola düştüm kış günü	e

Vezin

“Kınayı Getir Aney” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 7’li hece vezninde olup, 5+2’li ve 4+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında 4592 no’lu repertuar olan “**Gız Anası Gız Anası**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Gız Anası Gız Anası” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde zengin ve tunç kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlük ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci dörtlüğünün anası ve gınası kelimelerindeki –ana ve –ına hece benzeşmesi zengin kafiye, –sı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin gidiyorum ve diyorum kelimelerindeki –gidi ve –di hece benzeşmesi tunç kafiye, –yorum hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün sarmayınan ve yarmayınan kelimelerindeki –urru ve –arma hece benzeşmesi zengin kafiye, –yınan hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün kaşına, aşına ve başına kelimelerindeki –kaş ve –aş hece benzeşmesi tunç kafiye, –ına hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü dörtlüğünün söğüt ve öğüt kelimelerindeki –öğüt hece benzeşmesi tunç kafiye.

Kafiye Düzeni

Gız anası gız anası	a
Yakıldı gelin gınası	a
İşte goyup gidiyorum	b
Yalınız kaldı anası	a
Gidiyorum gidiyorum	b
Ben anama ne diyorum	b
Ana besler hurmayınan	c
Eller besler yarmayınan	c
İşte goyup gidiyorum	b
Bir eloğlu sarmayınan	c
Sürmeler çekin kaşına	d
Şeker katılsın aşına	d
Darısı kızlar başına	d
A kız kınan kutlu olsun	e

Evlerinin önü söğüt	f
Anasından alır öğüt	f
Sen güzel bir kız çıkardın	g
Anası kınan kutl' olsun	e

Vezin

“Gız Anası Gız Anası” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü ve 4+4’lü kalıplarla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4598** no'lu repertuar olan “**Adem Havva'yı Yarattı**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Adem Havva'yı Yarattı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi bent ve beyittir. Beyit türkünün nakarat bölümünü oluşturmaktadır.

Türkünün birinci bendinin yarattı ve uzattı kelimelerindeki –at hece benzeşmesi tam kafiye, –tı hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün nakarat bölümünü oluşturan beyitin gelin ettiler ve düğün ettiler kelimelerindeki –in ve –ün hece benzeşmesi tam kafiye, –ettiler kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci bendinin çıkarttılar, açtılar ve taktılar kelimelerindeki –tılar hece benzeşmesi rediftir.

Türkünün üçüncü bendinin yaktılar, kestiler ve çektiler kelimelerindeki –tılar ve –tiler hece benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün dördüncü bendinin boynuna, koynuna ve kelimelerindeki –nuna hece benzeşmesi zengin kafiye, –na hece benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Adem Havva'yı yarattı	a
Adem Havva'ya el uzattı	a
Hak Teala'dan nida geldi	b
Havva Ana'yı gelin ettiler	c
Cennette düğün ettiler	c
Üç melek ortaya çıkarttılar	d
Yakut mücevher taktılar	d
Yüzünün nikabını açtılar	d
Eline gına yaktılar	d
Gözüne sürme çekdiler	d
Yanağına keküller kestiler	d

İnci takdılar boynuna	c
Verdiler Adem Ata'nın koynuna	c
Dünya gelmedi aynına	c

Vezin

“Adem Havva’yı Yarattı” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 10’lu ve 8’li hece vezninde olup, 5+5’li ve 5+3’lü kalıpla yazılmıştır.

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4600** no’lu repertuar olan “**Geline Bakın Geline**” adlı eserin güfte analizi aşağıdaki gibidir.

Kafiye

“Geline Bakın Geline” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan kafiye analizine göre, eserde tunç ve zengin kafiye kullanılmıştır. Türkünün nazım biçimi dörtlüktür.

Türkünün birinci dörtlüğünün geline ve eline kelimelerindeki –elin hece benzeşmesi tunç kafiyedir, –e harf benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün ikinci dörtlüğünün kızsız ve ıssız kelimelerindeki –sız hece benzeşmesi zengin kafiyedir, –koyan kelime benzeşmesi ise rediftir.

Türkünün üçüncü dörtlüğünün kıyısına ve dayısına kelimelerindeki –iyi ve –ıyı hece benzeşmesi zengin kafiye, –sına ve –sine hece benzeşmesi ise rediftir.

Eserin dördüncü dörtlüğünün kız ve öz kelimelerindeki –z harf benzeşmesi yarım kafiyedir, –anası kelime benzeşmesi ise rediftir.

Kafiye Düzeni

Geline bakın geline	a
Kınalar yakmış eline	a
Gören maşallah desin	b
Nazar değmesin geline	a
Tuz kabını tuzsun koyan	c
Anasını kızsız koyan	c
Koca evi ıssız koyan	c
Kızım kınan kutlu olsun	d
Biner atın iyisine	e
Gider yolun kıyısına	e
Selam edin dayısına	e
Kızım kınan kutlu olsun	d
Kız anası kız anası	f
Hani bunun öz anası	f
Bak kızın gelin oluyor	g
Gel ağla kızın anası	f

Vezin

“Geline Bakın Geline” adlı eserin sözlerine yönelik yapılan vezin analizine göre, eser hece vezni ile yazılmıştır. Eser 8’li hece vezninde olup, 5+3’lü ve 4+4’lü kalıplarla yazılmıştır.

**TRT THM Sözlü Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin
“Hece Vezni” Verileri**

TRT THM sözlü repertuarında bulunan 75 kına türküsünün güfte analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablo 3.6’da verimiştir;

Güfte Oranı

Tablo 3.6. Kına Türkülerinin “Hece Vezni” Oran Tablosu

Hece Vezni	f	%
7	6	8.0
8	28	37.4
10	1	1.3
11	21	28.1
13	3	4.0
14	2	2.7
7 ve 8	1	1.3
7 ve 11	2	2.7
8 ve 10	2	2.7
8 ve 11	4	5.3
7, 8 ve 11	1	1.3
8, 9 ve 11	1	1.3
8, 11 ve 13	1	1.3
8, 12 ve 13	1	1.3
7, 8, 9 ve 13	1	1.3
TOPLAM	75	100

Tablo 3.6. incelendiğinde TRT THM Repertuar içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün % 37.4 oranıyla 28 türkünün 8’li hece ölçüsünde, % 28.1 oranıyla 21 türkünün 11’li hece ölçüsünde, % 8 oranıyla 6 türkünün 7’li hece ölçüsünde, % 5.3 oranıyla 4 türkünün 8’li-11’li hece ölçüsünde olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerinin en çok 8’li hece ölçüsünde olduğu, en az ise 10, 7-8, 7-8-11, 8-9-11, 8-11-13, 8-12-13 ve 7-8-9-13’lü hece ölçülerinde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde üçüncü alt problem olan kına türkülerinin; kaynak kişi, derleyen, notaya alan ve yörelere göre nasıl bir dağılım göstermiştir? sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmada kına türküleri TRT THM repertuar sırasına göre analiz edilmiştir. Kına türkülerine yönelik bulgular; tablo 3.7’de kaynak kişi, tablo 3.8’de derleyen, tablo 3.9’da notaya alan, tablo 3.10’da yörelere göre frekans ve yüzde değerler olarak verilmiştir.

3.3.1. Kaynak Kişi Oranı

Tablo 3.7. Kına Türküleri “Kaynak Kişi” Oran Tablosu

Kaynak Kişi	f	%
Abdullah Uluçelik	1	1.33
Ahmet Bağrıyanık	1	1.33
Ahmet Torun	1	1.33
Ali Çatlı - Mehmet Pantır	1	1.33
Ali Haydar Gül	1	1.33
Ali Rıza Yüksel	1	1.33
Ali Taş	1	1.33
Bedia Yönetken	1	1.33
Burhan Tarlabaş	1	1.33
Cemil Değer	1	1.33
Dudu Şengül - Fatma Değer	1	1.33
Enver Demirbağ	1	1.33
Fadime Kılınç	1	1.33
Faik İnce	1	1.33
Fatma Hancıoğlu	1	1.33
Fatma Kaya	1	1.33
Fatma Kaya - Türkan Demir - Emine Çakıroğlu	1	1.33
Fatma Samsun	1	1.33
Fikriye Doğuyurt	1	1.33
Gıyas Coşkun	1	1.33
H. Canatan - A. Duvan -A. Gündüz	1	1.33
Hakkı Coşkun	1	1.33
Halime Tunç	1	1.33
Hanım Çelik -Yaprak Güven -Ayşe Hancıoğlu – Nurten Demir	1	1.33
Hasan Avcı	1	1.33
Hayriye Yılmaz	1	1.33
Hediye Hüseyin	1	1.33
Hisarlı Ahmet	1	1.33
Hüseyin Engin	1	1.33
Hüseyin Karatürk	1	1.33
İbrahim Çöğür	1	1.33

Kaynak Kişi	f	%
İbrahim Hıdırbozan	1	1.33
İsmet Sargın	1	1.33
Kızlar Ekibi	1	1.33
Köy Hanımları	2	2.71
Mahmut Çetinkaya	1	1.33
Mansur Kaymak	2	2.71
Mehmet Akıl	1	1.33
Mehmet Çelen	1	1.33
Mehmet Gurnaz	1	1.33
Melehat Turgut	1	1.33
Mihri Can Bahar	1	1.33
Muharrem Akkuş	1	1.33
Mustafa Karayer	1	1.33
Mürset Karadağ	1	1.33
Naciye Perin	1	1.33
Nadire Uysal	1	1.33
Nimet Nerkiz	1	1.33
Nuri Cennet	1	1.33
Nuriye Yılmaz	1	1.33
Osman Özdemir	1	1.33
Osman Şanlıtuna	1	1.33
Refik Aktan	1	1.33
Remziye Güven	1	1.33
Sabiha Kubilay	1	1.33
Sabri Gençler	1	1.33
Sadettin Özdağ	1	1.33
Satı Göktaş	1	1.33
Selvet Aslan	1	1.33
Sıdika Saraçoğlu	1	1.33
Silifke Ekibi	1	1.33
Süleyman Uğur	1	1.33
Şakir Güleroğlu	1	1.33
Şakire Kalaycı	1	1.33
Vasfi Akyol	1	1.33
Yaşar Moral	1	1.33
Yöre Ekibi	2	2.71
Zehra Güler	1	1.33
(Kaynak kişi notada belirtilmemiş)	4	5.42
TOPLAM	75	100

Tablo 3.7. incelendiğinde TRT THM repertuarında bulunan toplam 75 kına türküsünün kaynak kişisi % 2.71 oranla (2 eser) köy hanımlarına, % 2.71 oranla (2 eser) Mansur Kaymak’a ve % 2.71 oranla (2 eser) yöre ekibine ait olduğu tespit edilmiştir.

Bu türküler dışında 65 türkünün her biri farklı kaynak kişilere ait olduğu görülmüştür. Repertuarda bulunan % 5.42 oranla 4 eserin (1233, 2154, 2295 ve 2350 no’lu) notasında kaynak kişisi belirtilmemiştir.

3.3.2. Derleyen Oranı

Tablo 3.8. Kına Türkülerini “Derleyen” Oran Tablosu

Derleyen	f	%
Ahmet Bağrıyanık	1	1.33
Ahmet Günday	2	2.71
Ahmet Yamacı	1	1.33
Ali Galip Yalçın	1	1.33
Ank. Dev. Konsv.	7	9.30
Arif Meşhur	1	1.33
Banttın alındı	1	1.33
Bedri Ayseli	1	1.33
Cavit Erden	1	1.33
Celal Vural - Gülseren Aygün	1	1.33
Durmuş Yazıcıoğlu	1	1.33
Esat Kabaklı	1	1.33
Ferruh Güven	1	1.33
Haldun Karabudak	1	1.33
Halil Bedii Yönetken	1	1.33
Hamdi Özbay	1	1.33
Hamit İnce	1	1.33
İclal Akkaplan	1	1.33
İsmail Sağlam	1	1.33
İsmet Egeli	1	1.33
İst. Beld. Konsv.	1	1.33
İzzet Altınmeşe	1	1.33
Leyla Göktaş	1	1.33
Mansur Kaymak	2	2.71
Mehmet Özbek	1	1.33
Mehmet Seske	1	1.33
Mine Yalçın	1	1.33
Muammer Uludemir	2	2.71
Muharrem Akkuş	1	1.33
Mustafa Hoşsu - Talip Özkan	1	1.33
Mustafa Özgül	1	1.33
Muzaffer Sarısözen	13	17.30
Necmi Berbergil	1	1.33
Nida Tüfekçi	5	6.65
Nihat Kaya	1	1.33
Remzi Dane	1	1.33
Saadet Yılmaz Bircan	1	1.33
Semih Esin	1	1.33
Soner Özbilen	1	1.33

Derleyen	f	%
Sümer Ezgü	1	1.33
TRT	1	1.33
TRT Ank. Radyosu	1	1.33
TRT Ant. Radyosu	1	1.33
TRT Müz. Dai .Bşk.	1	1.33
Ümit Kaftancı	1	1.33
Yücel Paşmakçı	4	5.42
(Derleyeni notada belirtilmemiş)	1	1.33
TOPLAM	75	100

Tablo 3.8. incelendiğinde TRT THM repertuarında bulunan toplam 75 kına türküsünün derleyeni % 17.30 oranla 13 kına türküsünün Muzaffer Sarısözen’e, % 9.30 oranla 7 kına türküsünün Ankara Devlet Konservatuvarı’na, % 6.65 oranla 5 kına türküsünün Nida Tüfekçi’ye, % 5.42 oranla 4 kına türküsünün Yücel Paşmakçı’ya ait olduğu tespit edilmiştir.

Bu türküler dışında 40 türkünün derleyenleri her biri farklı kişiler olduğu tespit edilmiştir. TRT THM repertuarında bulunan 3600 no’lu kına türküsünün notası üzerinde derleyeni belirtilmemiştir.

3.3.3. Notaya Alan Oranı

Tablo 3.9. Kına Türkülerini “Notaya Alan” Oran Tablosu

Notaya Alan	f	%
Adnan Atman	1	1.33
Ahmet Günday	2	2.71
Ahmet Yamacı	1	1.33
Ali Haydar Gül	1	1.33
Arif Meşhur	1	1.33
Arif Yanmaz	1	1.33
Altan Demirel	3	3.99
Ateş Köyoğlu	1	1.33
Celal Vural	1	1.33
Durmuş Yazıcıoğlu	1	1.33
Erdem Çalışkanel	1	1.33
Erkan Sürmen	1	1.33
Esat Kabaklı	1	1.33
Ferruh Güven	1	1.33
Haldun Karabudak	1	1.33
Halil Bedîr Yönetken	1	1.33
Hamdi Özbay	1	1.33
Hamit Çine	1	1.33

Notaya Alan	f	%
Hasan Karakuş	2	2.71
İsmet Akyol	2	2.71
Mehmet Özbek	2	2.71
Mehmet Seske	1	1.33
Mine Yalçın	1	1.33
Muammer Uludemir	2	2.71
Muharrem Akkuş	1	1.33
Mustafa Hoşsu -Talip Özkan	1	1.33
Mustafa Özgül	1	1.33
Muzaffer Sarısözen	13	17.30
Necmi Berbergil	1	1.33
Nida Tüfekçi	10	13.30
Nihat Kaya	1	1.33
Osman Duran	1	1.33
Saadet Yılmaz Bircan	1	1.33
Sabri Sabuncu	1	1.33
Semih Esin	1	1.33
Soner Özbilen	1	1.33
Suat Işıklı	1	1.33
Süleyman Yıldız	1	1.33
Sümer Ezgü	1	1.33
Tuncer İnan	1	1.33
Yücel Paşmakçı	7	9.30
TOPLAM	75	100

Tablo 3.9. incelendiğinde TRT THM repertuarında bulunan toplam 75 kına türküsünün notaya alanı % 17.30 oranla 13 kına türküsünün Muzaffer Sarısözen'e, % 13.30 oranla 10 kına türküsünün Nida Tüfekçi'ye, % 9.30 oranla 7 kına türküsünün Yücel Paşmakçı'ya, % 3.99 oranla 3 kına türküsünün Altan Demirel'e, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Ahmet Günday'a, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Hasan Karakuş'a, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün İsmet Akyol'a, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Mehmet Özbek'e % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Muammer Uludemir olduğu tespit edilmiştir. Bu türküler dışında kalan 30 türkünün farklı kişiler tarafından notaya alındığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.9. incelendiğinde TRT THM repertuarında bulunan kına türkülerini % 17.30 oranı ile en fazla notaya alan kişinin Muzaffer Sarısözen, % 9.30 oran ile ise Nida Tüfekçi olduğu saptanmıştır.

3.3.4. Yöre Oramı

Tablo 3.10. Kına Türkülerinin “Yöre” Oran Tablosu

Yöresi	f	%
Adana	1	1.33
Adana -Kadirli Avluk Köyü	1	1.33
Adana- Kozan	1	1.33
Adıyaman	1	1.33
Afyon –Karahisar	1	1.33
Afyon Sincanlı	1	1.33
Akdağmadeni -Oluközü Köyü	1	1.33
Akseki	1	1.33
Akşehir	1	1.33
Amasya	2	2.71
Ankara- Elmadağ	1	1.33
Antakya- İskenderun	1	1.33
Arapkir	1	1.33
Aydın Nazilli	1	1.33
Beyşehir - Balkana Köyü	1	1.33
Bilecik - Kandilli Köyü	1	1.33
Burdur –Kozagacı	1	1.33
Bursa	1	1.33
Çankırı –Çerkeş	1	1.33
Çemişkezek	1	1.33
Denizli	1	1.33
Denizli -Acıpayam	3	3.99
Dinar	1	1.33
Diyarbakır	3	3.99
Doğu Anadolu	1	1.33
Edirne –Uzunköprü	1	1.33
Edirne –Yolüstü Köyü	1	1.33
Elazığ	1	1.33
Elbistan –Elmalıköy	1	1.33
Erzincan	1	1.33
Erzincan –Kemaliye	1	1.33
Erzurum	2	2.71
Eskişehir	1	1.33
Fethiye	3	3.99
Fethiye –Günlükbaşı	1	1.33
Hacı Bektaş	1	1.33
Hacı Bektaş -İlice Köyü	1	1.33
Isparta	1	1.33
Kars	1	1.33
Kayseri	1	1.33
Kayseri -Tomarza	1	1.33
Kemaliye	1	1.33
Kemaliye –Yakuplu Köyü	1	1.33

Yöresi	f	%
Kırşehir-Mucur-Kırcaali Köyü	1	1.33
Konya	1	1.33
Kütahya	1	1.33
Malatya	1	1.33
Manisa	1	1.33
Manisa –Salihli	1	1.33
Manisa -Sancaklı –Bozköy	1	1.33
Reşadiye	1	1.33
Rumeli	2	2.71
Senirkent	1	1.33
Silifke	1	1.33
Sinop çevre köyleri	1	1.33
Sivas	1	1.33
Sivas-Ulaş	1	1.33
Şanlıurfa	1	1.33
Şeyitgazi-Kırkakümbet Köyü	1	1.33
Tekirdağ –Şarköy	1	1.33
Tuna Boyu (aşağı bağva)	1	1.33
Uşak –Eşme	1	1.33
Yozgat –Boğazlıyan	1	1.33
Zonguldak –Safranbolu1	2	2.71
(Yöresi notada belirtilmemiş)	1	1.33
TOPLAM	75	100

Tablo 3.10. incelendiğinde TRT THM repertuarında bulunan toplam 75 kına türküsünün yöresi % 3.99 oranla 3 kına türküsünün Denizli–Acıpayam’a, 3.99 oranla 3 kına türküsünün Diyarbakır’a, % 3.99 oranla 3 kına türküsünün Fethiye’ye, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Amasya’ya, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Erzurum’a, % 2.71 oranla 2 kına türküsünün Rumeli’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

Bu türküler dışında 66 türkünün yöreleri her biri farklı yörelere ait olduğu tespit edilmiştir. TRT repertuarında bulunan 2543 no’lu kına türküsünün yöresi belirtilmemiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda TRT THM repertuarında bulunan 66 kına türküsünün yöreleri farklı olması, Türkiye’nin çoğu il, ilçe veya bölgelerinde kına geleneğinin var olduğunu ortaya koymaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

SONUÇLAR

Araştırmada TRT THM repertuarında yer alan bütün türküler incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda 75 kına türküsü olduğu tespit edilmiştir. TRT repertuarında belirlenen kına türkülerine ait genel bilgiler ortaya çıkarılıp, bu türkülerin makam, usûl ve güfte analizi yapılmıştır. Kına türkülerine ait oran tabloları oluşturulmuştur.

Araştırmada yer verilen analizler sonucunda; TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 54.7 oranı ile (41 eser) en fazla hüseyini makamı dizisinde olduğu; % 26.7 oranı ile (20 eser) uşşak makamı dizisinde olduğu tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 34.7 oranı ile (26 kına türküsü) en fazla 7 ses aralığında olduğu; % 26.7 oranı ile (20 kına türküsü) 8 ses aralığında olduğu; % 14.7 oranı ile (11 kına türküsü) 6 ses aralığında olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerinden sadece birinin % 1.3 oranı ile 10 ses aralığında olduğu saptanmıştır.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin % 53.3 oranı ile pes sesinin La olduğu (40 türkü), % 1.3 oranı ile pes sesinin Mi olduğu (1 türkü) tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 53.3 oranı ile tiz sesinin Sol olduğu (40 türkü), % 1.3 oranı ile tiz sesinin Si bemol olduğu (1 türkü) tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 40 oran ile (30 türkü) 9/8'lik usûlden oluştuğu, % 1.3 oranla ise 6/8, 8/8, 9/4, 12/8, 13/8, 15/8'lik usûl olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 8 kına türküsünün de % 1.3 oranla çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, sözlerinin % 37.3 oranla (28 eser) en fazla 8' li hece ölçüsü ile, % 28 oranla (21 eser) 11' li hece ölçüsüyle yazıldığı tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin güftelerinin tema analizinde; gelinin baba evinden ayrıldığı için duyduğu üzüntüyü, evlenecek olan gelinin yakınları tarafından duyulan üzüntüyü ve gelin yakınlarının gelinin evlenmesi üzerine yaşadığı heyecan ve mutluluk konuları işlenmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, en fazla kaynak kişi % 2.71 oranla 2 kına türküsü köy hanımlarına, % 2.7 oranla 2 kına türküsü Mansur Kaymak'a ve % 2.71 oranla 2 kına türküsü yöre ekibine ait olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerini içerisinde 4 türkünün ise kaynak kişisi belli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, en fazla derleyen kişinin % 17.30 oranla (13 türkü) Muzaffer Sarısözen olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte % 9.30 oranla (7 türkü) Ankara Devlet Konservatuvarı, % 6.65 oranla (5 türkü) Nida Tüfekçi, % 5.42 oranla (4 türkü) Yücel Paşmakçı tarafından derlendiği belirlenmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerini notaya alan % 17.30 oranla (13 türkü) Muzaffer Sarısözen olduğu, % 13.30 oranla (10 türkü) Nida Tüfekçi olduğu tespit edilmiştir.

TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin yöreleri; % 3.99 oranla (3 türkü) Denizli-Acıpayam'a; % 3.99 oranla (3 türkü) Diyarbakır'a; % 3.99 oranla (3 türkü) Fethiye'ye; % 2.71 oranla (2 türkü) Amasya'ya; % 2.71 oranla (2 türkü) Erzurum'a; % 2.71 oranla (2 türkü) Rumeli'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Bu türküler dışında 66 türkünün her birinin farklı yörelere ait olduğu tespit edilmiştir. TRT repertuarında bulunan 2543 no'lu kına türküsünün yöresi belirtilmemiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda TRT repertuarında bulunan 66 kına türküsünün yörelerinin farklı olması, Türkiye'nin çoğu il, ilçe veya bölgelerinde kına geleneğinin var olduğunu ortaya koymaktadır.

ÖNERİLER

Ülkemizin çeşitli bölgelerinde, kına havaları gibi farklılık gösteren ağıt çeşitlerinin olduğu bilinmektedir. Diğer olaylar karşısında yakılan ağıtların da makam dizileri, usûl ve güfte yönünden incelenmesi önerilebilir.

Yapılan araştırmalar sonucunda, ağıtların genellikle edebi açıdan incelenmiş olduğu görölmektedir. Ağıtların etno-müzikoloji açısından da ele alınmasının halk kültürüne katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

Türk Halk Müziğinde ölkemizin yörelerine özgü “Güvende, Barana havaları, Bengi gibi” kırık ve uzun hava çeşitlerinin müzikal açıdan ele alınıp değeriendirilmesinin, geleneksel kültürümüzün zenginliğini ortaya çıkarması açısından önem taşıdığı düşünölmektedir. Halk kültürü ve geleneksel müziklerimizi tanıtmak ve geliştirmek adına çeşitli eğitim faaliyetleri, seminerler, alan ile ilgili sempozyumlar yapılmasının faydalı olacağı düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, A. Ş. (2004). *Türk Musikisi Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akbaş, S. (2005). *BEÖ-501 Spor Bilimleri Araştırma Yöntemleri*, (Yayımlanmamış Sunum Raporu), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Akdoğu, O. (1987). *Lise Türk Müziği*, İzmir: Reform Matbaası.
- Akdoğu, O. (1993). *Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları/1347, Sanat-Müzik Dizisi/33-1.
- Akdoğu, O. (1996). *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Akın, H. (2001). *Servet-i Fûnûn Nazmında Vezin, Şekil ve Kafiye*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akkaş, S. (2005). *Müzik 2*. Ankara: Bilgi Ders Kitapları Yayınevi.
- Artun, E. (2005) “Osmaniyede Ağıt Söyleme Geleneği ve Osmaniye Ağıtları” [Bildiri]. *Karacaoğlu’dan-Bela Bartok’a Dadaloğlu’ndan-Âşık Feymani’ye Osmaniye Kültür Sanat ve Folklor Sempozyumu Bildirileri*, (ss. 1-23), Ankara: Matsa Basımevi.
- Bayram, P. (2013) “Nevşehir’in Avanoz İlçesi, Uçhisar ve Göreme Beldelerinde Evlilik Merasimleri”. *Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (2) 17-37.
- Büyükyıldız, H. Z. (2009). *Türk Halk Müziği-Ulusal Türk Müziği*, İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim.
- Çalmaşur, T. (2013). *Erzurum İli Âşıklarının Kullandığı Makam dizileriyle Geleneksel Türk Halk Müziği Makam İsimlerinin Karşılaştırılması*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Çelikkol, E. (1988a). *Türk Mûsikîsi Bölümü 3. Sınıf*, Bursa: Büyükşehir Belediyesi Konservatuar Yayınları No:3.
- Çelikkol, E. (1988b). *Türk Mûsikîsi Bölümü 4. Sınıf*, Bursa: Büyükşehir Belediyesi Konservatuar Yayınları No:4.

- Ekici, S. (2009). Türk Halk Müziğinin Melodik Yapısının Adlandırılması Konusunda Düşünceler (Ayak, Makam ve Dizi Kavramları), *Akademik İncelemeler* 4 (1) 21-32.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Esen, A. Ş. (1982). *Anadolu Ağıtları*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Feyzioğlu, N. (2010). “Gelin Ağıtları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Atatürk. Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*. (43) 73-92.
- Gerçek, İ. H., Haşhaş, S. (2009). *Türk Müziğinde Basit Makamlar ve Bu Makamların Bağlama Sazında İcrası*, İstanbul: Bakanlar Medya.
- Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*, İzmir: Peker Ambalaj Kâğıt San. Tic. Ltd.
- Karadeniz, M. E. (1983). *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar- İlkeler- Teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kutluğ, Y.F. (2000). *Türk Musikisinde Makamlar*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Oransay, G. (1990). “Makam Kelimesinin Sekiz Küğsel Anlamı”, *Belleten Türk Küğ Araştırmaları*, [Hazırlayan: Yavuz Daloğlu-Serhat Durmaz], İzmir.
- Özarslan, M. (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özbek, M. (1998). *Türk Halk Müziği El Kitabı I, Terimler Sözlüğü*, Ankara: AKM Başkanlığı Yayınları.
- Özgür, Ü., Aydoğan, S. (2006). *Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram II*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özkan, İ. H. (1984). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usûlleri – Kudüm Velveleleri*, İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Öztuna, Y. (2000). *Türk Musikisi Kavram ve Terimler Ansiklopedisi*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Öztuna, Y.(1969). *Türk Musikisi Ansiklopedisi*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Pelikoğlu, M. C. (1998). *Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pelikoğlu, M. C. (2007). *Mesleki Müzik Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlerinin Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Pelikoğlu, M. C. (2012). *Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açısından Adlandırılması*, Erzurum: Mega Ofset Matbaacılık, San. Tic. Ltd. Şti, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Sarısözen, M. (1962). *Türk Halk Musikisi Usûlleri*, Ankara: Resimli Posta Matbaası Ltd. Şirketi.
- Say, A. (1992). *Müzik ansiklopedisi*, Cilt:2, Ankara: Odak Ofset.
- Sun, M. (1998). *Türk Müziği Makam Dizileri Piyano İçin*, Ankara: Önder Matbaası.
- Sümbüllü, H. T. (2006). *Türkiye’de Ayak Kavramının Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynağında Ne Ölçüde Kullanıldığının İncelenmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şen, Y. (2011). *Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin “Geleneksel Türk Müziği”ne İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şimşek, E. (1993). *Kadirli ve Osmaniye Ağıtları*, Antakya: Kültür Ofset Basımevi.
- Tokmak, Y. (2009). *Balıkesir ve Çevresinde Kına Folkloru Üzerine Derlemeler ve İncelemeler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Usanmaz, Ç. E. (2006). *Bursa’da Müzik Geleneği ve T.R.T. Repertuarındaki Bursa Türkülerinin Müzikal Analizi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Uysal, Y. (2009). Gazipaşa Folkloru / Geçiş Dönemi Âdetleri, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2 (3) 209-234.
- Varvar, M. (2010). *Çankırı’da Kına, Nişan ve Düğün Geleneği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Yavuzoğlu, N. (2009). *Türk Müziğinde Makamlar ve Seyir Özellikleri*, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Yekta, R. (1986). *Türk Musikisi*. (Çev: Orhan Nasuhioğlu), İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Yener, S. (1991). *Bağlama Öğretim Metodu III*, 2. Baskı, Trabzon: Karadeniz Gazetecilik ve Matbaa Sanayi.
- Yener, S. (2010). *Mesleki Müzik Eğitiminde Müzik Teorisi Eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Yılmaz, M. (2010). *Türkiye’de Kına Yakma Geleneği ve Kına Türküleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, M. A. (2012). Kadın İcracılar Bağlamında Balıkesir Düğün Törenlerinde Mani İcrası, *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13 (22) 113-132.

İnternet Kaynakları

<http://www.geldik.net/threads/anadoluda-kina-gecesi-gelenegi-anadoluda-kina-gecesi-gelenegi-hakkinda.36313/> Erişim Tarihi: 06.10.2013.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Yakup AÇAR
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum 28. 02. 1988
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi
Y. Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	Uluslararası Sempozyum
İş Deneyimi	
Stajlar	Celal Akın İ.Ö.O. Erzurum
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	Kafkas Üniversitesi
İletişim	
E-Posta Adresi	yakupacar@kafkas.edu.tr
Tarih	17.07.2014